STANISLAW

LEM

YENİLMEZ

iletişim

STANISLAW LEM 1921 yılında Polonya'nın Lwow kentünde doğdu. Tıp öğrenimini İkinci Dünya Savaşı'nda ülkesi Alman işgaline uğrayınca yarıda bıraktı. Savaş yıllarını otomobil tamirciliği ve kaynakçılık yaparak geçirdi. 1946'da Kraków'a yerleşti ve tıp eğitimini tamamlayarak doktor oldu. Aynı yıllarda şiir yazmaya ve bilimsel yöntem üzerine kuramsal araştırmalara başladı. Lem, 1951 yılında, daha sonra kendisini dünya çapında üne kavuşturan bilim-kurgu türünde yazmaya başladı. Yazarın başyapıtı sayılan *Solaris*, ünlü Rus yönetmen Andrey Tarkovski tarafından sinemaya da aktarıldı. *Aden* (1995), *Gelecekbilim Kongresi* (1997), *Solaris* (1997), *Soruşturma* (1998) ve *Küvette Bulunan Günce* (1998) İletişim Yayınları tarafından yayımlandı. Yayınevi, Lehçe yazan ve kitapları birçok yabancı dile çevrilen Stanislaw Lem'in "Bütün Eserleri"ni yayımlayacaktır.

Niezwyciezony / Der Unbesiegbare
© 1964, Stanislaw Lem

İletişim Yayınları 491 • Çağdaş Dünya Edebiyatı 103
ISBN 975-470-688-3
© 1998 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 1998, İstanbul

EDİTÖR Türker Armaner
DİZİ KAPAK TASARIMI Ümit Kıvanç
KAPAK Fatoş Gencosman
KAPAK RESMİ Erdal Alay
UYGULAMA Suat Aysu
DÜZELTİ Sait Kızılırmak
KAPAK BASKISI Sena Ofset
İÇ BASKI ve CİLT Şefik Matbaası

İletişim Yayınları
Klodfarer Cad. İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34400 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

STANISLAW LEM

Yenilmez

Niezwyciezony
(Der Unbesiegbare)

ALMANCA'DAN ÇEVİREN ***Erol Özbek***

iletişim

İÇİNDEKİLER

Kara Yağmur *7*
Harabelerde *39*
"Kondor" *51*
İlk *77*
Bulut *91*
Lauda'nın Hipotezi *115*
Rohan'ın Grubu *133*
Yenilgi *143*
Uzun Bir Gece *165*
Görüşme *179*
"Yenilmez" *191*

KARA YAĞMUR

"Yenilmez", ağır sınıftan bir uzay kruvazörü, Lir takımyıldızındaki filo üssünün emrindeki en büyük gemiydi ve yıldız takımının dış çeyreğinde, foton itkisiyle yol almaktaydı. Seksenüç kişilik mürettebatı, merkez güvertenin tünel hibernatöründe uyuyordu. Uçuş mesafesi görece kısa olduğundan tam hibernasyona gerek görülmemiş, beden sıcaklığının on derecenin altına düşmediği derin uykuya başvurulmuştu sadece. Kumanda merkezinde yalnız otomatlar çalışıyordu. Yönelim aygıtının koordinat çizgileri, sıradan bir kırmızı cüce yıldızdan daha sıcak olmayan bir güneşin yuvarlağını ortalıyordu. Güneş yarım ekran genişliğini doldurmaya başladığında, motorlardaki anhilasyon kesildi. Bir süre tüm uzay gemisi ölü sessizliği içindeydi. Klima cihazları ve bilgisayarlar sessizce çalışıyordu. O zamana kadar geminin kıçından yayılmakta olan ve uzay gemisini karanlık bir örtünün içinde gizli, sonsuz uzunluktaki bir kürek gibi ileriye itmiş olan foton ışınının yarattığı hafif titreşim sona ermişti. "Yenilmez" neredeyse hâlâ ışık hızında, atıl, sağır ve her türlü görünür hayat be-

lirtisinden yoksun, ilerlemeye devam ediyordu.

Merkez ekranda görünen güneşin ırak, kızılımsı ışığının üzerinde yansımalar yaptığı kumanda panolarında, ışıklar âdeta birbirlerine göz kırpıyordu. Manyetik bantlar dönmeye başladı, program şeritleri birtakım aygıtların veri girişi haznelerine doğru usulca aktı, devre anahtarları kıvılcımlar saçtı ve elektrik akımı kimsenin duymadığı bir vızıltı çıkararak kablolara doldu. Çoktan kuruyup kalmış gres yağı kalıntılarının direncini yenen elektrik motorları derin bir uğultuyla çalışmaya başlayıp tiz bir iniltiyle devam etti. Yardımcı reaktörlerden kaplamalı kadmiyum çubukları ileri çıktı, manyetik pompalar soğutma borularına sıvı sodyum bastı, kıç bölümüne bir titreme yayılırken duvar içlerinden gelen hafif bir zangırdama -sanki koca sürüler halindeki minik hayvancıklar kaynaşıp tırnaklarıyla madeni kazıyormuşcasına- onarım otomatlarının, iskelet kirişlerinin sağlamlığını, füze gövdesinin geçirmezliğini ve dikiş kaynaklarının direncini kontrol etmek üzere kilometrelerce sürecek yolculuklarına çıktığını belli etti. Tüm gemi, seslerle ve kıpırdanışlarla dolarak uyanıyordu - yalnız mürettebat hâlâ uykudaydı.

Nihayet son otomat da kendisine gelen kod şeridini yuttu ve hibernatör merkezine sinyallerini gönderdi. Soğuk hava akımına uyandırma gazı karışmaya başladı. Yatak sıraları arasındaki döşeme ızgaralarından sıcak bir rüzgâr esti. Ama uykudakiler hâlâ uyanmak istemiyor gibiydi. Birkaçı güçsüzce kollarını oynattı; buz uykusunun boşluğuna ateş sanrıları ve kâbuslar doluştu. Nihayet ilki gözlerini açtı. Gemi buna hazırlıklıydı. Birkaç dakikadır beyaz bir sunî gün ışığı, uzun güverte koridorlarından, asansör kuyularından, kamaralardan, kumanda merkezinden, çalışma kabinlerinden ve hava geçidi odalarından karanlığı kovmaktaydı. Hibernatörde iç çekişler ve uykulu iniltiler yankılanırken uzay gemisi, sanki mürettebatın tamamen uyanmasını sab-

redemeyecekmiş gibi, ilk fren manevrasına girişti. Merkez ekranda pruva püskürtücülerine ait alev demetleri parladı. Işık hızının o ana kadarki kımıltısız tekdüzeliği ansızın bir sarsıntıyla parçalandı. Pruva itkilerinden çıkan devasa karşı güç, "Yenilmez"in muazzam öz hızı yüzünden şimdi katbekat artmış olan atalet kütlesini ezmeye çalışıyordu. Harita odalarında, hava, su ve ışık geçirmez şekilde paketlenmiş haritalar, asılı oldukları makaralarda kıpraşıyordu. Yer yer, iyi sabitlenmemiş bazı nesneler canlıymışcasına kıpırdanıyordu. Mutfaklarda kaplar çınlayarak çarpışıyor, köpük minderli boş koltuklar sarsılıyor, güvertelerin emniyet kemerleri ve küpeşte halatları ileri geri sallanıyordu. Cam, saç ve plastikten çıkan sesler birbirine karışıyor, tıkırtılar pruvadan kıça doğru bir dalga halinde yayılıyordu. Hibernatörden insan sesleri gelmeye başladı. Yedi aydır hiçliğin içinde bulunan adamlar, kısa bir geçiş uykusunun ardından gerçekliğe geri döndüler.

Uzay gemisi hız kaybediyordu. Kırmızı bulutlara bürünmüş gezegen, yıldızları örtmeye başladı. Bir okyanus, gittikçe azalan bir hızla kayıp gidiyor, okyanusun içinde de güneş ışığı dışbükey bir aynadaki gibi kırılıyordu. Kraterlerle kaplı kahverengimsi bir kıta göründü. Adamlar bulundukları yerlerden bunların hiçbirini görmedi. Ayaklarının çok altlarında, devasa motor bölmelerinden boğuk bir kükreme yayılıyordu, dev bir ağırlık gücü, adamların parmaklarını kumanda kollarından çekmeye çalışıyordu. Bir bulut, fren ışınının alanına kapıldı, patlayan bir cıva kütlesinin beyazlığıyla parladı, ayrışarak yok oldu. Bir an için motorun iniltisi iyice yükseldi. Dipteki kızıl küre yassılaştı: bir gezegenin anakaraya dönüşmesi böyle olur. Artık, üzerinde rüzgârlar esen hilal şeklinde kumullar seçilebiliyordu. Yakındaki bir kraterden yıldız ışınları şeklinde dağılan lav kordonları, füze motorlarındaki ateşin ışığını kor gibi yansıtı-

yor, güneş ışığını gölgede bırakan bir parlaklık yaratıyordu.

"Orta eksen - tam güç! Statik itki!"

İbreler yavaşça kadranın bir sonraki dilimine kaydı, manevra pürüzsüz ilerliyordu. Uzay gemisi, kumlanmış kaya sırtlarıyla yara bere içinde görünen gezegen yüzeyinden yarım mil yukarıda, alev püskürten, ama ters dönmüş bir volkan gibi asılı duruyordu.

"Orta eksen - tam güç! Statik itki frenlensin!"

Artık, fren ışınının yere vurduğu nokta görünmeye başlamıştı. O noktada kızıl bir kum bulutu yükseliyordu. Geminin kıçından leylak renginde şimşekler çakıyordu -âdeta sessizce, çünkü çıkardıkları gürlemeyi gazların böğürtüsü bastırıyordu. Nihayet potansiyel farkı dengelenmeye başladı, şimşekler yok oldu.

Ara duvarların birinden bir inilti geldi. Kumandan, bir baş hareketiyle mühendisin dikkatini çekti: yabancı titreşim, giderilmeli. Ama kimse tepki vermedi. Motorların inleyişi yükseldi ve uzay gemisi tamamen sarsıntısız, görünmez halatlarla askıda tutulan bir çelik dağı gibi, alçalmaya başladı.

"Orta eksen - yarım güç! Düşük statik itki!"

Okyanus dalgaları kadar yüksek, duman tüten kum bulutları, eşeksenli halkalar halinde uçup gitti. Odaklanmış alev ışınlarının yakın mesafeden isabet ettiği merkez kısımdan artık duman çıkmıyordu ve kum da yok olmuştu. Buradaki kumlar kızıl, kabarcıklı bir aynadan, kaynayan bir silikat eriyiği gölüne dönüşmüş ve nihayet ıslıklar halindeki patlamalarla, bir sütun halinde buharlaşmıştı. Gezegenin, eti sıyrılmış bir kemik kadar çıplak görünen dip kayalığı, yumuşadı.

"Reaktörler rölantiye. Soğuk itki!"

Atom ateşinin mavi ışıltısı söndü. İtici motorlar eğik ışınlar halinde hidrojen borik püskürttü ve çöl, krater duvarları

ve bulutlar birdenbire hayalet yeşiline bürünüverdi. "Yenilmez"in geniş kıçının konacağı bazalt zemin artık erimeyecekti.

"Reaktörler sıfıra. Soğuk itkiyle iniş!"

Yürekler daha hızlı çarpmaya başladı, gözler aletlerin üzerindeydi, terleyen parmaklar kumanda kollarını sıkıca kavradı. Son söylenenler, artık geriye dönüş yok anlamına geliyordu; ıssız bir gezegenin kumları bile olsa, karaya ayak basılacaktı. Ama yine de bu gezegende gün doğuşu, gün batımı, bir ufuk, bulutlar ve rüzgâr vardı.

"Semtikademe nokta inişi!"

Gemiyi uzun süreli bir inleme sardı: türbinler yakıtı aşağı basıyordu. Koni biçimli yeşil bir ateş sütunu, gemiyi tüten kayalıklarla birleştirdi. Çepeçevre yayılan kum bulutları, orta güvertelerin periskoplarını bir sis perdesi içinde bıraktı. Kasırganın kargaşasında boğulan manzaranın dış çizgileri kumanda merkezinin radar ekranlarında bir görünüp bir kayboluyordu.

"Yere temasta stop!"

Aşağıya süzülen koca füze gövdesinin altında ezilircesine, ağır ağır kısalan alevler, kıçın altında inatla savruluyor, bu yeşil cehennemin içinden patlamalar halinde kor sütunları, titreşen kum bulutlarının ortasına fırlıyordu. Gemi kıçı ile yanmış kayalık arasındaki hacim, içinden kor halindeki yeşil bir çizginin göründüğü dar bir aralığa dönüştü.

"Sıfır, sıfır! Tüm itki motorları stop!"

Bir çan sesi, bir çarpma sesi; muazzam, parçalanan bir yüreğin tek çarpışı gibi. Füze durdu. Başmühendisin elleri, acil kalkış tertibatının her iki kolunu sıkıca kavramıştı, çünkü henüz kayalığın çökme ihtimali vardı. Beklediler, saniye kolları adım adım ilerledi. Komutan bir süre çekülü gözledi, ama çekülün gümüş lambası en küçük bir yan sapma bile göstermiyordu.

Susuyorlardı. Beyaz kor haline gelecek kadar ısınmış püskürtücüler büzülmeye başladı ve bu sürecin, kısık bir iniltiyi andıran karakteristik gürültülerini çıkardı. Birkaç yüz metre yüksekliğe savrulan kızılımtırak toz bulutu yatışmaya başladı. "Yenilmez"in küt burnu tozların arasından ortaya çıktı, daha sonra da, atmosfer sürtünmesiyle kararmış, eski bazalt kayalara benzer renkteki gövdesi ve kaba, çifte zırhı göründü. Kızılımtırak tozlar hâlâ bulutlar oluşturuyor, kıçtan yukarı savruluyordu, ama uzay gemisi artık sabit duruyordu, sanki gezegenin bir parçası haline gelmişti ve onunla birlikte yüzyıllardır süren atıl bir hareketle dönüyormuşcasına. Geminin üzerindeki mor gökyüzünde de, kırmızı güneşin çevresinde silikleşmekle beraber, yıldızların en parlak olanları görünüyordu.

"Normal prosedür mü?"

Astrogatör, orta hizasına kararlaştırılmış iniş işaretini, iniş saatini ve onun yanına da gezegenin adı Regis III'ü yazmış olduğu seyir defterinden başını kaldırdı.

"Hayır Rohan, üçüncü kademe ile başlıyoruz."

Rohan şaşkınlığını gizlemeye çalıştı.

"Peki ama," diye ekledi, Horpach'ın zaman zaman izin verdiği bir samimiyetle, "bunu adamlara ben söylemek istemem." Astrogatör sanki bu sözleri duymamış gibi subayının koluna girdi ve onu ekranın başına götürdü, sanki orası bir pencereymiş gibi.

İniş ışınıyla yana savrulan kum, gevşek kumullarla çevrelenen bir tür yayvan vadi çanağı yaratmıştı. Onsekiz kat yüksekliğinden, dış dünyanın birebir imgesini sağlayan elektron dönüştürücüsünün üç renkli yüzeyi aracılığıyla aşağıya, üç mil uzaktaki bir kraterin tırtıklı kayalık kenarına baktılar. Kraterin batısı ufuk çizgisinde eriyordu. Doğusunda ise dik yamaçlarının eteğinde, içine nüfuz edilemez siyahlıktaki gölgeler sıralanıyordu. Tarak biçimli kıvrımla-

rıyla kumdan yükselen geniş lav kolları, pıhtılaşmış kan rengindeydi. Ekranın üst kenarında, parlak bir yıldız gökyüzünde parlıyordu.

"Yenilmez"in gelişiyle yaratmış olduğu altüst oluş son bulmuştu, çöl rüzgârları, yani gezegenin ekvator kuşaklarından kutbuna doğru esen sürekli ve şiddetli hava akımı daha şimdiden ilk kum yığınlarını - füze alevlerinin açtığı yarayı sabırla iyileştirmeye çalışırcasına - gemi kıçının altına iteliyordu.

Astrogatör dış mikrofon sistemini çalıştırdı, uğursuz, uzak bir uğultu ve zırh levhalarına vuran kumların sesi bir an için kumanda merkezinin yüksek tavanlı odasını doldurdu. Mikrofonları kapattı, sessizlik geri döndü.

"Demek burası," dedi, kelimeleri yayarak. "Ama 'Kondor' buradan geri dönmedi, Rohan."

Rohan dişlerini sıktı. Komutanla münakaşaya girmemeliydi. Onunla parsekler boyu uçmuş, ama bir türlü dost olamamışlardı. Belki aralarındaki yaş farkı fazla büyüktü, belki de birlikte atlattıkları tehlikeler fazla küçük. Ama saçları, üstündeki elbise kadar beyaz olan bu adam, insanın gözünün yaşına bakmayacak birisiydi.

Yüze yakın adam yerlerinde kıpırdamaz olmuştu. Telaş sona ermiş, 300 saat süren yaklaşma manevrası tamamlanmış, "Yenilmez"in tek tek her atomunda gizli kinetik enerji frenlenmiş, gemi uçuş yörüngesine sokulmuş ve yere indirilmişti. Aylardır rüzgâr uğultusu duymamış, boşluktan nefret etmeyi öğrenmiş, ancak boşluk nedir iyi bilenlerin nefret edebileceği kadar nefret etmeyi öğrenmiş, yüze yakın adam. Ama komutanın bunu düşünmediği kesindi. Kumanda merkezini, ağır adımlarla boydan boya geçti, elini koltuğun arkalığına dayadı ve hiddetle "Bunun ne olduğunu bilmiyoruz, Rohan" dedi. Sonra da aniden patladı: "Daha ne bekliyorsunuz?"

Rohan dahili ses sistemi masasına yürüdü ve dahili tesisatı çalıştırdı. İçine atmak zorunda kaldığı öfkeyi yansıtan bir sesle komut verdi: "Tüm güverteler - Dikkat! İniş tamam. Yer prosedürü, üçüncü kademe. Sekizinci güverte - Enerjobotlar hazırlansın! Dokuzuncu güverte - kalkan reaktörleri çalıştırılsın! Koruma teknisyenleri yerlerine! Geri kalan mürettebat görev yerlerine! Tamam!"

Bunları söylerken ve sesinin şiddetine göre parlayıp sönen amplifikatörün yeşil lambasını izlerken sanki, hoparlörlere dönük, aniden hayretle ve hiddetle donakalan terli yüzleri görür gibiydi. Ancak şimdi anlamışlardı, ancak şimdi küfretmeye başlayacaklardı.

"Üçüncü kademe yer prosedürü başlatıldı, astrogatör," dedi, yaşlı adamın yüzüne bakmaksızın. İhtiyar ise ona döndü ve dudaklarına beklenmedik bir gülümseme yerleşti..

"Bu daha sadece başlangıç, Rohan. Belki de burada günbatımı öncesi uzun yürüyüşlere çıkarız, kimbilir..."

Duvardaki küçük dolaptan ince uzun bir kitap çıkardı, açtı ve manivelalarla bezenmiş kumanda masasına koyarak sordu: "Bunu okudunuz mu?"

"Evet."

"Yedinci hiper aktarıcı istasyonu tarafından kaydedilen son sinyal, ana üs bölgesindeki proksimal şamandırasına tam bir yıl önce ulaştı."

"İçindekileri ezbere biliyorum. 'Regis III'e iniş tamamlandı. Subdelta 92 tipi bir çöl gezegeni. Evana kıtasının ekvator kuşağında ikinci prosedür ile inişe geçiyoruz."

"Evet, ama son sinyal bu değildi."

. "Biliyorum, astrogatör. Kırk saat sonra hiper aktarma noktası bir sinyal dizisi daha aldı, mors alfabesiyle gönderilmiş gibiydi, ama hiçbir anlam oluşturmuyordu, ardından da birkaç kere tekrarlanan tuhaf sesler. Haertel bunları, 'Kuyruğundan çekilen kedi cayırtısı' diye tarif etti!"

"Evet, evet..." dedi astrogatör, ama artık dinlemediği besbelliydi. Yine ekranın önüne geçmişti. Görüş alanının alt kenarının hemen üzerinde, rampanın makas biçiminde açılan ayakları belli oluyordu. Rampanın üzerinde, enerjobotlar kayarcasına aşağıya iniyordu. Birbirini eşit takip mesafesiyle izleyen, alevlere dayanıklı silikon zırh kaplı, otuz ton ağırlığında makinelerdi bunlar. Enerjobotlar sürünürcesine inerken, yavaşça üst kapaklarını açıyor ve yukarı kaldırıyordu. Rampadan çıktılar ve kumun içine gömüldüler, ama yine de ilerlemekte güçlük çekmiyorlardı ve rüzgârın daha şimdiden "Yenilmez"in etrafında oluşturduğu kumulu tırmanmaya başladılar. Sırayla sola ve sağa saptılar ve on dakika sonra geminin tamamı, madeni kaplumbağalardan oluşan bir halkayla çevrilmişti bile. Bir enerjobot, öngörülen yerine ulaşır ulaşmaz, kumu kazmaya başlıyor ve yavaşça gömülüp kumun içinde kayboluyordu, sonunda da kızıl kumul yamaçlarının üzerinde sadece Dirac emitörlerinin pırıltılı kubbeleri görünüyordu.

Kumanda merkezinin sünger kaplı çelik döşemesi adamların ayakları altında sarsılıyordu. Ansızın bedenlerini, belli belirsiz bir ürperti kapladı. Bir an için çene kasları kasıldı, gözlerindeki görüntü silikleşti. Yarım saniye bile sürmeyen bir olay. Ve bir kere daha sessizlik. Alt katlardan yukarıya doğru yayılan, çalışmaya başlayan motorların uğultusu bu sessizliği bozdu. Çöl, kızıl siyah kaya yığınları, ağır ağır sürünerek ilerleyen kum dalgaları, ekranlarda yeniden keskin hatlarla belirdi. Her şey yine eskisi gibiydi. Yalnız artık "Yenilmez"in üstüne, güç alanının görünmez kubbesi kapanmış ve gemiye yaklaşılmasını engelliyordu.

Birden madeni yengeçler ortaya çıktı. Sağlarında ve sollarında değirmen kanatları gibi dönüp duran antenleriyle rampadan aşağı indiler. Bu bilgirobotlar, alan emitörlerinden çok daha büyüktü, yassı bir gövdeleri ve yan tarafların-

dan çıkan kıvrık, madeni eklemli bacakları vardı. Eklembacaklılar kuma saplandılar, uyuşuk hareketlerle, kuma gömülü bacaklarını dışarı çıkardılar ve enerjobot halkası içindeki ara boşluklara dağıldılar. Korunma tedbirleri devam ederken, kumanda merkezindeki merkez masada kontrol lambaları mat zeminin üzerinde parladı, sinyal sayıcılarının kadranları yeşilimtırak bir ışıltıyla kaplandı. Sanki düzinelerle kedi gözünü açmış, kumandaların başındaki adamlara bakıyor gibiydi. İbrelerin tümü de sıfırdaydı: Güç alanının görünmez seddini aşmaya çalışan hiçbir şey yoktu. Yalnız enerji dağılım göstergesinin oku yükseliyor, kırmızı gigawatt çizgilerinin üzerine çıkıyordu.

"Şimdi aşağı inip bir şeyler yiyeceğim. Stereotipi çıkarın Rohan," dedi Horpach yorgun bir sesle ve ekranın başından ayrıldı.

"Uzaktan kumandayla mı?"

"Eğer sizin için önemliyse birini gönderebilir ya da kendiniz de gidebilirsiniz."

Bu sözleri söylerken astrogatör kapının kanatlarını yanlara itti ve odadan çıktı. Rohan, asansörün zayıf ışığında onun gövdesinin dış hatlarını bir an için daha gördü, sonra asansör sessizce aşağıya süzüldü. Rohan alan göstergesine göz attı. Aslında fotogrametri ile başlamak gerekirdi, diye düşündü. Gezegenin çevresinde dönüp komple bir görüntü derlemesi elde etmek gerekirdi. Belki bu şekilde bir şeyler keşfedilebilirdi, çünkü yörüngeden yapılmış görsel gözlemlerin fazla bir değeri yoktu. Bir kıta deniz değildir, teleskopların başındaki tüm gözlemcilerin görebildiği ise, direğin tepesindeki gözetleme sepetindeki tayfanın gördükleriyle boy ölçüşemez. Böylesi bir görüntü derlemesinin aşağı yukarı bir ayda tamamlanabileceği ise madalyonun öteki yüzüydü.

Asansör geri geldi. Bindi ve altıncı güverteye indi. Hava

geçidi bölmesinin önündeki büyük platform insanlarla doluydu. Aslında burada işleri kalmamıştı, hele günün ana yemek zamanını duyuran dörtlü sinyal yaklaşık onbeş dakikadır tekrarlanırken. Ona yer açtılar.

"Jordan ve Blank. Benimle stereotipe geliyorsunuz."

"Tam koruma teçhizatıyla mı, Navigatör?"

"Hayır, sadece oksijen tüpleri. Bir de robot. En iyisi bir arktan olsun, hiç değilse şu lânet kumda saplanıp kalmaz. Ya siz, ne diye burada dolanıyorsunuz? İştahınız mı kaçtı?"

"Karaya çıkmak istiyoruz, Navigatör."

"Hiç olmazsa birkaç dakikalığına..."

Hepsi bir ağızdan konuşup duruyordu.

"Sakin olun çocuklar. Gezinti yapabileceksiniz. Ama şimdilik üçüncü kademe var."

Hoşnutsuzlukla uzaklaştılar.

Bu arada yük asansörüyle bir robot gelmişti. En irikıyım adamlardan bile bir baş daha uzundu. Jordan ile Blank bir elektrikli arabayla döndü, ellerinde oksijen aygıtları vardı. Rohan arkasını, şimdi gemi kıç üstü durduğundan birinci makina odasına kadar uzanan dikey bir kuyuya dönüşmüş olan, koridorun korkuluğuna dayamıştı. Üstünde ve altındaki geniş hacimli madeni katları hissediyordu; aşağılarda bir yerde malzeme taşıyan konveyörler sessizce çalışıyordu, hidrolik borularının zayıf ıslıkları duyuluyor, kırk metre derinliğindeki kuyunun dibindeki makine odasının klima cihazlarından soğuk bir temizlenmiş hava esintisi yükseliyordu.

Hava kilidi personelinden iki kişi onlara kapıyı açtı. Rohan içgüdüsel bir alışkanlıkla kemerlerin ve maskenin yerlerine tam oturup oturmadıklarını yokladı. Jordan ile Blank onun peşinden girdi, ardından çelik döşeme, robotun ağır adımlarının altında gümbürdedi. Sonra, bölmedeki havanın geminin içine pompalanmasının keskin, sürekli tıslaması.

Dış kapak açıldı. Makine rampası dört kat daha aşağıdaydı. Oraya ulaşmak için, daha önce füze gövdesinden sarkıtılan küçük bir asansörü kullandılar. Asansörün tel örgüleri kumula kadar iniyordu. Asansör sepetinin dört yanı açıktı. Hava, "Yenilmez"in içindekinden ancak biraz daha serindi. Dördü birden bindi, manyetik frenler gevşedi, onbir apartman katı yüksekliğinden, geminin çeşitli bölümleri boyunca usulca aşağıya inmeye başladılar. Rohan gayriihtiyari onları incelemeye başladı. Bir uzay gemisini dışarıdan görmek -gemi o sırada tersanede değilse- pek sık nasip olmazdı. Doğrusu epey hırpalanmış diye düşündü, göktaşı çarpmalarından kaynaklanan çatlakları görünce. Zırh plakaları yer yer, sanki güçlü bir asit tarafından eritilmiş gibi, parlaklığını kaybetmişti. Asansör kısa yolculuğunu tamamladı ve rüzgârların kum biriktirdiği bir tepeciğin üstüne yumuşak şekilde kondu. Dışarı atladılar ve anında dizlerine kadar kuma battılar. İçlerinde bir tek, karlı arazide yapılacak araştırmalar için tasarlanmış robotun gülünç ve yassı ayakları komik, sallapati, ama emin adımlarla ilerliyordu. Rohan ona durmasını emretti, sonra, diğer ikisiyle birlikte, yaklaşabildikleri kadar yakından, kıçtaki püskürtme borularını inceledi.

"Bunları yine bir zımparalatıp içini havayla temizletmek lazım. Zararı olmaz hani," dedi.

Ancak kıçın altından çıktığı zaman, uzay gemisinin ne kadar dev bir gölge yaptığını fark etti. Gölge, şimdiden epey alçalmış güneşin ışıklarının vurduğu kumullar üzerinde geniş bir asfalt yol gibi görünüyordu. Kumul dalgalarının tekdüzeliği kendine özgü bir sükûnet yayıyordu. Kumulların oluklarında mavi gölgeler toplanıyor, tepecikleri pembemsi bir günbatımı kızıllığı kaplıyor, bu sıcak, narin pembe ona, çocukluğundaki resimli kitaplardan hatırladığı renkleri hatırlatıyordu - o kadar inanılmaz yumuşaklıktay-

dı. Bakışları yavaşça kumuldan kumula dolaştı. Sarımtırak pembe pırıltıların arasında her an yeni renk nüansları seçiyordu; daha uzaklarda renk koyu bir kırmızıya dönüşüyor, bunları hilâl biçimli siyah gölgeler kesiyordu, nihayet ürkütücü biçimde yükselen volkan katmanlarının çevrelerinde, tek bir sarımtırak gri içinde eriyordu. O orada durup bakınırken, adamları telaşsızca, yıllardır alışık oldukları, mekanikleşmiş hareketlerle her zamanki ölçümleri yapıyor, hava ve kum örneklerini küçük kaplara dolduruyor ve matkap ucunu arktanın tuttuğu bir sonda ile, zeminin radyoaktivitesini kontrol ediyorlardı. Rohan onların işleriyle ilgilenmedi. Maske sadece burnuyla ağzını çevreliyordu; basık koruyucu miğferi çıkardığı için bütün başı serbestti. Saçlarında rüzgârı, yüzünde yapışan ve yakasıyla yanaklarının arasını gıdıklayan ince kum taneciklerini hissediyordu. Şiddetli rüzgâr dalgaları, koruyucu elbisesinin paçalarını çekiştiriyordu. İnsanın gözü acımadan ancak bir saniye bakabildiği şişirilmiş gibi duran büyük güneş yuvarlağı şimdi tam füzenin ucu üzerindeydi. Rüzgâr upuzun bir ıslık sesi çıkarıyordu. Güç alanı gazların hareketini engellemediğinden, Rohan ne yaparsa yapsın, görünmez duvarın kumun üzerinden yükseldiği yeri ayırt edemiyordu.

Gözünün önünde uzanan dev arazi ölü gibi duruyordu, sanki hiçbir zaman üzerine insan ayağı basmamış gibi, sanki "Yenilmez" ile aynı sınıftan bir uzay gemisini yutan gezegen bu değilmiş gibi. O gemi ki, yüz adamlık mürettebatıyla muazzam ve tecrübeli bir uzay gezginiydi, bir saniyenin çok küçük bir kesiri içerisinde milyonlarca kilovatlık enerjiyi ortaya çıkarabilirdi, bunları, içine hiçbir maddenin sızamayacağı enerji alanlarına dönüştürebilirdi, yıldızlarınki kadar muazzam sıcak yok edici ışınlar halinde yoğunlaştırabilirdi, bunlarla koca dağ sıralarını toz ve kül haline getirebilirdi, denizleri kurutabilirdi. Ama yine de dünya üzerin-

de inşa edilen bu organizma, yüzyıllarca yıllık görkemli teknolojik gelişimin meyvesi, burada kaybolmuş, anlaşılmaz bir şekilde, iz bırakmadan, SOS çağrıları gönderemeden, bu kızıl ve gri çöl ıssızlığında eriyip gitmişcesine, yok olmuştu.

Bütün kıta böyle görünüyor, diye düşündü. Gayet iyi hatırlıyordu. Yukarıdan tırtıklı krater ocaklarını ve bunların üzerinde de, seçilebilen tek hareketi görmüştü: gölgelerini sonsuz kumul setlerinin üzerinden sürükleyen bulutların, bitmek bilmeyen yavaş süzülüşü.

"Faaliyet?" diye sordu, dönme gereği duymadan.

"Sıfır, sıfır iki," diye cevapladı Jordan ve doğruldu. Yüzü kızarmıştı, gözleri parlıyordu. Maskesi sesini boğuklaştırıyordu.

Hiçten de az, diye düşündü. Kaldı ki, ötekiler de böylesi büyük bir ihmal yüzünden ölmüş olamazdı. Hiç kimse sterotip araştırması yapmış olmasa bile, otomatik ölçüm cihazları alarm verirdi.

"Atmosfer?"

"Yüzde yetmişsekiz azot, yüzde iki argon, sıfır karbondiyoksit, yüzde dört metan, gerisi oksijen."

"Yüzde onaltı oksijen mi? Emin misin?"

"Kesinlikle."

"Havanın radyoaktivitesi?"

"Hemen hemen sıfır."

Tuhaf! Bu kadar çok oksijen! Bu haber onu şaşırttı. Robotun önüne geldi. Robot da derhal sayıları içeren kaseti ona uzattı.

Belki de oksijen maskeleri olmadan idare etmeyi denediler, diye düşündü, ama bunun böyle olamayacağını biliyordu. Gerçi bazen, sıla özlemine fazlaca kapılan birisinin emirlere aykırı şekilde maskeyi çıkarıp zehirlendiği olurdu. Ama bu, olsa olsa bir veya iki kişinin başına gelebilirdi.

"Her şey tamam mı?" diye sordu.

"Evet."

"O zaman geri dönün."

"Ya siz?"

"Ben daha buradayım. Siz dönün!" diye tekrar etti sabırsızlıkla. Nihayet yalnız kalmak istiyordu. Blank kapları bir arada tutan kayışı omzuna astı, Jordan robota sondayı uzattı ve derin kumların içinden, zahmetli yürüyüşlerine başladılar. Arktan da kılık değiştirmiş bir insan gibi arkalarından gidiyordu.

Rohan en dış kumula kadar yürüdü. Şimdi hemen önünde, koruyucu güç alanını üreten emitörün geniş ağzını görüyordu. Varlığından emin olmak için değil de, tamamen çocuksu bir dürtüyle bir avuç kum aldı ve savurdu. Kum havada bir yay çizerek uçtu ve sonra birden görünmez bir cam kubbeye çarpmış gibi, dikey olarak aşağı döküldü. Rohan'ın âdeta parmakları kaşınıyordu, maskeyi çıkarma isteği o denli güçlendi. Bu duyguyu iyi bilirdi: plastik ağızlığı tükürmek, güvenlik kemerlerini sökmek, tüm göğsünü havayla doldurmak, havayı ciğerlerinin ta içlerine çekmek...

Duygusallaşmaya başladım, diye düşündü ve yavaşça uzay gemisine döndü. Asansör sepeti onu bekliyordu, boş, tabanı yumuşacık kumulun içine gömülmüş halde; rüzgâr daha birkaç dakika içinde, asansör konstrüksiyonunun metal duvarlarını ince bir uçan kum tabakasıyla kaplamıştı bile.

Beşinci güvertenin daha ana koridorundayken duvar bilgilendiricisine baktı. Komutan yıldız kamarasındaydı. Rohan yukarı çıktı.

"Kısaca, bir cennet köşesi," diye özetledi astrogatör, Rohan'ın sözlerini. "Radyoaktivite yok, sporlar, bakteri, mantar, virüs - hiçbir şey, bir tek şu oksijen. Her durumda örneklerden kültür testi yapılmalı."

"Örnekler zaten laboratuvarda bile. Belki burada hayat öteki kıtalarda gelişiyor," dedi Rohan, kendi de inanmaksızın.

"Bundan kuşkuluyum. Ekvator kuşağının dışında güneş ışınımı fazla zayıf. Kutup bölgelerinin ne kadar büyük olduğunu görmediniz mi? İddiaya girerim ki, oradaki buz örtüsü en azından sekiz, belki de on kilometre kalınlığındadır. O zaman da okyanusa bakmak daha akla yakın. Şu ya da bu yosun türleri, tek hücreliler filan. Ama o zaman da, hayat niçin sudan karaya çıkmadı?"

"Bu suya daha yakından bakmamız gerekecek," dedi Rohan.

"Adamlarımıza sormak için daha erken, ama bu gezegen bana yaşlı görünüyor. Bu kadar kırışık suratlı bir yumurtanın mutlaka birkaç milyar yıllık mazisi vardır. Kaldı ki güneş de altın çağını bir miktar geride bırakmış, neredeyse kırmızı bir cüce yıldız. Eh, karada hiçbir hayat belirtisi olmayışı düşündürücü. Acaba, kuru ortamlara tahammülü olmayan özel bir evrim mi? İyi, bu oksijenin ortaya çıkışını açıklardı, ama 'Kondor' vakasını değil!"

"Belki de okyanusun dibinde saklanan, dipte bir uygarlık yaratmış yaşam biçimleri, deniz canlıları vardır," diye tahmin yürüttü Rohan.

İkisi de gezegenin merkatör projeksiyonuna dayalı büyük haritasına baktı. Harita geçen yüzyılda, otomatik uyduların gönderdiği verilere göre çizildiğinden pek hassas değildi. Üzerinde sadece en önemli kıtaların ve okyanusların dış hatları, kutup buz kuşaklarının sınırları ve en büyük kraterler gösterilmişti. Boylam ve enlem çizgilerinden oluşan koordinat kafesinin içinde, kırmızı bir yuvarlak içine alınmış bir nokta vardı: gemilerinin iniş yeri. Astrogatör harita masasındaki kağıdı hoşnutsuzlukla kenara itti.

"Buna kendiniz de inanmıyorsunuz herhalde!" diye çı-

kıştı. "Tressor bizden daha aptal değildi. Deniz canlılarına pabuç bırakmazdı o. Saçma! Kaldı ki bu tür akıllı yaratıklar, tabii gerçekten var olsalardı, her şeyden önce karayı denetimleri altına alırlardı. Bunu su dolu küvezler içinde yapmak zorunda olsalar bile. Son derece saçma," diye tekrar etti, Rohan'ın tahminini tamamıyla saçma bulduğundan değil de, zihni çoktan başka bir konuyla uğraşmaya başladığından.

"Bir süre burada kalacağız," diye noktaladı sözlerini ve haritanın alt kenarına dokundu; harita hafif bir çıtırtıyla rulo haline gelip büyük harita dolabının yatay bir gözünde kayboldu. "Bekleyelim hele, göreceğiz bakalım."

"Ya görmezsek?" diye sordu Rohan temkinli bir tonda. "O zaman onu arayacak mıyız?"

"Mantıklı olsanıza Rohan! Altı yıldız yılından sonra böyle bir ..." Astrogatör uygun kelimeyi aradı, bulamadı ve onun yerine hoşnutsuzluk belirten bir el hareketi yaptı.

"Gezegen Mars büyüklüğünde. Onları nasıl arayacağız? Yani 'Kondor'u?"

"Şey, evet toprak demir içeriyor," diye hoşnutsuzlukla itiraf etti Rohan. Gerçekten de kumun analizleri, hayli yüksek oranda demir oksit içeriğine işaret ediyordu. Dolayısıyla ferroendüksiyon değerleri işe yaramazdı. Rohan, başka ne söylemesi gerektiğini bilmiyordu, bu yüzden de sustu. Dahası, komutanın eninde sonunda bir çıkış yolu bulacağından emindi. Herhalde elleri boş, sonuç almadan dönecek değillerdi. Horpach'ın kalın kaşlı patlak gözlerine bakıp beklemeye başladı.

"Laf aramızda, bu kırksekiz saatlik bekleme süresinin herhangi bir işe yarayacağına inanmıyorum, ama kurallar böyle," dedi astrogatör aniden, bir itiraf havasında. "Oturun Rohan! Karşımda vicdanımın heykeli gibi duruyorsunuz. Regis, insanın aklına gelebilecek en manyak yer. An-

lamsızlığın zirvesi. 'Kondor'un buraya niçin gönderildiğini anlayamıyorum. Neyse, işin burası bizim derdimiz değil, olmuş bir kere."

Horpach durdu. Keyifsizdi ve böyle zamanlarda çoğunlukla konuşkan oluyor, insanı kolaylıkla samimi bir sohbete bulaştırabiliyordu. Bu da belirli bir oranda tehlike içeriyordu, çünkü her an kötü bir ifadeyle son bulabilirdi.

"Kısaca, bir şey yapmamız gerekiyor. Öyle ya da böyle. Ne yapalım biliyor musunuz? Birkaç küçük fotoğraf uydusunu ekvator yörüngesine soksanıza. Ama tam yuvarlak ve dar bir yörünge olsun. Aşağı yukarı 70 kilometre."

"Ama bu iyonosfer içi demek," diye itiraz etti Rohan. "Uydular birkaç düzine tur attıktan sonra yanar gider."

"Yansınlar! Ama ondan önce mümkün olduğu kadar çok fotoğraf çekerler. Hatta size, altmış kilometre riskini göze almanızı tavsiye ederim. Belki o zaman daha onuncu dönüşte yanarlar, ama ancak bu yükseklikten çekilen resimler işimize yarar. Yüz kilometre yükseklikten bir füzenin, en iyi teleobjektifle bile nasıl göründüğünü biliyor musunuz? Toplu iğne başı, onun yanında koca bir dağ kütlesi kalır. Bunu hemen....Rohan!"

Bu arada kapıya varmış olan Navigatör dönüp baktı. Komutan analiz sonuçlarını içeren zaptı masanın üstüne fırlattı.

"Bu da ne demek? Bu nasıl bir budalalık? Kim yazdı bunu?"

"Otomat. Ne var?" diye sordu Rohan, zorlukla sükûnetini koruyarak, çünkü onun içinde de öfke kabarıyordu. Şimdi bir de dırdır edecek diye düşündü ve özellikle yavaş adımlarla yaklaştı.

"Şunu okuyun! İşte burası!"

"Metan - yüzde dört," diye okudu Rohan yüksek sesle ve donakaldı.

"Yüzde dört metan ha? Onaltı da oksijen? Bunun ne olduğunu biliyor musunuz? Patlayıcı bir karışım! Şimdi bana, biz hidrojen borik ile iniş yaparken bütün bu atmosferin nasıl olup da havaya uçmadığını açıklamak istemez misiniz?"

"Gerçekten de... Anlamıyorum," diye kekeledi Rohan. Denetim masasına yürüdü, emme düzeneği yardımıyla iletici cere biraz dış atmosfer pompaladı ve bir yandan astrogatör suskunluğa gömülmüş halde kumanda merkezinde volta atarken, çınlayan cam kaplarla harıl harıl çalışan analizatörleri izledi.

"Ee?"

"Aynı. Yüzde dört metan, on altı oksijen," diye cevap verdi Rohan. Gerçi bunun nasıl mümkün olduğunu anlamıyordu, ama bir bakıma da memnundu, çünkü şimdi hiç değilse Horpach onu suçlayamayacaktı.

"Gösterin bakalım! Hım. Metan dört, Allah kahretsin. Güzel. Uyduları yörüngeye çıkarın Rohan, sonra da lütfen küçük laboratuvara gelin. Uzmanlarımız ne diye var ki? Onlar kafa patlatsın."

Rohan aşağı indi, iki roket teknisyenini yanına çağırdı ve onlara astrogatörün emrini aktardı. Sonra ikinci kata döndü. Laboratuvarlar ve uzmanların kamaraları buradaydı. Metal duvarların arasına sıkışmış birkaç dar kapının yanından geçti. Kapılarda çeşitli harfler vardı: Kim.Müh., Kim. Ecz, Kim.Tek., B.Kim. vesaire. Küçük laboratuvarın kapısı ağzına kadar açıktı. Uzmanların tekdüze sesleri arada bir astrogatörün bas sesiyle kesiliyordu. Rohan eşikte durdu. Bütün "şefler" toplanmıştı - mühendis, biyolog, fizikçi, hekim ve makine odasının tüm teknologları. Astrogatör portatif bilgisayarın program giriş biriminin altındaki en dış koltukta oturuyordu. Esmer bir adam olan Moderon küçük yuvarlak ellerini kavuşturmuş ve "Ben bir gaz uzmanı değ-

lim, ama," diyordu. "Bu adi metan değil. Bağlanma enerjisi farklı. Fark gerçi sadece yüzde bir, ama yine de oksijen ile tepkimesi ancak katalizatörler yardımıyla oluyor, hatta o zaman bile zor."

"Bu metanın kökeni nedir?" diye sordu Horpach, bir yandan başparmaklarıyla oynarken.

"Karbon her durumda organik kökenli. Çok değil, ama kuşku yok..."

"İzotop var mı? Bunlar kaç yaşında? Metan kaç yaşında?"

"İki ilâ onbeş milyon yıl kadar."

"Aman ne hassas tahmin!"

"Sadece otuz dakikamız vardı. Daha fazla şey söyleyemem."

"Laf salatası! Bu metan nereden geliyor?"

"Bilmiyorum."

Horpach uzmanlarının yüzlerine sırayla baktı. Her an öfkeyle patlayacakmış gibiydi, ama birdenbire gülümsedi.

"Beyler, sizler tecrübeli adamlarsınız. Bu bizim ilk uçuşumuz değil. Fikrinizi soruyorum. Şimdi ne yapmalıyız? Neyle başlamalıyız?"

Hiç kimse konuşmaya yanaşmadığından, sözü biyolog Joppe aldı. Horpach'ın öfke nöbetlerinden korkmayan birkaç kişiden birisi olan Joppe, komutanın gözünün içine bakarak konuştu: "Bu, subdelta 92 sınıfının sıradan bir gezegeni değil. Yoksa 'Kondor' kaybolmazdı. Kondor bizden ne daha kötü, ne de daha iyi uzmanlara sahip olduğundan, bunların bilgisinin felâketi önlemeye yeterli olmadığını kesinlikle varsaymalıyız. Bundan şu sonuç çıkar: Üçüncü kademe prosedürü sürdürmeliyiz ve anakara ile okyanusları incelemeliyiz. İşe jeolojik sondajlarla başlamaktan ve aynı zamanda da buranın sularıyla ilgilenmekten yanayım. Bundan başka her şey spekülasyon olur ki, içinde bulunduğumuz durumda böyle bir lüksümüz olamaz."

"Güzel." Horpach dişlerini kenetledi. "Güç alanı içerisindeki sondajlar sorun değil. Bunu Dr. Norwick üstlenir." Başjeolog başıyla onayladı. "Okyanusa gelince... Buradan kıyıya ne kadar mesafe var, Rohan?"

"Aşağı yukarı ikiyüz kilometre," diye cevapladı Navigatör, komutanın orada bulunduğunun farkında olmasına şaşırarak, çünkü birkaç adım arkasında durduğu için, komutanın onu görmesine imkân yoktu.

"Biraz uzakça. Ama 'Yenilmez'i rahat bırakalım. Gerekli gördüğünüz kadar adamı yanınıza alın Rohan. Fitzpatrik, belki bir oşinolog daha ve yedek birimlerden altı enerjobot. Bunlarla kıyıya gidin. Sadece güç alanı altında çalışacaksınız. Denizde eğlence gezileri yok, dalma denemeleri de yok. Lütfen makinaları tehlikeye atmayın, çünkü elimizdekilerin sayısı fazla değil. Tamam mı? O zaman başlayabilirsiniz. Ha, bir şey daha: Buranın atmosferi solunabilir mi?"

Hekimler aralarında fısıldaştılar.

"Prensip olarak evet," dedi Stormont sonunda, pek de ikna edici olmayan bir sesle.

"Ne demek 'prensip olarak'? Solunabilir mi, solunamaz mı?"

"Bu kadar yüksek bir metan oranı kaçınılmaz olarak etki yapar. Zamanla kan metan doygunluğuna ulaşır ve bu da beyinde hafif arazları beraberinde getirebilir. Baygınlıklar filan, ama ancak bir saatten, belki birkaç saatten sonra."

"Peki bir metan özümseyicisi yeterli olmaz mı?"

"Hayır astrogatör. Yani, özümseyici imal etmeye değmez, çünkü bunları çok sık değiştirmek gerekir. Kaldı ki, yine de oksijen oranı hayli düşük olacaktır. En azından ben, oksijen aygıtlarından yanayım."

"Hımm. Öteki beyler de mi?"

Witte ile Eldjarn başlarını salladılar.

Horpach kalktı. "Güzel. O halde başlayalım. Rohan! Uydular ne oldu?"

"Şimdi gönderiyoruz. Araştırma gezisine çıkmadan önce, bunların yörüngesini kontrol edebilir miyim?"

"Edebilirsiniz."

Rohan döndü ve laboratuvarın gürültüsünü arkada bıraktı. Kumanda merkezine vardığında güneş batmaktaydı. Koyu, neredeyse mora çalan al rengindeki bu yuvarlak, ufuktaki kraterin tırtıklı dış hatlarını olağanüstü belirginleştiriyordu. Galaksinin bu kısmında yıldızlar daha yoğundu ve gökyüzü dev boyutlara ulaşıyordu. Büyük takımyıldızlar gezegene doğru gittikçe alçaldı ve karanlığa bürünmüş çöl ile içiçe geçti. Rohan pruvadaki uydu fırlatma rampasıyla bağlantı kurdu. Az önce ilk fotoğraf uydusu çiftinin kalkışı duyurulmuştu. Diğerleri bir saat sonra atılacaktı. Ertesi akşama kadar gezegenin her iki yarıküresinden çekilen gündüz ve gece resimleri, tüm ekvator kuşağı hakkında ayrıntılı bir tablo sağlayacaktı.

"Dakika otuzbir. Başucu yedi. Ayar..." diye tekrarlıyordu, hoparlörden yayılan sakin ses. Rohan düğmeyi çevirerek sesi azalttı ve koltuğunu denetim masasına çevirdi. Bunu hiçbir zaman itiraf etmezdi, ama bir uydunun bir gezegen yörüngesine atılışı sırasında oluşan ışık oyunlarından her zaman zevk alırdı. Önce taşıyıcı roketinin kontrol lambacıkları yakut renginde, mavi ve beyaz parlıyordu. Sonra kalkış otomatı geri sayıma başladı. Otomatın klikleri kesildiğinde geminin tüm gövdesini kaplayan hafif bir sarsıntı hissedildi. Aynı anda da ekranlardaki çöl manzarası fosfor ışıltısıyla aydınlandı. Minyatür füze, en alt güvertelere kadar duyulan boğuk bir uğultuyla pruva rampasından fırladı ve ana geminin üzerine dökülen bir alev denizi oluşturdu. Hızla uzaklaşan taşıyıcı roketinin ışıltısı kumul yamaçlarını aydınlattı, bu aydınlık gittikçe zayıfladı ve nihayet tama-

men söndü. Şimdi -roketin sesi artık duyulmaz olmuştu- bütün armatür paneli şiddetli bir ateş nöbeti geçirircesine hareketlendi. Uzun balistik kontrol ışıkları telaşla karanlığın içinde belirdi, uzaktan kumandanın sedef rengi lambaları onlara cesaret verircesine yanıp söndü, sonra da rengârenk bir ışık ağacına benzer bir görüntü halinde, yakıtı tükenen roket kademelerinin roketten ayrılışını gösteren sinyaller belirdi, sonunda da gökkuşağının tüm renklerinde parıldayan bu ışıkların üzerinde bembeyaz bir dörtgen yandı - uydunun dolaşım yörüngesine ulaştığını gösteren işaret. Pırıltılı, kar beyazı bu yüzeyin tam ortasında küçük, gri bir adacık yanıp sönmeye başladı ve 67 sayısının şeklini almaya başladı. Bu da uçuş yüksekliğiydi.

Rohan bir de yörünge parametrelerini kontrol etti, ama yerberi ve yeröte, hesaplanan değerlere yakındı. Burada artık işi kalmamıştı. Gemi saatini -saat 18'i gösteriyordu- şu anda geçerli yerel saat ile karşılaştırdı: saat 23'tü. Kısa bir süre gözlerini kapadı. Denize yapılacak keşif seferine seviniyordu, çünkü bağımsız çalışmayı seviyordu. Aç ve yorgundu. Bir an, bir enerji drajesinin uygun olup olmayacağını düşündü, ama sonra, akşam yemeğiyle yetinmesinin daha doğru olduğuna karar verdi. Ayağa kalktığında ne kadar bitkin olduğunu fark etti ve buna hayret etti, bu hayret onu biraz canlandırdı. Asansörle yemek salonuna indi. Adamları orada toplanmıştı bile: İki hava yastıklı yük aracı sürücüsü, birisi, her zaman keyifli olduğu için sevdiği Jarg'dı. Ayrıca oşinolog Fitzpatrik ve iki meslekdaşı Broza ile Koechlin. Rohan ilk sıcak çorbasını ısmarlayıp duvar otomatından ekmek ve birkaç şişe alkolsüz bira aldığı sırada onlar yemeklerini bitirmişti bile. Her şeyi tepsisine koydu ve masasına geçti. O sırada döşeme hafif bir depremle sarsıldı. "Yenilmez" bir sonraki uyduyu fırlatmıştı.

Komutan gece yolculuğuna izin vermemişti. Gündoğumundan hemen önce, yerel saatle beşte yola çıktılar. Güvenlik nedenlerinden ötürü uymaları gereken yürüyüş düzeninde, usandırıcı ölçüde yavaş ilerleyebiliyorlardı, bu nedenle de bu düzene "cenaze alayı" adı verilirdi. En önde ve en arkada enerjobotlar gidiyordu. Elipsoid güç alanlarıyla konvoy içindeki tüm makineleri koruyorlardı - çok amaçlı araçları, telsiz birimlerini ve radar cihazını taşıyan arazi araçları, mutfak, otomatik olarak kendini kuran hava geçirmez barınağın bulunduğu yük aracı ve herkesin "zımba" dediği küçük, paletli bir aracın üzerine monte edilmiş doğrudan ışınlama lazer cihazı.

Rohan üç uzmanla birlikte öndeki enerjobotun içine yerleşti. Gerçi rahat bir yer değildi -daracık bir alana sıkışarak oturuyorlardı- ama hiç değilse normal bir yolculuk hissi yaşıyorlardı. Konvoyun en yavaş araçlarının, dolayısıyla enerjobotların hızına ayak uydurmak zorundaydılar; bu yüzden de pek eğlenceli bir yolculuk değildi. Paletler kumda inliyor, gıcırdıyor, turbo motorlar fil büyüklüğündeki sivrisinekler gibi vızıldıyor, koltuklarının hemen arkasındaki ızgaradan soğutma havası üflüyor ve enerjobot, açık denizde yüzen ağır bir mavna gibi sallanıyordu. Çok geçmeden ufuktaki siyah iğne şekli, yani "Yenilmez" gözden kayboldu. Bir süre boyunca soğuk, kan kırmızısı güneşin eğik ışınları altında tekdüze çöl üzerinde yol aldılar.

Yavaş yavaş kumlar azaldı, onun yerine, yerden eğik kaya plakaları yükselmeye başladı ve bunların etrafından dolaşmak gerekiyordu. Motorların gürültüsü bir yana, zaten oksijen maskeleri de sohbet etmeye engeldi. Büyük bir dikkatle ufku gözlüyorlardı, ama karşılarındaki manzara hiç değişmiyordu: üstüste yığılmış kayalar, büyük, yıpranmış taş blokları. Nihayet arazi alçalmaya başladı, düşük eğimli bir vadi havzasının dibinde, suyu şafak kızıllığı içinde ışılda-

yan dar, yarı kurumuş bir dereyle karşılaştılar. Derenin her iki kıyısında yuvarlak, kaygan taşlar geniş şeritler oluşturuyor ve derenin zaman zaman hayli büyük bir debiye ulaştığına işaret ediyordu.

Suyu incelemek üzere kısa bir mola verdiler. Su berrak, ama epey sertti ve demir oksit ve eser miktarda sülfür içeriyordu.

Yola devam ettiler. Bu sefer daha hızlıydılar, çünkü taşlı zemin üzerinde paletler daha seri yol alıyordu. Batıda alçak kayalıklar yükseliyordu. En son makine "Yenilmez" ile bağlantıyı sağlıyordu. Radar antenleri dönüyor, radar gözlemcileri kulaklıklarını çekiştirerek ve konsantre granülleri çiğneyerek ekranların başında oturuyordu. Ara sıra bir taş âdeta canlanıyor, hava yastıklı aracın altından bir anafora kapılmışcasına büyük bir hızla savrulup çakıl yığınının tepesine uçuyordu. Sonra, yumuşak eğimli çıplak tepeler yollarını kesti. Durma bile gereği duymaksızın birkaç taş örneği aldılar ve Fitzpatrik Rohan'a seslenerek, çakılların organik kökenli olduğunu bildirdiler.

Nihayet karşıda koyu lacivert renkte sular belirdiğinde, kireç taşına da rastladılar. Küçük, yassı taşların üzerinden büyük bir gıcırtıyla geçerek kıyıya indiler. Makinelerin yakıcı nefesi, paletlerin cayırtısı, motorların uğultusu bütün bunlar -yeşilimtırak rengiyle ve görünürde dünyadaki bir denizden farksız olan deniz, sadece yüz metre uzakta- önlerindeyken, bir anda kesildi. Şimdi karmaşık bir manevra yapılması gerekiyordu, çünkü güç alanının çalışma grubunu koruyabilmesi için, öndeki enerjobotun suyun epey içine kadar yürütülmesi gerekiyordu. Ama ondan önce enerjobot su geçirilmez hale getirildi, ardından da ikinci enerjobotun içinden kumanda edilerek suyun içine girdi, dalgaları yardı ve ardında hava kabarcıkları bırakarak dibe battı, ancak koyu bir leke halinde görününceye kadar. Kumanda

kabininden gönderilen bir telsiz sinyali üzerine batık dev, Dirac emitörünü yükselterek su yüzeyinin üzerine çıkardı. Alan stabilize olduktan ve hem suyun, hem kıyının üzerinde bir bölgeyi görünmez bir yarıküre halinde örttükten sonra asıl çalışmalar başladı.

Okyanusun tuz oranı dünyadakinden biraz daha düşüktü. Ancak analiz sonuçları hiç de sansasyon yaratacak türden değildi. İki saat sonrasında bildikleri, aşağı yukarı daha öncekinden fazla değildi. Bu yüzden iki televizyon sondasını açık denize gönderdiler ve ekranlardan bunların geçtiği yolu izlediler. Ama ilk önemli haber ancak, sonda ufukta kaybolduktan sonra geldi. Bu okyanusta, kemikli balıkları andıran organizmalar yaşıyordu. Sondalar göründüğü zaman inanılmaz bir hızla dağıldılar ve denizin derinliklerine sığındılar. Ekografi cihazları, ilk canlılarla karşılaşılan yerin derinliğini 150 m olarak gösteriyordu.

Broza, bu tür balıklardan en az birini yakalamakta ısrarlıydı. Bu yüzden balık avlamaya giriştiler. Sondalar yeşil alaca karanlığında dolaşan gölgeleri takip ettiler ve üzerlerine elektrik yükleriyle ateş ettiler. Ama bu balıklar olağanüstü çevik olduklarından, bir tanesini bayıltmak ancak çok sayıda karavana atışından sonra mümkün oldu. Sonda mekanik kollarıyla onu tuttu ve hemen kıyıya getirdi.

Bu arada Koechlin ile Fitzpatrik ikinci bir uyduyu idare ediyordu. Derin deniz katmanlarında sürüklenen bazı liflerden örnek topladılar, bunların yerel bir yosun çeşidi olduğunu düşünüyorlardı. Nihayet sondayı denizin dibine kadar indirdiler. Burası 250 metre derinlikteydi. Şiddetli bir dip akıntısı idareyi epey zorlaştırıyordu. Akıntı yüzünden sonda sürekli yolundan sapıyor ve büyük taş yığınlarıyla çarpışıyordu. Nihayet birkaç taşı kenara yuvarlamak mümkün oldu. Bu örtünün altında gerçekten de Koechlin'in önceden tahmin ettiği gibi, yumuşak ve kıllarla kaplı minya-

tür canlıların koca bir kolonisi yaşıyordu.

İki uydu da döndükten sonra biyologlar işe başladı. Bu arada barınak da kurulmuş, sevimsiz oksijen maskelerini çıkarabilecekleri bir ortama kavuşmuşlardı. Rohan, Jarg ve öteki beş adam, günün ilk sıcak yemeğini yediler.

Akşama kadar mineral örnekleri toplamakla, deniz dibinin radyoaktivitesini incelemekle, gün ışınımını ölçmekle ve güvenilir sonuçlar alınacaksa titizlikle, hatta kılı kırk yararak yürütülmesi gereken yüzlerce yorucu işi yapmakla meşgul oldular.

Hava karardığında yapılabilecek her şeyi yapmışlardı, böylece "Yenilmez"den Horpach kendisini aradığı sırada Rohan, büyük bir iç rahatlığıyla mikrofona gidebildi. Okyanus canlılarla doluydu, ama istisnasız hepsi kıyı şeridinden uzak duruyordu. Teşrih edince, balığın vücudunda olağandışı bir şeye rastlamadılar. Bu gezegendeki evrim tahminen yüz milyonlarca yıldır sürmekteydi. Ayrıca büyük miktarda yeşil yosunlar keşfetmişlerdi; bu da atmosferdeki oksijenin kaynağını açıklardı. Organik formların birer bitki ve hayvan dünyasına ayrılmış olması tipikti, omurgalı hayvanların kemik yapısı da. Yakalanan balıkta olup da biyologların dünyadan benzerini bilmediği tek organ, manyetik alan şiddetindeki en hafif değişikliklere bile hassas tepki veren özel bir duyu organıydı.

Horpach bütün ekibin hemen dönmesi emrini verdi ve sohbeti, yeni gelişmeler olduğunu belirterek tamamladı: görünüşe bakılırsa, kayıp "Kondor"un iniş yeri keşfedilebilmişti.

Biyologların, araştırmaları için birkaç haftanın bile az geleceği itirazlarına rağmen barınak toparlandı, motorlar çalıştırıldı ve konvoy kuzeydoğu yönünde yola koyuldu. Rohan arkadaşlarına "Kondor" hakkında geniş bilgi veremedi, çünkü kendisi de bir şey bilmiyordu. Bir an önce dönmek

istiyordu, çünkü komutanın, daha fazla başarı vaat eden yeni görevler vereceğini varsayıyordu. Tabii şimdi her şeyden önce "Kondor"un indiği tahmin edilen yerin araştırılması gerekiyordu. Rohan makineleri tam güçle çalıştırdı ve paletlerin çiğnediği taşların çıkardığı cehennem gürültüsü içinde dönüş yolculuğunu yaptılar.

Karanlık çöktüğünde büyük farları açtılar. Olağandışı, hatta tehlikeli bir manzaraya bakıyorlardı! İnip çıkan ışık huzmeleri karanlığın içinde habire belirsiz, hareketli görünen dev siluetler yaratıyor, bunların biraz sonra sadece kaya parçaları, erozyona uğramış bir dağ zincirinin son kalıntıları oldukları anlaşılıyordu. Birkaç kere bazalt kayaların içindeki derin yarıkların önünde durmaları gerekti. Nihayet uzaktan, şenlik için ışıklandırılmış bir metal kule gibi görünen "Yenilmez"in gövdesini gördüklerinde, geceyarısı çoktan geride kalmıştı. Güç alanının çevresinde dört bir yandan makine konvoyları yol alıyordu; erzak ve yakıt boşaltılıyor, jüpiter lambalarının çiğ ışığı altında insan grupları rampaya doluşuyordu. Gemiye dönenler daha uzaktan, bir karınca yuvasını hatırlatan hummalı faaliyetin gürültüsünü duyuyordu. Oynaşan ışık demetlerinin üzerinde ise geminin suskun, parıldayan lekelerle kaplı gövdesi yükseliyordu. Mavi sinyal ateşleri yakılarak, koruma alanına giriş yolunun açıldığı noktalar işaretleniyor, araçlar ince tozdan kalın bir tabakayla kaplanmış halde birbirinin peşisıra, yarıküre biçimli alanın içine giriyordu.

Rohan aracından yere atlar atlamaz, çevresindeki adamlardan birinin Blank olduğunu görüp yanına çağırdı ve "Kondor" meselesinin ne olduğunu sordu. Ama tayfanın, geminin keşfedildiği iddiası hakkında hiçbir bilgisi yoktu. Rohan ondan pek bir şeyler öğrenemedi. Dört uydu atmosferin alt tabakalarında yanıp kül olmadan önce onbir bin fotoğraf çekmiş, bunlar telsizle iletilmiş ve gemiye vardıkla-

rında da kartografi kamarasında, özel işlem görmüş plakalara kaydedilmişti. Zaman kaybetmemek için Rohan kartografi teknisyeni Erett'i yanına çağırttı ve henüz duşun altındayken ona, gemide olan bitenleri sordu. Erett, kaydedilen fotoğraf şeritleri üzerinde "Kondor"u arayanlardan biriydi. Kum denizindeki bu çelik tanesini arama işine gezegenbilimcilerden başka kartografiar, radar gözlemcileri ve tüm pilotlar katılmıştı. Tam yirmi dört saat nöbetleşerek, gelen malzeme yığınını gözden geçirmiş ve şüphe uyandıran her noktanın koordinatlarını not etmişlerdi. Ama komutanın Rohan'a verdiği haber yanlış çıktı. Olağandışı yüksek bir kaya sütununu uzay gemisi sanmışlardı, çünkü kayanın gölgesi bir füzeninkine şaşılacak ölçüde benziyordu. Böylece "Kondor"un akıbeti yine karanlıkta kaldı.

Rohan komutana çıkmak istiyordu, ama komutan dinlenmeye çekilmişti bile. Bu yüzden kendi kamarasına gitti. Yorgun olduğu halde gözünü uyku tutmadı. Ertesi sabah kalktığı zaman, gezegenbilimcilerin şefi Ballmin, astrogatörün Rohan'dan tüm malzemeyi ana laboratuvara aktarmasını istediğini bildirdi. Saat onda Rohan o kadar çok acıkmıştı ki -henüz kahvaltı etmemişti- ikinci kattaki radar gözlemcilerinin küçük yemekhanesine indi. Tam kahvesini içiyordu ki, Erett koşarak geldi.

"Yoksa buldunuz mu?" diye sordu, kartografın yüzündeki heyecanı görünce.

"Hayır, ama daha büyük bir şey bulduk. Lütfen hemen gelin, astrogatör sizi bekliyor..."

Rohan, cam kaplı silindirin asansör boşluğunu âdeta salyangoz hızıyla sürünerek tırmandığı hissine kapıldı. Rölelerin vızıldaması duyuluyordu ve banyo otomatından habire ıslak ve parlak yeni çekimler çıkıveriyordu, ama kimse bunlara aldırış etmiyordu. Rohan kapıyı açtığı sırada, iki teknisyen duvarda bir kapağı açıp içinden bir tür projektör

çıkarmış ve tüm lambaları söndürüyorlardı. Arkası dönük kafalar arasında astrogatörün bembeyaz saçlarını anında ayırt etti. Hemen ardından tavandan sarkıtılan perde gümüş renginde parladı. İçinde gergin soluklanmaların duyulduğu sessizlik sırasında Rohan, büyük aydınlık yüzeye olabildiği kadar yaklaştı. Resim, üstüne üstlük bir de siyah beyazdı, pek net değildi. Küçük, rastgele dağılmış kraterlerin arasından yükselen bir plato. Bir yanı dev bir bıçakla kesilmiş gibiydi. Burası kıyı çizgisiydi, çünkü resmin geri kalanını tekdüze bir siyahlıkta okyanus yüzeyi dolduruyordu. Bu dik duvarın bir miktar ötesinde, iki yeri bulut parçaları ve onların gölgeleriyle örtülü halde, belirsiz şekillerden oluşan bir arazi mozayiği görünüyordu. Dış hatları biraz bulanık görünen bu tuhaf oluşumun jeolojik kökenli olamayacağı apaçıktı.

Bir kent, diye düşündü Rohan heyecanla, ama bunu dile getirmedi. Hâlâ tümü susuyordu. Projektörün başındaki teknisyen daha net bir görüntü elde etmeye çalıştı, ama boşuna.

"İletimde parazit oldu mu?" Astrogatörün sakin sesi herkesin suskunluğunu bozdu.

"Hayır," diye cevapladı Ballmin karanlığın içinden. "Yayın iyiydi, ama bu görüntü üçüncü uydunun gönderdiği son çekimlerden. Kalkıştan sekiz dakika sonra, sinyallere cevap vermemeye başladı. Çekimin yapıldığı objektif muhtemelen hızla yükselen sıcaklıktan zarar görmüştü bile."

"Kamera odak merkezinden en fazla 70 kilometre uzaktaydı," diye araya girdi bir ses. Rohan'ın tahmin ettiği gibi, ses Malte'ye aitti, Malte en yetenekli gezegenbilimcilerden birisiydi.

"Açık konuşmak gerekirse, uzaklığı 55 ile 60 kilometre arasında tahmin ederim. Lütfen şuraya bakın!" Vücudu perdenin bir kısmını örttü. Üzerinde daireler bulunan say-

dam bir şablonu aldı ve resmin öteki yarısındaki kraterlerin üzerine tuttu.

"Önceki çekimlerdekinden belirgin ölçüde daha büyükler. Gerçi, bunun önemi yok," diye ekledi. "Öyle ya da böyle..."

Sözünü tamamlamadı, ama hepsi ne demek istediğini biliyordu: yakında fotoğrafların netliğine karar verebileceklerdi, çünkü gezegenin bu yöresini bizzat keşfetmeye çıkacaklardı. Bir süre daha perdedeki resme baktılar. Rohan artık bunun bir kent mi, yoksa daha ziyade bir kentin harabeleri mi olduğu konusunda kararsızdı. Geometrik düzen içindeki oluşumların çoktan terk edilmiş olduğunu, kumulların incecik, dalgalı gölgelerinden çıkarsadılar. Bazıları neredeyse kum denizine batmış karmaşık konstrüksiyonların çevresini kumullar sarmıştı. Kara içlerine doğru yayılan siyah bir zigzaglı çizgi, harabelerin geometrik düzenini eşit olmayan iki parçaya ayırıyordu -büyük "bina"lardan bazılarını ortadan bölen tektonik bir çatlak. Oluşumlar arasında, çökmüş bir yapıyı andıran bir tanesi, bir ucu uçurumun öteki kenarına dayanmış bir köprüyü andırıyordu.

"Işık lütfen," dedi astrogatör. Işıklar yandığında duvar saatine baktı.

"İki saat içinde kalkıyoruz."

Hoşnutsuz sesler yükseldi. En hararetli itirazlar şef jeoloğun adamlarından geldi, çünkü deneme sondajlarında şimdiden 200 metre derinliğe ulaşmışlardı. Horpach bir el hareketiyle, tartışma istemediğini işaret etti.

"Tüm makineler gemiye dönüyor. Lütfen şimdiye kadar kazanılmış malzemeyi emniyete alın. Fotoğrafların taranmasına ve analizlere devam edilecek. Rohan nerede? Hah, işte. Güzel. Duydunuz mu? İki saat içinde herkes kalkış yerlerinde olacak."

Makinelerin yüklenmesi büyük bir telaş içinde, ama sistematik şekilde yürütüldü. Rohan, onbeş dakika daha son-

dajı sürdürebilmek için yalvaran Ballmin'e kulak asmadı.

"Komutanın ne dediğini hepiniz duydunuz," diye seslendi ve açılan çukurların başına büyük vinçlerle gitmekte olan montaj ekibinin adamlarını acele etmeye çağırdı. Sondaj matkabı makineleri, geçici döner platformlar ve yakıt depoları birbirinin peşisıra ambar kapaklarından içeri alındı. Nihayet, burada yapılmış araştırmalardan geriye bir tek kazılmış toprak yığınları kaldığında, Rohan başmühendis yardımcısı Westergarde ile birlikte, ne olur ne olmaz diyerek terk edilen çalışma noktalarını tekrar dolaştı. Ondan sonra da adamlar gemi gövdesinin içinde kayboldu.

Ancak şimdi, etraftaki kum hareketlenmeye başladı. Telsizle çağrılan enerjobotlar tek sıra halinde geri döndü ve uzay gemisine sığındı, rampa ve dikey asansör kuyusu içeri çekildi. Bir an için hiçbir hareket olmadı, ondan sonra püskürtücülerin içine sıkıştırılan havanın metalik ıslığı, fırtınanın tekdüze iniltisini bastırdı. Toz bulutları kıç bölümünü örttü. Bunların altından cam gibi yeşil bir ışılı yayıldı ve kızıl güneş ışığında bulanıklaştı. Çölü titreten ve kaya duvarlarından defalarca yankılanan uzun süreli bir gökgürültüsü eşliğinde, uzay gemisi yavaşça yükseldi ve artan hızla mor gökyüzünde kayboldu. Geriye, kayalıkların içine alevlerle kazınmış bir yuvarlak, cam sertliğinde kumullar ve buharlaşma şeritleri kaldı. Roketin en son izi olan beyaz buğu da atmosferde dağıldıktan, yürüyen kum kütleleri yavaşça altlarındaki çıplak kayanın üstünü örtmeye başladıktan ve kendi haline terk edilmiş kazı yerlerini düzledikten sonra, batıda koyu bir bulut yükseldi. Alçaktan uçarak yaklaştı, büyüdü, uzayan ve yumruk gibi yoğunlaşan bir kolu, iniş yerini kucakladı ve hareket etmeksizin üzerinde asılı kaldı. Böylece bekledi.

Güneş batmak üzereyken, çölün üstüne siyah bir yağmur yağdı.

HARABELERDE

Kent olduğunu düşündükleri şeyin kuzey ucunun yaklaşık altı kilometre uzağında, titizlikle seçilen bir noktaya iniş yaptılar. Kumanda merkezinden kent gayet iyi görülebiliyordu. Bunların yapay konstrüksiyonlar olduğu izlenimi, uydu çekimlerine baktıkları zamankinden daha da güçlüydü. Köşeli, alt kısmı genellikle üst kısımlardan daha geniş, farklı yüksekliklerde, kilometrelerce uzanan yapılar, metalik tonlarda parıldıyordu ve bazıları siyahtı. Ama en güçlü dürbünle bile ayrıntı seçmek mümkün değildi. Binaların çoğu kalbur gibi delik deşik görünüyordu.

Gemi bu sefer rampa ve asansör tertibatını açıp da kendini enerjobot zinciriyle çevrelediğinde, henüz soğuma sürecindeki püskürtücü borularının tenekemsi tıngırtısı dinmemişti bile. Ama sadece bu kadarla kalmadı. "Kent"in tam karşı yönünde -yerden görülmüyordu, çünkü alçak tepeler onu gizliyordu- enerji kubbesinin koruması altında, beş arazi aracından oluşan bir grup oluştu, ardından onlara motorize bir antimadde topu katıldı. Top diğer makinelerin neredeyse iki katıydı ve mavimtırak renkte ışıldayan kanat

örtülerine sahip bir mahşer böceğini andırıyordu.

Bu operasyon grubunun komutanı Rohan'dı. Rohan birinci aracın üstündeki gözcü kulesinde ayakta duruyor ve gemiden gönderilen emirle güç alanından geçişin serbest bırakılmasını bekliyordu. En yakın tepelerdeki bilgirobotlar, yolu gösteren uzun yanma süreli yeşil işaret fişekleri attılar, küçük araç konvoyu harekete geçti. Rohan'ın aracı baştaydı.

Motorlar pes bir bas tonunda gürlüyor, dev araçların balon tekerleklerinin savurduğu kumlar çağlayanlar oluşturuyordu. Baştaki aracın iki yüz metre önünde bir keşif robotu, yerin hemen üzerinde uçuyordu. Yüksek hızda titreşen dokungaçlara sahip düz bir tabağı andırıyordu ve yarattığı hava akımı kumul kordonlarını bulandırıyordu; uçan robot sanki görünmeyen bir yangını tutuşturmuş gibiydi. Savrulan toz bulutu kıpırtısız havada daha uzun süre asılı kaldı ve pamuksu, kırmızı bir şerit halinde, konvoyun tuttuğu yolu gösterdi.

Makinelerin gölgeleri gittikçe uzadı, günbatımı yaklaşmıştı. Yollarının üstünde bulunan, neredeyse tamamen kumlanmış bir kraterin etrafını dolaştılar ve yirmi dakika sonra harabelerin eteğine ulaştılar.

Yürüyüş kolu burada dağıldı. İnsansız üç araç koldan ayrılıp açık mavi ışıklarını yaktılar ve böylece, yerel güç alanını oluşturduklarını haber verdiler. İnsanlı iki makine bu hareketli kubbenin koruması altında ilerlemeye devam etti. Bunları elli metre geriden bükük teleskobik bacaklarıyla, dev antimadde topu izledi. Bir kere, kopmuş metal halat ya da tellerden oluşan bir yığını geçtiklerinde durmak zorunda kaldılar, çünkü topun bir bacağı kuma gömülüp görünmeyen bir çatlağın içine kaymıştı. Hemen Rohan'ın aracından aşağı atladı ve dev kütleyi takıldığı yerden çekip çıkardı. Sonra da konvoy yoluna devam etti.

"Kent" adını vermiş oldukları şey aslında dünyevi bir yerleşime hiçbir bakımdan benzemiyordu. Yürüyen kumulların içinden, köklerinin ne kadar derinde olduğu bilinmeyen, dikenli, fırçamsı yüzeyli koyu kütleler yükseliyordu. İnsan gözünün bildiği hiçbir şeye benzemiyordu bunlar. Tanımlanamaz oluşumlar dört katlı apartman yüksekliğindeydi. Ne pencereleri, ne kapıları vardı, hatta duvarları bile yoktu. Bazıları, düğüm noktalarında kalınlaşan sık örgülü, sonsuz sayıda noktada içiçe geçmiş ve katlanmış ağları andırıyordu, bazıları ise, üstüste konmuş arı peteklerinden ya da bir yanlarında üçgen veya beşgen biçiminde açıklığı bulunan, eleklerle oluşturulabilecek türden karmaşık üç boyutlu arabeskleri andırıyordu. Büyükçe her yapı elemanında ve görünür her yüzeyde belirli bir düzen seçilebiliyordu, gerçi bir kristaldeki kadar ölçülmüş biçilmiş eşitlikte değil, ama hiç kuşkusuz belirli bir ritim içindeydiler, ama bu ritim de pek çok yerinde uğranan tahribatın izleriyle kesintiye uğruyordu. Yine başka bazı oluşumlar, sıkıca içiçe geçmiş, âdeta köşeli şekillerde yontulmuş ağaç dallarına benziyordu. Ama dallar, ağaç ve çalılıklardaki gibi rastgele dallanmıyor, ya bir yay kesiti ya da birbirine karşıt yönlerde kıvrılan sarmallar oluşturuyordu. Ama yukarı kaldırılarak açılabilen bir köprünün kanatlarını andıran konstrüksiyonlara da rastladılar. Çoğunlukla kuzeyden esen rüzgârlar tüm yatay yüzeylerde ve arazinin hafif eğimli olduğu yerlerde uçan kum biriktirmişti, böylece harabeler uzaktan ucu kesik, enine sıkıştırılmış piramitler gibi görünüyordu. Pürüzsüz, kaygan görünen bu yüzeylerin gerçek yüzü yaklaşınca ortaya çıkıyordu: çatallanan, sivrilikler oluşturan çubuk ve çıtalardan oluşan bir sistem, hatta bunlar yer yer o kadar sıklaşıyordu ki, kumlar bu yumakların arasında takılıp birikiyordu.

Rohan, ölüp kurumuş bir bitki örtüsüyle kaplı kübik ya

da piramidimsi kaya artıkları karşısında bulunduğunu düşündü. Ama yaklaştıkça, bu izlenim de yanlış çıktı: tahribatın yarattığı kargaşaya rağmen öyle bir düzenlilik görünüyordu ki, böylesi her türlü canlı biçimine yabancıydı. Bunlar gerçek anlamda masif harabeler değildi. Metal yumakları içindeki aralıklardan içlerine bakabiliyordunuz. Ama içleri boş da değildi, çünkü bu metal yumakları içlerini tümüyle dolduruyordu. Her şeyin üzerinde de ölümcül bir terk edilmişlik havası vardı.

Rohan topu düşündü, ama zor kullanmak burada anlamsızdı, çünkü içine girilmesi söz konusu olabilecek bir duvar yoktu. Fırtına, yüksek kulelerin arasından, insanın yüzünü dağlayan toz bulutlarını sürüklüyordu. Simsiyah ışıldayan aralıkların düzenli mozayiği, durmaksızın aşağıya akan ve diplerde dik tepeler, bir tür minyatür çığlar oluşturan kumlarla doluydu. Hiç durmayan bu kuru akış sesi, tüm yolculukları boyunca onlara eşlik etti. Döner antenler, Geiger sayaçlarının sarkaç çubukları, ultrasonik mikrofonlar ve ışın dozimetreleri suskundu. Yürüyüş düzenini değiştirdiklerinde yalnızca kumların tekerleklerin altındaki çıtırtıları ve çalıştırılan motorların inleyişi duyuluyordu. Konvoy yana doğru saptı ve kâh devasa konstrüksiyonların koyu ve serin gölgesinin içinde kayboldu, kâh erguvani ışıkla aydınlanan kumların üzerinde yeniden ortaya çıktı.

Nihayet tektonik çatlağa ulaştılar. Şiddetli rüzgârların kenarlarından aşağıya çağlayanlar halinde savurduğu kumlarla bile hâlâ dolmamış olduğu için dipsiz görünen, en azından olağanüstü derin bir uçurum oluşturan, birkaç yüz metre genişliğindeki bir çatlaktı bu.

Durdular. Rohan uçan keşif robotunu karşı tarafa gönderdi. Ekrandan, robotun televizyon objektiflerinin kaydettiklerini izledi, ama sürekli aynı, bildik görüntü ile karşılaştı. Bir saat sonra robotu geri çağırdılar. Robot yeniden gru-

ba katıldığında Rohan, kendisiyle aynı araçta oturan Ballmin ve fizikçi Gralew ile yaptığı kısa bir danışma faslından sonra, birkaç harabeye yakından bakmaya karar verdi.

Başlangıçta ultrasonik sondalar yardımıyla, ölü "kent"in "sokak"larındaki kum tabakasının kalınlığını ölçmeye çalıştılar. Hayli zahmetli bir işti. Sonuçlar birbirini tutmuyordu. Bunun nedeni herhalde, büyük çöküntüye yol açmış deprem sırasında kayalık zeminin bir iç kristalizasyon süreci geçirmiş olmasıydı. Arazideki dev düzlüğü kaplayan kum örtüsünün kalınlığı yedi ilâ on iki metre arasında görünüyordu.

Doğuya, deniz kıyısına doğru döndüler. Gittikçe alçalan ve nihayet kumun içinde kaybolan siyah harabelerin arasında onbir kilometre boyunca zigzaglar çizerek yol aldıktan sonra çıplak kayalıkla karşılaştılar. Kıyıya vuran dalgaların sesinin, yukarıya ancak zayıf bir hışırtı halinde ulaşabildiği, yüksek ve dik bir duvarın üzerinde durdular. Kıyı çizgisini oluşturan, rüzgârla üstü süpürülmüş ve doğal görünmeyen bir kayganlıktaki çıplak kayalık kuşağı, kuzeyde denize dimdik inen bir dağ zirveleri zinciri halinde yükseliyordu.

Artık kızılımtırak buğular içinde bulanıklaşan kara bir siluet halindeki "kent"i geride bıraktılar. Rohan "Yenilmez" ile bağlantı kurdu, astrogatöre şimdiye kadarki sonuçları aktardı, bunlar hemen hemen sıfıra eşitti ve konvoy tüm güvenlik tedbirlerine uyarak harabelerin içlerine doğru geri döndü.

Yolda küçük bir olay oldu. Solda giden enerjobot, herhalde önemsiz bir rota hatası sonucunda, güç alanını genişletti ve böylece bu alan ileriye doğru sarkan sivri bir "bina"nın kenarına değdi. Alanın güç ölçüm aygıtıyla irtibatlandırılmış ve bir saldırı durumu için otomatik yok etmeye ayarlanmış olan antimadde topu bu ani enerji artışını herhalde, birisinin güç alanını yarmaya çalıştığının işareti sandı ve

masum harabeye ateş etti. "Binanın" kıvrık üst kısmının tümü -aşağı yukarı dünyadaki gökdelenlerin boyundaydı- kirli gri rengini kaybetti ve kora dönüştü, gözü alan çiğ bir tonda parladı ve birkaç saniye sonra kaynar bir metal yağmuru olarak aşağı döküldü. Bunun tek bir damlası bile araçlardaki adamlara isabet etmedi, çünkü korlaşmış sıvı, enerji duvarının görünmez kubbesine çarptı, buradaki ısı dalgası içerisinde de, daha yere ulaşmadan buharlaştı.

Anhilasyon süreci ışıma yoğunluğunda ani yükselişe neden oldu. Geiger sayaçları otomatik alarm verdi. Rohan küfretti ve aygıtları bu şekilde programlayan kişinin tüm kemiklerini kırmaya yemin etti; alarm tedbirlerinin tümünü kaldırabilmek için hayli uzun zaman harcadıktan sonra, alevleri fark etmiş olup nedenini soran "Yenilmez"e açıklama yaptı.

"Şimdilik sadece metal olduğunu biliyoruz. Herhalde volfram ve nikel katkılı çelik," dedi Ballmin. Kargaşaya rağmen Ballmin, fırsattan yararlanarak alevlerin spektral analizini yapmıştı.

"Yaşını tahmin edebiliyor musunuz?" diye sordu Rohan, bir yandan yüzündeki ve ellerindeki ince kumu silerken.

Korlaşıp küçülen harabe parçasını geride bıraktılar. Bu parça, üzerinden geçtikleri yolda kırık bir kanat gibi asılı kalmıştı.

"Hayır, sadece şunu söyleyebilirim ki, bu zıkkım acayip eskiden kalma, acayip eskiden," diye cevap verdi gezegenbilimci.

"Daha iyi incelememiz lazım... Ve bunun için ihtiyardan izin istemeyeceğim," diye ekledi Rohan, aniden kararlı bir ses tonuyla.

Merkezde birleşen birkaç koldan oluşan karmaşık bir nesnenin önünde durdular. Güç alanında, iki ışıklı işaretle sınırları çizilen bir çatlak oluştu. Şimdi cisme yaklaştıkla-

rında, büyük bir kargaşayla yüzyüze oldukları izlenimini edindiler. Yapının cephesini üçgen, "tel fırçalarla" kaplı levhalar oluşturuyordu. Ağaç kalınlığındaki direklerden oluşan koca sistemler bu levhaları içten destekliyordu. Yüzeyde henüz belirli bir düzen ayırt etmek mümkündü, ama içinde -adamlar farların yardımıyla yapının içine göz atmaya çalıştılar- direkler ormanı dallanıyordu, kalın boğumlardan çeşitli yönlere dağılıyor, yeniden sıklaşıyordu -hepsi birden, milyonlarca birbirine dolanmış kablodan oluşan muazzam bir tel dokusuna benziyordu. İçinde elektrik akımı, polarizasyon izleri, manyetizm kalıntıları ve nihayet radyoaktivite aradılar, ama boşuna.

Alanın içine açılmış geçidin sınırlarını gösteren yeşil ışık sinyalleri kırpışmaya başladı. Rüzgâr ıslık çalıyordu. Çelikten çalılıkların içinde hava kütleleri dolanıyor ve uğursuz şarkılar söylüyordu.

"Bu lânet olası yaban ormanı ne anlama geliyor olabilir?" Rohan terden ıslanmış derişinde toplanan kumu sildi. Ballmin ile birlikte, uçan keşif robotunun sırtında, alçak korkuluğa dayanmıştı, bir "sokağın" ya da daha doğrusu bitişik iki harabenin arasındaki kumulla kaplı üçgen meydanın yirmi otuz metre üzerindeydiler. Çok aşağıda, araçları ve oyuncak askerler kadar küçük görünen, gözleri yukarıya dikili adamları duruyordu.

Keşif robotu havada süzülüyordu. Şimdi engebeli, keskin, siyah metal tırtıklarla yırtılmış gibi görünen bir yüzeyin üzerindeydiler. Tırtıkları yer yer üçgen plakalar örtüyordu, ama bunlar aynı düzlemde değil, yukarıya ya da yanlara doğru kıvrıktı ve böylece karanlık iç kısımları görmek mümkündü. Ara duvar, direk ve petek biçimli oyuklardan oluşan karmaşa öylesine sıktı ki, güneş ışığı dibe ulaşmıyordu, hatta aracın far ışığı bile karanlığın içinde kayboluyordu.

"Ne dersiniz Ballmin, bunun anlamı ne olabilir?" diye tekrarladı Rohan sorusunu. Kızgındı. Habire ovuşturmaktan alnı kızarmıştı, teni acıyordu, gözleri yanıyordu ve birkaç dakika sonra "Yenilmez"e bir sonraki raporunu göndermesi gerekiyordu, ama burada rastladığı şeyleri tarif etmek için gerekli kelimeleri bulamıyordu.

"Ben falcı değilim," diye cevap verdi bilimci. "Hatta arkeolog bile değilim. Kaldı ki bu durumda bir arkeoloğun da söyleyecek fazla şeyi olmayacağı kanısındayım. Bana öyle görünüyor ki,..."

Sözünü yarıda kesti.

"Konuşsanıza!"

"Bence, bu bir barınak konstrüksiyonuna, birtakım canlıların tahrip olmuş barınaklarına benzemiyor. Anlıyor musunuz? Eğer herhangi bir şeyle karşılaştırılabilecekse, o da olsa olsa bir makine olur."

"Bir makineyle mi? Hım... Ama nasıl bir makineyle? Bir bilgi depolayıcısı mı? Belki de bir tür elektronik beyindi?"

"Buna kendiniz de inanmıyorsunuz ya," diye karşılık verdi gezegenbilimci imalı bir şekilde. Robot yana doğru dönüş yaptı. Uzun süre boyunca bükük levhaların arasından karman çorman şekilde yükselen metal direklerin üzerinde o kadar alçaktan uçtu ki, onlara neredeyse değecek gibiydi.

"Hayır, burada herhangi bir akım devresi yoktu. Yoksa siz bazı anahtarlar, izolatörler ve bir muhafaza görebiliyor musunuz?"

"Belki yangına dayanıklı değillerdi. Örneğin bir yangında yok olmuş olabilirler. Neticede bu bir harabe," diye cevap verdi Rohan, pek de emin olmadan.

"Belki," diye kabullendi Ballmin, beklenmedik bir teslimiyetle.

"O halde astrogatöre ne söylemeliyim?"

"En iyisi bütün bu takım taklavatı doğrudan televizyon yayınıyla ona aktarın."

"Bu bir kent değildi..." dedi Rohan birden, sanki gördüklerini zihninde toparlarcasına.

"Muhtemelen değildi," diye katıldı gezegenbilimci ona. "En azından, bizim tasavvurlarımıza denk düşen bir kent değildi. Burada ne insanlar, ne de insana benzer canlılar yaşadı. Oysa okyanustaki canlı biçimleri dünyadakilerle akraba gibi. Dolayısıyla bu tür benzerliklerin anakarada da bulunması mantıklı olurdu."

"Evet. Epeydir kafa patlatıyorum. Biyologlardan hiçbiri bir şey söylemek istemiyor. Siz ne düşünüyorsunuz?"

"Bu konuda konuşmak istemiyorlar, çünkü düpedüz inanılmaz görünüyor: Sanki bir şey hayatı anakaraya bırakmamış, sudan çıkmasını engellemiş gibi."

"Buna neden olacak bir olay, olsa olsa bir kere meydana gelmiş olabilir. Örneğin çok yakında meydana gelmiş bir süpernova patlaması. Bildiğiniz gibi, Lir takımındaki Seta birkaç milyon yıl önce bir novaydı. Belki onun sert ışıması yüzünden kıtalardaki canlılar tükendi, ama denizin derin bölgelerindeki organizmalar hayatta kaldı."

"Söylediğiniz türden bir ışıma olmuş olsaydı, bugün bile izlerine rastlayabilmeliydik. Oysa galaksinin bu bölgesindeki zemin radyoaktivitesi olağandışı düşük. Dahası evrim milyonlarca yıl içinde daha fazla ilerlemiş olurdu. Elbette omurgalı hayvanlar olmazdı, ama en azından ilkel yaşam biçimleri görülürdü. Kıyı bölgesinin tamamen hayattan yoksun olduğunu fark ettiniz mi?"

"Ettim. Bunun gerçekten bu kadar büyük bir önemi var mı?"

"Hem de çok büyük. Hayat genellikle kıyı bölgelerinde ortaya çıkar, daha derin deniz bölgelerine daha sonra yayılır. Burada da başka türlü olmuş olamaz. Yalnız, bir şey onu

buradan kovmuş olmalı. Ve bu şeyin bugün de yaşamın karaya çıkmasına engel olduğuna inanıyorum."

"Niçin?"

"Çünkü balıklar sondalardan korktular. Benim bildiğim gezegenlerde, hayvanlar hiçbir zaman aygıtlardan korkmadılar. Hiçbir zaman, görmemiş oldukları şeylerden korkmazlar."

"Yani, daha önce sonda görmüş olduklarını söylüyorsunuz?"

"Ne gördüklerini bilmiyorum. Ama bir manyetik duyuya niçin ihtiyaçları olsun?"

"Berbat bir hikâye!" diye gürledi Rohan. Paramparça metal cisimler örgüsünü seyretti ve korkuluktan aşağıya doğru sarktı.

Siyah metal çubukların bükülmüş uçları robotun yarattığı hava akımında titreşiyordu. Ballmin uzun bir kerpetenle, tünelimsi bir delikten dışarı uzanan bazı telleri kesti."

"Şimdi size bir şey söylemek istiyorum," diye devam etti. "Burada öyle yüksek sıcaklıklar bile görülmedi. Hiçbir zaman görülmedi, yoksa metalin yüzeyinde oksidasyon izleri görülürdü. Dolayısıyla sizin yangın hipotezi de suya düştü."

"Burada her türlü hipotez çöküyor," diye söylendi Rohan. "Ayrıca, bu saçmasapan çalılıklarla 'Kondor'un yok oluşunu birbiriyle bağdaştırmanın yolunu da göremiyorum. Bunların hepsi ölü yahu."

"Ama en başından beri ölü olmuş olması şart değil."

"Bin yıl önce canlıydılar, peki, ama birkaç yıl önce değil. Burada işimiz yok. Aşağıya dönelim."

Artık robot yeşil sinyal lambalarının önünde yere konana kadar tek kelime etmediler. Rohan teknisyenleri, televizyon kameralarını çalıştırmakla ve "Yenilmez"e durumun bir raporunu yayınlamakla görevlendirdi.

Bilimcilerle birlikte öncü aracın kabinine çekildi. Minicik kabine oksijen bastıktan sonra bir şeyler yediler ve termoslardan kahve içtiler. Tepelerinde yuvarlak bir floresan lamba yanıyordu. Beyaz ışık Rohan'a iyi geldi. Gezegenin kızılımtırak gün ışığına artık tahammülü kalmamıştı. Ballmin tükürdü; oksijen maskesinin ağızlığına girmiş kumlar, yemek yerken dişlerin arasında gıcırdıyordu.

"Bu bana bir şeyi hatırlattı," dedi Gralew, termosun kapağını vidalarken, beklenmedik bir şekilde. Sık siyah saçları, floresan ampulün ışığında parlıyordu.

"Size anlatacağım, ama ciddiye almamanız gerekiyor."

"Size herhangi bir şeyi hatırlatiyorsa, bu bile çok şey demek," diye cevap verdi Rohan, ağzı yiyecekle dolu halde. "O halde, nedir hatırlattığı?"

"Özel bir şey değil. Bir kere bir hikaye duydum, aslında neredeyse bir masal. Lir takımyıldızının sakinleri hakkında..."

"Niye masal diyorsunuz? Gerçekten yaşadılar. Achramanian haklarında bir monografi yayınladı," diye araya girdi Rohan. Gralew'in arkasındaki panoda bir lamba yandı, "Yenilmez" ile irtibat kurulduğunun işaretiydi bu.

"Evet, Payne bunlardan birkaçının oradan kurtulmayı başardığını tahmin ediyordu. Ama ben, bunun doğru olmadığından eminim. Bence hepsi nova patlaması sırasında öldü."

"Buradan on altı ışık yılı uzakta," dedi Gralew.

"Ben o kitabı okumadım. Ama bir şekilde -nerede, hangi vesileyle hatırlamıyorum- güvenli bir yere kaçmaya çalıştıkları iddiasını duydum. İddiaya göre çevrelerindeki başka yıldızların tüm gezegenlerine uzay gemileri gönderdiler. Işık hızına yakın uzay yolculuklarını biliyorlardı bile."

"Ee, ya sonra?"

"Hepsi bu aslında. Onaltı ışık yılı büyük bir uzaklık de-

ğil. Belki gemilerinden biri buraya inmiştir ha?"

"Yani, onların burada olduklarına mı inanıyorsunuz?"

"Bilmiyorum. Sadece bu harabeleri gördüğümde onlar aklıma geldi. Bunlar onların binaları olabilirdi de."

"Neye benziyorlar sahi?" diye sordu Rohan. "İnsana benziyorlar mıydı?"

"Achramian'a göre evet," dedi Ballmin. "Ama bu sadece bir hipotez. Onlardan geriye kalanlar, Pethakanthropus'tan kalandan bile daha az."

"Tuhaf."

"Hiç de değil. Gezegenleri binlerce yıl boyunca novanın kromosferi içinde kalmıştı. Zaman zaman yüzey sıcaklığı onbin dereceyi aştı. Hatta gezegen kabuğunun temel kayalığı bile tam bir metamorfoz geçirdi. Denizlerden geriye tek iz kalmadı, bütün gezegen küresi baştan başa kavruldu. Düşünsenize bir, nova ateşinin ortasında tam onbin yıl!"

"Lir sakinleri burada ha? Peki niye gizleniyor olsunlar? Gizleniyorlarsa, nerede gizleniyorlar?"

"Belki soyları tükenmiştir bile. Benden fazla şey bekliyorsunuz. Ben sadece aklıma geleni söyledim."

Ortalığı sessizlik kapladı. Kumanda panosunda bir alarm sinyali yandı. Rohan fırladı ve kulaklıklara uzandı.

"Ben Rohan... Ne? Siz misiniz? Evet! Evet! Duyuyorum... İyi, hemen dönüyoruz.!"

Bembeyaz kesilmişti. Ötekilere, "İkinci grup 'Konclor'u buldu. Buradan üç yüz kilometre uzakta..." dedi.

"KONDOR"

Füze uzaktan eğri bir kule gibi görünüyordu. Çevresindeki kum kütleleri bu izlenimi daha da güçlendiriyordu. Rüzgâr sürekli batıdan estiğinden, o taraftaki kum duvarı doğudakinden önemli ölçüde daha yüksekti. Çevredeki birkaç çekici araç neredeyse tamamen kumla örtülmüştü, hatta kapağı açık halde ortalıkta duran safdışı kalmış enerji topu bile yarı yarıya kumlara gömülmüştü. Ama geminin kıçındaki püskürtücünün boru uçları görünüyordu, çünkü kumun gelmediği bir dip çanağında duruyordu. Rampada dağınık halde duran eşyalara ulaşmak için ince bir kum tabakasını temizlemek yeterli oldu.

Grup kumul duvarının kenarında durdu. "Yenilmez"den getirmiş oldukları araçlar şimdiden büyük bir halka halinde tüm araziyi çevreliyordu, emitörlerin ışın demetleri güç alanı halinde birleştirilmişti. Adamlar nakliye araçlarını ve bilgirobotları, kum setinin "Kondor"un temelini halka halinde çevrelediği yerin yaklaşık yüz metre uzağında bırakmışlardı ve şimdi de kumul yamacının aşağısına bakıyorlardı.

Rampa yerden beş metre yüksekte duruyordu, indirilir-

ken aniden bir engelle karşılaşmış gibi. Ancak personel asansörüne dokunulmamış görünüyordu, açık kapısı binmeye davet ediyor gibiydi. Asansörün yanında kumun içinde birkaç oksijen tüpü görünüyordu. Alüminyum çeperleri öyle parlıyordu ki, sanki henüz birkaç dakika önce birisi onları oraya bırakmıştı. Biraz ötede kumun içinden mavi renkli bir ışıltı görünüyordu: bunun plastik bir kap olduğu anlaşıldı. Ayrıca, uzay gemisinin dibindeki kum çanağında bir sürü eşya karmançorman etrafa saçılmıştı: dolu ve boş konserve kutuları, teodolitler, fotoğraf makineleri, üçayaklar ve mataralar -bazıları hasarsız, bazıları hasarlı.

Öbekler halinde gemiden aşağı atılmış gibi, diye düşündü Rohan ve yukarıdaki personel kapısının karanlık deliğine baktı. Kapı tam kapanmamıştı.

De Vries'in küçük uçan aracı ölü uzay gemisine tamamen tesadüfen rastlamıştı. De Vries oraya ulaşmayı denememişti bile, hemen merkeze haber vermişti. Şimdi de Rohan'ın grubunun "Yenilmez"in kardeş gemisinin sırrını araştırması gerekiyordu. Teknisyenler araçlarından atlamış ve ağır alet sandıklarını taşımaya başlamışlardı bile.

Rohan yerde yuvarlak bir şey fark etti. Ayakkabısının ucuyla cismin çevresindeki ince kumu uzaklaştırdı, çünkü altında küçük bir küre bulunduğunu varsaydı ve hiçbir şeyin farkında olmadan soluk, sarı renkteki kubbemsi bir nesneyi açığa çıkardı. İrkildi, neredeyse çığlık atacaktı. Herkes ona doğru döndü. Elinde bir insanın kafatasını tutuyordu.

Sonra başka kemikler, hatta koruyucu elbise içindeki bütün bir iskeleti buldular. Sarkan alt çene ile üst dişler arasında oksijen aygıtının ağızlığı hâlâ duruyordu. Manometre 46 atmosferde durmuştu. Diz çökmüş haldeki Jarg tüpün musluğunu açtı ve gaz tıslayarak dışarı aktı. İdeal kuruluktaki çöl havasında redüktörün çelik parçalarında bir nebze

bile pas oluşmamıştı, bu yüzden musluk kolaylıkla çevrilebiliyordu.

Asansöre içeriden kumanda ediliyordu, ancak şebekede elektrik olmadığı anlaşılıyordu, çünkü düğmelere basmaları işe yaramadı. Kırk metre yüksekliğindeki asansör konstrüksiyonuna tırmanmak hayli zordu. Rohan, birkaç adamı bir uçan daireyle yukarı gönderme fikrini kafasında tarttı, ama bu arada birbirine tırmanma ipiyle bağlı iki teknisyen yukarıya tırmanmaya başlamıştı bile. Diğerleri sessizce tırmanışı izliyorlardı.

"Kondor", "Yenilmez" ile aynı sınıftan bir uzay kruvazörüydü ve ondan birkaç yıl önce tersaneden çıkmıştı. Dış görünüşüyle iki gemiyi birbirinden ayırmak mümkün değildi. Adamlar susuyordu. Hiçbiri dile getirmediyse de, herbiri bir hasarın enkazını, hatta bir reaktör patlamasının kalıntısını bile bulmayı tercih ederdi. Geminin böyle darmadağın nesnelerin ve insan kemiklerinin ortasında çöl kumlarına gömülü, cansız halde yana eğik durması, sanki kıç desteklerinin altındaki zemin hafifçe çökmüş gibi, ama görünüşte geminin kendisinde hiçbir hasar olmayışı, hepsini sarsmıştı.

Bu arada tırmanıcılar girişe ulaşmıştı, kapağı hiçbir zorlukla karşılaşmadan açtılar ve arkadaşlarının görüş alanından kayboldular. Uzun süre görünmediler. Artık Rohan huzursuzlanmaya başlamıştı, ama tam o sırada asansör beklenmedik bir şekilde bir metre yükseldi ve yeniden kuma indi. Aynı anda da açık kapıda teknisyenlerden birinin şekli belirdi; elini sallayarak, artık binebileceklerini işaret ediyordu.

Dört kişi yukarı çıktı: Rohan, Ballmin, biyolog Hagerup ve teknisyenlerden Kralik. Rohan, asansör iskeletinin arkasında önlerinden kayıp geçen devasa, içbükey gemi gövdesini alışkanlıkla inceliyordu; donakaldı ve bu son olmayacaktı. Zırh plakaları inanılmaz sertlikteki bir matkapla biraz oyulmuş ya da çizilmişti. İzler çok derin değildi, ama o ka-

dar sıktı ki, tüm dış tabaka sanki su çiçeği geçiren bir insanın derisi gibi kabarmıştı. Rohan Ballının'i dürttü, ama o da bu inanılmaz şeyi fark etmişti bile. İzler küçüktü, sanki sivri bir keski ile oyulmuş gibi. Ama Rohan, süper sertlikteki titan-molibden tabakasına en küçük zararı verebilecek bir keskinin var olmadığını biliyordu. Bunu ancak kimyasal bir yıpratına yapabilirdi. Ancak bir sonuca varamadı, çünkü asansör kısa yolculuğunu tamamladı ve dördü birden hava geçidi bölmesine girdi.

Geminin içi aydınlanmıştı. Teknisyenler basınçlı havayla çalışan yedek elektrik jeneratörünü çalıştırmışlardı bile. İncecik, hafif kumlar sadece, rüzgârın onları kapı aralığından içeri savurmuş olduğu eşikte biraz daha kalın bir tabaka oluşturuyordu. Koridorlarda hiç kum yoktu. Üçüncü katta temiz, derlitoplu ve apaydınlık yerlerle karşılaştılar. Yer yer ortalıkta bir nesne gördüler - bir oksijen maskesi, plastik tabak, kitap ya da bir koruyucu giysinin bir parçası. Ama bu durum sadece üçüncü kata özgüydü. Daha aşağıda, kartografi kamaralarında, yıldız kamaralarında, yemekhanelerde, tayfa kamaralarında, radar odalarında, ana dağıtıcıda, güverte ve bağlantı koridorlarında akılalmaz bir dağınıklık hüküm sürüyordu.

Daha da kötüsü, kumanda merkezinin haliydi. Gösterge ve ekranlarda sağlam kalmış tek cam yoktu. Oysa cam dayanıklı, dağılmayan bir maddeden yapılmıştı ve anlaşılan hayli şiddetli darbelere maruz kalmıştı, çünkü camdan artakalanlar gümüşümsü bir toz halinde masaları, koltukları, hatta kablo ve prizleri bile kaplıyordu. Bir çuvaldan dökülmüşcesine yığınla mikrofilm, kimisi açılmış, büyük, ezik yumaklar halinde birbirine dolanmış haldeydi, arada yırtık kitaplar, kırık pergeller, hesap cetvelleri, spektral bantlar, desteler halinde Büyük Cameron Yıldız Kataloğu; herhalde birisi bunlarla özellikle uğraşmış olmalıydı, çünkü kalın,

bükülmez folyo tabakaları karman çorman haldeydi, ama aynı zamanda da hepsi inanılmaz bir sabırla tek tek muhafazalarından çıkarılıp ortalığa atılmıştı.

Dinlenme odasında ve onun yanındaki gösteri salonunda koridorlar, yerdeki giysi yığınları ve deşilip parçalanmış koltuk döşemelerine ait deri parçaları yüzünden geçilemez haldeydi. Füze tek kelimeyle, tayfa Terner'in deyişiyle, sanki kızgın bir maymun sürüsünün istilasına uğramış gibiydi.

Bu manzara karşısında dilleri tutulan adamlar güverteden güverteye dolaştılar. Küçük navigasyon kamarasında duvara yığılmış halde, keten pantolonlu ve gömleği lekeli bir adamın kurumuş cesedi duruyordu. Ceset şimdi, odaya ilk giren teknisyenin onun üstüne attığı bir branda beziyle örtülüydü. Aslında ceset, kahverengi, kemiklere yapışıp kurumuş derili bir mumya halindeydi.

Rohan, "Kondor"u terk eden son adamlar arasındaydı. İçi bulanıyordu. Bedeni bir bulantıyla titriyor ve habire kendini tekrarlayan nöbetleri bastırmak için iradesinin tüm gücünü kullanması gerekiyordu. Sanki korkunç, inanılmaz bir kâbus görmüş gibiydi. Ama adamlarının yüzleri, gördüğü her şeyin gerçek olduğunu doğruluyordu.

"Yenilmez"e kısa telsiz raporları ilettiler. Grubun bir bölümü, bir ölçüde ortalığı toparlamak üzere "Kondor"da kaldı. Ama ondan önce Rohan geminin tüm odalarının halini fotoğraflarla titizlikle görüntületmiş ve gemiyi bulduklarında karşılaştıkları durumun ayrıntılı bir tarifini hazırlatmıştı.

Rohan, Ballmin ve biyofizikçi Gaarb ile birlikte geri döndü. Nakliye aracının sürücüsü Jarg idi. Her zaman gülümseyen yüzü şimdi asıktı. Tonlarca ağırlıktaki araç, sinirlerine her zaman hâkim olan bu adamdan alışık oldukları gibi yumuşak ve sarsmadan yol almak yerine kumullarda hoplayıp zıplıyor, engebelerle sarsılıyor, her iki yanından yüksek kum gayzerleri savuruyordu. Önlerinde insansız bir enerjo-

bot ilerliyor ve yarattığı güç alanıyla onları koruyordu. Yol boyunca sustular, herbiri kendi zihniyle meşguldü.

Rohan astrogatörle karşılaşmaktan neredeyse korkuyordu, çünkü aslında ona ne diyeceğini bilemiyordu. En korkunç, tamamen tutarsız, hatta saçma keşiflerden birini kendine saklamıştı. Sekizinci katın banyosunda, üzerinde insan dişlerine ait izlerin bulunduğu sabun parçaları bulmuştu. Oysa orada açlık çekilmiş olamazdı. Depolar dokunulmamış gıda erzaklarıyla tıka basa doluydu. Hatta soğutma bölmelerindeki süt bile bozulmuş değildi.

Henüz yarı yoldayken, peşisıra bir toz bulutu sürükleyerek üzerlerine doğru ilerleyen, otomatik dümenli küçük bir araçtan telsiz sinyalleri aldılar. Fren yaptılar, öteki araç da durdu. İçinde iki adam vardı: yaşını başını almış teknisyen Magdow ve nörofizyolog Sax. Rohan güç alanını kapattı, böylece seslenerek haberleşmeleri mümkün oldu.

Rohan yola çıktıktan sonra "Kondor"un hibernatöründe bir insanın donmuş bedeni bulunmuştu. Bu adam belki de yeniden hayata döndürülebilirdi. Sax bu yüzden, bunun için gerekli aygıtı "Yenilmez"den getirmekteydi. Rohan, bilimcinin aracının koruyucu alana sahip olmadığı gerekçesini öne sürerek Sax ile birlikte geri dönmeye karar verdi. Aslında, Horpach ile yapacağı konuşmayı erteleyebildiğine memnun olmuştu. Oldukları yerde döndüler ve kumları savurarak dönüş yolculuğuna koyuldular.

"Kondor"da hummalı bir faaliyet sürüyordu. Kumullardan hâlâ çeşit çeşit şeyler çıkarılıyordu. Bir kenarda, beyaz bezlerle örtülü cesetler sıralanmıştı. Bu arada sayıları yirmiyi geçmişti. Rampa çalışıyordu, hatta yer faaliyeti için öngörülmüş reaktör yeniden elektrik üretiyordu.

Daha uzaktan, çıkardıkları toz bulutundan geldikleri görülmüş ve güç alanının girişi açılmıştı. Bir hekim de hazırdı. Ama ufak tefek Dr. Nygren, yanında asistan olmadan hi-

bernatörden çıkarılan adamı muayene etmek istemiyordu.

Rohan yetkisini kullandı -ne de olsa burada komutanı temsil ediyordu- ve iki hekimle birlikte gemiye çıktı. İlk seferinde hibernatörün giriş kapısını tıkamış olan parçalanmış aygıtlar bir kenara kaldırılmıştı. İbreler sıfırın altında onyedi dereceyi gösteriyordu. İki hekim bakıştı, ama Rohan bu sıcaklığın reversibl bir ölüm için fazla yüksek, hipotermik uyku için ise fazla düşük olduğunu bilecek kadar hibernasyon hakkında bilgi sahibiydi. Adam hibernatöre, uygun şartlarda hayatta tutulmak üzere yerleştirilmişe benzemiyordu. Daha ziyade, oraya tesadüfen girmiş gibi görünüyordu; tıpkı "Kondor" üzerindeki başka her şeyin olduğu gibi, anlaşılmaz ve anlamsız bir şekilde. Gerçekten de, üstlerinde termostatik skaphanderler giymiş halde büyük kilit tekerini çevirip ağır kapağı kaldırdıkları zaman, üstünde sadece iç çamaşırları bulunan bir adamın karınüstü, yüzü yere dönük bedenini gördüler. Rohan hekimlere adamın bedenini, üstünde gölgesiz ışık sağlayan üç lambanın asılı olduğu küçük, minderli masaya taşımaları için yardım etti. Bu bir ameliyat masası değil, zaman zaman hibernatörde yapılan küçük müdahaleler için öngörülmüş bir tür kanapeydi.

Rohan adamın yüzüne bakmaya korkuyordu, çünkü "Kondor"un mürettebatından pek çok kişiyle tanışıklığı olmuştu.

Ama bu adamı tanımıyordu. Eklemleri buz gibi soğuk ve kaskatı olmasaydı, adamın uyuduğunu düşünebilirlerdi. Göz kapakları kapalıydı.

Kuru, sıkı sıkıya yalıtılmış bölmede derisi doğal rengini bile kaybetmiş değildi, olsa olsa biraz soluklaşmıştı. Ama derisinin altındaki dokular mikroskobik boyutlarda minicik buz kristalleriyle kaynıyordu. İki hekim tek kelime etmeden, gözleriyle anlaştılar. Sonra aletleri hazırladılar.

Rohan, iki sıra halinde dizilmiş, temiz çarşaflı boş yataklardan birine oturdu. Hibernatörde ilk baştaki mükemmel düzen korunmuştu. Birkaç kere aletler şıngırdadı, hekimler fısıldaştılar, nihayet Sax masanın başından ayrıldı ve konuştu: "Yapılacak bir şey yok."

"Yani ölü," dedi Rohan. Hekimin sözlerinden çıkarabileceği tek mantıklı sonuç buydu, ama o bunu bir saptamadan çok bir soru olarak söylemişti.

Bu arada Nygren klima cihazını çalıştırmıştı. Az sonra odaya sıcak bir hava akımı dolmaya başladı. Rohan dışarı çıkmak için ayağa kalkmıştı ki, Sax'ın masaya geri döndüğünü gördü. Hekim yerden küçük siyah bir çantayı aldı, açtı ve Rohan'ın daha önce de sözünü çok duymuş olduğu, ama hiçbir zaman kullanılışını kendi gözüyle görmediği aygıt ortaya çıktı. Sax sakin, neredeyse otomatik hareketlerle, uçlarında yassı elektrotların bağlı olduğu sarılı kabloları açmaya başladı. Altı tanesini ölünün kafasına tuttu ve bir lastik bantla onları tutturdu. Sonra çömeldi ve çantadan üç kulaklık çıkardı. Birini kendisi taktı ve hâlâ öne eğilmiş halde, bir kılıfın içinde duran aygıtın düğmelerini çevirdi. Gözlerini kapatmıştı, yüzü tamamen konsantre olmuş görünüyordu. Aniden alnını kırıştırdı, daha fazla eğildi ve düğmeyi çevirmeyi bırakıp aynı anda kulaklığını sökercesine çıkardı.

"Meslekdaş Nygren..." dedi tuhaf bir sesle. Ufak tefek hekim kulaklığı ondan aldı.

"Ne oldu?" diye fısıldadı Rohan titrek bir sesle.

Aygıt, en azından gemicilerin dilinde, "Mezar dinleyici" adıyla biliniyordu. Ölüm haline az önce geçmiş ya da düşük sıcaklık nedeniyle bu cesette olduğu gibi henüz çürümemiş bedenlerde, "beyni dinlemek", daha doğrusu bilincin en son içeriğini saptamak mümkündü.

Aygıt kafatasının içine elektrik nabızları gönderiyordu;

bunlar en düşük dirençle karşılaştıkları yolu buluyor, yani, preagonal fazda işlevsel bir birim oluşturan sinir lifleri boyunca ilerliyorlardı.

Alınan sonuçlar hiçbir zaman kesin olmuyordu, ama çeşitli vakalarda, bu yoldan olağanüstü önemli bilgiler alınabildiği söyleniyordu. Hele şimdiki gibi, "Kondor"un trajedisi etrafındaki gizem perdesini bir nebze olsun aralamanın bu kadar büyük önem taşıdığı bir durumda, "mezar dinleyici"nin kullanımı elzemdi.

Rohan, nöroloğun adamı yeniden canlandırmayı hiç ummamış olduğunu, aslında sadece adamın beyninde hangi bilgilere rastlayacaklarını görmeye geldiğini zaten sezmişti. Sax ona ikinci kulaklığı uzattığında kıpırdamadan duruyordu, ağzı kupkuru, kalbi küt küt atarak. Bu jest bu kadar basit ve doğal olmasaydı, kulaklığı başına takmaya cesaret edemeyecekti. Ama bir dizi yere dayalı, aygıtın önüne çökmüş halde durup hafif hareketlerle amplifikatör düğmesiyle oynayan Sax'ın koyu renk gözlerindeki sakin bakış karşısında kulaklığı takma cesaretini buldu.

Başlangıçta hiçbir şey duymadı, yalnız akımın hışırtısı vardı, aslında rahatladı, çünkü bir şey duymak istemiyordu. Meçhul adamın beyni sessiz kalsaydı -Rohan bunun bilincinde olmasa da- kendini daha rahat hissedecekti. Sax doğruldu ve Rohan'ın başındaki kulaklıkları düzeltti. Beyaz kamara duvarına düşen ışıkta Rohan, ışıldayan bir şey gördü: gri, sanki küller içinde gizlenen ve belirsiz bir uzaklıkta süzülen bir resim. İradedışı bir hareketle göz kapaklarını sıktı ve işte az önce gördüğü şey, neredeyse net olarak seçilebiliyordu. Tavanında borular uzanan, gemi içindeki bir koridoru andırıyordu. Koridor baştan başa insan bedenleriyle kaplanmıştı. Kıpırdıyor gibiydiler, ama titreyip dalgalanan şey aslında resmin kendisiydi. İnsanlar yarı çıplaktı, giysi artıkları paçavralar halinde üzerlerinden sarkıyordu ve doğal ol-

mayan beyazlıktaki tenleri koyu beneklerle ya da bir tür çıbanla kaplıydı. Ama belki de tesadüfen öyle görünüyordu, çünkü bu tür siyah noktacıklardan ayrıca yerde ve duvarlarda da kaynaşıyordu. Görüntünün bütünü, flu, akan bir su tabakasının ardından çekilmiş bir fotoğrafı andırıyordu, genişliyor, daralıyor ve dalgalanıyordu. İçi dehşetle dolan Rohan, gözlerini açtı. Resim soluklaştı ve neredeyse tamamen kayboldu, iyi aydınlanmış odada sadece bir gölgesi kaldı.

Sax bir daha aygıttaki düğmelerle oynadı ve Rohan sanki kendi içinden gelircesine zayıf bir fısıltı duydu: "....ala... ana ... lala.... lele... na.. nanne..." Hepsi buydu. Kulaklığın içinde birdenbire tiz tonlarda bir miyavlama, ciyaklama, gaklama sesleri duyuldu, bunlar delice bir hıçkırık veya vahşi, dehşet verici bir alaycı kahkahaya dönüşürcesine üstüste tekrarlanmaya başladı. Ama bunlar sadece güçlendirici akımdı. Heterodin lambasının ürettiği titreşimler fazlasıyla zayıftı çünkü.

Sax kablo tellerini toplayıp çantaya tıktı. Nygren bir çarşaf alıp ölünün üzerine attı. Adamın ağzı şimdiye kadar kapalıydı ve şimdi hafifçe aralanmıştı, herhalde sıcaklığın etkisiyle (hibernatörün içi bu arada epey ısınmıştı - en azından Rohan'ın sırtı terlerle kaplanmıştı) ve yüzü korkunç şaşkın bir ifade almıştı. Adam beyaz bezin altında bu görünüm içinde kayboldu.

"Bir şey söylesenize... Niçin bir şey söylemiyorsunuz?" diye haykırdı Rohan.

Sax aygıtın kılıfındaki kayışları bağladı, ayağa kalktı ve ona doğru bir adım attı. "Kendinize hâkim olun, Navigatör!"

Rohan gözlerini kırpıştırdı, yumruklarını sıktı - boşuna. Bu tür anlarda genellikle olduğu gibi, dizginlemekte özellikle çok zorlandığı öfke içini doldurmuştu.

"Özür dilerim," diye kekeledi. "Ama ne demek bunlar?"

Sax skaphanderinin düğmelerini çözdü, giysi yere kaydı ve adamın cüssesi birdenbire küçülüverdi. Karşılarında yeniden dar omuzlu ve ince parmaklı elleriyle zayıf, eğilmiş duran adam vardı.

"Ben de sizden fazlasını bilmiyorum," diye cevap verdi. "Hatta belki daha da azını."

Rohan'ın kafası iyice karışmıştı, ama Sax'ın en son kelimelerine tutundu.

"Niçin? Niye daha azını?"

"Çünkü ben burada değildim. Bu cesetten başka bir şey görmedim. Oysa siz bu sabah buradaydınız. Bu görüntü size bir şey ifade etmiyor mu?"

"Hayır. Bunlar... bunlar hareket ediyordu. Acaba hâlâ yaşıyorlar mıydı? Üzerlerindeki neydi? Şu lekeler?"

"Hareket etmiyorlardı. Bu bir yanılsamaydı. Engrafiler bir fotoğraf gibi sabitleniyor. Bazen birkaç resim üst üste binmiş gibi olur, ama şimdiki öyle değildi."

"Ya lekeler? Bunlar da mı yanılsama?"

"Bilmiyorum. Her şey mümkün. Ama bence değiller. Siz ne dersiniz, Nygren?"

Ufak tefek hekim bu arada skaphanderinden sıyrılmıştı.

"Bilmiyorum," diye cevap verdi. "Belki de yapay görüntü değildi. Tavanda bunlardan yoktu değil mi?"

"Bu lekelerden? Hayır. Sadece cesetlerde ve yerde. Birkaç tane de duvarlarda..."

"Eğer bu üstüne binmiş ikinci bir görüntüye ait olsaydı, o zaman muhtemelen tüm görüntüyü kaplardı," diye fikir yürüttü Nygren. "Ama bu da kesin değil. Bu tür engrafilerde tesadüfün rolü çok fazla."

"Ya ses? Şu ... kekeleme?" diye sorguladı Rohan umutsuzca.

"Ama bir kelime gayet belirgindi: anne. Duydunuz mu?"

"Evet. Ama bir şey daha vardı. 'Ala...lala'. Bunlar tekrarlanıp duruyordu."

"Evet, çünkü bütün arka beyin ana lob kabuğunu taradığım için," diye homurdandı Sax. "Bu da, akustik belleğin bulunduğu yörenin tamamı demektir," diye açıkladı Rohan'a. "Olağandışı olan şey buydu."

"Bu kelimeler mi?"

"Hayır, onlar değil. Ölen biri her türlü şeyi düşünebilir. Annesini düşünmüş olsaydı, bu gayet normal bir şey olurdu. Ama duyma alanı boş, anlıyor musunuz?"

"Hayır, hiçbir şey anlamadım. Niye boş olsun?"

"Arka ana lob araştırması genellikle sonuç vermez," diye açıkladı Nygren. "Orada çok fazla engrafi, saklanan çok fazla kelime olur. Yani, yüz kitabı bir arada okumaya çalışmanız gibi bir şey olur. Tam bir kaos oluşur. Ama bunun," - beyaz çarşafın altındaki şekle bir göz attı - "orasında hiçbir şey yoktu. Hiçbir kelime yoktu. Sırf o birkaç hece."

"Evet, doğru. Algısal dil merkezinden sulkus rolandiye kadar her şeyi taradım," dedi Sax. "Bu yüzden bu heceler habire tekrarlanıp durdu. İçinde fonematik yapı olarak artakalan tek şey bunlardı."

"Ya geri kalanı, ötekiler?"

"Yok." Sax sanki sabrı tükenmişcesine, ağır aygıtı öyle bir hızla yerden kaldırdı ki, deriden tutamağı gıcırdadı. "Orada değiller, hepsi bu. Lütfen bana, onlara ne olduğunu sormayın. Bu adam bütün akustik belleğini kaybetmiş."

"Ya görüntü?"

"Bu başka bir şey. Onu görmüş. Gördüğünü anlamış olması bile gerekmiyor. Bir fotoğraf makinesi de bir şey anlamaz, ama yine de üzerine doğrulttuğunuz görüntüyü içinde saklar. Kaldı ki, onu anlayıp anlamadığını da bilmiyorum."

"Yardım eder misiniz, meslekdaşım?" İki hekim aygıtları sırtlanıp dışarı çıktılar, kapı arkalarından kapandı.

Rohan yalnızdı. İçini öyle bir çaresizlik doldurdu ki, masaya yaklaştı, çarşafı kenara fırlattı, ölünün gömlek düğmelerini çözdü, gömlek artık çözülmüş ve yumuşamıştı, ve dikkatle adamın göğsünü inceledi. Dokununca titredi, çünkü derisi bile yumuşamıştı artık. Dokuların çözülmesiyle kaslar gevşemişti. O zamana kadar doğal olmayan bir şekilde yukarı kalkık duran kafa cansız halde aşağı sarkmıştı, sanki adam gerçekten uyuyormuş gibi. Rohan ölü beden üzerinde esrarengiz bir salgın hastalığa, bir zehirlenme ya da böcek ısırığına ait izler aradı, ama hiçbir şey bulamadı. Sol elinin iki parmağı gerildi, böylece küçük bir açık yara görünür hale geldi, yara kanamaya başladı. Kırmızı damlalar masanın beyaz sünger kaplamasına düşüyordu. Bunlar Rohan için çok fazlaydı. Çarşafı ölünün üstüne yeniden örtmeyi bile düşünemeden kamaradan dışarı fırladı, dışarıdaki adamların yanından geçti, peşinden kovalayan varmışcasına ana çıkışa koştu. Hava geçidi bölmesinde Jarg onu durdurdu, oksijen aygıtını takmasına yardımcı oldu ve hatta ağızlığı dudaklarının arasına yerleştirdi.

"Bir şey bulamadınız mı, Navigatör?"

"Hayır Jarg, hiçbir şey, hiçbir şey!"

Asansörde yanında kimler olduğunun farkına bile varmadı. Dışarıda motorlar inliyordu. Fırtına şiddetlenmişti, kum bulutları uçuşuyor, gemi gövdesinin pürüzlü, kaba yüzeyine çarpıyordu, Rohan bunu tamamen unutmuştu. Kıç kısmına yürüdü, ayak uçlarında yükseldi ve kalın metali elleriyle yokladı. Zırh yıpranmış, eskiyip pürüzlenmiş yaşlı kayalıklar hissini veriyordu, sert boğumcuklarla kaplanmıştı. Nakliye araçlarının arasında uzun boylu mühendis Ganong'u ayırt etti, ama ona bu olgu hakkında ne düşündüğünü sormaya kalkışmadı bile. Mühendis de onun kadarını biliyordu, yani hiçbir şey. Hiçbir şey.

Büyük nakliye aracı içinde, bir düzine adamla birlikte ge-

ri döndü. Kabinin bir köşesinde oturuyor, ötekilerin seslerini sanki uzaktan geliyormuş gibi duyuyordu. Tayfa Terner zehirlenmeden söz ediyordu, ama ötekilerin bağırış çağırışı onun sesini bastırıyordu.

"Zehirlenme mi? Neyle? Bütün filtreler mükemmel durumda, su rezervlerine dokunulmamış, oksijen tüpleri dolu, erzak aşırı bollukta..."

"Küçük navigasyon kamarasında bulduğumuz adamın halini gördünüz mü?" diye sordu Blank. "Onu tanıyordum.... Ama parmağında her zamanki gibi şövalye yüzük olmasaydı, tanımazdım herhalde."

Kimse cevap vermedi. Ana gemiye varınca Rohan derhal Horpach'ın yanına gitti. Horpach televizyon naklen yayınından ve daha önce yanlarında birkaç yüz fotoğrafla birlikte geri dönmüş olan grubun anlattıkları sayesinde durumu biliyordu bile. Rohan elinde olmadan, gördüklerini komutana anlatmak zorunda olmayışından dolayı rahatladığını hissetti.

Astrogatör onu dikkatle inceledi ve fotokopilerle örtülü bir arazi haritasının serili durduğu masanın başından kalktı. Büyük navigasyon kamarasında yalnızdılar.

"Kendinizi toplayın, Rohan," dedi. "Kendinizi nasıl hissettiğinizi anlayabiliyorum, ama her şeyden önce sizin aklınıza ihtiyacımız var. Ve kendinize hâkim olmanıza. Bu delice hikayenin köküne inmemiz gerekiyor."

"Her türlü koruyucu tertibatları vardı: Enerjobotlar, lazer cihazları ve parçacık topu. Büyük antimadde hemen uzay gemisinin yanında duruyor. Bizim elimizde ne varsa, hepsi vardı," dedi Rohan ifadesiz bir sesle. Bir koltuğa yığıldı. "Özür dilerim."

Astrogatör duvardaki küçük bir dolaptan bir şişe kanyak çıkardı.

"Eski bir kocakarı ilacı, bazen epey işe yarıyor. İçin, Ro-

han. Bunu eskiden savaş meydanlarında kullanırlardı..."

Rohan sessizce keskin tatlı sıvıyı yuttu.

"Bütün enerji aygıtlarının sayaçlarını kontrol ettim," dedi suçlarcasına. "Mürettebat hiçbir şekilde saldırıya uğramamış. Tek bir atış bile yapmamışlar. Öylesine, öylesine...."

"Delirmişler," diye tamamladı astrogatör soğukkanlılıkla. "En azından bunu tam olarak bilseydik! Ama bu nasıl olabilir ki?"

"Seyir defterini gördünüz mü?"

"Hayır. Onu Gaarb yanına aldı. Şimdi sizde mi?"

"Evet. İniş tarihinden sonra sadece dört kayıt var. İnceledikleri harabelere ilişkin ve .... sinekler."

"Ne sineği?"

"Bilmiyorum. Kelimesi kelimesine orada şöyle diyor...."

Masanın üstünde açık duran defteri eline aldı.

"'Karada hiçbir hayat belirtisi yok. Atmosferin bileşimi...' Bunlar analiz sonuçları. Ama işte burada, bakın: 'Saat 18.40'ta ikinci paletli araç devriyesi harabelerden dönüş yolundayken şiddetli atmosferik yük boşalması faaliyeti içeren bir kum fırtınasına yakalandı. Bozucu etkilere rağmen telsiz irtibatı sağlandı. Devriye büyük miktarda minicik sinek..."

Astrogatör defteri kenara bıraktı.

"Ya devamı? Niye sonuna kadar okumuyorsunuz?"

"Bunlar sonu zaten. Burada, en son kayıt yarıda kesiliyor."

"Başka bir şey yazmıyor mu?"

"Diğer şeylere en iyisi kendiniz bakın."

Defteri Rohan'a uzattı. Yaprak okunaksız karalamalarla kaplıydı. Rohan faltaşı gibi açılmış gözlerle, karmakarışık çizgilere baktı.

"Bu bir B'ye benziyor," dedi usulca.

"Evet. Bu da bir G'ye benziyor. Büyük bir G. Sanki küçük

bir çocuk yazmış gibi. Sizce de öyle değil mi?"

Rohan sustu, boş bardak elindeydi, bir kenara bırakmayı unutmuştu. Daha kısa süre öncesine kadar içinde yaşattığı hırsı, "Yenilmez"in komutanı olma hayalini düşündü. Şimdi ise, bu keşif seferinin kaderi hakkında karar vermek zorunda olmadığına şükrediyordu.

"Lütfen uzman gruplarının başlarını toplayın. Rohan, uyanın!"

"Özür dilerim, astrogatör. Danışma toplantısı mı?"

"Evet. Herkes kütüphaneye gelsin."

Onbeş dakika kadar sonra hepsi de, renkli emayelerle kaplı duvarların arkasında kitap ve mikrofilmlerin dizili durduğu büyük, kare biçimli salonda oturuyorlardı bile. En tahammül edilmez şey, "Kondor" ile "Yenilmez"deki odaların benzerliğiydi. Ne de olsa ikisi kardeş gemilerdi. Ama Rohan -hangi köşeye bakarsa baksın- beynine kazınmış olan cinnet görüntülerini aklından kovmayı başaramıyordu.

Burada herkesin alışık olduğu belirli bir yeri vardı. Biyolog, hekim, gezegenbilimciler, elektronikçiler ve haberleşme teknisyenleri, sibernetikçiler ve fizikçiler bir yarımdaire halinde koltuklarına gömülmüştü. Bu ondokuz adam, uzay gemisinin stratejik beynini oluşturuyordu.

Astrogatör yarı indirilmiş beyaz bez perdenin altında tek başına ayakta duruyordu.

"Buradaki herkes 'Kondor'un içindeki durumu biliyor mu?"

Karşılık olarak onaylanan mırıltılar geldi.

"Şimdiye kadar, arama ekipleri 'Kondor'un çevresinde yirmidokuz ölü buldu ve geminin kendisinde de otuzdört, bunlar arasında bir tanesi hibernatör içinde donmuş halde, hayli iyi korunmuş. Oradan yeni gelen Dr. Nygren şimdi size bilgi verecek..."

"Verecek fazla bilgi yok," dedi ufak tefek hekim ve ayağa kalktı. Yavaşça astrogatöre doğru yürüdü. Onun ancak omzuna kadar geliyordu.

"Cesetler arasında dokuz tane mumyalaşmış beden var. Komutanın sözünü ettiği ve ayrıca incelenen beden hariç. Aslında çoğu, kumdan çıkarılan iskeletler ya da iskelet artıklarıdır. Mumyalaşma ise gemi içinde olmuş, çünkü orada elverişli koşullar vardı: düşük nem oranı, neredeyse hiç çürüme bakterisi olmayışı ve fazla yüksek olmayan bir sıcaklık. Açıkhavada bulunan bedenler, yağmur mevsimlerinde daha da hızlanan çürüme sürecine uğradı, çünkü buradaki kumlar epey yüksek oranda demir oksitleri ve demir sülfitleri içeriyor ve bunlar zayıf asitlerle tepkimeye giriyorlar... Ama bu ayrıntıların önemli olmadığına inanıyorum. Ortaya çıkan tepkimelerin daha kesin bir açıklamasını arzu edecek olursanız, bunu kimyacı arkadaşlarımızdan isteyebiliriz. Her neyse, geminin dışında bir mumyalaşma imkânsızdı, çünkü burada su ve içinde çözülmüş durumdaki maddeler ve üstüne üstlük kum, yıllar boyunca etki yaptı. Kemik yüzeylerinin cilalanmış gibi kaygan olmasını da bu etkenlerle açıklamak mümkün."

"Özür dilerim, doktor," diye araya girdi astrogatör. "Şu anda en önemli konu, bu insanların ölüm nedenidir."

"Şiddete dayalı bir ölüme dair hiçbir belirti yok, en azından iyi korunmuş cesetlerde," diye cevap verdi hekim derhal. Hiçbirinin yüzüne bakmıyordu, sanki yukarı kaldırdığı elindeki görünmez bir şeyi seyrediyor gibiydi. "Görünüşe bakılırsa, doğal şekillerde ölmüşler."

"Yani?"

"Dış etkenler olmaksızın. Tek başına bulunmuş bazı kol ve bacak kemiklerinde kırıklar görülüyor, ama bunlar daha sonraki tarihlere ait olabilir. Bunu kesinleştirmek için daha uzun araştırmalar gerekiyor. Giysileri üzerlerinde olanlarda

ise ne epiderma ne de kemik iskeleti hasar görmüş. Birkaç sıyrıktan başka hiçbir yaralanma yok, o sıyrıklar da kesinlikle ölüm nedeni olamaz."

"Peki, o halde nasıl ölmüşler?"

"Bilmiyorum. Sanki açlıktan ya da susuzluktan ölmüş gibiler..."

"Su ve gıda rezervleri tüketilmemiş," diye araya girdi Gaarb olduğu yerden.

"Biliyorum."

Bir an herkes sustu.

"Mumyalaşma her şeyden önce, bedenin tamamen sudan arınması demektir," diye açıkladı Nygren. Hâlâ orada bulunanlardan hiçbirinin yüzüne bakmıyordu. "Yağ dokuları gerçi değişimler geçiriyor, ama kaybolmuyor. Bu adamlarda resmen yağ dokusu yoktu. Tıpkı, uzun süre açlık çekenlerde olduğu gibi."

"Ama hibernatördeki öyle değildi," diye ekledi, son koltuk sırasının arkasında durmakta olan Rohan.

"Doğru. O, muhtemelen dondu. Onun hibernatöre nasıl girdiğini anlaşılmaz buluyorum. Belki orada uyuyakaldı, bir yandan da orası soğuyordu."

"Bir toplu zehirlenme ihtimali var mı?" diye sordu Horpach.

"Hayır."

"Ama doktor, bunu kategorik olarak red..."

"Evet, edebilirim," diye karşılık verdi hekim. "Gezegen koşullarındaki bir zehirlenme ancak akciğer yoluyla, yani solunan gazlarla, yemek borusu üzerinden ya da deri yoluyla düşünülebilir. İyi korunmuş cesetlerden birisi bir oksijen aygıtı taşıyordu. Oksijen tüpü doluydu ve birkaç saat daha yeterli hava sağlayabilirdi."

Doğru, diye düşündü Rohan. Adamı, kafatasını çevreleyen gergin deriyi, çene kemikleri üzerindeki kahverengi le-

keleri, içinden kum taneciklerinin döküldüğü göz çukurlarını hatırlıyordu.

"Adamlar zehirli bir şey yemiş olamazlar, çünkü burada yenebilir hiçbir şey yok zaten. Yani karada yok. Okyanusta avlanmaya da çıkmadılar. Felaket, inişten kısa süre sonra meydana geldi. Henüz harabelerin içine tek bir keşif grubu göndermişlerdi. Hepsi buydu. Hah, McMinn gelmiş. İşinizi bitirdiniz mi, McMinn?"

"Evet," dedi, kapıda görünen biyokimyacı.

Bütün başlar o yana döndü. Biyokimyacı koltuk sıralarının arasından kendine bir yol aradı ve Nygren'in yanında durdu. Uzun laboratuvar önlüğü henüz üzerindeydi.

"Analizler tamam mı?"

"Evet."

"Dr. McMinn hibernatörde bulunan adamın bedenini inceledi," diye açıkladı Nygren. "Neler saptadığınızı bize hemen söyleyebilir misiniz?"

"Hiçbir şey," diye karşılık verdi McMinn. Saçları o kadar açık renkti ki, sarışın mı, yoksa ağarmış mı anlamak zordu, ayrıca gözleri de çok açık renkti. Hatta göz kapakları bile çillerle kaplıydı. Ama şu anda onun bu koca beygir suratı hiç kimsede alaycı ifadeler uyandırmıyordu.

"Hiçbir organik ya da anorganik zehir yok. Tüm enzimatik doku grupları normal. Kanda normdan sapma yok. Midede sindirilmiş ekmek ve konsantre besin artıkları."

"O halde nasıl ölmüş?" diye sordu Horpach. Hâlâ sakindi.

"Sadece donmuş," diye cevap verdi McMinn. Önlüğünün hâlâ üzerinde olduğunu ancak şimdi fark etti. Düğmeleri çözdü ve önlüğü yanındaki boş bir koltuğun üstüne attı. Kaygan kumaş koltuğun üzerinden kayıp yere düştü.

"O halde kanaatiniz nedir, baylar?" Astrogatör onları sıkıştırmakta kararlıydı.

"Yok," dedi McMinn. "Söyleyebileceğim tek şey, bu adamların bir zehirlenmeye uğramadığıdır."

"Belki çabuk bozunan bir radyoaktif madde olamaz mı? Ya da sert ışıma?"

"Öldürücü dozlarda sert ışıma iz bırakır: Kapillar zarlarda hasar, peteşiler, kan tablosunda değişiklikler. Bu tür değişimlere rastlamadık. Öldürücü dozda olup da sekiz yıl içinde iz bırakmadan kaybolabilecek bir radyoaktif madde de yoktur. Buradaki radyoaktivite dünyadakinden daha düşük. Bu adamlar herhangi türden bir ışıma ile karşılaşmadılar. Bunu size garanti edebilirim."

"Ama onları bir şey öldürmüş olmalı," dedi gezegenbilimci Ballmin sesini yükselterek.

McMinn sustu. Nygren ona bir şey fısıldadı. Biyokimyacı başıyla onayladı ve koltuk sıralarının arasından geçerek dışarı çıktı. Sonra Nygren de kürsüden inip yerine oturdu.

"Manzara kötü görünüyor doğrusu," dedi astrogatör. "En azından biyologlardan medet umamıyoruz. Beyler arasından fikir belirtmek isteyen yok mu?"

"Evet, ben." Atom fizikçisi Sarner ayağa kalktı.

" 'Kondor'un yok oluşunun açıklaması kendi içinde aranmalı," dedi ve hipermetrop kuş gözleriyle sırayla herkesin yüzüne baktı. Saçlarının siyahlığının yanında, gözbebeği neredeyse beyaz gibi görünüyordu. "Yani, bir açıklaması var, ama şu anda henüz biz göremiyoruz. Kamaralardaki kargaşa, dokunulmamış erzaklar, ölülerin hali ve konumları, hasar görmüş tertibatlar - bütün bunların bir anlamı var."

"Söyleyecek başka şeyiniz yoksa," diye araya girdi Gaarb kızgınlıkla.

"Acele etmeyin. Karanlıkta dolanıyoruz, bir yol aramamız gerekiyor. Şimdilik bildiklerimiz pek az. Edindiğim izlenim o ki, 'Kondor'un içinde gördüğümüz belirli bazı şey-

lerin adını koymaya cesaret edemiyoruz. Bu yüzden bu kadar büyük bir inatla bir zehirlenme ve bunun yol açtığı bir toplu cinnet hipotezine sarılıyoruz. Oysa kendi menfaatimiz ve 'Kondor'daki adamların anısına saygı adına, gerçeklerle korkmadan yüzleşmeliyiz. Bu yüzden sizlerden rica ediyorum, kategorik olarak talep ediyorum, lütfen her birimiz, belki de henüz kimseye anlatmadığı, aslında hemen unutmayı tercih edeceği, geminin içinde onu en çok dehşete düşüren şeyi, hemen burada dile getirsin."

Sarner oturdu. Rohan kendiyle mücadele etti ve nihayet, banyoda gözüne çarpan sabun parçalarından söz etti.

Sonra Gralew ayağa kalktı. Yırtık harita destelerinin ve parçalanmış kitapların altında, güverte döşemesi kurumuş dışkılarla doluydu.

Bir başkası, üzerinde diş izleri bulunan bir konserve kutusundan söz etti, sanki birisi tenekeyi ısırarak açmaya çalışmış gibi. Gaarb'ı en fazla sarsan şey seyir defterindeki karalamalar ve bir de "sinekler" hakkındaki değinme olmuştu. Ama bunu anlatmakla yetinmedi.

"Diyelim ki, 'kent'teki tektonik çukurdan bir zehirli gaz dalgası sızdı ve rüzgâr onu füzeye kadar taşıdı. İhmal sonucunda da kapak tam kapatılmadıysa..."

"Sadece dış kapak tam kapanmamıştı, meslekdaşım Gaarb. Buna hava geçidi bölmesindeki kum işaret ediyor. Buna karşılık iç kapak kapalıydı."

"Onu sonra kapatmış olabilirler, gazın etkisini hissetmeye başladıktan sonra."

"Bu imkânsız, Gaarb. Dış kapak açıkken iç kapağı açamazlar. İkisini ayna anda açmak imkânsız, böylelikle dikkatsizlik ya da ihmal ihtimali kalmıyor."

"Ama bir konuda kuşkum yok: aniden olmuş olmalı. Toplu cinnet - uzaydaki bir uçuş sırasında psikoz vakası görülemeyeceğini iddia etmiyorum. Ama bir gezegende, üste-

lik inişten topu topu birkaç saat sonra olamaz ki. Tüm mürettebatı etkisine alan toplu bir cinnet ancak bir zehirlenme sonucu olabilir..."

"Ya da infantilizm," diye araya girdi Sarner.

"Ne? Ne diyorsunuz siz?" Gaarb şaşkındı. "Bu bir şaka mı?"

"Böyle bir durumda şaka yapmam. İnfantilizm dedim, çünkü başka hiç kimse bunu dile getirmedi, seyir defterindeki karalamalara, yırtık yıldız almanaklarına, sanki güçlükle çizilmiş gibi görünen kocaman harflere rağmen. Bunları hepiniz gördünüz, öyle değil mi?"

"Ama ne demek bu?" diye sordu Nygren. "Bunun bir hastalık olduğunu mu iddia ediyorsunuz?"

"Hayır. Galiba hastalık değil, değil mi doktor?"

"Kesinlikle değil."

Bir kere daha ortalık sessizliğe büründü. Astrogatör tereddüt ediyordu.

"Bu bizi yanlış ize sürükleyebilir gerçi. Nekroskobik muayenelerin sonuçları her zaman güvensizlik payı içerir. Ama şu anda, bunun nasıl bir zararı olabileceği hakkında fikrim yok. Dr. Sax..."

Nörofizyolog, hibernatörde donarak ölen adamın beyninde buldukları görüntüyü tarif etti, ayrıca ölünün akustik belleğindeki heceleri de anlattı. Bu, bir soru yağmurunun patlak vermesine neden oldu. Rohan da bu deneye tanık olduğu için çaprazlama soru yağmuruna hedef oldu. Ama bir sonuca varamadılar.

"Bu lekelerde insan ister istemez 'sinekleri' hatırlıyor," dedi Gaarb. "Bir saniye, belki de ölüm nedenleri farklı farklıydı. Diyelim ki, mürettebat zehirli böceklerin saldırısına uğradı. Sonuçta mumyalaşmış deri üzerinde küçük ısırıkları saptamak mümkün değil. Hibernatörde bulduğumuz adam ise, arkadaşlarının akıbetinden kurtulmak için bu bö-

ceklerden kaçmaya çalışıyordu... ve bu arada dondu."

"O zaman ölmeden önce onda niye amnezi ortaya çıktı?"

"Bellek kaybı mı? Bu kesin şekilde saptandı mı?"

"Nekroskobik muayene sonuçlarına güvenilebildiği ölçüde, evet."

"Peki böcek hipotezine ne diyorsunuz?"

"Bu soru hakkında Lauda konuşsun."

Lauda, uzay gemisinin başpaleobiyoloğu idi. Ayağa kalktı ve herkesin sakinleşmesini bekledi.

"Bu sinek denilen şeylerden söz etmeyişimiz tesadüf değil. Biyoloji hakkında bir parça bile bilgisi olanlar bilir ki, belirli bir biyotopun dışında, yani çevre ve bu çevre içinde görülen tüm türlerden oluşan bir üst birim olmaksızın, hiçbir organizma yaşayamaz. Şimdiye kadar araştırılmış tüm evrende böyledir bu. Yaşam ya devasa bir biçimsel çeşitlilik yaratır ya da hiç ortaya çıkmaz. Dolayısıyla da karadaki bitkiler, başka simetrik, omurgasız organizmalar ve saire gelişmedikçe, böcekler ortaya çıkamazdı. Size genel evrim teorisi hakkında bir sunuş yapmak istemiyorum, sanırım bunun imkânsız olduğuna dair size güvence vermem yeterli olacaktır. Burada ne zehirli sinekler, ne de derikanatlılar ya da örümcekler gibi başka eklembacaklılar yoktur. Ayrıca bunlarla akraba biçimler de yoktur."

"Bundan nasıl bu kadar emin olabilirsiniz?" diye itiraz etti Ballmin.

"Benim öğrencim olsaydınız, Ballmin, o zaman şimdi bu uzay gemisinde olmazdınız, çünkü benim dersimin sınavından geçemezdiniz," dedi paleobiyolog soğuk bir sesle ve orada bulunanlar gayriihtiyari sırıttılar. "Sizin gezegenbilim bilginizi bilemiyorum, ama evrim biyolojisinden 'zayıf' alırdınız!"

"Tipik uzman lakırdısı. Harcanan vakte yazık değil mi?" diye birinin fısıldadığını duydu Rohan. Rohan döndü ve

kendisine göz kırpan Jarg'ın esmer, geniş yüzü ile karşılaştı.

"Belki de gezegen kökenli böcekler değildir bunlar," diye dayattı Ballmin. "Belki dışarıdan getirildiler."

"Nereden peki?"

"Nova'nın gezegenlerinden."

Hepsi birden aynı anda konuşmaya başladı. Yatışmalarını sağlamak epey zaman aldı.

"Meslekdaşlar!" dedi Sarner. "Ballmin'in fikrinin kaynağını biliyorum. Fikir Dr. Gralew'den kaynaklanıyor."

"Peki peki, bu konuyu başlatanın ben olduğumu inkâr etmiyorum," diye itiraf etti fizikçi.

"Mükemmel. Diyelim ki, akla yakın görünen hipotezler artık bizim için lüks hale geldi ve son derece delice varsayımlara ihtiyacımız var. Peki, öyle olsun. Sayın biyologlar! Diyelim ki, novanın bir gezegeninden bir uzay gemisi oradaki böcekleri buraya getirdi. Bunlar buranın koşullarına ayak uydurabilir miydi?"

"Eğer delice bir hipotez olmak zorundaysa, elbette olabilir," diye kabul etti Lauda, oturduğu yerden. "Ama böyle bir hipotez de her şeyi açıklamak zorundadır."

"Yani?"

"Yani, 'Kondor'un dış zırhını neyin kemirdiğini açıklamalıdır. Hem de öyle bir kemirme ki, mühendislerin bana dediğine göre, bu gemi genel bir bakımdan geçmedikçe yolculuk yapamaz durumdadır. Herhangi bir böcek türünün, bir molibden alaşımını midelerinde sindirebilecek şekilde uyum sağladığına inanabilir misiniz? Bu alaşım, tüm evrenin en sert maddelerinden biridir. Mühendis Petersen, bu tür bir zırhı tahrip edebilecek şeyler nelerdir?"

"Eğer doğru şekilde sertleştirildiyse, aslında hiçbir şey," diye cevap verdi başmühendis yardımcısı. "Elmaslarla üzerinde hafif bir çukur açmak mümkün, ama sadece bunun için bile bir ton elmas matkap ucu ve bin saat zaman harca-

mak gerekir. Asitlerle şansınız daha yüksek. Ama anorganik asitler olması gerekir. Bunların da en az ikibin derecelik sıcaklıklarda ve belirli katalizörler yardımıyla etki etmesi gerekir."

"Peki sizce 'Kondor'un zırhını kemiren şey nedir?"

"Hiçbir fikrim yok. Bir asit banyosunun içinde, hem de tam en uygun sıcaklıkta bekletilmiş olsaydı, o zaman böyle görünürdü. Ama ışın tüpü plazma kaynağı ve katalizörler olmadan, burada bu hale nasıl gelmiş olabilir, bunu hayal bile edemiyorum."

"İşte sizin sineklerin marifeti, meslekdaşım Ballmin," dedi Lauda ve oturdu.

"Tartışmayı sürdürmenin anlamı olmadığına inanıyorum," diye fikrini belirtti, o zamana kadar susmuş olan astrogatör. "Belki de bunun için fazla erkendi. Araştırmalarımızı sürdürmekten başka çare kalmıyor. Üç gruba ayrılıyoruz. Biri harabelerle, biri 'Kondor' ile ilgileniyor, biri de batı çölünün içlerine bir gezi yapıyor. Bu da imkânlarımızın üst sınırı demek, çünkü permimetreden ondört enerjobottan daha fazlasını alamam, 'Kondor'un birkaç makinesini çalıştıracak olsak bile. Üçüncü kademe alarm sürüyor."

İLK

Buram buram, ağır, yapışkan bir karanlıkla sarmalanmıştı. Boğulacak gibiydi. Umutsuzluk içinde, elini kolunu bağlayan görünmez, ele gelmez düğümlerle boğuştu, onları koparıp atmaya çalıştı, ama karanlığın içine battıkça batıyordu. Düğümlenen gırtlağında çığlığı boğulup kaldı. Boşuboşuna bir silah arandı. Çıplaktı. Son bir kere tüm gücünü topladı, bağırmaya çalıştı. Aniden, kulakları sağır eden bir gürültü uykusuna son verdi. Rohan sersem halde ranzasından aşağı atladı. Sadece, etrafının karanlık olduğunu ve alarm sinyalinin durmaksızın çaldığını biliyordu. Bu artık rüya değildi. Işığı açtı, skaphanderini üstüne geçirdi ve dışarı fırladı. Tüm katlarda adamlar asansörün önüne yığılmıştı. Sadece sinyallerin süren cayırtısı duyuluyordu. Duvarlarda ışıklı kırmızı harflerle 'alarm' kelimesi parlıyordu. Kumanda merkezine koştu. Astrogatör normal günlük kıyafeti içinde büyük ekranın karşısında duruyordu. "Alarmı durdurdum bile," dedi sakince. "Sadece yağmur, Rohan. Baksanıza, güzel bir manzara."

Gerçekten de, gece gökyüzünün tepe kısmını gösteren

ekranda sayısız enerji kıvılcımları parlıyordu. Yüksekten düşen yağmur damlaları, "Yenilmez"i dev bir fanüs gibi örten güç alanının görünmeyen koruyucu kılıfına çarpıyor, anında mikroskobik boyutlardaki patlama alevlerine dönüşüyor ve kuzey ışıklarının yüzlerce kere güçlü bir benzeri halinde, titreşen ışıklarla manzarayı aydınlatıyordu.

"Otomatların daha iyi programlanması gerekirdi," dedi Rohan bezgin bir sesle. Artık tamamen uyanmıştı, uykusu kaçmıştı. "Terner'e anhilasyonu açmamasını söyleyeceğim, yoksa rüzgârın üstümüze savurduğu her kum tanesi bizi gecenin ortasında ayağa kaldıracak."

"Bunu bir alarm provası, bir tür tatbikat kabul edelim," diye cevap verdi astrogatör, beklenmedik ölçüde keyfi yerinde görünüyordu. "Şimdi saat dört. Kamaranıza dönebilirsiniz, Rohan."

"Doğrusunu söylemek gerekirse, buna pek istekli değilim, ya siz?"

"Ben uykumu aldım. Bana dört saat yetiyor. Onaltı yıl uzayda yaşadıktan sonra dünyadaki uyku ritminden geriye bir şey kalmadı. Rohan, araştırma gruplarının azami güvenliği üzerine kafa patlatıyorum. Her yere enerjobot taşımak ve orada koruyucu alan açmak hayli hantallık yaratır. Siz ne dersiniz?"

"Adamlara kişisel emitörler verilebilir. Ama bu da sorunu çözmüyor. İnsan bir koruyucu balonla çevriliyken hiçbir şeye dokunamıyor.... Nasıldır bilirsiniz. Sonra, güç alanının çapını fazla küçültürseniz de, o zaman yanıklar meydana gelebilir. Bu türden olayları gördüm."

"Hiç kimsenin karaya çıkmasına izin vermeyip uzaktan kumandalı robotlar yardımıyla çalışmayı bile düşündüm," diye itiraf etti astrogatör. "Ama bu, sadece birkaç saatliğine ya da bir günlüğüne olabilecek bir şey. Oysa bizim daha uzun süre kalmamız gerekeceğine inanıyorum."

"O halde ne yapmayı düşünüyorsunuz?"

"Her araştırma grubunun, bir güç alanı ile korunan bir çıkış üssü olacak. Ama grubun tek tek üyeleri belirli bir hareket serbestliğine sahip olmak zorunda, yoksa güvenlik önlemleri yüzünden hiçbir sonuç alamaz hale geliriz. Serbestliğin tek bir şartı var: Güç alanının dışında çalışan herkesin arkasında, korunma alanından onu sürekli gözlemleyen bir adam olacak. Hiç kimseyi gözden kaybetmemek - Regis III'teki birinci ilkemiz bu olacak."

"Beni hangi gruba atayacaksınız?"

"Kondor'da çalışmak ister misiniz? Görüyorum ki, hayır. Peki. Geriye kent ya da çöl kalıyor. Seçebilirsiniz."

"Kenti seçiyorum, astrogatör. Sırrın orada gizli olduğuna inanıyorum."

"Belki. O halde yarın - yo, artık bugün sayılır, dışarıda şafak söküyor bile - dünkü grubunuzu alın. Yanınıza birkaç arktan vereceğim. Birkaç el lazeri de fena olmaz, çünkü bana yakın mesafede etkili olacakmış gibi geliyor."

"Neye karşı peki?"

"Bunu bir bilseydim... Ha, yanınıza bir de mutfak alın, böylece bağımsız olursunuz ve gemiden erzak sevkiyatı gerekmeden çalışabilirsiniz."

Neredeyse hiç ısıtmayan kızıl güneş, gökkubbeyi terk etmeye hazırlanıyordu. Grotesk binaların gölgeleri uzuyor, birbirine karışıyordu. Rüzgâr, metal piramitlerin arasındaki yürüyen kumulları bir yandan ötekine doğru sürüklüyordu. Rohan dürbünle, ağır bir arazi aracının damından Gralew ile Chen'i gözlüyordu. İki adam koruyucu alanın dışında, kara bir "bal peteği"nin eteğiyle uğraşıyorlardı. Portatif spot ışığının askı kayışı ensesini kesmeye başlamıştı. Gözünü adamlardan ayırmaksızın kayışı tutup mümkün olduğu kadar arkaya doğru itti. Chen'in elindeki plazma kaynağı-

nın alevleri minicik, kıvılcımlar saçan bir elmas gibi ışıldıyordu. Aracın içinden çağrı sinyalinin sesi geliyordu ve ses düzenli aralıklarla tekrarlanıyordu, ama bir kere bile başını çevirip bakmadı. Sürücünün telsize cevap verişini duydu.

"Navigatör! Komutandan emir! Hemen dönmemiz gerek!" diye seslendi Jarg heyecanla, tavan penceresinden kafasını çıkararak.

"Geri ha? Neden?"

"Ben de bilmiyorum. Sürekli dönüş sinyali gönderiyorlar, hatta dört kere E.V. gönderdiler."

"E.V. mi? Of, her yerim kaskatı! O zaman acele etmemiz lazım. Bana mikrofonu uzatın, döner ikaz lambalarını da çıkarın."

On dakika sonra bütün adamlar dış bölgeden geri dönmüş, araçlarına binmişti bile. Rohan küçük konvoyunu, bu engebeli arazide mümkün olan en yüksek hızla gitmeye zorluyordu. Artık yanında telsizci olarak çalışan Blank, birden kulaklığı ona uzattı. Rohan aracın çelik gövdesine bindi; içerisi sıcak plastik kokuyordu, yüksek bir vızıltı sesiyle çalışan vantilatörün hava akımı saçlarını dalgalandırıyordu; Rohan, batı çölünde bulunan Gallagher'in grubu ile "Yenilmez" arasındaki telsiz konuşmalarını dinlemeye başladı.

Fırtına çıkıyor gibiydi. Daha sabahtan barometreler hava basıncının düştüğünü göstermişti, ama ancak şimdi yassı, lacivert bulutlar ufku tırmanmaya başlıyordu. Tepede işe gökyüzü açıktı. Atmosfer parazitlerinden yana hiç kıtlık çekilmiyordu doğrusu - kulaklıklardan o kadar çok çıtırtı geliyordu ki, ancak mors alfabesiyle irtibat kurulabiliyordu. Rohan bir dizi şifreli sinyal duydu. Çok geç devreye girmişti ve konunun ne olduğunu bilmiyordu. Sadece, Gallagher'in grubunun da en yüksek hızla geriye dönmekte olduğunu, uzay gemisinde alarm emri verildiğini ve tüm hekimler için seferberlik durumu ilân edildiğini anladı.

"Hekimler için acil seferberlik", dedi, heyecanla ona bakmakta olan Ballmin ile Gralew'e. "Bir kaza, ama herhalde ciddi bir şey değildir. Belki bir toprak kayması, birisi de toprak altında kalmış olabilir."

Bunu söylemesinin nedeni, Gallagher'in adamlarının arazi keşfi için öngörülmüş yerde jeolojik kazılar yapacağının bilinmesiydi. Ama aslında kendisi de, işin olağan bir iş kazasından ibaret olduğuna inanmıyordu.

Uzay gemisinden yaklaşık altı kilometre uzaktaydılar, ama öteki grup anlaşılan çok daha erken geri çağrılmıştı, çünkü "Yenilmez"in dik, siyah siluetini görebilecek kadar yaklaştıklarında taze izlere rastladılar; paletli araçlara ait izler bu rüzgâr koşullarında yarım saat içinde silinip giderdi.

Dış alanın sınırına yaklaştılar ve kumanda merkezini, geçidin açılması için aradılar. Cevap hayret verici kadar uzun süre gecikti. Nihayet olağan mavi sinyaller parladı ve korunmuş bölgeye girdiler. "Kondor"da görev yapan grup gelmişti bile. Demek ki onlardan önce içeri alınan grup onlardı, Gallagher'in jeologları değil. Rampanın yanında ve geminin araç girişinde paletli araçlar yolu tıkıyor, insanlar dizlerine kadar kuma batarak amaçsızca dolanıyordu. Otomatların farları yanıp sönüyordu.

Hava kararmaya başlamıştı. Önceleri Rohan bu karışıklık içerisinde ne yapacağını şaşırdı. Aniden tepeden aşağıya çiğ ve parlak bir ışık ışını düştü. Büyük farın aydınlığında füze dev bir fener kulesine dönüşmüştü. Far çölün içinde, sanki yürüyüş halindeki koca bir savaş filosu gibi görünen bir ışık sırasına yöneldi. Güç alanının ikaz ışıkları bir kere daha parladı, geçit açıldı. Makineler daha durmamıştı ki, Gallagher'in adamları araçlardan kuma atladılar. Rampadan tekerlekler üzerindeki ikinci bir far daha aşağıya indi ve motoru durdurulmuş araçlar kalabalığının içinden, üstünde bir adamın yattığı bir sedye taşıyan bir grup adam çıkıverdi.

Yanından geçtikleri sırada Rohan önündeki adamlardan birisini kenara itti ve aniden donakaldı. İlk anda gerçekten bir kaza sandı, ama sonra, sedyedeki adamın kollarının ve bacaklarının bağlı olduğunu gördü.

Adam öyle kıvranıyordu ki, onu bağlayan ipler kopacakmışcasına gıcırdıyordu, bir yandan da sonuna kadar açılmış ağzından korkunç inleme sesleri çıkıyordu. Grup farların ışık huzmelerini izleyerek yoluna devam etti, ama insan sesine hiç benzemeyen o inleme, şimdiye kadar duymuş olduğu hiçbir sesle karşılaştırılamayacak o sesler, hâlâ karanlıkta, olduğu yere çakılmış gibi kalakalan Rohan'ın kulaklarını tırmalıyordu. Beyaz huzme, içindeki adamlarla birlikte gittikçe küçüldü, rampadan yukarı tırmandı ve yükleme kapağının kara deliği içerisinde kayboldu. Rohan neler olduğunu sorup durdu, ama etrafındaki tüm adamlar "Kondor" grubundandı ve onlar da daha fazlasını bilmiyordu.

Bu halde epey zaman geçtikten sonra nihayet, bir ölçüde ortalığı düzenleyebilecek kadar kendine geldi. Araç konvoyu yeniden harekete geçti ve gürültüyle rampadan yukarı çıktı, asansörde ışıklar yandı, aşağıda bekleşenler giderek azaldı. Rohan yukarı çıkan son adamlar arasındaydı, yanlarında ağır malzemeleri yüklenmiş arktanlar vardı ve onların sarsılmaz sükûneti kendisine, sanki kasıtlı, kaba bir alaycılık gibi geliyordu. Geminin içinde bilgilendiricilerin ve telefonların bitmek bilmeyen zil sesleri yükseliyor, duvarlarda hâlâ hekimler için alarm sinyalleri yanıp sönüyordu, ama nihayet bir süre sonra ikaz ışıkları söndü. Koridorlar boşaldı. Mürettebatın bir kısmı yemekhaneye indi. Koridorda konuşmalar ve yankılanan ayak sesleri duydu. Geride kalmış bir arktan döşemeyi inleterek robot bölmesine ilerliyordu. Nihayet herkes dağılmıştı. O ise felç olmuş gibi geride kaldı, sanki olan biteni anlayabileceğinden umudunu kesmiş gibi, sanki birdenbire bütün bunların bir açıklaması ol-

madığını ve asla olmayacağını kavramış gibi.

"Rohan!"

Karşısında Gaarb duruyordu. Sesleniş onu, sarsarcasına kendine getirdi. Aniden irkildi.

"Ha, siz miydiniz doktor? Siz de gördünüz mü? Kimdi o?"

"Kertelen."

"Ne? İmkânsız!"

"Neredeyse sonuna kadar onunlaydım."

"Sonuna kadar mı?"

"Onunlaydım," dedi Gaarb doğal görünmeyecek kadar sakin bir sesle. Rohan hekimin gözlüklerinde koridor lambalarının yansımasını görüyordu.

"Çöldeki keşif grubunda mı?" diyebildi sonunda.

"Evet."

"Peki ne oldu ona?"

"Gallagher orayı sismografik sondajlara göre seçmişti. Dar, kıvrımlı boğaz vadilerden oluşan bir labirente girdik," dedi Gaarb tereddütlü bir sesle, sanki olayların akışını zihninde güç bela canlandırmaya çalışıyormuşcasına. "Yumuşak, sellerle çıplaklaşmış, organik kökenli kayalıklar bir sürü mağara ve tünelle doluydu. Paletli araçları dışarıda bırakmak zorunda kaldık... Tek sıra halinde arka arkaya yürüyorduk. Onbir adam. Ferrometreler büyük miktarda demir kütleleri gösteriyordu. Bunları arıyorduk. Kertelen, orada bir yerlerde gizli makineler bulunduğu düşüncesindeydi..."

"Evet, bana da buna benzer bir şeyler söylemişti. Sonra?"

"Bir mağarada çamur tabakasının hemen altında -orada dikit ve sarkıtlar bile var- bir otomata benzer bir şey buldu."

"Öyle mi?"

"Yo, düşündüğünüz gibi değil. Bir enkazdı, paslanmış bile değil -paslanmayan bir alaşım olmalı- ama aşınmış, yarı yanmış, parçalanmış halde."

"Belki de başkaları da..."

"Ama bu otomat en azından 300.000 yıllık!"

"Bunu nereden biliyorsunuz ki?"

"Yüzeyinde, kayalık kubbedeki sarkıtlardan aşağı damlayıp buharlaşan sulardan kireçtaşı çökelmişti. Gallagher'in kendisi, buharlaşma hızı, yoğuşum oluşumu ve yoğuşum miktarından hareketle, en ihtiyatlı varsayımlarla hesap yaptı ve 300.000 yıl buldu. Otomatın neye benzediğini biliyor musunuz? Neredeyse bu harabeler gibi!"

"Yani aslında otomat falan değil!"

"Hayır, hareket eden bir şey olmalıydı, ama iki bacak üzerinde değil. Bir yengeç gibi de değil. Kaldı ki, bunu inceleyecek zamanımız olmadı, çünkü hemen ardından..."

"Ne oldu?"

"Belirli aralıklarla adamları sayıyordum. Güç alanının içindeydim ve onları gözlemem gerekiyordu, biliyorsunuz. Ama hepsinin de maskesi vardı, siz de bilirsiniz ya, bu yüzden adamları ayırt etmek zorlaşıyordu, koruyucu giysilerin renkleri de görünmez olmuştu, çünkü kile bulanmışlardı. Birdenbire birisi eksikti. Seslenip hepsini bir araya topladım, aramaya başladık. Kertelen bulgusuna çok sevinmiş ve umutla ilerlemeye devam etmişti.... Onun sadece boğaz vadinin bir yan kolunda yolunu kaybetmiş olduğunu düşündüm. Vadiler bir sürü kola ayrılıyordu, ama hepsi de kısa, basık ve gayet aydınlıktı. Birdenbire bir köşeyi dönüp karşımıza çıktı. O haldeydi bile. Nygren yanımızdaydı. Bir sıcak çarpması olduğunu düşündü...."

"Peki gerçekten nesi var?"

"Bilincini kaybetmiş. Yani, tam olarak öyle de değil. Yürüyebiliyor, hareket edebiliyor, yalnız onunla herhangi bir şekilde temas kurmak imkânsız. Ayrıca dili tutulmuş. Sesini duydunuz mu?"

"Duydum."

"Şimdi biraz bitkin düşmüşe benziyor. Daha once çok daha korkunçtu. İçimizden hiçbirini tanımadı. İlk an, bize en korkunç gelen şey buydu. 'Kertelen, neredeydiniz allahaşkına?' diye seslendim ona, ama sağır gibi yanımdan geçti, diğerlerinin arasından öylesine geçiverdi ve vadiden yukarıya doğru yürüdü, ama öyle bir yürüyüşle, öyle bir tarzda ki, hepimizin tüyleri diken diken oldu. Sanki yerine bambaşka birisi geçmiş gibi. Seslenişlerimize tepki vermedi, bu yüzden onu yakalamak zorunda kaldık. Orada olan biteni bilseniz... Neyse, onu bağlamak zorunda kaldık, yoksa geri getiremeyecektik."

"Hekimler ne diyor?"

"Her zamanki gibi Latince konuşuyorlar, ama onun dışında bildikleri bir şey yok. Nygren Sax ile birlikte komutanın yanında, ona sorabilirsiniz."

Gaarb ağır adımlarla uzaklaştı, başını her zamanki gibi yamuk tutuyordu. Rohan asansöre bindi, kumanda merkezine çıktı. Kimse yoktu, ama kartografi kamaralarının önünden geçerken, kapı aralığından Sax'ın sesini duydu. İçeri girdi.

"Görünüşe bakılırsa mutlak hafıza kaybı. En azından öyle görünüyor," dedi nörofizyolog. Sırtı Rohan'a dönük duruyor ve elinde tuttuğu bir röntgen çekimini inceliyordu. Yazı masasının başında ise astrogatör, önünde seyir defteri açık halde, oturuyordu. Eli, rulo halindeki yıldız haritalarıyla tıkabasa dolu raflardan birine dayalıydı. Suskun bir halde, bir yandan röntgeni bir zarfa sokan Sax'ı dinliyordu.

"Amnezi, ama istisnai bir durum. Hem kim olduğunu bilmiyor, hem konuşamaz durumda, okuma ve yazma yeteneklerini kaybetmiş. Aslında bu amneziden öte bir durum. Tam bir çöküş, kişiliğin tahribi. İlkel reflekslerden başka hiçbiri kalmamış. Yürüyebilecek ve yemek yiyebilecek du-

rumda, ama birisinin ağzına yemek vermesi şartıyla. Kabul ediyor, ama..."

"Duyuyor ve görüyor mu?"

"Evet, elbette. Ama ne gördüğünü kavramıyor. İnsanları eşyalardan ayırt edemiyor."

"Ya refleksler?"

"Normal. Merkezî bir şey bu."

"Merkezî?"

"Evet, beyne ait bir şey. Anlaşılan hafızanın tüm izleri bir çırpıda, tamamen silinmiş."

"O zaman, 'Kondor'daki o adam da, yani o da..."

"Evet, artık eminim. Aynı şeydi."

"Böyle bir şeyi tek bir kere gördüm," dedi astrogatör usulca, âdeta fısıltı halinde. Rohan'a doğru baktı, ama onun farkına varmadı. "Uzaydaydı."

"Ah ben de biliyorum! Niye daha önce aklıma gelmedi ki?" diye bağırdı nörofizyolog.

"Manyetik şok sonucu amnezi, değil mi?"

"Evet."

"Bu tür bir vaka ile daha hiç karşılaşmadım. Bu hastalığı sadece teorik düzeyde biliyorum. Bu türden durumlar, yüksek hızla manyetik alanların içinden geçildiği zamanlar görülmüş değil mi?"

"Evet. Yani belirli şartlar altında. Alan şiddetinden ziyade, değişimin derecesi ve ne kadar ani gerçekleştiği daha önemli. Uzayda büyük değişimler oluştuğu zaman -ki zaman zaman acayip sıçramalar oluyor- o zaman ölçüm cihazlarımız bunları uzaktan saptıyor. Bu eskiden mümkün değildi..."

"Doğru," diye onayladı hekim. "Gerçekten de Ammerhatten bu türden olayları maymun ve kediler üzerinde denedi. Onları dev manyetik alanların etkisine maruz bıraktı, ta ki hafızaları kaybolana kadar..."

"Evet, nihayet bunlar elektrik uyarımlarının beyin tarafından cevaplanmasıyla ilgili."

"Ama bizim vakamızda Gaarb'ın raporundan başka, onun adamlarının da ifadeleri var," diye akıl yürüttü Sax. "Muazzam manyetik alanlar, herhalde yüz binlerce Gauss şiddetinde alanlar olması gerekiyor değil mi?"

"O da yetmez, bu etki için milyonlarca Gauss gerekiyor," diye cevapladı astrogatör kuru bir sesle. Nihayet Rohan ile gözgöze geldi.

"İçeri gelin ve kapıyı kapatın!"

"Milyonlarca ha? Bu tür bir alanı gemideki aygıtlarımız saptamaz mıydı?"

"İmkânlar ölçüsünde," diye karşılık verdi Horpach. "Bu alan çok küçük bir hacim içerisinde yoğunlaşacak olursa, diyelim ki şuradaki küre kadar ve dışarıya karşı da perdelenmiş olsun..."

"Kısaca, Kertelen kafasını kocaman bir elektromıknatısın kutupları arasına soktuysa...?"

"Bu bile yetmez. Oradaki alanın belirli bir frekansta titreşmesi de gerekiyor."

"Ama orada ne mıknatıslar vardı, ne de bir makine, şu hurda kırıntılarından başka hiçbir şey yoktu, sırf çakıl ve kum..."

"Ve mağaralar," diye sakince ekledi Horpach, âdeta kayıtsız bir ses tonunda.

"Ve mağaralar. Birisi onu bu tür bir mağaraya çekti ve girdiği o mağarada da bir mıknatıs vardı mı diyorsunuz? Yoo, olmaz öyle..."

"Ya siz nasıl açıklıyorsunuz?" diye sordu komutan, sanki bu konuşmadan sıkılmış gibiydi.

Hekim sustu.

Gece saat üç kırkta "Yenilmez"in bütün katları alarm sinyalleriyle çınladı. Adamlar uykularından sıçrayıp telaşla, akıllarına gelen en ağır küfürleri savurarak ve giyinmeyi yolda tamamlayarak yerlerine koşturdular. Zillerin ilk çınlayışından beş dakika sonra Rohan kumanda merkezindeydi. Astrogatör daha gelmemişti, Rohan büyük ekranın başına koştu. Gecenin karanlığı doğu yönünde sayısız beyaz şimşek ile deliniyordu. Sanki bir radyandan başlatılan bir göktaşı yağmuru füzeye hücum ediyor gibi görünüyordu. Alan kontrol ibrelerine baktı. Otomatları bu sefer kendisi programlamıştı, dolayısıyla bunlar yağmur veya kum fırtınasına tepki veriyor olamazdı. Karanlıkta görünmeyen çölün içerisinden hızla gelen şeyler ateş yağmurları halinde dağılıyordu. Yük deşarjları güç alanının yüzeyinde gerçekleşiyordu. Esrarengiz mermiler güç alanından sekiyor, parabol biçimli bir yörünge izleyerek, parlaklığı gittikçe azalan alevler halinde geri düşüyor ya da, güç alanının kubbesi boyunca aşağıya kayıyordu. Karanlığın içinde bir an, kumul kordonları beliriyor, yeniden kayboluyordu, ibreler hafif sıçramalar yapıyordu -Dirac emitörlerinin esrarengiz bombardımanı geri püskürtmek için ihtiyaç duyduğu enerji miktarı görece küçüktü. Spektrometre cihazına göz gezdirmeye başladığı sırada arkasında, komutanın ayak seslerini duydu.

"Nikel, demir, manganez, berilyum, titanyum," diye okudu astrogatör iyi aydınlatılmış göstergeden ve Rohan'ın yanında durdu. "Bunların ne olduğunu kendi gözlerimle görmek için neler vermezdim."

"Metal parçacıklarından oluşan bir yağmur," dedi Rohan kelimeleri yayarak. "Deşarjlara bakılırsa parçalar bir hayli küçük olmalı."

"Onları yakından görmeyi o kadar çok isterdim ki," diye homurdandı komutan. "Ne dersiniz, bu riski deneyelim mi?"

"Alanı kapatmayı mı?"

"Evet. Birkaç salise kadar. Birkaçı korunmuş alana ulaşacak, ötekileri ise, alanı yeniden açarak geri püskürteceğiz."

Rohan bir süre cevap vermedi.

"Evet, aslında..." diye başladı nihayet tereddüt içinde. Ama daha komutan kumanda panosunun başına geçemeden kıvılcımlar, başladığı gibi ansızın sona erdi, ortalığa öyle bir karanlık çöktü ki, öylesi ancak galaksinin merkez yıldız yığınlarının çok uzağında, uydusu da olmayan gezegenlerde bilinir.

"Kaçırdık," diye homurdandı Horpach. Bir süre daha eli ana şalterde kaldı, sonra Rohan'a doğru başını salladı ve odayı terk etti. Alarm sonu sinyalleri tüm katlarda yankılanıyordu.

Rohan içini çekti, şimdi zifiri karanlıkla kaplı olan ekranlara bir kere daha göz attı ve yatmaya gitti.

BULUT

Gezegene alışmaya başlamışlardı bile; o hep aynı kalan çölün çehresine, çölün doğallık dışı parlaklıktaki bulutlarına, bunların gölgelerinin inanılmaz küçüklüğüne, her an dağılmaktaymış gibi görünen bulutların arasından gündüzleri bile parlak yıldızların seçilebilmesine, tekerleklerin ve ayakkabıların içine battığı kumların çıtırtısına, hantal ve kızıl güneşe, güneşin ışınlarının insanın bedenine dünyadakinden çok daha yumuşak dokunuşuna, onun sıcaklığı yerine sadece belli belirsiz varlığının hissedilmesine.

Sabahları çalışma grupları yola çıkıyordu; herbiri ayrı yönlerde, enerjobotlar kaba gövdeli mavnalar gibi sallanarak kumulların arasında görünmez oluyordu, kalkan toz bulutu yatışıyor, "Yenilmez"de kalan adamlar o günkü öğle yemeğinde neler çıkacağını tahmin etmeye çalışıyor, radar gözlemci tayfasının haberleşme teknisyenleri arasındaki arkadaşına söylediklerinin dedikodusunu yapıyorlar ya da altı yıl önce navigasyon uydusu Terra 5'teki kazada bir bacağını kaybeden seyir pilotunun adını hatırlamaya çalışıyor-

lardı. Bu şekilde gevezelik ederek vakit öldürüyor, füzenin dibindeki boş bidonların üstünde oturuyorlardı, ta ki füzenin gölgesi devasa bir güneş saatinin kolu gibi dönüp aynı zamanda da uzayarak enerjobot halkasına ulaşıncaya dek. O zaman ayağa kalkıyorlar ve diğerlerinin yolunu gözlemeye başlıyorlardı.

Dışarıdakiler bitkin ve aç geri dönüyordu ve "kent"in metal enkazları arasında yaptıkları çalışmanın yarattığı gerginlik birdenbire ortadan kalktı, hatta bir hafta sonra "Kondor grubu" bile ilgi uyandıran haberler getirmez oldu, ondan önceki son büyük haber ise, çıkarılan cesetlerden birisinin teşhis edilmesi olmuştu. Henüz ilk günlerde dehşet uyandıran bulgular, itina ile paketlendi -insanlardan geriye sağlam kalan parçaların hava geçirmez kaplar içerisinde geminin derinliklerine istiflenmesi başka nasıl adlandırılabilirdi ki? İşte o zaman, hâlâ "Kondor"un çevresindeki kumları araştıran, geminin iç bölümlerini karıştırıp duran adamlar, belki de rahatlamaları beklenmesi gerekirken, öyle bir can sıkıntısına kapıldılar ki, sanki eski mürettebatın başına neler geldiğini unutmuşlar gibi, artık kimliği saptanamayan eski sahibinden daha uzun ömürlü çıkan tüm ıvır zıvırın toplayıcılığıyla uğraşmaya başladılar. Böylece ana gemiye dönüşlerinde, geminin esrarını aydınlatacak belgeler değil ama, eski bir mızıka ya da bir zekâ oyunu getiriyorlardı, bu eşyalar kaynaklarının ürkütücü karanlığından soyutlanmış olarak elden ele geçiyor, mürettebatın ortak mülkiyeti haline geliyordu.

Rohan bunun mümkün olacağını asla düşünmezdi, ama daha bir hafta geçmeden kendisi de ötekiler gibi davranmaya başlamıştı. Artık sadece yalnızken, o da bazen, aslında niçin burada oldukları sorusunu kendine soruyordu, o zaman da üstüne üstlük üçüncü alarm kademesinin daha da zorlaştırdığı, güç alanlarının habire açılıp kapanmasıyla, la-

zer silahlarının ateşlenme menzillerinin son derece hassas hesaplamalarıyla, aralıksız sürdürülen görsel denetimle, sürekli hesaplamalarla ve çok kanallı bağlantılarla iyice bezdirici hale gelen bütün bu çalışmanın, bu hararetli faaliyetin, araştırma çalışmalarının karmaşık işleyişinin, taramaların, numune almaların, kayalarda açılan sondaj kuyularının; bütün bunların aslında koca bir kendini kandırmaca olduğunu hissediyordu, aslında sadece yeni bir olayı beklediklerini, yeni bir felâketin meydana gelmesini beklediklerini ve sadece bunun böyle olmadığına kendilerini inandırmaya çalıştıklarını hissediyordu.

Başlangıçta adamlar her sabah "Yenilmez"in revirinin önüne toplanıyor ve Kertelen'in durumu hakkında yeni bir gelişme olup olmadığını öğrenmeye çalışıyorlardı. Kertelen'i esrarengiz bir saldırının kurbanı olarak değil de, onlardan bambaşka, insana yabancı bir varlık, bir canavar gibi görüyorlardı, sanki doğaüstü masallara inanıyor, gezegenin meçhul, düşman güçlerinin bir insanı, içlerinden birisini bir canavara dönüştürmeyi başardığına inanmış gibiydiler. Oysa gerçekte zavallı bir sakat söz konusuydu. Ayrıca yeni doğmuş bir bebeğinki kadar kullanılmamış ve aynı ölçüde boş olan aklının, hekimlerin kendisine aktardığı bilgileri algıladığı ortaya çıktı, yavaş yavaş konuşmaya başladı, tıpkı küçük bir çocuk gibi. Artık revirden her türlü insani sese yabancı inleme, yetişkin bir adamın gırtlağından çıktıkları için bu kadar korkunç etki uyandıran o anlamsız, emzikteki bebek sesleri gelmiyordu. Bir hafta sonra Kertelen ilk hecelerini dile getirdi ve adlarını söyleyemese bile, hekimleri tanır hale gelmişti.

İkinci haftanın başından itibaren ona duyulan ilgi belirgin ölçüde azaldı. Özellikle de hekimler, onun kaza hakkında hiçbir bilgi veremeyeceğini, normal durumuna döndükten sonra bile, daha doğrusu zorunlu zihinsel eğitimini ba-

şarıyla tamamladıktan sonra da, kazayı hatırlamayacağını açıkladıktan sonra.

Bu arada çalışmalar devam ediyordu. "Kent haritaları", "çalı piramitler"in konstrüksiyon şekli hakkındaki ayrıntılar yığılıyor, ama hangi amaca hizmet ettikleri yine karanlıkta kalıyordu. Astrogatör "Kondor"un daha fazla araştırılmasının sonuç getirmeyeceği kanısına vardığından, buradaki çalışmalar kesildi. Uzay gemisi gözden çıkarılmak zorundaydı, çünkü dış kaplamanın tamiri mühendislerin imkânlarını aşıyordu, hele çok daha acil görevler beklerken. Böylece sadece çok sayıda enerjobotu, nakliye ve arazi aracını ve aygıtı "Yenilmez"e taşıdılar, buna karşılık bu kadar derinlemesine bir toplama faaliyetinden sonra artık bir hurda haline gelmiş olan uzay gemisinin kendisini mühürlediler, kendilerinin ya da onlardan sonraki bir başka keşif seferinin bu kruvazörü şu ya da bu şekilde ana limanına geri götüreceğini düşünerek kendilerini teselli ettiler. Horpach "Kondor grubunu" kuzeyde görevlendirdi. Regnar'ın komutası altında Gallagher'in grubuna katıldılar. Rohan ise artık tüm araştırma çalışmalarının baş koordinatörüydü ve "Yenilmez"in yakın çevresinden her defasında ancak kısa süreliğine ayrılıyordu, o da her gün değil.

İki araştırma grubu, altında yeraltı kaynaklarının çağıldadığı bir boğaz vadiler sistemi içinde tuhaf bulgulara rastladı. Kil tortularının üstü, tabakalar halinde kızıla çalan siyah bir maddeyle kaplıydı ve bu madde ne jeolojik, ne de gezegensel kökenliydi. Uzmanlar bu konuda pek bir şey söyleyemediler. Eski bazalt plakasının, yerkabuğunun toprak tabakasının üzerinde milyonlarca yıl önce, muazzam miktarda metal parçacıklar, belki de basit metalimsi talaş, birikmiş gibi görünüyordu - Regis'in atmosferi içerisinde dev bir demir-nikel meteorunun patladığı ve alevden çağlayanlar halinde yaşlı kayalıkları eritip içine gömülmüş olduğu yolun-

da bir hipotez ortaya atıldı - ve bu metal talaşları zamanla oksidasyona uğramış, kimyasal bileşimler oluşturmuş ve nihayet kahverengi-siyah, yer yer erguvan rengi, çökeltiler oluşturmuştu.

Hafriyat çalışmaları şimdiye kadar kaya katmanlarının ancak üst bölümlerine nüfuz edebilmişti ve bunların karmaşık jeolojik yapısı tecrübeli bir gezegenbilimcinin bile kafasını karıştırabilirdi. Açılan kuyular bir milyar yaşındaki bazalt kayalıklarına ulaştığı zaman, bunun üzerindeki taşlık dokunun ilerlemiş yeniden kristalleşmeye rağmen organik kökenli kömür içerdiği anlaşıldı. Bilim adamları başlangıçta, burasının vaktiyle deniz dibi olduğunu düşündüler. Ancak daha sonra, gerçek taşkömürü tabakalarının içinde, ancak anakarada yaşayabilecek türden çok sayıda bitki türünün izlerini buldular. Zamanla, gezegende o zamanlar yaşayan anakara yaşam biçimleri hakkında genel bir bakış oluşturabildiler. Artık biliyorlardı ki, üçyüz milyon yıl önce gezegenin yaban ormanlarını ilkel sürüngenler doldurmuştu. Bu tür bir hayvanın omurgasına ait kalıntıları ve altçeneyi çıkardıkları zaman bilimciler onu bir zaferin ganimeti gibi coşkuyla gemiye taşıdılar. Mürettebat ise aynı ölçüde coşkuya kapılmadı. Anlaşılan, karadaki evrim iki kere gerçekleşmişti. Canlılar dünyasının ilk çöküşü aşağı yukarı yüz milyon yıl önceki bir döneme denk düşüyordu. O zamanlar bitkiler ve hayvanlar topluca ölmüşlerdi, bunun nedeni ise muhtemelen yakındaki bir nova patlamasıydı. Ancak bu çöküşten sonra yaşam yeniden ortaya çıkmış ve yeni biçimler halinde yeşermişti. Bununla birlikte, ele geçirilen kalıntıların ne sayısı, ne de korunmuşluk derecesi, daha kesin bir sınıflandırmaya izin vermiyordu. Gezegen hiçbir zaman memeli hayvanlara benzer yaşam biçimleri ortaya çıkarmamıştı. Bir doksan milyon yıl daha geçtikten sonra bir kere daha, bu sefer çok daha uzakta, bir yıldız patlaması gerçek-

leşmişti. Patlamanın izleri izotoplar halinde saptanabiliyordu. Ama hesaplanan yaklaşık değerlere göre, gezegen yüzeyindeki sert ışıma yoğunluğu, böylesi muazzam ölümlere neden olacak kadar güçlü değildi. Buna rağmen o zamandan itibaren, daha genç kayalık katmanlarındaki bitki ve hayvan kalıntılarının gittikçe seyrekleşmesini anlamak mümkün değildi. Yaşam izlerinin yerine şu haddelenmiş "kil"i, antimonsülfidleri, molibden ve demir oksitleri, nikel, kobalt ve titanyum tuzları gittikçe daha büyük miktarlarda görülüyordu.

Altı ilâ sekiz milyon yaşındaki ve görece basık duran metal içerikli katmanlar yer yer daha kalın merkezler oluşturuyordu, ama radyoaktivite, gezegenin ömrüne kıyasla hayli kısa süreli olmuştu. Bu dönemde bir şey, bir dizi şiddetli, ama her biri sadece yerel nitelikteki zincirleme reaksiyonu tetiklemiş olmalıydı, reaksiyonun radyasyon ürünleri "metal içerikli kil tabakalarına" sinmişti. "Radyoaktif demir meteoru" hipotezinin yanı sıra başka, son derece fantastik tahminler de ifade edilmişti, hepsi de "radyoaktif sıcaklık" merkezlerini Lir'deki gezegen sisteminin ve oradaki uygarlığın yok oluşuna bağlıyordu.

Bu yüzden, Regis III'e yerleşme girişimleri sırasında tehdit altındaki sistemden gönderilen uzay gemilerinin arasında atom savaşlarının meydana geldiği varsayıldı. Ama bu da, başka, daha uzaktaki bölgelerde yapılan örnekleme sondajlarında keşfedilen garip, metal içerikli katmanları açıklamıyordu. Her durumda esrarengiz olduğu kadar su götürmez bir tablo çıkıyordu ortaya: gezegenin anakarasındaki hayat, metal içerikli çökeltilerin oluşmuş olduğu milyon yıllar sırasında tükenmişti. Canlı biçimlerinin yok oluş nedeni radyoaktivite olamazdı: genel ışıma miktarı nükleer patlama eşdeğerleri olarak hesaplanmıştı. Yirmi ilâ otuz megatonluk bu patlamalar - tabii başka nükleer reaksiyon-

lar değil de atom patlamaları idiyseler - yüzlerce binyıla dağılıyordu, bu durumda da biyolojik biçimlerin evrimini elbette ki, ciddi ölçüde tehdit edemezlerdi.

Bilimciler bu çökeltilerle "kent"in harabeleri arasında bir bağlantı olduğunu tahmin ettiklerinden, araştırma çalışmalarını sürdürmekte ısrar ettiler. Bu da çok çeşitli güçlükleri beraberinde getiriyordu, çünkü hafriyatlar muazzam miktarlarda toprağın aktarılmasını gerektiriyordu. Tek çıkış yolu yeraltı tünellerinin açılmasıydı, ama bu sefer de yeraltındaki adamlar güç alanlarının korumasından yoksun kalıyorlardı. Bu sırada, yirmi metre kadar derinlikte, son derece tuhaf biçimli paslanmış metal parçaları bakımından zengin bir tabaka keşfedildi; parçalar mikroskobik küçüklükteki birtakım mekanizmaların aşınmış, çürümüş elemanlarının kalıntılarına benziyordu -bu keşif bütün zorluklara rağmen işe devam etme kararı verilmesine neden oldu.

Gezegene iniş yapmalarından on dokuz gün sonra, kazı gruplarının çalıştığı yörenin üzerinde kesif, karanlık bulut kütleleri yoğunlaştı, bunlar bu gezegende o ana kadar görmedikleri türdendi. Öğleye doğru, elektrik deşarjlarının şiddeti bakımından dünyadaki her türlü fırtınayı gölgede bırakan bir fırtına koptu. Gökyüzü ile kayalar, aralıksız çakan şimşeklerin kargaşası içerisinde âdeta birbirine karışmış gibiydi. Dereler kabardı, dolambaçlı vadilerden aşağı boşaldı ve hafriyat alanlarını sel altında bıraktı. Adamların kazı alanlarından alelacele kaçması gerekti, otomatlarıyla birlikte büyük güç alanı kubbesinin altına sığındılar. Kubbeye kilometrelerce uzunluktaki şimşekler çakıyordu. Fırtına yavaş yavaş batıya doğru yol aldı ve şimşeklerle bezenmiş siyah bir duvar halinde, okyanusun üzerindeki tüm ufku kapladı. "Yenilmez"e dönüşleri sırasında kazı grupları kumun üzerinde büyük miktarda minicik siyah metal damlaları buldular. Bunların "Kondor"un seyir defterinde sözü edilen "si-

nekler" olabileceğini düşündüler, onları itinayla topladılar ve uzay gemisine götürdüler. Bunlar bilimcilerin büyük ilgisini uyandırdı, ama birtakım böceklerin kalıntıları olmaları söz konusu bile olamazdı. Bir kere daha uzmanlar toplandı, birkaç kere ateşli tartışmalar çıktı. Nihayet, kuzeydoğuya bir keşif kolu göndermeye karar verdiler; boğaz vadiler labirentinin ve demir oksit yataklarının ötesine gidilecekti, çünkü "Kondor" araçlarının paletlerinde eser miktarlarda, ilginç bazı mineraller saptanmıştı ve bunlara o zamana kadar araştırdıkları arazi üzerinde rastlamamışlardı.

Ertesi gün 22 adam araçlara doluştu ve oksijen, erzak ve nükleer yakıt stokları yerleştirildikten sonra enerjobotlarla, "Kondor"dan aldıkları eklembacaklı antimadde topuyla, nakliye araçlarıyla ve robotlarla, - oniki tanesi arktan tipiydi - otomatik kepçelerle ve jeolojik sondaj matkaplarıyla donatılmış konvoy Regnar'ın komutası altında yola çıktı. Gezegenin bükümlü yüzeyinin ultrakısa dalga kullanımını imkânsızlaştırdığı âna kadar grupla telsiz ve televizyon bağlantısı sürdürüldü. Ondan sonra "Yenilmez", otomatik bir televizyon uydusunu gezegen etrafında sabit yörüngeye fırlatarak bağlantıyı korudu. Konvoy bütün gün boyunca yol aldı, geceleyin daire biçimindeki savunma düzenini aldıktan sonra kendini güç alanıyla kuşattı ve ertesi gün yoluna devam etti. Öğleye doğru Regnar Rohan'a, küçük, basık bir kraterin tabanında bulunan, neredeyse tamamen kumla kaplanmış harabelerde durup onları inceleyeceğini bildirdi. Ondan bir saat sonra statik parazitler yüzünden telsiz irtibatı kötüleşti. Haberleşme teknisyenleri daha iyi yayın yapılabilen başka bir dalga boyuna geçiş yaptılar. Doğuya, yani keşif kolunun gidiş yönünde uzaklaşan fırtınanın gök gürültüleri hafiflediği bir sırada telsiz yayını birden kesildi. İrtibatın kesilmesinden hemen önce sinyaller birkaç kere, her seferinde biraz daha fazla olmak üzere, zayıfladı. Ama

işin en garip yanı, atmosferin dışındaki bir uydudan aktarıldığı için iyonosferdeki koşullardan bağımsız olduğu halde, aynı zamanda televizyon yayınının da kötüleşmesiydi. Saat birde o da kayboldu. Teknisyenlerden hiçbiri, hatta yardıma çağrılan fizikçiler bile, bu olaya herhangi bir açıklama bulamıyordu. Sanki çölün ortasında, 170 kilometre uzaktaki grubu "Yenilmez"den ayıran koca bir metal duvar belirmiş gibiydi.

Rohan bütün bu süre boyunca astrogatörün yanından hiç ayrılmamıştı, onun huzursuz olduğunu fark etti. Başlangıçta bu huzursuzluğun yersiz olduğunu düşünüyordu, keşif koluyla aynı yönde uzaklaşan fırtına cephesi belki de belirli perdeleme özelliklerine sahip olabilirdi. Fizikçiler bu kadar kalın bir iyonlaşmış hava tabakasının oluşamayacağı görüşündeydi. Fırtına yatıştıktan sonra da irtibat kurulamayınca, aralıksız gönderdiği çağrılarına hiçbir cevap alamayan Horpach saat altıya doğru, uçan daire tipindeki iki keşif uçağını gönderdi.

Birincisi çölün birkaç yüz metre üzerinde uçarken öteki dört kilometre yükseğe çıktı, böylece birincisi için televizyon aktarma istasyonu görevi yapacaktı. Rohan, astrogatör, Gralew ve bir düzine adam, aralarında Ballmin ile Sax da vardı - kumanda merkezindeki büyük ekranın önünde duruyor ve birinci aracın pilotunun görüş alanında olan bitenleri büyük bir dikkatle izliyordu. Koyu bir gölgeyle kaplı vadiler labirentinin arkasında, sonsuz kumul zincirleri halinde çöl uzanıyordu, aralarda da siyah şeritler yer alıyordu, çünkü güneş batmak üzereydi. Manzaraya özellikle hüzünlü bir görünüm veren bu eğik ışığın içinde, alçak irtifada uçan taşıtın altından arada bir küçük, kenarına kadar kumla dolmuş kraterler kayıp geçiyordu. Bazıları ancak, yüzlerce yıldır sönmüş bir volkanın merkez konisi sayesinde görülebilir haldeydi. Arazi yavaş yavaş yükseldi ve gittikçe en-

gebeli hale geldi. Kum tepelerinin arasından yüksek kayalık kuşakları yükseldi ve garip tırtıklı dağ zincirlerinden oluşan koca bir sistem oluşturmaya başladı. Tek başına duran kaya sütunları parçalanmış uzay gemilerinin gövdelerini ya da dev heykelleri andırıyordu. Koni biçiminde yığılı kumla dolmuş uçurumlar, yamaçları keskin çizgilerle kesiyordu. Nihayet kum tamamen kayboldu ve yerini dik duvarlar halinde inen kayalara ve taş yığınlarına bıraktı. Gezegen kabuğu içinde yer yer tektonik çatlaklar uzanıyor, uzaktan ırmak izlenimi uyandırıyordu. Manzara ayın yüzeyine benzemeye başladı, aynı zamanda da ilk defa televizyon yayını kötüleşti; görüntü çarpılmaya başladı, görüntü senkronizasyonu kesikli hale geldi. Emisyon şiddetini yükseltmeleri de bir süre sonra kâr etmez oldu.

Kayalar oraya kadar beyaz renkteyken, gittikçe daha koyu gölgeler oluşmaya başladı. Görüş alanından geçen dimdik yükselen kaya dikitleri kahverengi ve metalik parıltılıydı. Orada, burada kadife siyahlığında lekeler görünüyordu, sanki orada çıplak taşların üzerinde sıkı, ama ölü çalılar yetişiyormuş gibi. O sırada, o zamana kadar sessiz kalmış olan birinci uçağın telsizi devreye girdi. Pilot bağırarak, keşif koluna ait otomatik konum vericilerinin sesini duyduğunu söyledi. Kumanda merkezinde toplanmış adamlar şimdi sadece pilotun, Regnar'ın grubuna yönelik zayıf, sönükleşen çağrı sesini duyuyordu. Güneş iyice alçalmıştı. Kan kırmızısı ışığın içinde uçağın önünde siyah bir duvar belirdi. Üstüste tabakalar halinde yığılı duran bulutlar gibi görünen duvar kayalık yüzeyinden bin metre yüksekliğe kadar çıkıyordu. Onun arkasında bulunan hiçbir şey görünmüyordu. Yumak biçimli, bir kısmı mürekkep mavisi, bir kısmı metalik bir mor kırmızı halinde ışıldayan bu siyah yoğuşma, ağır ağır ve ritmik bir şekilde aşağı yukarı dalgalanıyor olmasaydı, onu olağandışı bir dağ formasyonu sana-

bilirlerdi. Duvara yatay düşen güneş ışınlarının altında mağaralar açılıyor, bu mağaraların içinde aniden anlaşılmaz şekilde şimşekler çakıyordu, sanki hiddetli bir dans hareketiyle parıldayan siyah demir kristalleri havada savruluyor gibiydi. Büyük ekranın karşısındaki adamlar ilk anda bulutun kendisine doğru uçan uçağın üstüne doğru ilerlediğini sandılar, ama bu sadece bir yanılsamaydı. Uçan daire sabit hızla bu tuhaf engele doğru uçmaktaydı.

"UD-4'ten yer üssüne. Bulutun üstüne çıkayım mı? Lütfen cevap verin," diye yükseldi, pilotun boğuk sesi.

Astrogatör bir saniyeden daha az bir süre içinde cevap verdi: "Birinci komutandan UD-4'e. Bulut önünde stop!"

"UD-4'ten yer üssüne. Duruyorum," diye onayladı pilot hemen. Rohan, pilotun sesinde bir rahatlama sezdi. Artık uçan daireyle o tuhaf oluşum arasında sadece birkaç yüz metre kalmıştı. Oluşum uçağın iki yanında geriliyor ve ayrılıyordu, sanki ufka kadar uzanıyordu. Sanki kömürden oluşmuş bu dikey denizin akılalmaz yüzeyi şimdi neredeyse ekranın tamamını kaplıyordu. Artık uçak ona doğru hareket etmiyordu. Ama ansızın, daha hiç kimse şaşkınlığını belirtecek tek bir kelime edemeden, ağır ağır dalgalanan kütlenin içerisinden, ayrı yönlere dağılan şimşekler çaktı ve görüntüyü karartti, hemen ardından görüntü büzüldü, bir kere daha parladı ve zayıf yük deşarjlarının çizgileriyle parçalandıktan sonra tamamen kayboldu.

"UD-4, UD-4," diye seslendi telsizci.

"Burası UD-8," diyerek, o ana kadar sadece birinci uçan daireye yayın aktarma istasyonu görevi yapmış olan ikinci uçan dairenin pilotu seslendi.

"UD-8'den yer üssüne. Kamerayı devreye sokayım mı? Cevap verin!"

"Yer üssünden UD-8'e. Görüntü yayınlayın!"

Ekran karman çorman uçuşan siyah akıntılarla kaplandı.

Aynı görüntüydü, ama dört kilometre yükseklikten çekilmişti. Görüntüde, bulutun kesintisiz, uzun bir sıra halinde, dağ sırasının üzerinde süzüldüğü, sanki dağların girişini kapatmaya çalıştığı görülüyordu. Yüzeyi durgun, kesif bir bulamaç gibi kıpırdanıyor, az önce yuttuğu birinci uçaktan hiçbir iz görünmüyordu.

"Yer üssünden UD-8'e. UD-4'ü duyuyor musunuz? Cevap verin."

"UD-8'den yer üssüne. Hiçbir şey duymuyorum. Geçişim frekanslarına geçiyorum. Dikkat, UD-4, burası UD-8, lütfen cevap verin, UD-4, UD-4!" Herkes pilotun sesini dinliyordu. "UD-4 cevap vermiyor. Kızılötesi frekanslara geçiyorum. Dikkat UD-4! Burası UD-8, lütfen cevap verin! UD-4 cevap vermiyor. Bulutu radarla taramayı deniyorum."

Işıkları karartılmış kumanda merkezinde adamların soluk alışı bile duyulmaz olmuştu. Herkes kaskatı halde bekliyordu. Artık hiçbirinin gözlemediği ekrandaki görüntü değişmiyordu. Siyah bulutun üzerinde kaya sıralari mürekkep denizindeki bir ada gibi yükseliyordu. Yükseklerde, gökyüzünde altına batırılmış gibi süzülen sirrüs bulutları kararmaktaydı. Güneş yuvarlağı ufka değiyordu bile. Birkaç dakika içinde hava kararmaya başlayacaktı.

"UD-8'den yer üssüne," diye pilot tekrar mesaj gönderdi. Son mesajdan beri sanki sesi değişmiş gibiydi. "Radar saf metal engeli gösteriyor. Cevap verin!"

"Yer üssünden UD-8'e. Radar görüntüsünden televizyon görüntüsüne geçin! Cevap verin!"

Ekran karardı, söndü, bir an için koyu mavi bir ışıkla aydınlanır gibi oldu, yeşile döndü ve sayısız kıvılcımlar saçan deşarjlarla kaplandı.

"Bulut demirden," dedi, daha doğrusu iç geçirdi Rohan'ın arkasında duran birisi.

"Jazon," diye bağırdı astrogatör. "Jazon burada mı?"

"Evet efendim." Nükleer fizikçi, adamların arasından kendine yol açtı.

"Bunu ısıtabilir miyim?" diye sordu astrogatör sakin bir sesle ve ekranı işaret etti. Neyi kastettiğini herkes anlamıştı. Jazon tereddüt ediyordu. "UD-4'ün uyarılması lazım, koruyucu alanı maksimuma çıkarması için."

"Saçmalama Jazon! İrtibat kesik."

"4000 dereceye kadar... Büyük bir risk yok."

"Sağol! Blaar, mikrofon! Birinci komutandan UD-8'e! Lazeri hazırla! Hedef bulut! Düşük güç, odak noktasında bir bilierge kadar! Semtikadem boyunca sürekli ateş!"

"UD-8. Bir bilierge kadar sürekli ateş," diye hemen cevap verdi pilot. Bir saniye boyunca hiçbir şey olmadı. Sonra bir şimşek çaktı, ekranın alt kısmını dolduran merkez bulut renk değiştirdi. Başlangıçta sanki eriyip akmaya başlayacak gibiydi, sonra kızardı ve buharlaşmaya başladı. Duvarları korlaşmış bir huni oluştu, kendisine bitişik tüm bulut parçalarını bir girdabın içine çekti. Bu hareket birden kesildi. Bulut dev bir halka oluşturdu ve bu aralığın içinden karmakarışık kaya grupları göründü. Havada yalnızca ince, siyah, küle benzer bir toz uçuşuyordu.

"Birinci komutandan UD-8'e. Azami ateş menziline alçalın!"

Pilot emri tekrarladı. Bulut oluşan deliği tıkamaya çalışıyor, onu duman tüten bir duvarla çeviriyordu. Ancak ileriye uzanan kolları, kor alevlerle karşılaştıkça, hemen geriye çekiliyordu. Bütün bunlar birkaç dakika sürdü. Durum gittikçe kızışıyordu. Astrogatör buluta ışın topunun tüm gücüyle ateş etmeye çekiniyordu, çünkü bulutun bir yerlerinde öteki uçak vardı. Rohan, Horpach'ın niyetini sezdi: Uçağın açılan boşluktan dışarı çıkabileceğini umuyordu. Ama öteki uçaktan hâlâ eser yoktu. UD-8 şimdi havada neredeyse hareketsiz halde süzülüyor ve göz kamaştıran lazer de-

metleriyle siyah halkanın tüten kenarlarını deliyordu. Gökyüzü henüz epeyce aydınlıktı, ama aşağıdaki kayaların üzerindeki gölgeler gittikçe koyulaşıyordu. Güneş batıyordu.

Birdenbire vadinin gittikçe artan karanlığı, uğursuz bir ışıkla aydınlandı. Patlama bulutu çıkaran bir volkan ağzı gibi kirli kırmızı renkteki bu ışık, tüm görüntüyü örttü.

Ortasında kavuran kor alevlerin bulunduğu, koyu gölgelerden başka bir şey görünmez olmuştu. Bileşimi her neyse, bulut kütlesi kayıp uçağa karşı saldırıya geçmişti ve onun koruyucu alanında korkunç şekilde tutuşup yanıyordu.

Rohan, donuk, ifadesiz yüzünde, alevlerin yansıdığı astrogatöre baktı. Siyah korlar ve içinde hüküm süren, zaman zaman alev demetleri halinde yoğunlaşan ateş, ekranın ortasında yer alıyordu. O an müthiş dünyevi görünen son güneş ışınlarının soğuk erguvan rengi içerisinde, uzaklardaki dağ bir dev halinde yükseliyordu. Buna karşılık bulutun içerisinde olup bitenler inanılacak gibi değildi.

Rohan bekliyordu. Astrogatörün yüzünden hiçbir şey belli olmuyordu, ama bir karar vermek zorundaydı: ya üstteki uçağı ötekinin yardımına koşmakla görevlendirecekti ya da alttakini kaderine terk edip kuzeydoğuya doğru uçuşuna devam etmesini emredecekti.

Aniden görülmedik bir şey oldu. Ya bulutun içine hapsolmuş uçağın pilotu aklını kaybetmişti ya da uçakta ağır bir kaza meydana gelmişti - nedeni ne olursa olsun, siyah kargaşa dev bir şimşekle bölündü, şimşeğin çarptığı yer kör edici parlaklıkta aydınlandı, patlamayla paramparça olmuş upuzun bulut şeritleri uçuştu. Basınç dalgası o kadar şiddetliydi ki, tüm görüntü sarsıldı, hava girdabının UD-8'e yaptırdığı tüm sıçramaları o da yaptı. Sonra siyah geri döndü ve gittikçe koyulaştı. Sadece bu siyahlık vardı, başka hiçbir şey yoktu.

Astrogatör öne eğildi ve mikrofonun başındaki telsizciye

bir şey söyledi. O kadar alçak sesle konuşmuştu ki, Rohan ne söylediğini duymadı. Ama telsizci söyleneni anında tekrar etti. Neredeyse çığlık çığlığa.

"Antiprotonlar hazırlansın! Tam güç! Hedef bulut! Sürekli ateş!"

Pilot da emri tekrarladı. O sırada, uçağın arkasında olup biten her şeyin göründüğü yan ekranı izleyen teknisyenlerden biri seslendi: "Dikkat, UD-8! Yüksel! Yukarı! Yukarı!"

O ana kadar serbest kalan batıdaki boşluktan kasırga hızıyla siyah bir hortum hücum ediyordu. Daha az önce bulut duvarının yan cephesini oluşturmuştu, ama şimdi ondan ayrılmıştı ve ani hareket sırasında kendisinden kopan yan kolları peşinden sürükleyerek, dik bir açıyla yukarı çıkıyordu. Bu gelişmeyi, uyarıdan birkaç salise önce fark etmiş olan pilot uçan daireyi dikey yönde ateşledi, ama bulut onun peşini bırakmadı ve gökyüzüne simsiyah sütunlar savurmaya başladı. Pilot sütunlara peşpeşe nişan aldı. Yakındaki siyah bir yumak cepheden vuruldu, bölündü ve kararadı. Aniden bütün görüntü sarsıldı.

Bulut duvarının bir kısmı radyo dalgaları kuşağına kadar yükselmişti bile, dolayısıyla uçak ile yer üssü arasındaki bağlantı kötüleşiyordu. Pilotun antimadde topunu ilk kullanışı herhalde bu sırada oldu. Gezegenin bütün atmosferi bir çırpıda koca bir alev denizine dönüştü. Batan güneşin erguvan ışıltısı sanki dev bir üflemeyle sönüvermiş gibi oldu, ekrandaki tırtıklı parazit çizgilerinin arasından kısa bir süre için görünmeye devam eden bulutun içinde, duman sütunları yükseldi, daha da korkunç boyutlardaki bir patlamanın, gaz ve duman harelerine gömülmüş karmakarışık kayalık manzarasının üstüne kor alev dalgalarını döktüğü anda, sütun dumanları dağıldı ve renkleri beyaza döndü. Görebildikleri en son şey bu oldu, çünkü bir sonraki saniye içinde görüntü deşarj kıvılcımlarıyla kaplanarak dağıldı ve

kayboldu. Şimdi sadece boş, aydınlık ekran titreşiyor ve karşısında toplanmış adamların kireç beyazına dönmüş yüzlerini aydınlatıyordu.

Horpach telsizciyi iki uçağa çağrılar göndermekle görevlendirdi ve Rohan, Jazon ve diğerleriyle bitişikteki navigasyon kamarasına geçti.

"Sizce bu bulut neyin nesidir?" diye sordu doğrudan doğruya.

"Metal parçacıklarından oluşuyor. Ortak merkezi bulunan bir tür uzaktan kumandalı emülsiyon," diye cevap verdi Jazon.

"Gaarb?"

"Aynı kanıdayım."

"Önerileriniz var mı? Yok mu? Daha da iyi. Hangi süperkopter daha iyi durumda, bizimki mi yoksa 'Kondor'unki mi, Başmühendis?"

"İkisi de iyi durumda, astrogatör. Ama bizimkini tercih ederim."

"Mükemmel. Rohan, yanılmıyorsam siz, koruma şemsiyesinin dışında çalışmak istiyordunuz. Buna fırsatınız olacak. Size onsekiz adam, iki misli otomat donanımı, titreşim devreli lazerler ve antiprotonlar veriyorum. Elimizde daha başka ne var?"

Hiçbiri cevap vermedi.

"Eh, şimdilik antimaddeden daha mükemmeli icat edilmiş değil... Saat 4:31'de, yani gündoğumunda hareket ediyorsunuz ve Regnar'ın en son mesajında sözünü ettiği kuzeydoğudaki krateri bulmaya çalışıyorsunuz. Oraya açık güç alanıyla iniyorsunuz. Yolda da her şeye lütfen azami mesafeden ateş ediyorsunuz. Beklemekle, gözlemekle, deney yapmakla oyalanmayın! Ve silah enerjisini kullanırken tutumlu davranmayın. Bizimle irtibatınızı kaybedecek olursanız işinize aynen devam edin. Krateri bulunca iniş yapın,

ama dikkatli olun, adamların üstüne iniş yapmayın. Onların şu bölgenin bir yerlerinde olduklarını düşünüyorum..." Tüm duvarı kaplayan arazi haritasını işaret ediyordu. "İşte, şu kırmızı ile işaretli bölgede. Bu sadece bir kroki, ama elimde daha iyisi yok."

"İnişten sonra ne yapmam gerekiyor, astrogatör? Onları aramalı mıyım?"

"Bu kararı size bırakıyorum. Yalnız, lütfen bir noktaya dikkat edin: Bu yere 50 kilometre yaklaştıktan sonra hiçbir hedefe ateş açamazsınız, çünkü etrafta bizim adamlarımız olabilir."

"Yer hedefleri yok mu?"

"Hiç yok. Şuraya kadar," - astrogatör bir el hareketiyle haritanın gösterdiği bölgeyi ikiye böldü - "saldırı için imha silahlarını kullanabilirsiniz. Bu çizgiden itibaren kendinizi ancak güç alanıyla savunabilirsiniz. Jazon, bir süperkopterin alanı ne kadarına dayanabilir?"

"Santimetrekare başına birkaç milyon atmosfer."

"Ne demek birkaç? Ne yapayım bu bilgiyi? Ne kadar, diye sordum. Beş milyon mu? Yirmi mi?"

Horpach bütün bunları gayet soğukkanlı bir edayla söylemişti ve özellikle de komutanın bu rahatlığı, gemidekilerin en çok korktuğu şeydi.

Jazon boğazını temizledi. "Alan ikibuçuk ile denendi."

"Bu cevap kulağa daha hoş geliyor. Anladınız mı, Rohan? Bulut duvarı üzerinize bu sınıra kadar bastırırsa geri çekiliyorsunuz. Mümkünse yukarıya doğru. Bunun dışında; size zaten her şeyi önceden söylemem mümkün değil..." Saate baktı. "Kalkıştan sekiz saat sonra size tüm dalga boylarından çağrı göndereceğim. Bu şekilde haberleşemeyecek olursak, ya Troya uyduları ile ya da görsel yöntemlerle irtibat kurmaya çalışacağız. Mors alfabesiyle lazer işaretleri vereceğiz. Bunun işe yaramadığı bir durumu şimdiye kadar hiç

duymadım. Ama, şimdiye kadar bildiğimiz ihtimallerin çok daha ötesini de hesaba katmamız gerekiyor. Eğer lazerler de yeterli olmazsa, o zaman üç saat sonra havalanacağız ve daha sonra geri geleceğiz. Eğer burada değilsem..."

"Kalkacak mısınız?"

"Sözümü kesmeyin, Rohan! Hayır, bunu düşünmüyorum, ama sonuçta bizim elimizde olmayan şeyler var. Eğer burada değilsem, gezegen yörüngesine çıkın. Bunu bir süperkopterle hiç yaptınız mı daha önce?"

"Yaptım, iki kere, Lir'in Delta'sında."

"Güzel, o zaman bunun biraz zor, ama eninde sonunda mümkün olduğunu biliyorsunuz. Dolanım yörüngeniz sabit olmalı. Kesin sayıları kalkıştan önce Strom size verecek. Yörüngede beni 36 saat bekliyorsunuz. Bu süre içerisinde benden çağrı alamazsanız, o zaman gezegene dönüyorsunuz, 'Kondor'a gidiyorsunuz ve onu uçuşa hazır hale getirmeye çalışıyorsunuz. Bunun kulağınıza nasıl geldiğini biliyorum, ama o zaman başka çareniz olmayacak. Bunu becerecek olursanız, 'Kondor' ile dünyaya dönüp orada raporunuzu veriyorsunuz. Başka sorunuz var mı?"

"Evet. Onlarla... yani buluta kumanda eden merkezle, tabii yerini saptayabilirsem, irtibat kurabilir miyim?"

"Bunu da size bırakıyorum. Ama her durumda aldığınız risk mantıklı sınırlar içerisinde kalmalı. Bildiğim bir şey yok elbette, ama bu düzenleyici merkezin gezegenin yüzeyi üzerinde bulunmadığını sanıyorum. Kaldı ki, böyle bir şeyin var olduğu bile şüpheli..."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Telsizle bütün elektromanyetik spektrumu dinliyoruz ya. Birileri bu buluta ışınlarla komutlar gönderiyor olsaydı, bu tür sinyalleri kaydederdik."

"Merkez belki de bulutun içindeydi."

"Olabilir, bilmiyorum. Jazon, elektromanyetik dalgalar-

dan bağımsız bir uzaktan kumanda bağlantısı mümkün mü?"

"Hayır, böyle bir şey olamaz derim, tabii benim kişisel fikrimi soruyorsanız."

"Ya neyi soracaktım?"

"Benim bilebildiklerim başka, gerçekte olanlar, hele olabilecek olanlar başka. Ama bizler bu türden bir şey bilmiyoruz. Hepsi bu."

"Telepati..." diye laf attı birisi arkadan.

"Buna söyleyecek sözüm yok," dedi Jazon, soğuk bir sesle. "En azından evrenin araştırılmış kısmında bu tür bir şey keşfedilmiş değil."

"Beyler, vaktimizi lüzumsuz tartışmalarla ziyan edemeyiz. Adamlarınızı toplayın Rohan, sonra da süperkopteri hazırlayın. Ekliptik yörünge verilerini bir saat içinde Strom'dan alacaksınız. Strom, lütfen yeröte 5000 için bir sabit dolanım yörüngesi hesaplayın."

"Başüstüne, astrogatör."

Astrogatör kumanda merkezinin kapısını biraz araladı.

"Durum nedir Terner? Bir şey var mı?"

"Hiçbir şey, astrogatör. Yani, çıtırtıdan başka bir şey yok. Bir sürü statik parazit, hepsi bu."

"Emisyon spektrumlarından iz yok mu?"

"Hiç iz yok."

Bu, uçaklardan ikisinin de halen silah kullanmadığı, mücadeleyi bıraktıkları anlamına geliyor, diye düşündü Rohan. Eğer lazer ateşi, hatta sadece endüksiyon toplarını kullanıyor bile olsalardı, "Yenilmez"in ölçüm cihazları bunu yüzlerce kilometre uzaktan saptayabilirdi.

Rohan durumun heyecanına o kadar kapılmıştı ki, astrogatörün kendisine verdiği görev onun huzurunu kaçırmadı. Zaten buna fırsatı da olmayacaktı. Gece boyunca gözünü bile kırpmadı. Süperkopterin bütün donanımlarını kontrol

etmek, tonlarca ek yakıt doldurmak, yedek malzemeleri ve silahları yüklemek gerekiyordu, bütün bunlar öngörülen saatte ancak binbir zahmetle yetiştirilebildi. Yetmiş ton ağırlığında, iki katlı araç kum bulutları savurarak havalandığı ve bir ok gibi kuzeydoğuya uçmaya başladığı zaman ufukta kızıl güneş yuvarlağının kenarı ancak belirmişti. Kalkıştan hemen sonra Rohan onbeş kilometre yüksekliğe çıktı. Stratosfer alanında azami hıza çıkabilirdi, ayrıca siyah bulutla karşılaşma tehlikesi orada daha azdı.

En azından bunu varsayıyordu.

Belki haklıydı, belki de sadece şansı yaver gitti - yaklaşık bir saat sonra, dibi henüz alacakaranlıkta bulunan kumlanmış bir kraterin tepesinde, üstüne yatay güneş ışınları düşen araç inişe geçti. Daha, aşağıya doğru püsküren sıcak gaz sütunları kum gayzerleri kaldıracak kadar alçalamadan, navigasyon kabinindeki ekran operatörleri kraterin kuzey kısmında şüphe uyandıran bir şey gördükleri uyarısında bulundular. Dev uçan araç, görünmeyen çelikten bir yayın üzerinde hafifçe sallanır gibi durdu, beşyüz metre yükseklikten aşağısını iyice incelemeye başladılar.

Büyütecin ekranı gri-kahverengi zemin üzerinde minicik dikdörtgenler gösteriyordu, bunlar geometrik bir düzende, daha büyük, çelik grisi bir dikdörtgenin etrafına dizilmişlerdi. Rohan, yanında, dümenin başında bulunan Gaarb ve Ballmin ile aynı anda, Regnar'ın keşif seferine ait araçları tanıdı.

Tereddüt etmeden ve tüm ihtiyat tedbirlerine uyarak, araçlardan fazla uzak olmayan bir yere indiler. Henüz süperkopterin teleskobik bacakları iniş hareketini tamamlamadan - bir örümceğin bacakları gibi açılıp gövdeyi yavaşça indiriyorlardı - iniş iskelesi indirilip, hareketli güç alanıyla kuşatılmış iki keşif aracı gönderildi. Kraterin içi, kenarları oluklu basık bir leğen biçimindeydi. Merkezî volkan koni-

sini kahverengi-siyah bir lav kabuğu örtüyordu.

Keşif araçlarının birbuçuk kilometrelik yolu alması - uzaklık aşağı yukarı o kadardı - birkaç dakika sürdü. Telsiz bağlantısı mükemmeldi. Rohan, ilk nakliye aracında bulunan Gaarb ile konuştu.

"Eğim bitiyor, birazdan onları göreceğiz," dedi Gaarb birkaç kere, sonra aniden bağırmaya başladı: "İşte oradalar! Onları görüyorum!" Biraz sakinleşip devam etti: "Her şey yolunda görünüyor. Bir, iki, üç, dört - bütün araçlar burada. Ama niçin güneşin altında duruyorlar?"

"Ya adamlar? Adamları görüyor musunuz?" diye sordu Rohan, gözlerini kısmış, mikrofon başında bekliyordu.

"Evet. Şurada hareket eden bir şey var... iki adam. Şurada bir tane daha...gölgede de bir tane yatıyor... Onları görüyorum, Rohan!"

Sesi uzaklaştı. Rohan onun sürücüye bir şey söylediğini duydu. Sonra, sanki bir duman roketinin fırlatılışına benzer boğuk bir yankı geldi. Gaarb'ın sesi geri döndü.

"Bu, selamlamak içindi. Duman biraz onlara doğru esti. Birazdan dağılır. Jarg, ne var orada? Ne oluyor? Hey, oradakiler!"

Çığlığı birdenbire bütün kabini doldurdu ve kesildi. Rohan, gittikçe zayıflayan, sonra kesilen motor gürültüleri duydu, sonra ayak sesleri geldi, belirsiz, mesafe yüzünden belirsizleşen seslenişler, bir çığlık, ikinci bir çığlık, sonra sessizlik.

"Hey Gaarb! Gaarb!" diye tekrar etti, dudakları kurumuştu. Kumdaki adımlar yaklaştı, hoparlör çıtırdadı.

"Rohan!" Gaarb'ın sesi yabancı bir tını almıştı, soluk soluğaydı. "Rohan! Tıpkı Kertelen gibi! Akılları yerinde değil, bizi tanımıyorlar, konuşmuyorlar... Rohan, duyuyor musunuz?"

"Duyuyorum. Hepsi mi?"

"Öyle görünüyor. Henüz bilmiyorum. Jarg ile Terner tek tek yanlarına gidiyor..."

"Nasıl yani? Ya güç alanı?"

"Alan kapalı, ortada yok. Bilmiyorum. Anlaşılan kapatmışlar."

"Savaş izleri?"

"Yok, hiçbir iz yok. Araçlar orada, hepsi sapasağlam, hasar görmemiş. Adamlar da ortalıkta yatıyor, oturuyor, istediğiniz kadar sarsın... Ne? Ne oluyor orada?"

Rohan çarpık bir ses duydu, bunu uzun bir inleme izledi. Dişlerini sıktı, ama iç organlarını kaplayan bulantı hissini bastıramıyordu.

"Aman tanrım, Gralew bu!" diye bağırdı Gaarb dehşet içinde. "Gralew! Hey! Beni tanımıyor musunuz?" Soluğu, hoparlörde yükseltilmiş olarak kabini çınlattı.

"O da..." diyebildi nefes nefese. Sonra bir an sustu, sanki güç toplamaya çalışıyordu.

"Rohan, kendi başımıza başa çıkabilir miyiz, bilmiyorum... Bunların hepsini buradan götürmemiz gerek. Bize daha fazla adam gönderin."

"Hemen."

Bir saat sonra, ürkünç konvoy süperkopterin metal gövdesinin altına gelip durdu. Keşif seferine çıkan yirmiiki adamdan sadece onsekizini bulmuşlardı. Geri kalan dördünün akıbeti meçhuldü. Çoğu uysallıkla, karşı koymaksızın getirilebilmişti. Ama beşinde, bulundukları yerden kıpırdamak istemedikleri için, zor kullanmaları gerekti. Beş sedye, süperkopterin alt güvertesinde alelacele oluşturulan bir revire yerleştirildi, maskeyi andıran donuk yüzleriyle ürkütücü bir görünümdeki diğer onüç adam ise ayrı bir bölmeye götürüldü ve orada itiraz etmeksizin ranzalara yatırılmalarına izin verdi. Giysi ve ayakkabılarını çıkarmak gerekti, çünkü yeni doğmuş bebekler kadar çaresizlerdi. Rohan ran-

za sıralarının arasında durup buna sessizce tanık oldu, çoğu pasif sükûnetini koruyordu, ama zorla getirilmeleri gerekenler tüyler ürpertici seslerle sızlanıyor ve ağlıyordu.

Hepsini hekimin gözetiminde bırakıp elindeki tüm araçları kayıp adamları aramaya gönderdi. Terk edilen araçları da çalışır hale getirip içlerine kendi adamlarını yerleştirdiği için çok sayıda arabası vardı. Tam son grubu hazırlayıp yola çıkarmıştı ki, bilgilendiriciyle kumanda kabinine çağrıldı: "Yenilmez" ile irtibat kurulmuştu.

İrtibat kurulabilmiş olmasına şaşırmadı bile. Artık herhangi bir şeye şaşırabilecek halde değildi zaten. Horpach'a kısaca durumu aktardı.

"Kimler eksik?" diye sordu astrogatör.

"Regnar'ın kendisi, Bennigsen, Korotko ve Mead. Uçaklardan ne haber?" dedi Rohan.

"Haber yok."

"Ya bulut?"

"Bu sabah üçlü bir devriye çıkardım. Bir saat önce geri döndüler. Bulutun hiçbir izine rastlayamadılar."

"Hiç, hiçbir şeye mi?"

"Hiçbir şeye."

"Uçaklara da mı?"

"Hiçbir şeye."

LAUDA'NIN HİPOTEZİ

Dr. Lauda astrogatörün kamara kapısını tıklattı. İçeri girdiğinde onun fotogrametrik bir haritaya işaretler koymakta olduğunu gördü.

"Ne var?" diye sordu Horpach, başını bile kaldırmadan.

"Size bir şey söylemek istiyordum."

"Acelesi var mı? Onbeş dakika sonra kalkıyoruz."

"Bilmiyorum. Öyle görünüyor ki, yavaş yavaş burada neler olup bittiğini anlamaya başlıyoruz," dedi Lauda.

Astrogatör pergeli elinden bıraktı. Göz göze geldiler. Biyolog komutandan daha genç değildi, aslında onun hâlâ uçuşa çıkmasına izin verilmesi tuhaftı. Anlaşılan özellikle hevesliydi. Bir bilimadamından ziyade yaşlı bir tamirciyi andırıyordu.

"Nasıl görünüyor peki, Doktor? Dinliyorum."

"Okyanusta yaşam var," diye söze girdi biyolog. "Okyanusta yaşam var, karada ise yok."

"Neden? Karada da bir zamanlar yaşam olmuş, Ballmin izlerini buldu ya."

"Evet, ama beş milyon yıldan daha eskiydiler. Daha sonra

ise, karada yaşayan her şeyin soyu yok edildi. Söylediklerim kulağa acayip gelecek astrogatör, ama ... şöyle oldu: bir zamanlar, yani milyonlarca yıl önce buraya başka bir sistemden gelen bir füzenin indiğini hayal edin, belki de bir novanın yörelerinden."

Daha hızlı konuşmaya başladı, ama sakindi.

"Biliyoruz ki, Lir takımyıldızındaki Zeta'nın patlamasından önce, bu sistemin altıncı gezegeninde zekâ sahibi canlılar yaşıyordu. Gayet gelişmiş, teknolojik bir uygarlıkları vardı. Şimdi, Lir sakinlerine ait bir keşif aracının buraya indiğini ve ağır hasara uğradığını veya başka bir felâket olduğunu - bir reaktör patlaması veya bir zincirleme reaksiyon diyelim -, bu sırada tüm mürettebatın öldüğünü varsayalım...En azından, Regis'e konduğu sırada enkazın içinde yaşayan tek bir canlı bile yoktu. Zarar görmeyen tek şey otomatik makinelerdi. Bunlar bizimkiler gibi değildi, insana benzer otomatlar değildi. Zaten muhtemelen Lir sakinleri de insana benzemiyordu. Yani otomatlar sağlam kaldı ve gemiden indi. Bunlar son derece uzmanlaşmış, homeostatik mekanizmalardı, en ağır şartlar altında bile faaliyete devam edebilme yeteneğine sahiplerdi. Artık başlarında, onlara emir verebilecek hiç kimse yoktu. Zihinsel yapı bakımından Lir sakinlerine en çok benzeyen otomatlar belki de gemiyi tamir etmeye çalıştılar, bu durumda bunun hiçbir anlamı olmadığı halde. Bu işlerin nasıl olduğunu bilirsiniz, bir onarım robotu her zaman için, görev alanına giren her şeyi tamir edecektir, yaptığı işe yarasa da, yaramasa da. Ama sonra öteki otomatlar üstünlüğü ele aldı. Bunlar, diğerlerinden bağımsızlaştılar. Belki gezegendeki canlılar bunlara saldırmaya kalkıştı. Burada dinazor benzeri sürüngenler yaşıyordu, dolayısıyla yırtıcı hayvanlar da vardı ve belirli bazı yırtıcı hayvanlar hareket eden her şeye saldırırlar. Otomatlar onlarla savaşmaya başladı ve onları yendi. Bu

savaşa uygun bir donanıma ihtiyaçları vardı. Böylece, gezegendeki koşullara mümkün olduğu kadar uyum sağlamak üzere değiştiler. Benim görüşüme göre burada temel nokta, bu otomatların ihtiyaca göre başka otomatları imal etme yeteneğine sahip olmasıydı. Mesela uçan dinazorlarla savaşmak için uçan makinelere ihtiyaç duyuluyordu. Tabii hiçbir somut bilgim yok, sadece doğal evrim koşullarında benzer bir durumun neye benzeyeceğini gözümde canlandırıyorum. Belki de uçan dinazorlar yoktu da, yeraltında yaşayan köstebek sürüngenler yaşıyordu. Bilmiyorum. Ne olursa olsun, anakaradaki mekanizmalar zaman içerisinde buradaki koşullara mükemmel uyum sağladılar ve gezegen üzerindeki tüm yaşam biçimlerini yenmeyi başardılar. Buna bitkisel yaşam da dahildi."

"Bitkisel yaşamı niye yok etsinler? Bunu nasıl açıklıyorsunuz?"

"Tam olarak bilemiyorum. Çeşitli hipotezler öne sürebilirim, ama bunu yapmayı tercih etmiyorum. Kaldı ki, en önemli şeyi daha söylemedim. Bu gezegen üzerindeki varoluş süreçleri içerisinde, yüzlerce nesil sonrasında, yeni kuşak mekanizmalar ilk baştakilere, yani Lir uygarlığının ürünlerine benzemez oldular. Anlıyor musunuz? Böylelikle ölü bir evrim başladı, makinelerin bir evrimi. Nihayetinde, homeostazın birinci ilkesi nedir ki? Değişen koşullarda, hatta en düşmanca ve en zor koşullarda bile varlığını sürdürmek. Metal sistemlerin geçirdiği bu evrimin daha sonraki biçimlerinin karşılaştığı baş tehlike hiç de yerel hayvanlar ve bitkiler âleminden kaynaklanmıyordu. Bunlar yedek parça ve ardıl organizmalar üretebilmek için enerji ve hammadde kaynaklarına ulaşmak zorundaydılar. Cevher arayışı içinde bir tür madencilik geliştirdiler. Varsaydığımız uzay gemisiyle buraya gelmiş olan atalarının kuşkusuz radyasyon enerjisi motorları vardı. Ama Regis'te radyoaktif ele-

mentler yok. Bu yüzden bu enerji biçiminden yararlanamazlardı, yerine başka bir enerji kaynağı bulmak zorundaydılar. Bu arada da herhalde, akut bir enerji krizi ortaya çıktı ve öyle sanıyorum ki, mekanizmalar arasında bir savaş patlak verdi. Varlığını sürdürme, var olma uğruna bir mücadele. Nihayet evrim bu temele dayanır, seçilim ilkesine. Entelektüel bakımdan yüksek basamakta yer alan, ama belki de muazzam enerjilere ihtiyaç duyan boyutları yüzünden, varlığını sürdürmeye elverişsiz olan mekanizmalar, daha az gelişmiş, ama buna karşılık daha tutumlu ve üretken olanların rekâbetiyle baş edecek durumda değillerdi..."

"Bir saniye! Bütün bunlar gerçekten de çok çılgınca görünüyor, ama buna şimdi hiç aldırmayalım. Ama evrimde, evrim oyununda, her zaman daha gelişmiş sinir sistemine sahip olan canlı kazanır, öyle değil mi? Bu durumda ise sinir sisteminin yerini, diyelim ki elektronik bir sistem almıştı, ama prensip olarak geriye kalan her şey aynıydı."

"Dediğiniz doğru, astrogatör. Ama bu sadece benzer türden, gezegende doğal olarak oluşmuş organizmalar için geçerlidir, başka sistemlerden gelmiş olanlar için değil."

"Bunu anlamadım."

"Çok basit. Organizmaların işleyişi için gerekli biyokimyasal önkoşullar dünyada her zaman aynıydı ve hâlâ da aynı. Yosun hayvanları, amipler, bitkiler, ilkel ve gelişmiş hayvanlar - hepsi de neredeyse aynı hücrelerden yapılmadır, neredeyse aynı bünyeye - o da protein - sahipler ve bu ortak çıkış noktasından hareketle, sizin söz ettiğiniz şey ayırt edici bir özellik haline gelir. Tek fark değildir, ama en azından en önemlilerinden birisidir. Ama burada durum farklıydı. Regis'e iniş yapan mekanizmalardan gelişmenin yüksek basamaklarında olanlar enerjilerini radyoaktif rezervlerden sağlıyordu; daha basit aygıtlar, küçük onarım sistemleri belki de güneş enerjisiyle şarj olan pil gibi. bir şeylere

sahipti. Böylece diğerleri karşısında bir hayli avantajlıydılar.

"Ama daha gelişmiş olanlar işte bu güneş pillerini onlardan alamazlar mıydı? Ayrıca - bütün bu fikir cimnastiği bizi nereye götürecek ki? Belki de bundan söz etmeye değmez bile, ne dersiniz Lauda?"

"Yo, yoo. Bu temel, son derece önemli bir nokta, astrogatör, çünkü benim kanaatime göre burada, tesadüfen ortaya çıkan olağanüstü koşullardan kaynaklanan, son derece kendine özgü nitelikte bir ölü evrim gerçekleşti. Kısaca ifade edersek, durumu şöyle görüyorum: bu evrim içerisinde birinci olarak, minyatürleşme bakımından en ileri gitmiş olan sistemler üstün geldi. İkinci olarak da, sabit bir yere yerleşik olanlar ayakta kaldı. Birinci grup, siyah bulut dediğimiz şeylerin başlatıcısı oldu. Bunların son derece küçük pseudo, böcekler olduğunu düşünüyorum, bunlar ihtiyaca göre, bir bakıma ortak çıkarları için, daha üst kademedeki sistemler halinde bir araya gelme yeteneğine sahipler ve bu üst kademe sistemler de işte bu bulutlar. Hareketli mekanizmaların evrimi işte buraya vardı. Yerleşik olanlar ise, şu kent dediğimiz şeylerin harabelerini oluşturan metal oluşumların çıkış noktası oldular..."

"Yani bunların kent falan olmadıklarını düşünüyorsunuz?"

"Hayır, tabii ki değiller. Bunlar, yerleşik hale gelmiş mekanizmaların kalabalık birer topluluğundan ibaret. Yani çoğalma ve belirli organlarıyla - şu küçük üçgen levhalarla diye tahmin ediyorum - güneş enerjisi depolama yeteneğine sahip ölü oluşumlar."

"Yani bu 'kent'in hâlâ bir bitki örtüsü gibi faaliyet gösterdiğini mi söylüyorsunuz?"

"Hayır. Bu 'kent'in ya da daha iyi bir ifadeyle metal ormanın, bizim bilemediğimiz bir nedenle var olma mücadelesinde yenik düştüğünü ve artık sadece paslanmış hurdalar-

dan ibaret olduğunu sanıyorum. Sadece tek bir biçim ayakta kaldı: bütün anakaraya hükmeden, hareketli sistemler."

"Neden?"

"Bunu bilmiyorum. Bir sürü hesap yaptım. Belki Regis III'ün güneşi son üç milyon yılda eskisinden daha hızlı soğudu, böylece büyük, yerleşik 'organizmalar' yeterli enerji akışı sağlayamaz oldular. Ama bütün bunlar tahminlerden ibaret."

"Diyelim ki, bütün bunlar sizin dediğiniz gibi oldu. Peki bu 'bulutların' kumanda merkezi sizce gezegenin yüzeyinde mi, yoksa yeraltında mı?"

"Böyle bir şeyin varolduğunu sanmıyorum. Belki bu mikroorganizmalar belirli bir şekilde birleştiklerinde, kendileri bu tür bir merkez, bir tür ölü beyin halini alıyor. Belki ayrı ayrı yaşamak onlar için daha elverişli. Gevşek sürüler oluşturuyorlar, böylece sürekli gün ışığı altında kalabiliyorlar veya fırtına bulutlarının peşinden gidebiliyorlar, çünkü bunların atmosferdeki deşarjlardan enerji sağlıyor olmaları da ihtimal dışı değil. Ama tehlike anlarında, veya daha geniş kapsamlı konuşursak, varoluşlarını tehdit eden ani bir değişim karşısında, birleşiyorlar ve..."

"Ama bu tepkiyi başlatan bir şey olmalı. Ayrıca, 'toplaşma' sırasında onlara bütün sistemi hatırlatan karmaşık hafıza nerede? Bir elektronik beyin tüm elemanlarının toplamından daha akıllıdır, Lauda. Bu elemanlar, ayrıştıktan sonra tekrar kendiliklerinden doğru noktalara yerleşebilecek kadar akıllı olabilir mi? Her şeyden önce bütün beynin bir planı oluşmak durumunda..."

"Şart değil. Her elemanın, başka hangi elemanla doğrudan birleşmiş olduğunu hatırlaması yeterli. Diyelim ki, 1 no'lu eleman dış yüzeyleriyle altı başka elemanla birleşecek ve öteki altı eleman da kendisi hakkında aynı bilgiye sahip. Böylece tek tek elemanlarda bulunan bilgi miktarı korkunç

az olabilir, buna karşılık belirli bir tetik etken, belirli bir sinyal: Dikkat! Tehlike! Yeter, o zaman her şey doğru konfigürasyona yerleşir ve derhal 'beyin' meydana gelir. Ama bu söylediklerim sadece ilkel bir şema, astrogatör. Meselenin daha karmaşık olduğunu varsayıyorum, bu tür elemanların hayli sık imha edildiklerini, buna rağmen büyük bütünün işlevselliğinin bundan etkilenmediğini hatırlamak bile yeterli."

"Peki. Bunun ayrıntılarını tartışacak zamanımız yok. Hipotezinizden bizim için somut çıkarımlar elde etmek mümkün mü?"

"Bir anlamda evet, ama olumsuz türden. Milyonlarca yıllık 'makine evrimi' ve insanın tüm galakside şimdiye kadar karşılaşmadığı bir olgu. Lütfen temel sorunu dikkate alın. Bizim bilebildiğimiz tüm makineler kendileri için değil, birilerine hizmet etmek için varlar. Bu yüzden insanların bakış açısından Regis'te kendi kendine çoğalan metal çalılıkların ya da demir bulutlarının var oluşu anlamsız, ama öte yandan, örneğin dünya çöllerindeki kaktüsleri de aynı şekilde anlamsız olarak nitelemek mümkün. İşin özü şurada ki, bunlar canlılarla mücadele içerisinde mükemmel uyum sağlamış durumda. Bana öyle geliyor ki, bunlar bu savaşın ancak ilk evrelerinde, bu anakarada canlıların kaynaştığı zamanlar gerçekten öldürdüler. Ondan sonrasında öldürme sırasındaki enerji harcamasının ekonomik olmadığı ortaya çıktı. Bu yüzden başka yöntemlere başvurdular ve gerek 'Kondor'un uğradığı felâket, gerek Kertelen vakası ve nihayet Regnar'ın grubunun imhası bu yöntemle oldu."

"Peki nedir bu yöntemler?"

"Bunların hangi etkiden kaynaklandığını pek iyi bilemiyorum. Yalnız kendi kanaatimi söyleyebilirim: Kertelen'de, insan beyninde saklanan neredeyse tüm bilgilerin imhası söz konusu. Bu mutlaka hayvanlar için de geçerli. Bu şekil-

de sakatlanmış canlılar doğal olarak ölüme mahkûmlar. Bu öldürmekten hem daha basit ve daha hızlı, hem de daha ekonomik... Bundan çıkardığım sonuç ise ne yazık ki kötümser. Hatta belki de bu deyim hafif bile kalıyor. Bizim işimiz onlarınkinden, mukayese kabul etmeyecek ölçüde daha zor. Her şeyden önce bir canlıyı imha etmek, bir mekanizmayı ya da teknik bir tesisi imha etmekten çok daha kolay. Bundan başka onlar, hem canlılara, hem de 'metal kardeşlerine', yani akıl sahibi otomatlara karşı aynı anda savaşmak zorunda oldukları koşullar içerisinde geliştiler. Yani iki cephede birden savaştılar, hem yaşayan sistemlerin her tür uyum sağlama mekanizmalarına, hem de akıl sahibi makinelerdeki her tür zekâ belirtisine karşı savaş verdiler. Milyonlarca yıllık bu çekişmenin sonucu kuşkusuz, imha yöntemlerinde olağanüstü bir evrensellik ve mükemmellik kazanmaları oldu. Korkarım, onları yenmek için aslında tümünü imha etmek zorundayız ve bu da hemen hemen imkânsız bir şey."

"Öyle mi diyorsunuz?"

"Evet. Yani, yeterince kaynak, uygun şekilde bir araya getirilirse bütün gezegeni yok etmek mümkün, ama nihayetinde bizim görevimiz bu değil, kaldı ki güçlerimiz bunun için yeterli değil. Durum, benim gördüğüm kadarıyla gerçekten eşsiz türden. Entelektüel bakımdan onlardan üstünüz. Bu mekanizmalar kesinlikle zihinsel bir güç oluşturmuyor, sadece gezegendeki koşullara ve akıl sahibi olan, yaşayan her şeyi imha etme amacına mükemmel ölçüde uyum sağlamışlar. Kendileri ise ölü. Bu yüzden de onlar için zararsız olan pek çok şey, bizim için ölüm anlamına gelebilir."

"Ama onların aklının olmadığından nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?"

"Bu soruya kıvırtabilirdim, bilgilerin yetersiz olduğundan

dem vurabilirdim, ama size şunu söylemek istiyorum, emin olduğum bir şey varsa, o da budur. Niçin mi entelektüel bir güç oluşturmuyorlar? Hah! Akılları olsaydı bizim işimizi çoktan bitirmiş olurlardı. İnişimizden beri Regis'te olup biten her şeyi bir aklınızdan geçirin - Göreceksiniz ki, stratejik bir planları yok. Sadece karşılaştıkça saldırıyorlar."

"Hım... Regnar ile aramızdaki irtibatı kesme tarzları, sonra keşif uçaklarımıza yaptıkları saldırı..."

"Ama tek yaptıkları, binlerce yıl öncesinden beri yaptıklarını tekrar etmek. Yok etmiş oldukları otomatlar da kuşkusuz birbirleriyle radyo dalgaları aracılığıyla haberleşmişlerdir. Bu bilgi alışverişini önlemek, bağlantıyı koparmak, onların ilk görevlerinden birisiydi. Çözüm de âdeta kendiliğinden geldi, çünkü dünyada radyo dalgalarını perdelemek için bir metal bulutundan daha uygun ne olabilir ki? Peki şimdi ne olacak? Ne yapmamız gerekiyor? Kendimizi ve onlarsız birer hiç olacağımız otomat ve makinelerimizi korumak zorundayız. Buna karşılık onlar tam bir manevra serbestliğine sahipler. Bulundukları yerde neredeyse tükenmez olan yeniden üretim kaynaklarına sahipler, onların bir kısmını yok ettiğimiz zaman yeniden çoğalabiliyorlar, üstüne üstlük öldürücü maddeler onlara zarar veremiyor. Bu yüzden de en güçlü silahımız, yani antimadde ateşi vazgeçilmez nitelikte. Ama bununla da hepsini birden imha edemeyiz. İsabet aldıkları zaman nasıl tepki gösterdiklerine dikkat ettiniz mi? Öylesine dağılıveriyorlar. Kaldı ki bizler her zaman koruma alanının içinde bulunmak zorundayız, bu da stratejik seçeneklerimizi kısıtlıyor. Onlar ise diledikleri kadar küçülebilirler, bir yerden diğerine gidebilirler... Onları bu kıtada yensek bile, başka bir kıtaya çekilecekler. Ve nihayet, hepsini imha etmek bizim işimiz değil. Ben, buradan gitmemiz gerektiği fikrindeyim."

"Haa, demek öyle."

"Evet öyle. Muhatabımız ölü bir evrimin kesinlikle apsişik oluşumları olduğu için bu sorunu 'Kondor' için intikam ve ceza kavramlarıyla çözemeyiz. Bu, üstündeki adamlardan faresine varıncaya kadar her şeyiyle bir gemiyi yutan bir denizi dövmeye kalkışmak gibi bir şey olurdu."

"Bütün bunlar gerçekten böyle ise, söylediklerinizin pek çoğu gayet mantıklı," dedi Horpach ve ayağa kalktı. İki eliyle birden, çizimlerle kaplı haritaya dayandı. "Ama bunlar sadece bir hipotez ve dünyaya elimizde hipotezlerle geri dönemeyiz. Emin olmalıyız. İntikam değil, ama kesinlik. Tam bir teşhis, olguların saptanması. Olguları belirledikten sonra, "Yenilmez"in numune kaplarında şu ... şu uçan makine yaratıklarına ait örneklerim olduğu zaman - tabii bunlar gerçekten varsa - o zaman elbette ki ben de buradan gitmek zorunda olduğumuzu düşüneceğim. O zaman, bundan sonra ne yapılacağına karar vermek dünyadakilerin işi olacak. Bu arada, bu oluşumların bu gezegende kalacağının garantisi de yok, belki gelişmeye devam ederler ve ileride bir gün galaksinin bu bölgesindeki uzay trafiğini tehdit ederler."

"Bu tehlike gerçekleşecek olsa bile, en erken birkaç yüz bin, hatta milyonlarca yıl sonra gerçekleşecektir. Korkarım hâlâ düşünen bir düşman karşısında bulunduğumuz fikrinden yola çıkıyorsunuz, astrogatör. Bir zamanlar akıllı canlıların aletinden ibaret olan bu şeyler, canlıların yok oluşundan sonra bağımsızlığını ilân etti ve milyonlarca yıl içerisinde, gezegenin doğal güçlerinin asli parçası haline geldi. Yaşam okyanusta kaldı, çünkü bir yandan 'makine evrimi' oraya uzanmadı, öte yandan da, yaşam biçimlerinin anakaraya çıkışını engelledi. Atmosferdeki düşük oksijen oranı - denizdeki yosunhayvancıkları tarafından üretiliyor çünkü; kıtaların yüzey biçimlenişi bu şekilde açıklanabilir. Gezegen bir çöl, çünkü bu sistemler hiçbir şey kurmuyor, çünkü

bir uygarlıkları yok, hiçbir değer üretmiyorlar, çünkü kendilerinden başka hiçbir şeyleri yok. Bu yüzden onları bir doğa gücü gibi görmemiz gerekir. Doğa da ne yargılar, ne de değerler ortaya çıkarır. Bu oluşumlar kendi hallerinde öylesine duruyorlar, varlar ve davrandıkları şekilde davranmalarının tek amacı, varlıklarını sürdürmek..."

"Uçakların imha edilişini nasıl açıklıyorsunuz? Güç alanının koruması altındaydılar."

"Bir güç alanı, başka bir güç alanı tarafından ezilebilir. İnsanın beyninde saklı tüm hafızayı bir saniyenin küçük bir diliminde silmek için o anda onun kafasının etrafında o kadar güçlü bir mıknatıs alanı oluşturmak gerekiyor ki, bu gemide sahip olduğumuz onca imkânla bile bunu başarmamız bir hayli zor. Bunun için muazzam sargılar, transformatörler ve elektromıknatıslar gerekirdi."

"Ve siz onların bütün bunlara sahip olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Yoo! Hiç de değil! Hiçbir şeyleri yok. Onlar birer yapı elemanından ibaret. O sırada gereken şey neyse, bu yapı elemanları tam da o şeyi meydana getiriyor. 'Tehlike' sinyali geldiği zaman bunun anlamı şu: bir şey ortaya çıktı. Bunu, meydana gelen birtakım değişikliklerle, örneğin elektrostatik alandaki değişimlerle, algılıyorlar. Aynı zamanda da uçan sürüler toplaşıp şu 'bulut beyin'e dönüşüyorlar ve bunun kolektif hafızası uyanıyor: hah, bu tür yaratıklar daha önce de vardı, o zaman onlara şöyle davranmıştık ve yok etmiştik... Ve o zamanki davranışlarını tekrarlıyorlar."

"Peki," dedi Horpach; ihtiyar biyoloğun son sözlerini dinlememişti bile. "Kalkışı erteliyorum. Şimdi bir toplantı çağrısı yapıyoruz. Aslında da bu toplantıyı yapmayı hiç istemiyorum, çünkü yine büyük bir tantana kopacak. Bilimciler küplere binecekler. Ama aklıma daha iyisi de gelmiyor. Yarım saat sonra ana kütüphanede, Dr. Lauda."

"Beni yanılmış olduğuma ikna edecek olursanız, gemide halinden gerçekten hoşnut adamların sayısı bir artmış olacak," dedi Dr. Lauda sakince ve kamarayı sessizce terk etti. Horpach doğruldu, duvar bilgilendiriciye yaklaştı, iç hoparlör tesisatının düğmesine bastı ve tüm bilimadamlarını toplantıya çağırdı.

Uzmanların çoğunun, Lauda'nınkine benzer tahminler yürüttüğü anlaşıldı; Lauda sadece, bunları açıkça dile getiren ilk kişi olmuştu. Görüş ayrılığı bulunan başlıca nokta ise, bu "bulut"un psişik mi, yoksa apsişik mi olduğuydu. Sibernetikçiler, onun stratejik hareket yeteneğine sahip, düşünen bir sistem olduğu eğilimindeydiler. Lauda sert hücumlara uğradı; Horpach, bu konudaki tartışmaların bu kadar sert geçmesinin Lauda'nın hipotezinden ziyade, bunları meslekdaşlarından önce komutanla konuşmuş olmasından kaynaklandığını biliyordu. Mürettebat ile ne kadar dostluk kursalar da, gemideki bilimadamları bir tür "devlet içinde devlet" oluşturuyorlardı ve birtakım yazılı olmayan davranış kurallarına uyuyor gibiydiler.

Baş sibernetikçi Kronotos Lauda'ya, eğer zekâsı yoksa "bulut"un insanlara saldırmayı nasıl öğrendiğini sordu.

"Çok basit," diye cevap verdi biyolog. "Milyonlarca yıldır zaten başka bir şey yapmadı. Regis'in ilk baştaki sakinlerine karşı verdikleri mücadeleyi gözümün önüne getiriyorum. Bunlar, merkezî sinir sistemi olan hayvanlardı. Tıpkı dünyadaki bir böceğin kurbanına saldırması gibi saldırmayı öğrendi ve bir eşek arısı zehirini bir çekirgenin ya da uğur böceğinin sinir liflerine nasıl akıtıyorsa, o da bu işi aynı ustalıkla yapıyor. Bu zekâ değil, içgüdüdür."

"Ama, uçaklara nasıl saldırılacağını nereden biliyordu? Uçaklarla daha önce hiç karşılaşmadı ki?"

"Bunu bilemeyiz, meslekdaşım. Size daha önce de dedi-

ğim gibi, iki cephede savaş verdi: Regis'in canlı sakinlerine ve ölü sakinlerine, yani başka makinelere karşı. Bu otomatlar kaçınılmaz olarak savunma ve saldırı için çeşit çeşit enerjileri kullandılar."

"Ama ya bunlar arasında uçan makineler yok idiyse..."

"Dr. Lauda'nın mantığını kavradım," diye araya girdi yardımcı başsibernetikçi Saurahan. "Bu dev otomatlar, yani makrootomatlar birlikte işleyebilmek için irtibat halindeydiler ve onları yok etmenin en kolay yolu birbirlerinden tecrit etmekti, bölmekti. Onları alt etmenin en iyi yolu da haberleşme hatlarını bloke etmekti..."

"Mesele hiç de, 'bulut'un zeka hipotezi olmadan açıklanabilir olup olmadığı değil," diye karşılık verdi Kronotos, "çünkü Occam'cı keskin ayrımı dikkate almak zorunda değiliz. En azından şu an için görevimiz, en az imkânla her şeyi açıklayabilen bir hipotez aramak değildir. Görevimiz, bundan sonraki hareketlerimizde bize azami güvenliği sağlayacak olan hipotezi bulmaktır. Bu yüzden de 'bulut'un belirli bir dereceye kadar zekâya sahip olduğunu varsaymalıyız, bu daha akıllıca olacaktır. O zaman daha büyük ihtiyatla iş yapacağız. Buna karşılık Lauda gibi 'bulut'un zekâsı olmadığını düşünürsek ve aslında zekâ sahibi ise, o zaman bu yanılgımız yüzünden korkunç bir bedel ödemek zorunda kalabiliriz... Şu anda bir teorisyen olarak değil, her şeyden önce bir stratejist olarak konuşuyorum."

"Kimi yenmeye çalıştığınızdan emin değilim, beni mi, yoksa 'bulut'u mu," diye cevap verdi Lauda sakince. "İhtiyatlı olmaya karşı değilim, ama 'bulut'un zekâ düzeyi bir böceğinki kadar, hatta tek bir böceğinki kadar bile değil, sözgelimi bir karınca yuvasınınki kadar. Öyle olmasaydı şimdiye kadar hayatta olmazdık."

"Kanıtınız?"

"Onlar için insan ırkından ilk muhataplar biz değildik.

Daha önce de insanlarla karşılaştılar. Bizden önce 'Kondor'un burada bulunduğuna dikkatinizi çekerim. Evet, güç alanının içine girebilmeleri için bu mikroskobik küçüklükteki 'sineklerin' kumu kazıp kumun içinden ilerlemeleri yeterli olacaktı. Güç alanı sadece kumun yüzeyine kadar uzanıyor. 'Kondor'un güç alanlarını biliyorlardı, dolayısıyla da bu saldırı yöntemini benimseyebilirlerdi. Ama bunu yapmadılar. Dolayısıyla da 'bulut' zekâ sahibi değil, daha doğrusu tamamen içgüdüsel davranıyor."

Kronotos geri adım atmaya niyetli değildi, ama o sırada Horpach araya girdi ve tartışmayı ertelemeyi önerdi. Şu an için geçerlilik ihtimali yüksek olan çıkarsamalar temelinde somut önerilerde bulunmalarını rica etti.

Nygren adamların, manyetik alanın etkisini yok edebilecek metal miğferlerle donatılıp donatılamayacağını sordu. Fizikçiler ise bunun anlamsız olacağını, güçlü bir alanın metal içerisinde miğferin aşırı ısınmasına neden olacak anafor akımlar yaratacağını öne sürdüler. Ve miğfer aşırı ısındığı zaman da onu çıkarmaktan başka çare kalmayacaktı. Bunun etkisini ise herkes tahmin edebilirdi.

Bu arada gece olmuştu. Odanın bir köşesinde Horpach, Lauda ve hekimlerle sohbet ediyordu. Sibernetikçiler ise ayrı bir grup halinde konuşuyordu.

"Her şeye rağmen daha yüksek zekâya sahip yaratıkların, yani makro otomatların kazanamamış olması garip," dedi birisi. "Bu, evrimin karmaşıklığa, homeostazın mükemmelleşmesine, bilgiye ve bilgiden yararlanmaya doğru gerçekleştiğini doğrulayan kuralın bir istisnası olacaktır."

"Bu otomatların hiçbir şansı yoktu, çünkü daha başından beri o kadar gelişmiş ve karmaşıktılar," diye itiraz etti Saurahan. "Anlasanıza, son derece uzmanlaşmışlardı ve kendilerini tasarlayanlarla, yani Lir sakinleriyle birlikte çalışmak üzere yaratılmışlardı. Lir sakinleri ortadan kalkınca bir

anlamda sakat kaldılar, beyinleri ortadan kalkmış oldu. Buna karşılık daha sonraları bugünkü 'sinek'lere dönüşen biçimler - bu 'sinek'lerin daha o zamandan beri var olduğunu iddia etmiyorum, hatta bunun imkânsız olduğuna inanıyorum, çünkü bunların çok daha sonraları ortaya çıkmış olması gerekiyor - bu biçimler görece ilkeldiler, bu yüzden de önlerinde pek çok gelişme imkânı bulunuyordu."

"Belki de bunda daha temel bir etken de rol oynamıştır," dedi, aralarına az önce katılmış olan Dr. Sax. "Karşımızda mekanizmalar var ve mekanizmalar hiçbir zaman canlı bir yaratık, hatta genel olarak, yaralandığı zaman kendi kendini yenileyen canlı bir dokudaki gibi kendini yeniden üretme eğilimleri göstermezler. Bir makro otomat, bir diğerini onarabilecek durumda olsaydı bile, bunun için aletlere, koca bir makine parkına ihtiyacı olurdu. Dolayısıyla da onu safdışı bırakmak için onu aletlerinden ayırmak yeterliydi. Böylelikle de bunlar, uçan yaratıklar karşısında çaresizdiler, çünkü ötekiler hasarlardan çok daha az etkileniyorlardı."

"Çok ilginç," dedi Saurahan birden. "Bundan çıkan sonuç, gerçekten evrensel olmalarını istiyorsak, otomatları şimdi yaptığımızdan çok daha farklı yapmamız gerektiğidir: yani küçük elementer yapı taşlarından, birbirlerinin yerine geçebilen pseudo hücrelerden yola çıkmamız gerekiyor."

"Bu, hiç de o kadar yeni bir şey değil," dedi Sax gülümseyerek, "çünkü yaşayan biçimler tam da bu şekilde gelişiyorlar ve bu da tesadüf değil. Yine bu yüzden 'bulut'un da bu tür değiştokuş edilebilir elemanlardan oluşuyor olması tesadüf değil. Bu bir malzeme sorunu: hasar gören bir makro-otomat, ancak çok gelişmiş bir sanayinin imal edebileceği türden parçalara ihtiyaç duyar. Sadece birkaç kristal, termistor ya da başka basit elemanlardan oluşan bir sistemin tahrip olması ise fazla bir şey değiştirmez, çünkü derhal onun yerine milyarlarca sayıda benzer sistem geçirilebilir."

Horpach, onlardan fazla bir şey beklenemeyeceğini gördü ve aralarından ayrıldı; gidişini pek fark etmediler bile, tartışmaya o denli dalmışlardı. Kumanda merkezine gitti, Rohan'ın birliğini "ölü evrim" hipotezinden haberdar etmek istiyordu. "Yenilmez", kraterdeki süperkopter ile irtibat kurduğunda hava kararmıştı bile. Karşı taraftaki mikrofonun başında Gaarb vardı.

"Burada sadece yedi adamım var," dedi, "içlerinden ikisi de hekim ve kazazedelerin başındalar. Benim yanımda oturan telsizci dışında diğerleri uyuyor. Evet, güç alanı koruması tam düzeyde. Ama Rohan daha geri dönmedi."

"Dönmedi mi? Ne zaman yola çıktı?"

"Saat 18'e doğru. Altı makineyi ve geriye kalan adamları yanına aldı. Güneşin batışından sonra geri dönmesi konusunda anlaşmıştık. Güneş on dakika önce battı."

"Onunla telsiz irtibatınız var mı?"

"Bir saat önce kesildi."

"Gaarb! Niye hemen bana haber vermediniz?"

"Çünkü Rohan, irtibatın bir süre kesileceğini bildirmişti. Derin boğazlardan birinin içlerine doğru ilerlemek istiyorlardı, anlatabiliyor muyum? Oradaki yamaçlar şu lânet metal ile kaplı. Bu da öyle yansımalar yapıyor ki, sinyalden geriye eser kalmıyor."

"Rohan geri dönünce lütfen bana bir an önce haber verin. Bunun hesabını vermesi gerekecek. Bu şekilde bir çırpıda, bütün adamlarımızı birden kaybedebiliriz."

Astrogatör'ün sözü henüz bitmemişti ki, Gaarb bir çığlıkla sözünü kesti: "Geldiler astrogatör! Işıklar görüyorum, yamaçtan yukarı çıkıyorlar, bu Rohan. Bir, iki, yok, sadece tek araç... Birazdan anlarız."

"Bekliyorum."

Gaarb, kâh zeminin üzerinde yuvarlanan, kâh kampın üzerine ışık huzmeleri savuran, kâh birtakım engebelerin

arkasında kaybolan farların ışığını gördüğü zaman, bir işaret tabancasını eline aldı ve iki kere ateş etti. Bunun etkisi muazzam oldu - herkes uykusundan uyandı ve ortalığa döküldü. Bu arada yaklaşan araç bir kavis çizdi, merkezin nöbetçi telsizcisi güç alanının duvarında bir geçit açtı ve mavi ikaz ışıkları ile işaretlenmiş arazi şeridinden tozla kaplı bir paletli araç içeri daldı, üzerinde süperkopterin durduğu yükseltinin önünde fren yaptı. Gaarb dehşet içinde, bunun grubun telsiz arabası olarak görev yapan üç kişilik amfibik keşif aracı olduğunu gördü. Alelacele oraya yöneltilen spot ışıklarının aydınlığında diğerleriyle birlikte, geri dönen adama doğru koştu. Skaphanderi paramparça haldeki adam, daha arabası hareket halindeyken aşağı atladı. Yüzü kuruyup kalmış pislik ve kanla öylesine kaplanmıştı ki, Gaarb'ın onu tanıyabilmesi için konuşmaya başlaması gerekti.

"Gaarb," diye inledi adam ve bilimadamının omuzlarına sarılırken dizleri çözüldü, çuval gibi çöktü. Öteki adamlar yetiştiler, onu tuttular ve heyecanla sordular: "Ne oldu? Ötekiler nerede?"

"Onlar...artık...artık yok....hiç biri...," diyebildi Rohan hırıltılı bir sesle ve onların kollarında bayıldı.

Geceyarısına doğru hekimler onu ayıltmayı başardılar. Barakanın alüminyum çatısı altında, oksijen çadırının içinde yatıyor ve anlatıyordu. Yarım saat sonra Gaarb bu bilgileri "Yenilmez"e geçti.

ROHAN'IN GRUBU

Rohan'ın yönettiği konvoy iki büyük enerjobot, dört paletli araç ve suda yüzebilen küçük bir arabadan oluşuyordu. Arabada Rohan'ın kendisi, sürücü Jarg ve tayfa Terner oturuyordu. Üçüncü tehlike kademesine ait tüzüğün öngördüğü sıralamaya uyuyorlardı. En önde insansız bir enerjobot ilerliyor, onu Rohan'ın amfibik keşif arabası izliyor, sonra herbirinde ikişer adam bulunan dört arazi aracı geliyor ve konvoyun en sonunda da ikinci enerjobot yer alıyordu. İki enerjobotun birleşik güç alanı tüm grubu koruyordu.

Rohan'ın bu kadar uzaklaşmaya karar vermesinin nedeni, kraterin içinde "elektronik köpekler", yani olfaktometreler yardımıyla, Regnar'ın grubundan dört adama ait izleri saptamayı başarmalarıydı. Adamlar bulunamayacak olursa kuşkusuz, çocuklardan bile daha savunmasız bir şekilde kayalıklar labirentinin içinde dolanıp duracak, açlıktan ya da susuzluktan öleceklerdi.

İlk kilometreleri ölçüm cihazlarının verilerine göre aldılar. Bu bölgede yüksekliği azalan ve eni genişleyen çok sayı-

daki vadilerden birinin girişinde, kurumaya yüz tutmuş bir derenin çamurunda belirgin ayak izlerine rastladılar. Gün boyunca fazla kurumamış olan zeminde silinmeden kalmış üç ayak izini rahatça seçebildiler. Dördüncü bir iz de vardı, ama epey belirsizdi: taşların arasından akıp giden sular onu büyük ölçüde silmişti bile. Bu izler karakteristikti ve Regnar'ın grubundan adamların ağır ayakkabılarına ait oldukları anlaşılıyordu. Bunlar vadinin içlerine doğru gidiyordu. Biraz ileride izler kayalıkların arasında kayboldu, ama Rohan buna aldırmadı, çünkü vadinin içlerine doğru ilerledikçe yamaçların dikleştiğini görüyordu. Bu yüzden de amneziyle felç olmuş kaçakların yamaçlara tırmanması pek muhtemel değildi. Rohan, bir sürü keskin dönemeç yaptığı için ilerisini fazlaca göremediği vadide gitmeye devam ederlerse onları bulabilecekleri düşüncesindeydi. Kısa bir görüş alışverişinden sonra konvoy yoluna devam etti ve iki tarafındaki yamaçlar üzerinde tuhaf, sıkı metal çalılıkların yetiştiği bir yere vardı, bunlar dar, fırçayı andıran, bir, birbuçuk metre yüksekliğinde şekillerdi. Çıplak kayalıkların arasında, kara balçıkla dolmuş çatlakların içinden fışkırıyorlardı. Başlangıçta tek tük göründüler, daha sonra paslı, fırçayı andıran bir örtü halinde, boğazın her iki yamacını da, neredeyse vadi tabanına kadar kaplayan sıkı çalılıklar halini aldılar. Aşağıda ise büyük kayalar arasında, görünmeyen bir su damarı süzülüyordu.

Orada, burada, "çalılıkların" arasından mağaralar beliriyordu. Bazılarının içinden ince su akıntıları geliyor, kimileri ise kuru ya da kurumuş görünüyordu. Rohan'ın adamları mağaralardan, girişi fazla yüksekte bulunmayan bazılarının içine göz atmayı denediler ve ışıldakları içine tuttular. Bir kovuğun içinde epey büyük miktarlar halinde minicik üçgen kristaller buldular; bir kısmı, kayalık tavandan aşağıya damlayan sularla kaplıydı. Rohan bir avuç dolusunu cebine

attı. Aşağı yukarı yarım kilometre vadinin içlerine doğru devam ettiler; arazi gittikçe yükseliyordu. Şimdiye kadar araçların paletleri eğimle mükemmel başa çıkmıştı. Adamlar dere kıyısındaki kurumuş çamurun içinde iki yerde daha ayak izleri buldukları zaman, doğru iz üzerinde olduklarından emin oldular. Bir dönemecin ardında, o zamana kadar süperkopterle sürdürdükleri telsiz irtibatı epey kötüleşti. Rohan bunu, metal çalılıkların perdeleme etkisine bağladı. Üst kısmı yirmi, tabanı aşağı yukarı oniki metre enindeki boğazın iki yanında, yer yer neredeyse doksan derece açıyla kaya duvarları yükseliyordu ve bunlar telli çalı kütlelerinden sert, siyah bir kürkle kaplıydı. Çalılıklar o kadar çoktu ki, dağ sırasının zirvelerine kadar uzanan kocaman tek bir çalılık örtüsü oluşturuyordu. Araç sırası iki geniş kaya kapısını geçti. Bu epey zaman kaybettirdi, çünkü yıpranmış ve dökülen kayalara çarpmamak için teknisyenlerin güç alanının çapını son derece incelikli hesaplarla küçültmesi gerekiyordu. Dolayısıyla, kayalık duvarlardan birine her çarpışları koca bir taş çığını harekete geçirebilirdi. Elbette kendileri için değil, eğer yakında bulunuyorlarsa, uçuşacak taşlarla yaralanabilecek ya da ölebilecek olan kayıp adamlar için endişeleniyorlardı.

Telsiz irtibatının kesilmesinden beri yaklaşık bir saat geçmişti ki, manyetometrelerin ekranında peşpeşe şimşekler parladı. Görünüşe bakılırsa yönelim cihazları çalışmıyordu, çünkü uyarımların geliş yönünü okumaya kalkıştıklarında gösterge tüm yönleri birden gösteriyordu. Ancak ampermetrelerin ve polarizatörlerin yardımıyla, manyetik alandaki oynamaların boğazın duvarlarındaki çalılıklardan kaynaklandığını saptayabildiler. Bu çalılıkların, arkalarında kalan kısımdaki çalılıklardan farklı göründüğünü adamlar ancak bu sırada fark ettiler: bunlar öncekiler gibi pas kırmızısı renkte ışıldamıyordu, oluşturdukları çalılıklar daha yük-

sek, daha büyük ve bir bakıma daha siyahtı, çünkü tellerinde ya da dallarında tuhaf birtakım boğumlar yapışıktı. Rohan koruma alanını açma riskine girmek istemediği için bunları yakından incelettirmedi.

Artık araçları biraz daha hızlı ilerlemeye başladı ve uyarım ölçerler ile manyetometreler her an başka bir faaliyeti haber veriyordu. Yukarıya bakıldığında, orada, burada, kapkara çalılıklarla kaplı yüzeyin yukarısındaki havanın titreştiği görülüyordu, sanki orası epey ısınmış gibi. İkinci kayalık geçidini geçtiklerinde, çalılıkların üstünden, bacalardan tüten dumanı hatırlatan hafif bulutçukların havalandığını gördüler. Ama bunlar yamacın o kadar yukarısında olup bitiyordu ki, dürbünle bile bunların tam olarak ne olduklarını ayırt etmek mümkün değildi. Gözleri kartal gözü kadar keskin olan Jarg, bu duman bulutçuklarının küçük böceklerin oluşturduğu bir sürüye benzediğini iddia etti.

Rohan yavaş yavaş huzursuzlanıyordu, yolculuk başta öngördüğünden daha fazla uzamıştı ve vadiler labirentinin sonu hâlâ kestirilemiyordu. Buna karşılık, dere zemininde yığılı büyük taşlar sona erdiği için şimdi daha seri ilerleyebiliyorlardı. Derenin kendisi taşlık zeminin epey altında gizleniyor ve neredeyse hiç görünmüyordu. Görünmeyen suların hafif şıpırtısı ancak araçlar durduğu zaman duyulabiliyordu.

Bir sonraki dönemecin arkasında, öncekilerden daha dar bir kayalık geçit belirdi. Ölçümler sırasında teknisyenler, bu geçidi güç alanı açıkken geçemeyecekleri sonucuna vardılar. Bilindiği gibi bu tür bir alanın sınırlarını dilediğiniz şekilde belirleyemezsiniz. Alanın biçimi her zaman bir rotasyon cisminin çeşitlemelerinden birisi olmak zorundadır, yani bir küre, bir elipsoid ya da bir hiperboloid olabilir ancak. Şimdiye kadar, güç alanını yassıltılmış, elbette görünmez bir stratosfer balonuna benzeyecek şekilde basıklaştı-

rarak boğazın dar yerlerini geçmeyi başarmışlardı.

Ama bu sefer hiçbir manevra kâr etmeyecekti. Rohan, fizikçi Tomman ve iki alan teknisyenine danıştı. Güç alanını kısa süreli, ayrıca sadece kısmen kapatmayı göze almaya karar verdiler. İlk önce insansız enerjobot alan emitörü kapalı halde dar aralıktan geçecek ve geçidin hemen arkasında emitörünü yeniden açarak ön tarafta dışbükey bir kalkan şeklinde koruma duvarı oluşturacaktı. Dört büyük makinenin ve Rohan'ın küçük keşif aracının içindeki adamlar kayalık geçit içerisinde sadece yukarıya doğru korumasız olacaklardı. En arkadaki enerjobot da geçidi geçtikten sonra, ikinci enerjobotun koruyucu kalkanı öndekiyle birleşecek ve yeniden kesintisiz bir güç alanı oluşturacaktı.

Her şey planlandığı gibi yürüyordu. Tam paletli araçların sonuncusu kaya sütunlarının arasından geçiyordu ki, acayip bir sarsıntı havayı bulandırdı -ses değil bir sarsıntıydı bu, sanki hemen yakınlarda bir kaya bloku aşağı düşmüş gibi. Boğazın dikenlikli duvarları buğulanmaya başladı, içlerinden siyah bir bulut çıktı ve akılalmaz bir hızla konvoyun üstüne atıldı.

Rohan büyük nakliye araçlarını önden göndermiş, sonuncunun yanından geçmesini beklemekteydi. Tam o sırada, boğazın yamaçlarından aniden siyah dumanların yükseldiğini ve öndeki enerjobotun geçitten çıkıp alanı yeniden açtığı tarafta dev bir ateşin parladığını, saldıran bulut balyalarının kavrularak tutuştuğunu gördü. Ama epey bir kısmı alevlerin üzerinden aşarak aynı anda tüm makinelerin üzerine çöktü.

Arkadaki enerjobotu hemen açması ve onun alanını öndekiyle birleştirmesi için Jarg'a seslendi, çünkü kayaların çökmesi tehlikesi böyle bir durumda önemsizleşiyordu. Jarg denedi, ama alan açılmadı. Herhalde - başmühendisin daha sonra saptadığı gibi - aygıtların elektronik tüpleri aşırı

ısınmış durumdaydı. Teknisyen birkaç saniye daha elektrik vermeye devam etseydi, kuşkusuz alan "harekete geçecekti", ama Jarg paniğe kapıldı ve bu işi tekrar denemek yerine araçtan atladı. Rohan onu skaphanderinden yakaladı, ama Jarg kendini kurtardı, dehşetten deliye dönmüş halde boğazın aşağısına doğru kaçmaya başladı. Alanı açmak için Rohan aygıta doğru atıldığı sırada artık iş işten geçmişti bile.

Arazi araçlarının içinde saldırıya yakalanan adamlar aşağıya atladılar ve dört bir yana dağıldılar, dalgalanan bulut hareleri içerisinde görünmez oldular. Öyle akılalmaz bir görüntüydü ki, Rohan artık hiçbir şey yapmadı. Zaten yapması da imkânsızdı, çünkü alanı açsaydı herkesi birden öldürmüş olurdu, çünkü içlerinden bazıları yamaçlara bile tırmanıyordu, sanki metal çalılıkların içine sığınmaya çalışır gibi. Terk edilen aracın içinde hiç kıpırdamadan duruyor, diğerleriyle aynı kaderi paylaşmayı bekliyordu.

Arkasında, aracın tepesindeki nişancı siperinden dışarıya uzanan Terner, kompresyon lazerleriyle ateş ediyordu, ama bu anlamsız bir şeydi, çünkü bulutun büyük kısmı bir hayli yaklaşmıştı bile. Rohan ile ötekiler arasında en çok altmış metre mesafe vardı. Çepeçevre altmış metrelik bir alanda zavallılar kara alevlerle tutuşmuşcasına yerlerde yuvarlanıyordu. Mutlaka bağırıyorlardı da, ama çığlıkları, başka her ses gibi, bulutun sürekli pes uğultusu içinde kayboluyordu - hatta, güç alanına sonu gelmeyen sürülerin akın edip tutuştuğu ve yandığı, öndeki enerjobotun gümbürtüsü bile duyulmuyordu.

Rohan hâlâ, amfibik aracın dışına yarı sarkmış halde, aynı yerde duruyordu ve kendine bir siper aramaya kalkışmıyordu bile. Bu, çaresizliğin verdiği bir cesaret değildi, daha sonra kendi de dediği gibi, aklına bile gelmedi, hiçbir şey düşünmedi.

Bir daha asla unutamayacağı görüntü - kara çığın içinde

gömülü adamların hali - aniden şaşırtıcı biçimde değişikliğe uğradı. Saldırının kurbanları taşların üzerinde yuvarlanmayı, kaçmayı ya da tel çalılıklarının arasında sürünmeyi bıraktılar. Durdular ya da oturdular, çok sayıda hortum halinde bölünmüş olan bulut, adamların her birinin üzerinde küçük bir girdap oluşturdu, bedenin ya da sadece kafanın etrafında dönüp durdu, şöyle bir dokundu ve sonra yayılarak ve gümbürdeyerek, boğazın duvarları boyunca gittikçe daha yükseğe çıktı, ta ki akşam göğünün ışığını karartana kadar, sonra çıkardığı gürültü, bir hışırtıya dönüşene kadar azaldı, sık ve kapkara dikenlik örtüsünün içine gömüldü ve kayboldu. Az önce burada olup bitenlerin tek izi olarak, kıpırtısız bedenlerin arasında orada burada duran, bir miktar minik siyah nokta kaldı.

Rohan, kendisine hiçbir şey olmadığına hâlâ inanamıyordu, kurtuluşunu neye borçlu olduğunu da anlayamıyordu. Gözleri Terner'i aradı, ama nişancı siperi boştu, tayfa herhalde siperden dışarı atlamış olmalıydı - ne zaman, nasıl belli değildi. Rohan onun biraz ötede lazer silahlarının yanında yattığını gördü, hâlâ namluya sarılıyordu, gözleri bir ölününkü gibi bomboş önüne bakıyordu.

Rohan indi ve herbirini tek tek dolaştı. Onu tanımadılar. Hiçbiri tek kelime etmedi. Çoğu sakin görünüyordu; yatıyor veya taşların üzerinde oturuyorlardı, ikisi, üçü ayağa kalktı, araçların yanına gitti, körler gibi yavaşça ve beceriksiz ellerle duvarları yokladı.

Rohan, Jarg'ın arkadaşı Genlis'in hareketlerini takip etti. Genlis mükemmel bir telsizciydi, ama şimdi sanki ömründe ilk defa bir makine görüyormuş gibi, ağzı yarı açık halde, nakliye araçlarından birinin kapı kolunu hareket ettirmeye çalışıyordu.

Biraz sonra ise Rohan, "Kondor"un kumanda merkezindeki ara bölmelerden birindeki yuvarlak kaynak deliğinin

ne anlama geldiğini öğrenecekti. Dr. Ballmin'i omuzlarından kavrayıp, sanki bu şekilde kendine getirme umudu varmış gibi sarsma düşüncesiyle ona doğru eğildiği sırada, başının hemen yanında mor bir ışın alevi yükseldi. Biraz ötede oturan adamlardan birisi Weyr topunu koruyucu kılıfından çıkarmış, yanlışlıkla tetiğe basmıştı. Rohan ona seslendi, ama adam oralı bile olmadı. Belki de ışın onun hoşuna gitmişti, tıpkı havai fişek görmüş bir çocuk gibi, çünkü hemen ardından deli gibi etrafına ateş edip durdu, topun bütün atom şarjörünü tüketene kadar, öyle ki ısınan hava yüzünden tıslama sesleri çıkmaya başladı, yere kapaklanan Rohan ise taşların arasında sürünerek siper almaya çalıştı. O sırada paldır küldür ayak sesleri duydu ve Jarg'ın nefes nefese, yüzü terler içinde, koşa koşa bir dönemecin arkasından ortaya çıktığını gördü. Doğruca, Weyr topuyla ateş ederek eğlenen delirmiş adamın üstüne doğru koşuyordu. "Dur! Yere yat! Yere yat!" diye bağırdı Rohan var gücüyle, ama daha Jarg şaşkınlık içinde duramadan önce, korkunç bir deşarj sol koluna isabet etti. Kopan omzu havaya savrulduğu ve korkunç yaradan kan fışkırdığı an, Rohan onun yüzünü gördü. Ateş eden bunun farkına varmış görünmüyordu, Jarg sınırsız bir hayret içinde önce kanayan omzuna, sonra kopmuş koluna baktı ve yere yığıldı.

Weyr silahıyla oynayan adam ayağa kalktı. Rohan, ısınmış silahtan aralıksız çıkan alev ışınının taşlardan yanık kokulu kıvılcımlar koparışını seyretti. Adam öne doğru sendeledi. Elinde oyuncak tüfek tutan bir bebek gibi hareket ediyordu. Alevler yanyana oturan iki adamın arasındaki havayı yaktı; göz kamaştırıcı ışın karşısında gözlerini bile kırpmıyorlardı. Bir saniye daha ve mutlaka içlerinden birisinin suratında koca bir şarj patlayacaktı.

Rohan kendi Weyr'ini kılıfından çıkardı - düpedüz bir refleks hareketiydi - ve bir kere ateş etti. Adam ani bir ref-

leksle kollarını göğsüne götürdü, silahı taşların üzerine düştü, kendisi de yüz üstü silahın üstüne yığıldı.

Rohan bir rüyadan uyanır gibi oldu. Karanlık bastırmaya başlamıştı. Olabildiği kadar kısa bir süre içinde hepsinin de buradan götürülmesi gerekiyordu. Onun sadece küçük amfibik aracı vardı, arazi araçlarından birini harekete hazır hale getirmeye kalktığında da iki tanesinin kayalık geçidin en dar yerinde çarpışmış olduğunu ve ancak bir vinç yardımıyla birbirlerinden ayrılabileceğini gördü. Bu durumda geriye sadece, arkadaki enerjobot kalıyordu, o da en fazla beş kişi alırdı, oysa aklı başında olmayan dokuz adamı vardı. En iyisi hepsini bir araya getirmek ve bağlamaktı, böylece ne kaçabilir, ne de kendilerine zarar verebilirlerdi, geçici olarak korunmaları için de iki enerjobotun güç alanlarını açacak ve yardım çağırmaya gidecekti. Hiçbirini yanına almayı düşünmedi, çünkü küçük arabası tamamen savunmasızdı ve bir saldırıya uğraması halinde sadece kendi canını tehlikeye atmayı tercih ediyordu.

Bu tatsız işi tamamladığında hava iyice kararmıştı bile. Adamlar hiç direnmeden bağlanmalarına izin vermişlerdi. Amfibik aracın önünü açmak için arkadaki enerjobotu uzaktan kumandayla biraz geri aldı, iki emitörü yerleştirdi ve epey uzaklaştıktan sonra da, yakapaça bağlanmış adamların tümünü içeride bırakarak güç alanını çalıştırdı, yola koyuldu.

Böylece, inişten yirmiyedi gün sonra, "Yenilmez"in mürettebatının neredeyse yarısı saf dışı bırakılmıştı bile.

YENİLGİ

Her gerçek öykü gibi Rohan'ın anlattıkları da tuhaf ve tutarsız geliyordu. Bulut neden ne ona, ne de Jarg'a, saldırmamıştı? Neden Terner'e amfibik araçtan çıkana kadar dokunmamıştı? Jarg neden önce kaçmış ve sonra geri gelmişti? Bu sorunun cevabı nispeten kolaydı. Panik halindeki korkusu azalıp da, uzay gemisinden aşağı yukarı elli kilometre uzakta bulunduğunun ve elindeki oksijen yedeğiyle oraya yaya olarak ulaşamayacağının bilincine vardığı zaman geri dönmüş olmalıydı. Diğer sorular ise birer bilmece kaldı, nasıl çözüleceği onlar için ölüm kalım meselesi olan birer bilmece. Ama tüm düşünceler ve hipotezler, bir şey yapma zorunluluğu karşısında ikinci plana düşüyordu.

Rohan grubunun uğradığı felaketin öyküsünü Horpach geceyarısından sonra öğrendi, yarım saat sonra havalandı. Bir uzay kruvazörünü sadece iki yüz kilometre uzaktaki bir yere uçurmak nankör bir iştir. Bütün bu süre boyunca geminin görece düşük bir hızda, itici ateşinin üzerinde dikey halde yönlendirilmesi gerekir ve bu şekilde de aşırı miktarda yakıt harcar. İtici motorlar buna göre tasarlanmış olma-

dıklarından sürekli elektronik otomatların görev yapması gerekir; buna rağmen dev çelik gövde gece içinde hafifçe sallanarak, yumuşak dalgaların üzerinde yüzercesine süzülüyordu. Regis III'te bir gözlemci olsaydı, herhalde bu onun için olağanüstü bir manzara oluştururdu: püskürtülen alevlerin ışığında âdeta görünmez halde, zifiri karanlığın içinde bir ateş sütunu üzerinde ilerleyen bir siluet.

Rotayı korumak da azımsanacak bir iş değildi. Atmosferin üstüne çıkmak ve sonra kıç öndeyken, tekrar içine dalmak gerekiyordu.

Üstüne üstlük aradıkları krater ince bir bulut perdesinin altında gizlendiği için, astrogatörün bütün dikkatini bunlara vermesi gerekiyordu. Nihayet "Yenilmez" daha gün ağarmadan kraterin içine, Regnar'ın eski üssünden iki kilometre uzağa kondu. Derhal kruvazörün güç alanı menzili içerisinde süperkopterler, araçlar ve barakalar dizildi, iyi donanımlı bir kurtarma birliği öğleye doğru Rohan'ın grubundan hayatta kalanları geri getirdi. Sağlıklıydılar gerçi, ama akılları yerinde değildi. Asıl gemi hastanesinde artık yer kalmadığından iki odanın daha hastane olarak düzenlenmesi gerekti. Rohan'ın kurtuluşunu borçlu olduğu ve neredeyse - eğer bir delinin elindeki silahla meydana gelen üzücü olay araya girmeseydi - Jarg'ın da hayatını kurtaracak olan sırrın araştırılmasına ancak ondan sonra sıra geldi.

Akıl alacak gibi değildi, çünkü ikisi de ne donanımlarıyla, giysileriyle, ne de dış görünüşleriyle, diğerlerinden farklı değildi. Ayrıca Terner ile üçünün küçük arazi aracında bulunuyor olması da aynı ölçüde önemsiz olsa gerekti.

Aynı zamanda Horpach, bundan sonra ne yapılacağına karar vermek zorundaydı, bu da tatsız bir durumdu. Bir şey kesindi: donanma üssüne geri dönüşünü haklı çıkaran ve "Kondor"un trajik akıbetini aydınlatan olgularla geri dönebilecek durumdaydı. Bilim adamlarını en fazla uğraştıran

şey - metal pseudo-böcekler, "makine bitkilerle" sembiyozları ve nihayet bulutun "psişikliği" sorunu (kaldı ki tek bir bulutun mu var olduğu, yoksa bulutların birden fazla mı olduğu, ayrıca küçük bulutların tümünün de bütünlüğü olan bir sistem halinde birleşip birleşemediği bile bilinmiyordu) - bütün bunlar onun Regis III'te bir saat bile daha kalmasına yetmezdi. Ama Regnar'ın grubundakilerden dört kişi - Regnar dahil - hâlâ kayıptı.

Arananların izleri Rohan'ın grubunu boğazın içlerine götürmüştü. Regis'in cansız sakinleri onlara dokunmayacak olsa bile, savunmasız adamların orada ölüp gideceği kesindi. Kazazedeler mantığa dayalı davranma yeteneklerini tamamen kaybettiklerinden ve tümüyle "Yenilmez"in yardımına muhtaç olduklarından, bütün çevrenin aranması gerekiyordu.

Bir ölçüde belli olan tek şey, arama faaliyetinin uzanacağı menzil idi, çünkü adamlar boğaz ve mağara tünelleri boyunca dolaşarak kraterden yirmi otuz kilometreden daha fazla uzaklaşamazdı. Aygıtlarında pek az oksijenleri kalmıştı, ama hekimler gezegenin atmosferini solumanın hayati tehlikesi olmadığına güvence verdiler, adamların durumu karşısında da kanda çözülecek metanın yaratacağı sarhoşluğun ciddi bir anlamı olamazdı.

Arama faaliyeti için söz konusu olan arazi fazla geniş değildi, ama bir hayli zor ve giriftti. Tüm girinti ve çatlakları, tünelleri, mağaraları tek tek taramak, elverişli koşullar altında bile haftalar sürerdi. Dolambaçlı boğazlar ve vadiler oluşturan kayalık katmanların altında, sadece birkaç yerde birbirine bağlanan, sularla oyulmuş koridor ve tünellerin oluşturduğu ikinci bir yeraltı sistemi gizliydi. Kaybolanların bu inlerden birisinde gizleniyor olmaları da mümkündü. Dahası, hepsinin bir arada bulunacağını da beklemek doğru olmazdı. Hafızaları ellerinden alınmıştı, çocuklardan

bile daha çaresizdiler, çünkü onlar hiç değilse bir arada kalırdı. Üstüne üstlük bu yöre, siyah bulutun yuvalandığı yer olarak biliniyordu. "Yenilmez"in dev tesisleri ve teknik donanımı bu arama faaliyetinde hantal kalıyordu. En güvenli korumayı sağlayan güç alanı, gezegenin yeraltı dünyasında hiç kullanılamıyordu. Dolayısıyla da hemen geri dönmek - bu da kayıp olanlar için ölüm fermanı ile eşanlamlıydı - ile tehlikeli bir arama faaliyetine girişmek arasında seçim yapmak gerekiyordu. Gerçek bir kurtarma ihtimali ise sadece sonraki birkaç gün, en fazla bir hafta için söz konusuydu. Horpach, adamların daha sonra canlı halde bulunamayacağının bilincindeydi.

Ertesi gün astrogatör tüm uzmanları erkenden bir araya topladı, onlara durumu açıkladı ve onların yardımına güvendiğini açıkladı. Ellerinde, Rohan'ın ceketinin cebinde getirdiği bir avuç "metal böcek" bulunuyordu. Neredeyse yirmi dört saat, onların incelenmesiyle geçti. Horpach, bu oluşumu zararsız hale getirme imkânı olup olmadığını öğrenmek istiyordu. Ayrıca, Jarg ile Rohan'ın "bulut"un saldırısından nasıl kurtulduğu sorusu yeniden gündeme geldi.

"Savaş esirleri" toplantı boyunca âdeta şeref koltuğundaydı: masanın tam ortasındaki kapalı bir cam kabın içinde duruyorlardı. Sadece yirmi kadarı kalmıştı geriye, ötekiler incelemeler sırasında tahrip olmuştu. Tam bir simetri içinde üçe bölünen bu oluşumlar biçimleri itibarıyla Y harfini hatırlatıyordu. Sivri uçlu, merkezî bir boğuma sabitlenmiş üç kanatları vardı. Doğrudan ışık aldıklarında kömür karasıydılar, yansıyan ışık alında ise tıpkı, kesilip cilalanmış bir pırlanta gibi minicik yüzeylerden oluşan, dünyadaki bazı böceklerin arka gövdesi gibi mavimtırak ve zeytin yeşili renkte ışıldıyorlardı. İç yapıları da, bu sefer mikroskobik küçüklükte, ama aynı biçimli konstrüksiyondandı. Bir kum taneciğinden yüzlerce kez daha küçük olan elemanları,

içinde birbirinden kısmen bağımsız bazı dizilerin ayırt edilebildiği bir tür özerk sinir sistemi oluşturuyordu.

Y harfinin kollarını oluşturan küçük kısım, "böceğin" hareketleri için bir kumanda sistemi oluşturuyordu ve kolların mikrokristal yapısı içerisinde bir tür evrensel akümülatöre ve aynı zamanda enerji dönüştürücüsüne sahipti. Mikrokristallere uygulanan basıncın şekline bağlı olarak, bir elektrik alanı, manyetik alan ya da değişken güç alanları üretiyorlardı; güç alanı orta kısmını görece yüksek derecelere kadar ısıtabiliyor, depolanan sıcaklık belirli bir doğrultuda dışarıya akıyordu. Bu sayede yaratılan itmeler halindeki hava hareketi, diledikleri kadar yükselebilmelerini sağlıyordu. Tek tek minik kristaller düzgün uçmak yerine yalpalı hareket ediyordu ve - en azından laboratuvardaki denemeler sırasında - uçuşlarını tam olarak yönetme yeteneğinden yoksundular. Ama kanat uçlarının zincirlenmesi yoluyla birleştikleri zaman, sayıları ne kadar fazlaysa, o kadar iyi aerodinamik özellikler kazanıyorlardı.

Her kristal üç tane başka kristalle birleşiyordu; kolu da ayrıca bir başkasının orta kısmıyla birleşebiliyor, bu şekilde boyutları büyüyen sistem çok katlı bir yapı oluşturabiliyordu. Bu iş için tek tek kristallerin birbirine değmesi gerekmiyordu, kanat uçlarının yaklaşması, oluşturulan manyetik alan aracılığıyla bütün oluşumu dengede tutmaya yetiyordu. Belirli miktarda "böcek" bir araya toplandığı zaman oluşan düzenek ayrıca çok sayıda değişmez işleyiş özelliği sergiliyordu. Dış uyarımlarla "dürtüldüğü" zaman hareket yönünü, biçimini, şeklini, iç nabızlarının sıklığını değiştirebiliyordu, bu değişimden sonra da alanın kutupluluğu tersine dönüyor ve metal kristalleri birbirini artık çekmediğinden ayrılıyorlar ve bireyselleşiyorlardı.

Bu harekete ait kumanda isteminden başka her siyah kristal ikinci bir bağlantı sistemini daha, daha doğrusu, da-

ha büyük bütünlüğün küçücük bir parçasını, içinde barındırıyordu. Herhalde ancak muazzam miktarlardaki elemanın birleşmesiyle oluşan bu üst bütünlük, bulutun eylemlerinin asıl güdüm motorunu oluşturuyordu. Ama bilimadamlarının aklı bu noktaya kadarını aydınlatmaya yetiyordu. Bu iletim sistemlerinin büyüme potansiyeli hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı ve "zekâ"ları meselesi tamamıyla karanlıkta kalıyordu. Kronotos, çözümlenecek görev ne kadar büyükse, o kadar fazla elemanın büyük bir birim halinde birleştiğini varsayıyordu. Bu hayli makul görünüyordu, ama ne sibernetikçiler, ne de bilişim teorisyenleri bununla karşılaştırılabilir bir konstrüksiyonu, yani boyutlarını amaçlarının kapsamına uyduran, dilediğince büyüyen bir "beyin" yapısını ne görmüş, ne duymuştu.

Rohan'ın getirdiği oluşumlardan bazıları hasarlanmıştı. Bazıları ise tipik tepkiler veriyordu. Tek bir kristal yalpalayarak uçuşabiliyor, yükselebiliyor ve havada neredeyse kıpırtısız durabiliyordu, aşağıya düşebiliyor, bir uyarım kaynağına yaklaşabiliyor ya da ondan kaçabiliyordu. Ayrıca tamamen zararsızdı, yok edilme tehdidi karşısında bile - araştırmacılar onları kimyasal maddelerle, güç alanlarıyla, sıcaklığa ve ışınlara maruz bırakarak yok etmeyi denediler - hiçbir enerji yaymıyorlardı ve onu en zavallı dünya böceği gibi ezebilirdiniz, yalnız şu farkla ki, kristalleşmiş metal zırhını kırmak son derece zordu. Ama bu "böcekler" nispeten küçük bir düzenek hali alacak sayıda birleşir birleşmez, bir manyetik alana maruz bırakıldıkları zaman, bu alanı etkisizleştiren bir karşı alan üretiyorlardı. Isıtıldıkları zaman kızılötesi ışınlar yayarak sıcaklıktan kurtulmaya çalışıyorlardı. Daha başka deneyler ise yapılamadı, çünkü bilimadamlarının elinde topu topu bir avuç kristal bulunuyordu.

Astrogatörün sorusuna şefi adına Kronotos cevap verdi. Bilimadamları yeni incelemeler yapabilmek için zaman, da-

ha da önemlisi daha büyük miktarda kristal talep ediyorlardı. Bu yüzden boğazın içlerine yapılacak bir keşif gezisiyle hem kayıpların aranmasını, hem de birkaç onbin pseudo-böceğin toplanmasını önerdiler.

Horpach kabul etti. Ama artık daha fazla insan hayatının tehlikeye atılmasına karşıydı. Boğazın içine, şimdiye kadar operasyonda kullanılmamış bir makinenin gönderilmesini emretti. Bu makine, seksen ton ağırlığında, otomatik bir özel araçtı; normalde ancak çok yoğun radyoaktif kirlenme, çok yüksek basınç ve sıcaklıklarda görevlendiriliyordu. Herkes tarafından tepegöz adı verilen bu makine uzay kruvazörünün derinlerinde, yükleme kapaklarının desteklerine monte edilmişti. Normal olarak bu tür makineler bir gezegende asla kullanılmazdı ve "Yenilmez" kendi tepegözünü şimdiye kadar hiç kullanmamıştı. Tüm uzay donanmasının uçuşlarında bu son çareye başvurmayı gerektirmiş durumların sayısı bir elin parmaklarını geçmezdi. Tepegözü bir şeyin üzerine göndermek, uzay gemicilerinin görüşüne göre bir görevi şeytana vermek gibi bir şeydi. Bir tepegözün yenilgiye uğradığını duyan olmamıştı. Makine vinçlerle gemi gövdesinin derinlerinden çıkarıldı ve rampaya kondu, orada teknisyenler ve programcılar onunla uğraşmaya koyuldu. Tepegöz, güç alanı üreten alışılagelmiş Dirac sisteminin yanında, bir küresel antimadde topuna sahipti, bu yüzden de dilediği yönde, hatta aynı anda tüm yönlere birden antiprotonlar savurabilirdi. Zırhının tabanına yerleştirilmiş bir emitör ise tepegözün güç alanlarının geçişiminden yararlanarak yerden birkaç metre yükselebilmesine imkân veriyordu; böylece ne yüzey yapısına bağımlıydı, ne de tekerleklere ya da paletlere ihtiyaç duyuyordu. Önde zırhlı bir hortumu vardı ve bu deliğin içinden de, yerinde çevreden mineral örnekleri toplayabilmesine, delikler açmasına ve daha başka pek çok işler yapabilmesine yarayan bir tür telesko-

bik el olan inhostör çıkıyordu. Gerçi güçlü bir telsiz ve televizyon sistemiyle donatılmıştı, ama kendisine kumanda eden bir elektronik beyin sayesinde bağımsız iş görebilecek şekilde de tasarlanmıştı. Mühendis Petersen'in çalışma grubundaki teknisyenler hazırladıkları bir programı bu beyne girmişlerdi, çünkü astrogatör makine boğazın içine girer girmez irtibatın kesilebileceğini hesaba katıyordu.

Program ilk olarak kayıpların bulunmasını ve makinenin kabinine alınmasını öngörüyordu; tepegöz ilk önce onları ve kendini ikinci, kendi alanından bakıldığında dışta kalan bir güç alanıyla kuşatacak ve kendini koruyan içteki güç alanına girişi ancak ondan sonra açacaktı. Ondan sonra makine, saldıran kristallerden mümkün olduğu kadar çok sayıdakini toplayıp getirecekti. Antimadde silahı ancak en olağanüstü acil durumda, güç alanı ezilme tehlikesine düştüğü zaman kullanılacaktı, çünkü anhilasyon reaksiyonu kaçınılmaz olarak bölgenin ışınlarla kirlenmesine yol açacaktı. Bu da, belki savaş yerinin yakınında bulunan, kayıpların hayatını tehlikeye sokabilirdi.

Tepegöz sekiz metre boyundaydı, "omuz genişliği" de bir o kadardı - kabininin çapı dört metreden fazlaydı. Bir kaya çatlağı onun geçemeyeceği kadar dar çıkacak olursa, teleskobik çelik elini kullanarak önündeki taşları kenara süpürebileceği gibi, güç alanıyla paramparça da edebilirdi. Ama güç alanı kapatıldığı zaman bile ona bir şey olmazdı, çünkü gövdesindeki seramik-vanadyum zırhı elmas kadar sertti.

Tepegözün içine, bulundukları zaman adamlarla ilgilenmesi öngörülen bir otomat yerleştirilmişti; ayrıca onlar için yataklar da hazırlanmıştı. Tüm donanımlar kontrol edildikten sonra dev zırhlı gövde nihayet şaşırtıcı hafif bir hareketle rampadan aşağı süzüldü, âdeta görünmez bir güç tarafından taşınırcasına - hızlı gittiği zaman bile toz kaldırmıyordu - "Yenilmez"in güç alanındaki mavi ışıklarla işaretli ge-

çişleri aştı ve çok geçmeden, geminin kıç tarafında toplanmış adamların gözünden kayboldu.

Yaklaşık bir saat boyunca tepegöz ile kumanda merkezi arasındaki telsiz ve televizyon irtibatı kusursuz işledi. Rohan saldırının meydana geldiği boğazın girişini, devrik bir kilise kulesini andıran ve kayalık duvarın görülmesini kısmen engelleyen dikilitaştan tanıdı. Büyük kırık taş parçalarıyla kaplı çarşak üzerinde makinenin hızı biraz azaldı. Ekranların başındaki adamlar, kaya kırıklarının altından akan derenin şırıltısını bile duydular - tepegözün atom motoru o kadar sessiz çalışıyordu.

Haberleşmeciler saat iki kırka kadar hem görüntü, hem ses almayı başardılar, ondan sonra tepegöz boğazın yayvan ve yürünebilir kısmını aşmış ve paslı çalılıklar labirentine varmıştı. Telsiz teknisyenlerinin gayretleri sayesinde dört kere daha çağrı göndermek ve cevap almak mümkün oldu, ama beşinci sinyal artık o kadar bozulmuştu ki, mesajın büyük kısmını kafalarından tamamlamaları gerekti: tepegözün elektronik beyni mükemmel ilerlediğini bildiriyordu.

Bu sırada Horpach, önceden hazırlanan plan uyarınca "Yenilmez"den, bir televizyon devresiyle donatılmış bir uçan uydu fırlattı. Uydu dimdik göğe yükseldi ve birkaç saniye içinde gözden kayboldu. Buna karşılık merkez onun gönderdiği sinyalleri alıyordu. Aynı zamanda da ekranda, bir mil yükseklikten göründüğü şekliyle, nefis bir manzara belirdi: çatlak kayalıklar pas kırmızısı ve kara çalılık şeritleriyle kaplıydı. Birkaç dakika sonrasında aşağıda, büyük boğazın tabanında ilerleyen ve çelik bir yumruk gibi parıldayan tepegözü gayet net gördüler. Horpach, Rohan ve uzman gruplarının şefleri kumanda merkezindeki ekranların başındaydı. Alınan yayın iyiydi, ama daha önceden yayının kötüleşeceğini ya da engelleneceğini hesaba katmışlardı, bu yüzden yayın aktarıcısı olarak görev yapacak yeni uydular,

fırlatılmaya hazır bekliyordu. Başmühendis, bir saldırı halinde tepegöz ile irtibatın kopacağından emindi ve uydular yardımıyla hiç değilse onun faaliyetlerini gözlemleyebileceklerdi.

Ekranların önünde toplanan adamlar, tele uydunun yüksekten uçması sayesinde, önlerinde uzanan geniş görüş alanı içerisinde, makinenin artık kayalık geçitte ondan sonraki yolu tıkayan nakliye araçlarının birkaç yüz metre yakınına ulaştığını görebildiler - tepegözün elektronik gözleri bunu göremiyordu. Görevlerini yerine getirdikten sonra geri dönerken, tepegöz birbirleriyle çarpışıp sıkışıp kalan iki paletli aracı çekip getirecekti.

Terk edilmiş nakliye araçları yukarıdan küçük, yeşilimtırak kutular gibi görünüyordu. Birinin yanında kısmen kömürleşmiş bir şekil görünüyordu - Rohan'ın ışınla vurduğu adamın cesedi.

Ardında kayalık geçidin sütunlarının yükseldiği engelin hemen önünde tepegöz durdu ve neredeyse vadi tabanına kadar inen bir metal çalılık örtüsüne yaklaştı. Tepegözün hareketlerini ekrandan büyük bir heyecanla izliyorlardı. Tepegöz güç alanını ön taraftan araladı ve açılan boşluktan inhostörü ileriye uzattı, ucuna mekanik bir el takılı upuzun bir silah namlusuna benzeyen inhostör ilerledi, birkaç çalı demetini kavradı ve âdeta zahmetsizce kayalık zeminden kopardı; arkasından bir parça geriledi ve geri geri boğazın aşağılarına doğru süzüldü.

İşlem pürüzsüz gerçekleşmişti. Boğazın üzerinde uçan tele uydu yardımıyla tepegözün beyniyle telsiz irtibatı kuruldu. Beyin, içinde siyah "böceklerin" kaynaştığı bir numunenin bir kabın içine yerleştirildiğini bildirdi.

Tepegöz kaza yerine yüz metre kadar yaklaşmıştı. Orada, zırhlı arkası kayaya yaslanmış halde, Rohan'ın ikinci enerjobotu, kayalık geçidin tam ortasında içiçe geçmiş iki nakli-

ye aracı, onun biraz daha ilerisinde de öndeki enerjobot duruyordu. Havadaki ince bir titreme, Rohan'ın grubunun uğradığı felâketten sonra, onu bıraktığı şekilde güç alanı üretmeye devam ettiğini gösteriyordu. Tepegöz önce uzaktan kumandayla enerjobotun Dirac'larını kapattı, itme gücünü artırıp havaya yükseldikten sonra ustalıkla, nakliye araçlarının eğri bir şekilde yükselen sırtlarının üzerinden süzülerek geçti ve artık darboğazın üst tarafında yeniden kayaların üstüne kondu. O anda, 60 kilometre uzakta bulunan "Yenilmez"in kumanda merkezindekilerden biri uyarıda bulundu. Aynı anda yamaçlardaki siyah kürk dumanlanmaya başladı, büyük dalgalar halinde dünyaya ait aracın üzerine hiddetle çullandı ve ilk anda onu tamamen kapladı, sanki makinenin üzerine zift benzeri bir is ve duman pelerini atılmış gibi oldu. Ama hemen ardından dallanıp budaklanan bir şimşek, saldırı halindeki bulutu boydan boya kapladı. Tepegöz şeytanî silahı kullanmış değildi, bu sadece bulutun ürettiği enerji alanlarının güç alanına çarpmasının yarattığı etkiydi. Kıpır kıpır kalın bir siyahlığa bulanmış bu koruyucu perde, şimdi canlanmış gibiydi; kâh dev bir lav kabarcığı gibi genleşiyor, kâh yeniden büzülüyordu ve bu tuhaf görüntü oyunu epey devam etti. Adamlar, görünmez hale gelmiş makinenin, sayısı gittikçe kabaran - çünkü boğazdan aşağıya sürekli yeni bulut çığları düşmeye devam ediyordu - saldırganları yarmaya çalıştığı izlenimini edindiler. Koruyucu alan küresinin hâlesi artık görünmüyordu ve cansız, ama muazzam iki gücün tüyler ürpertici mücadelesi koyu bir sessizlik içerisinde sürüyordu. Nihayet ekran başındaki adamlardan birisi iç geçirdi: titreyen siyah kabarcık bir tür koyu hortum içinde kaybolmuştu, bulut en yüksek kaya tepesinden de daha yükseğe uzanan bir tür devasa girdaba dönüşmüştü; alt kısmı görünmeyen düşmanını kavramıştı, mavimtırak ışıldayan ucu delicesine hızlı dönüşlerle,

kilometreler uzunluğundaki bir burgu halinde savruluyordu. Hiç kimse tek kelime etmedi, ama herkes, bulutun bu şekilde makinenin içinde bir kabuğun çekirdeği gibi durduğu enerji kabarcığını patlatmaya çalıştığını anlamıştı.

Rohan belli belirsiz, astrogatörün yanındaki başmühendise alanın dayanıp dayanmayacağını sormak üzere ağzını açtığını gördü. Ama bir şey söylemedi, buna fırsat bulamadı.

Kara girdap, boğazın duvarları, çalılık - hepsi saniyenin küçücük bir diliminde yok olmuştu. Sanki boğazın dibinde alevler saçan bir volkanın bacası açılmıştı: duman, kaynar lavlar, kaya parçaları ve nihayet peşisıra buhardan bir iz sürükleyen büyük bir dumandan oluşan dev bir gayzer, gittikçe daha yükseğe çıktı, ta ki derenin kaynayan sularından oluşan buhar, tele uydunun uçmakta olduğu birbuçuk kilometre irtifaya ulaşıncaya kadar. Tepegöz antimadde topunu devreye sokmuştu.

Kumanda merkezindekilerden hiçbiri kıpırdamadı, hiçbiri tek bir ses etmedi, ama hepsi de bir tür kötücül sevinç duydu; bu duygunun akılcılıktan uzak olması, yoğunluğunu hiçbir şekilde azaltmıyordu. Âdeta, bulutun nihayet akranına çattığı hissindeydiler. Saldırı anında tepegözle her türlü irtibat kesilmişti ve o zamandan beri adamlar sadece, uçan uydunun titreşim halindeki yetmiş kilometrelik atmosfer boyunca çok kısa dalga ışınlarıyla gönderdiği görüntüleri izliyorlardı. Boğazın dibinde kopan savaştan kumanda merkezinin dışındaki adamların da haberi olmuştu. Mürettebatın alüminyum barakayı sökmekle meşgul olan bölümü, işe ara verdi. Kuzeydoğu ufku aydınlandı, tepede parlayan güneşten daha parlak ikinci bir güneş doğmaya hazırlanıyor gibiydi. Sonra bu ışık halesinin üzerine bir duman sütunu kondu ve dev bir mantar kütlesi halinde toplandı.

Tele uydunun işleyişini denetlemekle görevli teknisyenler onu savaş alanından geri çekmek ve dört kilometre yüksek-

liğe çıkarmak zorunda kaldılar. Böylece uydu, sürekli patlamaların yarattığı şiddetli hava akımlarıyla dolu kuşaktan kurtulmuş oldu. Ne boğazın iki yanındaki kayalıklar, ne çalılık kaplı yamaçlar, hatta bunların içinden yükselmiş olan siyah bulut bile görünmüyordu. Ekranları kavurucu alev uçları ve duman parçaları doldurdu, arada bir fırlayan, kor halindeki parçaların izlediği yolların parabol şeklindeki izleri bu görüntüyü kesiyordu. Uydunun fonometreleri süreğen, kâh güçlenen, kâh zayıflayan gökgürültüleri aktarıyordu, sanki kıtanın epeyce bir kısmı bir depremle sallanıyordu.

Tüyler ürpertici mücadelenin sona ermiyor olması hayret vericiydi. Birkaç saniye içinde boğazın zemini ve tepegözün tüm çevresi ergime noktasına ulaşmış olacak, kayalar alçalacak, çökecek ve lavlara dönüşecekti, gerçekten de boğazın birkaç kilometre uzaktaki çıkışına doğru kıvrılarak ilerleyen, kızıl korlar halinde parlayan bir akıntı görünmeye başlamıştı bile.

Horpach bir an için, acaba topun elektronik anahtarları takılıp kaldı mı diye düşündü, çünkü bulutun, kendisine karşı böylesine yok edici darbeler vuran bir düşmana karşı saldırısını sürdürüyor olması ona imkânsız görünüyordu; ama uydu yeni bir emir üzerine biraz daha yükseldiğinde ve troposfer sınırına ulaştığında, ekrandaki görüntüden yanılmış olduğunu anladı.

Şimdi görüş alanı kırk kilometrekareyi kapsıyordu bile. Engebeli arazi inanılmaz şekilde hareketlenmişti. Koyu lekelerle bezenmiş kayalık yamaçlardan, kayalıkların arasındaki çatlak ve mağaralardan sürekli yeni yeni siyah yumaklar çıkıyor, yükseliyor, havada birleşiyor, yoğunlaşıyor ve savaş alanına yöneliyordu. Bütün bunlar âdeta ağır çekimde olup bitiyordu - ama bu izlenim tamamen, olup bitenı izledikleri mesafenin fazlalığından ileri geliyordu. Dakikalar boyunca, durmaksızın savaşa katılan kara bulut çığları, atom ateşini

ezecekmiş, sadece kütlelerinin büyüklüğüyle boğacak ve söndürecekmiş gibi göründü, ama Horpach insan eliyle yaratılmış canavarın enerji rezervlerini iyi biliyordu.

Hoparlörlerden kulakları sağır edici bir gümbürtü gelip kumanda merkezini doldurdu ve bir daha kesilmedi; aynı anda, hücum halindeki bulutun belirsiz biçimli kütlesine üç kilometre yüksekliğinde alevler saplandı, yavaşça dönmeye başladı ve bir tür ateşten dönme dolap oluşturdu. Hava koca katmanlar halinde titreşiyor, aynı anda merkezi yer değiştirmekte olan korlardan dolayı kıvrılıyordu.

Tepegöz anlaşılmayan nedenlerden ötürü geri geri gitti ve bir saniye için bile savaşa ara vermeksizin yavaşça boğazın çıkışına doğru geri çekildi. Belki de elektronik beyni, kayalık yamaçların atom patlamaları sonucunda yumuşayıp üzerine çökeceğini hesaplıyordu. Gerçi bunu bile hasar görmeden atlatırdı, ama yine de manevra yeteneğinin kısıtlanması ihtimali vardı. Vargücüyle savaşan tepegöz açık araziye ulaşmaya çalışıyor, kor halindeki kargaşa içinde silahlardan çıkan ateşleri dumandan, bulut parçalarından ve aşağıya düşen kaya enkazlarından ayırt etmek imkânsız hale gelmişti.

Doğa afeti zirvesine ulaşmış görünüyordu. Ama bir an sonra inanılmaz bir şey oldu. Ekran parladı, korkunç çiğlikte, gözleri kamaştıran bir beyaz halinde aydınlandı, sayısız patlamaların kıpırtılarıyla kaplandı. Yeni bir antimadde akımı içerisinde, tepegözün altında bulunan her şey yok oldu. Hava, enkazlar, buhar, duman ve gazlar - bütün bunlar en sert türden ışımaya dönüşerek boğazı iki parçaya böldü, bir kilometre çapındaki bir alan içerisinde kalan bulutu anhilasyona kattı ve sanki gezegenin derinlerinde meydana gelen bir felâket tarafından savrulmuşcasına havaya uçtu.

Dehşet verici darbenin merkez üssünden yetmiş kilometre uzakta bulunan "Yenilmez" sallandı, çöl boyunca sismik dalgalar yayıldı, rampanın altındaki nakliye araçları ile

enerjobotlar yana kaydı ve birkaç dakika sonra dağlardan bu yana keskin, uğuldayan bir fırtına yaklaştı, sıcak soluğuyla makinelerin arkasında siper almaya çalışan adamların yüzlerini dağladı, duvarlar halinde savrulan kumları kamçıladı ve büyük çöl boyunca uzaklaştı.

O sırada artık felaket yerinin onüç kilometre uzağına gitmiş olan uyduya herhalde patlamadan bir kıymık isabet etmişti. İrtibat kesilmedi, ama parazitlerle kaplanan görüntü bir hayli bozuldu. Bir dakika daha geçti ve duman hareleri bir parça dağıldıktan sonra, büyük bir gerginlikle gözlerini ekrana dikmiş haldeki Rohan, savaşın bir sonraki evresine tanık oldu.

Az önce düşündüğünün aksine savaş daha bitmemişti. Saldırganlar canlı yaratıklar olsaydı, uğradıkları korkunç kırım arkadan gelen hücum sıralarının geri dönmesine ya da hiç değilse cehennem alevlerinin önünde duraklamasına neden olurdu. Oysa burada ölüye karşı ölü savaşıyordu; atom ateşi sönmedi, sadece biçimi ve ana hücum doğrultusu değişti. O zaman Rohan, Regis III'ün cansız yüzeyi üzerinde vaktiyle robotlar birbirlerini ezip imha ettikleri sırada hüküm süren savaşların neye benzediğini ilk defa anladı, daha doğrusu sezdi; yine ölü evrimin hangi seçme kurallarıyla işlediğini ve Lauda'nın, pseudo böceklerin en iyi uyum sağlayanlar oldukları için galip geldiğini söylerken neyi kastettiğini... Aynı anda da içinden, buna benzer bir şeyin burada daha önce de yaşanmış olduğu düşüncesi geçti; ölü, yok edilemez, trilyonlar bulutunun güneş enerjisi ile minicik kristaller içinde saklanan hafızasının bu tür çarpışmaların bilgisini içerdiğini düşündü; cansız parçacıklar -her şeyi yok eden alevlerle, kayaları kemiren deşarjlarla karşılaştırıldıklarında birer hiçti onlar - işte robot ırkından gelme böylesi yalnız kalmış serserilerle, ağır zırhlarla kuşatılmış devlerle ve atom mamutlarıyla binlerce yıl

önce de başa çıkmak zorunda kalmışlardı. Varlıklarını sürdürmüş olmaları, bu dev canavarların metal duvarlarının paslanmış tenekeler gibi paramparça edilmesi ve tıpkı, vaktiyle en ağır şartlar altında bile işleyeceklerine garanti gözüyle bakılan elektromekanizmalarının, şimdi kumlara gömülmüş haldeki iskeletleri gibi büyük çölün ortasında, neredeyse atomlarına varıncaya kadar kırılıp dökülmüş olması, bütün bunlar inanılmaz, tarifsiz bir yiğitliği temsil ediyordu, tabii böylesi bir kavramı bu muazzam bulutun minicik kristalleri için kullanmak mümkünse. Ama bunu başka nasıl adlandırabilirdiniz ki? Ve onların bundan sonraki hareketleri karşısında ister istemez bir hayranlık duygusuna kapılmadan edemedi.

Çünkü bulut şimdiye kadarki soykırıma hiç aldırmadan saldırmaya devam ediyordu. Yukarıdan görüldüğü kadarıyla arazinin tümünün üzerine yayılmış olan bulutun arasından artık sadece en yüksek dağ zirveleri yükseliyordu. Başka her şey, bütün o boğazlar kuşağı, ufuktan eşmerkezli halkalar halinde koşturan ve merkezini kızgın korların altında görünmeyen tepegözün oluşturduğu ateş hunisinin içine sürüklenen kara dalgalar selinin altında kayboluyordu. Ama bu korkunç ve görünüşe bakılırsa anlamsız kayıplara mal olan akınların başarı şansı yok değildi.

Kumanda merkezindeki ekranın kendilerine sunduğu seyirlik görünümü ellerinden bir şey gelmeden izleyen Rohan ve öteki adamlar da bunu biliyordu. Tepegözün enerji rezervleri âdeta sınırsızdı, ama anhilasyon ateşi ne kadar uzun sürerse, güçlü koruma mekanizmalarına ve anti ışın yansıtıcılarına rağmen, yıldız sıcaklıklarının küçük bir parçası silahın kendisinde kaldığı, kaynağına geri döndüğü için, makinenin içinin de o kadar çok ısınması kaçınılmazdı. Saldırının böylesi bir inatla, aynı anda bütün yönlerden yürütülmesi bu yüzdendi. Antimadde parçacıklarının ölüme mah-

kûm kristal dolu tanecikleriyle çarpışmaları makinenin zırh plakalarının ne kadar yakınında gerçekleşirse, aygıtlar o denli çok ısınıyordu. Tepegözün içi çoktan bir insanın tahammül edebileceği sıcaklığın çok çok üstüne çıkmıştı, belki de seramik zırh sıcaktan kıpkırmızı bile olmuştu, ama yükselen dumanların sardığı kubbenin altından sadece nabız halinde atan açık mavi ateş kabarcığının yavaş yavaş, adım adım boğazın ağzına doğru süründüğü görülebiliyordu, öyle ki, bulutun ilk saldırıya geçmiş olduğu yer artık üç kilometre kuzeyde kalmıştı ve oradaki çirkin, yanık, cüruf ve lav kaplı yer kabuğu artık seçilebiliyordu. Ergimiş kayalıkların üstünden, içerisinde metal topakların yapışık olduğu - bunlar nükleer patlamaya maruz kalmış erimiş kristallerdi - küle dönmüş çalılıkların kalıntıları sarkıyordu.

Horpach, kumanda merkezinde kulakları sağır eden bir gürültüye neden olan hoparlörlerin kapatılmasını emretti ve Jazon'a, tepegözün içindeki sıcaklık elektronik beynin dayanabileceği üst sınırı geçtiği takdirde ne olacağını sordu.

Bilimadamı tereddütsüz cevap verdi: "Antimadde silahı devreden çıkar."

"Ya güç alanı?"

"O değil."

Savaş bölgesi bu arada boğazın çıkışındaki düzlüğe kaymıştı. Mürekkep rengindeki alev denizi kaynıyor, kabarcıklar yapıyor, burguya dönüşüyor ve cehennem sıçrayışlarıyla ateşin içine düşüyordu.

"Ama silahın devreden çıkmasına herhalde az kaldı," dedi Kronotos, şimdi vahşi patlamalarla kıpırdanan görüntüyü çevreleyen sessizliğin ortasına. Yine bir dakika geçti. Birden ateşten huninin ışığı belirgin ölçüde zayıfladı. Bulut onu örtmüştü.

"Bizden altmış kilometre uzakta," dedi haberleşme teknisyeni, Horpach'ın bir sorusuna karşılık olarak.

Astrogatör alarm verdi. Mürettebat yerlerine koştu. "Yenilmez" rampayı ve personel asansörünü içeri çekti ve kapakları kapattı. Ekranda yeniden alevler görünmüştü. Ateşten huni yine oradaydı. Bu sefer bulut saldırmadı. Sadece ateşe kapılan birkaç parçası yanarak parladı, geriye kalanın tamamı boğazlara doğru geri çekildi, üzeri koyu gölgelerle kaplı labirentin içine daldı ve adamların gözleri önünde tepegöz ortaya çıktı, hasar görmüşe benzemiyordu. Hâlâ yavaş yavaş geriliyor ve aralıksız ateş ederek tüm çevresini yok ediyordu - kayaları, kumları, kumulları.

"Silahı niye kapatmıyor?" diye bağırdı biri.

Makine sanki bu sözleri duymuşcasına ateşe son verdi, döndü ve hızını artırarak çöle doğru ilerlemeye başladı. Yükseklerde, tam tepesinde uydu onu izliyordu. Birdenbire adamlar ince bir ateş ipliğinin inanılmaz bir hızla ekrana doğru gelişini gördüler. Tepegözün silahının uyduya ateş ettiğini ve gördükleri şeyin atış doğrultusu üzerindeki anhile edilen hava parçacıkları olduğunu kavrayamadan önce, farkında olmadan geriye sıçradılar, sanki deşarjın ekranın içinden çıkıp kumanda merkezinin içinde patlayacağından korkmuş gibiydiler. Ardından görüntü kayboldu ve karşılarında boş, beyaz ekran duruyordu.

"Uyduyu parçaladı, kumanda merkezi!" diye bağırdı kumanda panosundaki teknisyen. Horpach, ikinci bir uydu fırlatılmasını emretti. Tepegöz bu arada "Yenilmez"e o kadar yaklaşmıştı ki, uydu havalanır havalanmaz onu ekranda görmeye başladılar. Yine iplik inceliğinde bir ışık izi - ikinci uydu da tahrip edilmişti. Görüntü kaybolmadan önce ekranda kendi gemilerini seçebildiler. Tepegöz on kilometreden daha uzakta değildi.

"Bu delirdi herhalde," dedi kumandaların başındaki ikinci teknisyen, sesi heyecandan titriyordu. Bu sözlerle birlikte Rohan durumun farkına vardı. Komutana baktı ve onun da

aynı şeyi düşündüğünü anladı. Kol ve bacaklarında, başında, tüm bedeninde anlamsız, kurşun gibi ağır bir uyuşukluk hissetti. Ama emirler verilmişti: Komutan dördüncü ve beşinci uyduların da fırlatılmasını söylemişti. Tepegöz hepsini yok etti. Atış talimi yapan bir keskin nişancı gibi tek tek indiriyordu onları.

"Tam güç istiyorum," dedi Horpach, gözlerini ekrandan ayırmadan.

Başmühendis distribütör panosunun tuşlarına, bir piyanistin piyano tuşlarına basması gibi, iki eliyle birden basmaya başladı.

"Tam kalkış gücü altı dakika içinde," dedi.

"Tam güç istiyorum," diye tekrarladı Horpach aynı ses tonuyla, kumanda merkezine öyle bir sessizlik hâkim oldu ki, emaye duvarların arkasındaki rölelerin vınlamasını duyabilirdiniz. Sanki bir arı kovanının harekete geçmesinin seslerini duyuyorlardı.

"Reaktör muhafazası fazla soğuk," diye itiraz etmeye kalktı başmühendis, ama o anda Horpach ona doğru döndü ve üçüncü defa, ses tonunu değiştirmeden tekrarladı: "Tam güç istiyorum!"

Mühendis tek kelime etmeden ana şaltere asıldı. Uzay gemisinin derinliklerinde bir an için alarm sirenleri çaldı ve ardından savaş yerlerine koşan adamların ayak sesleri uzak bir patırtı halinde duyuldu. Horpach yeniden ekrana döndü. Hiç kimse bir şey söylemedi, ama herkes, imkânsız olanın gerçekleştiğini anladı: Astrogatör kendi tepegözüne karşı savaşa hazırlanıyordu.

Cihazlardaki ibreler titreyerek, askerler gibi aynı anda yükseldi. Güç göstergesinin ışıklı çerçevesinde beş haneli, sonra da altı haneli sayılar göründü. Bir yerlerde güç hattından kıvılcımlar saçılıyordu. Kumanda merkezinin arka kısmında teknisyenler el işaretiyle, hangi kontrol sisteminin

açılacağı konusunda haberleşiyordu.

Bir sonraki uydu yok olmadan önce, tepegözün uzun kafatasını gösterdi ve herkes onun kayalar arasındaki aralıklardan kendine yol açışını seyretti. Sonra ekran yine boşaldı, gümüşümsü beyaz aydınlık, gözleri acıtıyordu. Makine artık her an doğrudan görünebilirdi. Radar ekranının başındaki tayfa, görüş alanını genişletmek üzere bir pruva kamerasını uzay gemisinin tepe ucunun üstüne doğru yükseltmeye hazırdı. Haberleşme teknisyeni bir sonraki uyduyu fırlattı. Tepegöz artık doğrudan "Yenilmez"in üstüne yürümüyordu. Güç alanı kubbesinin altında, topyekûn çarpışma seferberliği içinde onu bekleyen "Yenilmez"in pruvasından düzenli aralıklarla uzay uyduları fırlıyordu.

Rohan, "Yenilmez"in bir antimadde şarjını durdurabileceğini biliyordu, ama darbe enerjisinin massedilmesi, enerji rezervlerinde kayıplara neden olmalıydı. Böyle bir durumda en mantıklısının geri dönmek, yani sabit bir dolanım yörüngesine çıkmak olduğu inancındaydı. Her an bu emrin gelmesini bekliyordu, ama Horpach anlaşılmaz bir şekilde susuyordu, sanki makinenin elektronik beyninin bir şekilde aklının başına geleceğine inanıyordu. Gerçekten de kumulların arasında sessizce süzülerek ilerleyen karanlık şeklin hareketlerini durgun bakışlarla izleyerek sordu: "Çağrı gönderiyorsunuz değil mi?"

"Evet efendim. İrtibat yok."

"Gönderin: Hemen stop!"

"Teknisyenler kumandalarla oynadılar. Ellerinin altında iki, üç, dört kere şerit halindeki gösterge ışıkları aydınlandı.

"Cevap yok, astrogatör."

Niye kalkmıyor? Rohan'ın aklı almıyordu. Yenilgiyi kabullenmek istemiyor mu? Bu ne saçmalık! Horpach! Hareket etti... işte... şimdi... emir verecek... Ama astrogatör sadece bir adım geriye gitmişti.

"Kronotos?"

Sibernetikçi ona yaklaştı. "Buradayım."

"Ona ne yapmış olabilirler?"

Rohan sarsıldı. Horpach "onlar" demişti, gerçekten düşünen düşmanlar karşısındaymış gibi.

"Özerk akım devreleri kriotronların üzerinde bulunuyor," diye başladı Kronotos ve sadece tahminler dile getireceği her halinden belliydi. "Sıcaklık yükseldi, süper iletkenliklerini kaybettiler..."

"Biliyor musunuz doktor, yoksa rastgele tahmin mi yürütüyorsunuz? diye sordu astrogatör.

Tuhaf bir konuşmaydı. Şimdi herkes gözlerini, uydu aracılığına gerek kalmadan tepegözü gösteren ekrana dikmişti; tepegöz hızlı, ama yine de biraz sarsak hareketlerle ilerleyiyordu - arada bir rotasından ayrılıyordu, sanki hangi hedefe doğru ilerlediği konusunda kararsız gibiydi. Artık gereksiz hale gelmiş olan tele uyduyu bu sefer ancak birkaç kere ateş ettikten sonra vurabildi. Uydunun kocaman bir işaret fişeği gibi düşüşünü gördüler.

"Aklıma gelen tek şey bir rezonans," dedi sibernetikçi, kısa bir tereddütten sonra. "Eğer onların alanı beynin kendini uyandırma eğilimi ile çakıştıysa..."

"Ya güç alanı?"

"Bir güç alanı manyetik bir alanı perdelemez."

"Yazık," dedi astrogatör kuru bir sesle.

Yavaş yavaş gerginlik azaldı, çünkü tepegözün artık ana gemiye doğru ilerlemediği anlaşılıyordu. Daha bir dakika önce epey azalmış olan, gemiyle mesafesi şimdi yeniden artıyordu. İnsan kontrolünden kurtulmuş olan araç, kuzeydeki çölün enginlerine yöneldi.

"Başmühendis bana vekâlet edecek," dedi Horpach. "Diğer beyler lütfen aşağıya."

UZUN BİR GECE

Rohan üşüyerek uyandı. Uykulu uykulu battaniyesinin içine büzüldü ve yüzünü yastığına gömdü. Yüzünü elleriyle örtmeye çalıştı, ama etrafını saran soğuk gittikçe şiddetleniyordu. Kendine gelmesi gerektiğini biliyordu, ama nedenini bilmeksizin o anı erteliyordu. Birdenbire karanlık içinde, ranzasının üzerinde doğruldu. Buz gibi bir hava cereyanı yüzünün tam ortasına çarptı. Ranzasından yere atladı ve etrafını elleriyle yoklayarak, bir yandan alçak sesle küfrederek klima cihazına doğru ilerledi. Yatarken o kadar sıcaklamıştı ki, düğmeyi soğuğa çevirmişti.

Küçük kamaranın havası yavaş yavaş ısınıyordu. Buna rağmen battaniyesinin altında büzülmüş, yeniden uyuyamıyordu. Kol saatinin fosforlu göstergesine baktı: gemi saatiyle üç. Yine sadece üç saatlik uyku, diye düşündü öfkeyle. Hâlâ üşüyordu. Toplantı uzun sürmüştü, ancak geceyarısı civarında dağılmışlardı. Bir sürü boş laf, boşu boşuna, diye düşündü. Şimdi, bu karanlıkta, uzay üssünde olmak için neler vermezdi. Şu lânet olası Regis III'e, onun hakkındaki ölü ve ölüm kadar şaşırtıcı kâbusa ait hiçbir şey duyma-

mak, görmemek! Stratejistlerin çoğu dolanım yörüngesine çıkmayı tavsiye etmişlerdi, sadece başmühendis ve başfizikçi başından itibaren Horpach'ın görüşünü savunmuşlardı: kalmak, mümkün olduğu kadar uzun süre kalmak. Regnar'ın grubundan kaybolanları bulma ihtimali belki de bire yüzbindi, belki o kadar bile değil, tabii eğer zaten daha öncesinde ölmedilerse. Ama savaş alanından çok uzakta bulunmaları halinde kurtulabilirlerdi. Rohan astrogatörün sadece bu dört adam yüzünden mi havalanmadığını, yoksa daha başka düşüncelerin de mi kararında rol oynadığını bilmeyi çok isterdi. Durumun burada nasıl gözüktüğü işin bir yönüydü çünkü; bir raporun kuru sözlerinde ve uzay istasyonunun sakin ışığında her şey bambaşka gözükecekti. Orada, arazi araçlarının yarısını ve üstelik gezegene inecek olan her gemi için ek bir tehlike oluşturacak olan, antimadde topuyla donatılmış tepegözü, yani geminin ana silahını bıraktıkları, altı insan hayatı kaybettikleri ve buna ek olarak mürettebatın yarısının hastanelik olduğu, hem de yıllarca, belki de sonsuza kadar uçuş yapamayacak hale geldiği söylenecekti. İnsan, makine ve en iyi cihazlar bakımından verdikleri bu kayıplar yüzünden, mikroskobik boyutlardaki minicik kristallerden, küçük bir çöl gezegeninin yaratıklarından, dünyanın çoktan geride bırakmış olduğu bir uygarlığının ölü kalıntısından kaçıvermişlerdi - çünkü şimdi dönmek, sıradan bir kaçıştan başka ne olacaktı ki? Ama Horpach, bu tür hareket saiklerini göz önüne alan bir insan mıydı? Belki de kendisi de niçin havalanmadığını tam olarak bilmiyordu? Belki bir şey bekliyordu? Elbette, biyologlar ölü böcekleri kendi silahlarıyla vurma imkânından söz etmişlerdi. Bu tür, bir evrim geçirdiyse, diye akıl yürütüyorlardı, o zaman bundan sonraki gelişimlerini yönlendirmek mümkün olabilirdi. Önce büyük miktarda örnek yakalayıp onlarda mutasyonlar, belirli kalıtsal değişiklikler yaratmak

gerekiyordu, bunlar çoğalma süreci boyunca sonraki kuşaklarda tekrar ortaya çıkacak ve bütün kristalik ırkı zararsız hale getirecekti. Gayet belirli bir değişiklik olmalıydı bu, hemen yararlı bir etki vaat eden ve aynı zamanda da yeni tipin, saldırabilecekleri bir Aşil topuğuna, yaralanmaya açık bir zayıf noktaya sahip olmasına neden olmalıydı. Ama bunlar, teorisyenlerin her zamanki spekülatif lafazanlıklarıydı: bunun nasıl bir mutasyon, nasıl bir değişiklik olması gerektiği, nasıl elde edileceği ve lânet olası kristallerin, bir önceki günkünden daha da büyük bir yenilgiyi göze almadan nasıl yakalanacağı hakkında hiçbir fikirleri yoktu. Her şey yolunda gitse bile, bu yeni evrimin sonuçlarını görmek için ne kadar beklemek gerekecekti? Sadece günler, haftalar olamazdı ya. Acaba Regis etrafında atlı karınca gibi dönüp durmalı mıydılar, bir yıl, iki, hatta on yıl boyunca? Bütün bunların anlamı yoktu.

Rohan, klima cihazını fazla açmış olduğunu fark etti: hava bu sefer aşırı ısınmıştı. Battaniyeyi fırlatıp attı, kalktı, yıkandı, çabucak giyindi ve kabinden çıktı.

Asansör katta değildi. Düğmeye bastı, asansör kat göstergesinin sırayla yanıp sönen ışıklarından başka bir aydınlığın bulunmadığı yarı karanlıkta beklerken, kafatasının içinde sabahlanmış gecelerin ve gergin günlerin belirsiz ağırlığıyla, zonklayan şakaklarla, uzay gemisinin üzerini kaplayan sessizliğe kulak verdi. Arada bir gözden ırak birtakım borulardan sesler çıkıyor, alt katlardan kalkışa hazır halde boşta çalışan motorların boğuk mırıltısı yükseliyordu. Üstünde durduğu platformun yanındaki dikey boşluklardan metalik kokulu bir hava esiyordu. Kapı yana kaydı, asansöre ayak bastı. Sekizinci katta indi. Burada koridor dönüyor ve bir dizi küçük lambayla aydınlatılmış ana zırh boyunca ilerliyordu. Nereye gittiğini bilmeden yürüdü. İstemdışı hareketlerle ayaklarını tam doğru yerlerde yukarı kaldırıyor

ve böylece hava geçirmez ara bölmelerin eşiklerini geçiyordu. Sonunda ana reaktördeki servis personelinin gölgelerini gördü. Oda karanlıktı, sadece panolardaki birkaç düzine ibrenin ışıltısı vardı. Onların altında da öne çekilmiş koltuklarda adamlar oturuyordu.

"Çoktan öldü onlar," dedi biri. Rohan konuşanın sesini tanıyamadı.

"Var mısın iddiaya? Beş millik bir çevrede bin röntgen vardı. Çoktan öldüler, bundan emin olabilirsin."

"O zaman niye hâlâ burada bekleyip duruyoruz?" diye homurdandı bir ikincisi. Sesinden değil, ama oturduğu yerden - gravimetrik kontrol aygıtının başındaydı - Rohan onun tayfa Blank olduğunu anladı.

"Çünkü ihtiyar geri dönmek istemiyor."

"Ya sen? Geri döner miydin?"

"Başka çaremiz var mı ki?"

Oda sıcaktı; reaktörün çalışması yüzünden muhafazanın ısınan plastik parçalarının ve saclarının yaydığı kokuları azaltmak üzere klima cihazlarından yayılan şu tuhaf suni çam kokusu havayı dolduruyordu. Sonuçta ortaya, sekizinci kattan başka hiçbir yerde rastlanmayan türden bir koku bileşimi çıkıyordu.

Rohan sırtını bölme duvarının köpük kaplamasına dayamıştı, adamlar oturdukları yerlerden onu göremiyordu. Özellikle gizlendiğinden değil, ama bu sohbete katılmak istemiyordu işte.

"Yakında gelir," diye devam etti bir başkası, kısa bir sessizliğin ardından. Adam öne eğildi, reaktör duvarındaki kontrol lambalarının altında, yüzü bir an için yarısı pembe, yarısı sarı ışıkla aydınlanmış halde gözüktü. Herkes gibi Rohan da kimden söz edildiğini anında anladı.

"Alanımız var, radar cihazı var," diye homurdandı tayfa isteksizce.

"Alan bir bilierg ateş altında kaldığı zaman çok işe yarar ya!"

"Radar onu yaklaştırmaz."

"Bunu kime söylüyorsun, ben onu iç cebimden daha iyi tanırım."

"Ee?"

"Bir antiradarı, bozucu sistemleri var..."

"Ama kafası tamamen karışmış durumda, elektronik bir deli o."

"Harika bir deli. O sırada kumanda merkezinde bulundun mu?"

"Hayır, buradaydım."

"Ama ben oradaydım. Bizim uydularımızı paramparça edişini ne yazık ki görmedin."

"Yani onların, onu yeniden programladığını, artık onların emri altında olduğunu mu söylemek istiyorsun?"

Hepsi de "onlar" diyor, diye düşündü Rohan, sanki gerçekten aklı olan canlılarmış gibi.

"Kim bilir? Sözümona sadece aradaki irtibat kesildi."

"O halde niçin bizim üstümüze ateş etsin?"

Yeniden sessizlik oldu.

"Nerede olduğu belli değil mi ki?" diye sordu, kumanda merkezinde bulunmadığını söyleyen adam.

"Hayır, en son haber onbirde geldi. Kralik söyledi. Onu çölde dolaşırken görmüşler."

"Buranın uzağında mı?"

"Doksan mil! Çaktın mı? Onun için olsa olsa bir saat demek, belki de daha az."

"Yeter artık boş laf ettiğiniz!" diye çıkıştı tayfa Blank öfkeyle, lambaların rengârenk kırpışmalarının oluşturduğu fonda yüz hatları gayet belirgindi.

Adamlar sustular. Rohan yavaşça döndü ve geldiği gibi sessizce uzaklaştı. Yolu iki laboratuvarın önünden geçiyor-

du; büyük olanında lambalar söndürülmüştü, küçüğünde ışık yanıyordu. Tavan lambalarının aydınlığının koridorun zeminine taştığını gördü. Rohan içeriye bir göz attı. Yuvarlak masanın başında sadece sibernetikçiler ve fizikçiler oturuyordu - Jazon, Kronotos, Sarner, Liwin, Saurahan ve ötekilere sırtını dönmüş halde, eğik bölme duvarının gölgesinde büyük bir elektronik beyni programlamakla uğraşan birisi.

"İki tırmandırma çözümü var, anhilasyon ya da kendi kendini imha. Bunun dışındaki her şey bulutun varoluş koşullarının değişmesinden ibaret kalacaktır," dedi Saurahan. Rohan yerinden kıpırdamadı. Bu sefer de yine kenarda durup dinledi.

"İlki, bir çığ mekanizmasını başlatmaya dayanıyor. Bunun için, boğazın içine gidip orada kalacak bir antimadde silalıına ihtiyaç var."

"Bunu daha önce de yaptık," dedi birisi.

"Eğer elektronik beyni olmazsa, o zaman bir milyon derecenin üzerindeki sıcaklıklarda bile işler halde kalır. Bunun için bir plazma silalıına ihtiyaç var. Plazma, yıldızlarda hüküm süren sıcaklıklara karşı bile dayanıklıdır. Bulut tıpkı önceki gibi davranacaktır - onu boğmaya, kumanda devrelerinde rezonans yaratmaya çalışacak, ama orada akım devreleri bulunmayacak. Alttan alta süren bir nükleer reaksiyondan başka hiçbir şey olmayacak. Reaksiyona ne kadar fazla madde katılacak olursa, reaksiyon o kadar şiddetlenecek. Bu şekilde gezegenin bütün nekrosferini tek bir yerde toplamak ve anhile etmek mümkün olacak..."

Nekrosfer, diye düşündü Rohan. Haa.. şu minicik kristaller cansız oldukları için. Olacak iş değil, ah şu bilimciler! Her şey için ne kadar güzel yeni isimler buluyorlar.

"Benim en çok hoşuma giden, kendini imha stratejisi," dedi Jazon. "Ama bunun nasıl olacağını düşünüyorsunuz?"

"Eh, bunun temeli, ilkönce iki büyük 'bulut beynin' ayrı ayrı birleşmesini sağlamak ve ondan sonra birbirleriyle çarpıştırmak. Böylelikle bulutlardan her birinin varoluş mücadelesi içinde diğerini kendine rakip görmesine yol açmış olacağız."

"Güzel. Ama bunu nasıl yapacaksınız?"

"Basit değil, ama bulut sadece bir pseudo beyin olduğundan, yani mantıklı sonuç çıkaramadığından, eninde sonunda mümkündür."

"Ama yine de en güvenlisi, ortalama ışıma yoğunluğunun düşürülmesi yoluyla varoluş koşullarının değişikliğe uğratılmasıdır," dedi Sarner. Hemisfer başına elli ilâ yüz megatonluk dört hidrojen deşarjı, toplam sekiz yüz megaton yeterli olacak. Okyanusların suyu buharlaşır ve bulut örtüsünü yoğunlaştırır, albedo yükselir ve yerdeki sembiyotlar artık çoğalmaları için gerekli asgari enerjiyi sağlayamaz olur."

"Bu hesap tutmaz," diye itiraz etti Jazon. Rohan birazdan bir uzmanlık kavgasının patlak vereceğini gördü ve kapıdan geri çekilip yoluna devam etti.

Asansörü kullanmak yerine, genellikle pek kullanılmayan çelik döner merdivenden inerek geri döndü. Katlar birer birer geride kalıyordu. Onarım hangarında da Vries'in adamlarının kıvılcımlar saçan alevli kaynaklarıyla koyu, kıpırtısız büyük arktanlar üzerinde çalıştıklarını gördü. Ötede hastanenin, hafif bir leylak ışık yayan yuvarlak pencerelerini gördü. Beyaz önlüğü içindeki bir hekim sessizce koridorda yürüyordu; pırıldayan tıbbi aletler taşıyan küçük bir otomat onun peşinden geliyordu. Rohan, boş ve karanlık yemekhaneleri, dinlenme odalarını, kütüphaneyi geride bıraktı ve nihayet kendi katına ulaştı. Astrogatörün kamarasının önünde, sanki burayı da dinlemek istercesine adımlarını yavaşlattı; ama kaygan kapı yüzeyinden hiçbir ses, hiçbir ışık sızmıyordu, kalın ve yuvarlak kapı pencereleri bakır

kapaklarla sıkı sıkıya kapatılmıştı. Ne kadar yorgun olduğunu, ancak kamarasına geldiğinde hissetti. Kolları hissizleşmiş halde sallanıyordu, kendini tüm ağırlığıyla ranzaya bıraktı, ayakkabılarını sıyırıp attı ve ellerini ensesine koydu. Bu şekilde oturdu kaldı ve ortasında bir çatlak bulunan, mavi cilalı loş tavana baktı.

Ne görev duygusu, ne konuşulanlara ve özel hayatlara duyduğu meraktı, gemi boyunca dolaşmasının nedeni. Sadece yalnız gece saatlerinden korkuyordu, çünkü o zaman unutmuş olmayı çok istediği o görüntüler üşüşüyordu zihnine. En korkunç olanı, ötekileri öldürmesin diye yakından ateş ederek öldürdüğü adamın hatırasıydı. Bunu yapmak zorunda kalmıştı, ama bu düşünce onu rahatlatmıyordu. Şimdi ışığı söndürdüğü zaman o sahneyi tekrar yaşayacağını biliyordu; yine donuk, bomboş bir gülümsemeyle elindeki Weyr silahının sallanışına itaat eden, kopmuş koluyla taşların üzerinde yatan adamın üzerinden atlayan, o adamı yine karşısında görecekti.

O ölü, âdeta bir mucize eseri kurtulduktan sonra geri dönen ve bu kadar anlamsız bir şekilde ölen Jarg idi. Birkaç saniye sonrasında ötekisi, göğüs hizasında parçalanmış, duman tüten koruyucu giysisiyle cesedin üzerine yığılacaktı. Hiç istemediği halde gözünün önünde canlanan bu görüntüleri zihninden kovmaya boşu boşuna çabalayacaktı - keskin ozon kokusunu, ter içindeki parmaklarıyla kavradığı dipçiğin sıcak geri tepmesini âdeta hissedecek, az sonra telaşla ve nefes nefese peşpeşe getirip saman yığınları gibi bağlayacağı adamların iniltilerini duyacaktı ve her seferinde tanıdığı, ama şimdi körleşmiş gibi görünen yüzlerin umutsuz çaresizliği, iliklerine kadar ürpermesine neden olacaktı.

Boğuk bir tıkırtı - henüz uzay istasyonundayken başlamış olduğu kitap yere düşmüştü. Okuma işareti olarak beyaz bir yaprak koymuştu içine, ama tek satır bile okumamıştı, nasıl

okuyacaktı ki. Ranzasında uzandı ve şimdi bir arada oturan ve bulutun yok edilmesi için planlar tasarlayan stratejistleri düşündü, ağzı küçümsemeyle dolu bir gülümseme halinde büzüldü. Hiçbir anlamı yok ki, diye düşündü. Onlar yok etmek istiyor, biz de, hepimiz bir şeyi yok etmek istiyoruz, ama bu şekilde hiç kimseyi kurtarmıyoruz. Regis yerleşilmemiş bir yer, insanın burada hiçbir işi yok. O halde bu kemikleşmiş inat niye? Adamların bir fırtına ya da bir deprem sırasında ölmesinden ne farkı var bunun? Kimsenin kasıtlı niyeti, hiçbir düşmanca irade çıkmadı ki karşımıza. Cansız bir kendini organize süreci... Bütün gücümüzü, enerjimizi onu yok etmek için harcamaya değer mi? Sırf onu daha en başından pusuda bekleyen bir düşman sandığımız için, önce "Kondor"a, sonra bize kalleşçe saldıran bir düşman olarak gördüğümüz için? Evren kimbilir ürkünç, insan kavrayışına yabancı daha kaç tane olgu gizliyordur. Her yere, imha silahları taşıyan silahlarınızla inmeli, kavrayış yeteneğimizi aşan her şeyi paramparça mı etmeliyiz? Ona az önce ne demişlerdi? Nekrosfer. Dolayısıyla da nekro evrim. Ölü maddenin evrimi. Belki de Lir sakinleri burada söz hakkı iddia edebilirdi, Regis III'ün kendi egemenlik alanlarına ait olduğunu öne sürebilirdi. Belki de onun üzerinde yerleşeceklerdi, astrofizikçileri güneşlerinin bir novaya dönüşeceğini ilân ettikleri sırada belki de tek umutları buydu. Bizler benzer bir durumda olsaydık elbette ki savaşır ve bu siyah kristal soyunu tamamen ortadan kaldırırdık. Ama öylesine? Uzay istasyonundan bir parsek uzaktayken, ki o da yine dünyadan o kadar çok ışık yılı uzakta... Burada kimin hatırı için durup adamlarımızı kaybediyoruz ki? Niçin stratejistlerimiz geceler boyunca en iyi yok etme yöntemlerini araştırıyorlar? İntikamdan söz etmek mümkün değil ki.

Şimdi Horpach onun karşısında duruyor olsaydı bütün bunları ona söyleyecekti. Bu "her ne pahasına olursa olsun" zafer kazanma

çabasının ne kadar deli cesareti ve aynı zamanda da gülünç olduğunu, "insanın bu kahramanca direnişinin", sırf onları ölüme göndermiş olduğumuz için ölmüş olan arkadaşların ölümünü, birilerine ödetme tutkusunun... İhtiyatsız davrandık, silahlarımıza ve göstergelerimize çok fazla güvendik, hepsi bu. Hatalar yaptık ve şimdi sonuçlarına katlanmak zorundayız. Biz ve sadece biz sorumluyuz.

Bütün bunları, lambanın zayıf ışığı altında sanki içine kum kaçmış gibi yanan gözlerini kapatmış halde, öylece düşündü. İnsan - şu anda gayet iyi anlıyordu ki - gerçek yüceliğe ulaşmış değildi, eskiden beri göklere çıkarılan galaktosantrik düşünceyi sahiplenmiş değildi ve bu düşüncenin anlamı sadece, kendine benzer yaratıkları arayıp anlamak olamazdı, tersine yabancı, insandışı meselelere karışmamayı öğrenmek olmalıydı. Boşluğu fethetmek, neden olmasındı? Ama varolan, milyonlarca yıl içerisinde kendine ait, bağımsız, ışımanın ve maddenin güçlerinden başka hiç kimseye ve hiçbir şeye tabi olmayan bir varoluş dengesi yaratmış olana, hayvan ya da insan adı verilen protein bileşiklerinden ne daha iyi ne de daha kötü olan bir faal varoluşa saldırmak başka şeydi.

Rohan bu yüce düşünceyle coşuyor, her türlü varoluş biçimi için anlayışla doluyordu ki, alarm sirenlerinin tiz, sinir bozucu, uzun soluklu uğultusu keskin bir ok gibi kulaklarına çarptı.

Az önce düşündüğü her şey, tüm katlara yayılan gürültüyle birlikte, birdenbire yok olmuş, silinip gitmiş gibiydi. Kendini koridora attı, diğerleriyle birlikte sıcak, insanî bir soluklanma arasında, ağır, yorgun bir koşu tutturdu. Ama daha asansöre bile ulaşamadan, - belirli bir duyu organıyla, hatta bedeniyle bile değil, şimdi bir parçası olduğu uzay gemisinin gövdesiyle - bir darbe hissetti, gerçi çok uzak ve zayıf, ama yine de uzay kruvazörünün gövdesini kıç desteklerinden pruvaya kadar sarsan bir darbe. Korkunç şiddetli bir

vuruştu ve - bunu da hissediyordu - "Yenilmez"den daha büyük bir şey bunu karşıladı, ustalıkla savuşturdu.

"Bu o! Bu o!" diye bağırıyordu koşmakta olan adamlar. Peşpeşe asansörün içinde kayboldular, kapılar tıslayarak kapandı. Sıranın kendilerine gelmesini beklemek istemedikleri için diğer mürettebat üyeleri döner merdivenden aşağı koşturdular. O sırada tayfaların karman çorman söylenmeleri, seslenişleri, ıslıkları, sirenlerin süren çığlığı ve üst katlardan gelen paldır küldür ayak seslerinin arasından, ikinci isabetin sessiz, ama bir o kadar daha şiddetli sarsıntısı geçti. Koridorun ışıkları titredi ve yeniden aydınlandı.

Bir asansörün bu kadar yavaş olabileceğini daha önce hiç düşünmemişti Rohan. Hâlâ var gücüyle düğmeye basmakta olduğunun bile farkında değildi. Yanında artık sadece tek bir adam, sibernetikçi Liwin kalmıştı. Asansör durdu ve Rohan inerken öyle bir ıslık duydu ki, daha tizini hayal etmek mümkün değildi, tizleşerek süren geri kalanının insan kulağı tarafından algılanamadığını biliyordu. Sanki uzay kruvazörünün tüm titan kaynakları aynı anda çatırdıyor gibiydi. Kumanda merkezinin kapısına ulaştı ve o anda, "Yenilmez"in ateşe ateşle karşılık vermiş olduğunu kavradı.

Böylelikle çarpışma sona ermişti aslında. Astrogatör alevler içindeki ekran görüntüsünün önünde olanca cüssesiyle bir karaltı halinde duruyordu. Ekranda yukarıdan aşağıya kayarak, görüntüyü dalgalandıran çizgilerin arasından muazzam, şişman bir mantar şeklindeki patlama bulutu parlıyor, ayağı yere yapışık, kabarcıklı boğumlarını gökyüzünde tüm yönlere doğru uzatıyor ve tamamen kıpırtısız görünüyordu. Bu patlama tepegözü tahrip etmiş, atomlarına ayrıştırmıştı ve havada korkunç, cam gibi bir titreşim bırakmıştı; bu ortamda teknisyenin tekdüze sesi duyuldu: "Sıfır noktasında yirmi çizgi altıyüz. Çevrede dokuz çizgi sekizyüz. Alanda bir çizgi dört iki iki."

Alan içinde 1420 röntgen var, bu, ışımanın güç alanı barajını delip geçmiş olduğu anlamına gelir, diye düşündü Rohan. Böyle bir şeyin mümkün olduğunu bilmiyordu. Ama ana distribütörün göstergesine baktığı zaman, astrogatörün ne kadar güçlü bir şarj kullanmış olduğunu gördü. Bu kadar enerjiyle orta büyüklükteki bir iç denizi buharlaştırabilirdiniz. Eh, Horpach ikinci bir çarpışmayı göze almak istememişti. Belki de fazla ileri gitmişti, ama en azından artık düşmanları yeniden tekti.

Bu arada ekranlarda olağandışı bir seyirlik olay sürüyordu: kıvırcıklı, karnıbahara benzer mantar şapkası gökkuşağının tüm renklerinde parlıyordu, en ince gümüşümtırak yeşilden iyice koyu turuncu ve karmin kırmızısı tonlarına kadar renkler halinde açılıyordu. Rohan ancak şimdi, çölün hiç görünmediğinin farkına varıyordu. Düzinelerce metre yükseklere savrulan ve sanki çöl koca bir denize dönüşmüşcesine aşağı yukarı dalgalanan kumlar, koyu bir sis tabakası gibi görüşü engelliyordu.

Teknisyen hâlâ göstergeyi okuyordu: "Sıfır noktasında ondokuz bin. Çevrede sekiz çizgi altıyüz. Alanda bir çizgi bir sıfır."

Tepegöz karşısında elde edilen galibiyet kesif bir suskunlukla karşılandı: kendi silahlarının en güçlüsünü paramparça etmiş olmanın zaferi, kutlama hevesi uyandırmıyordu. Adamlar yavaş yavaş dağılırken patlama mantarı atmosferde yükselmeye devam ediyordu, birdenbire tepesi yeni bir renk cümbüşü halinde patladı, bu sefer henüz doğmamış olan güneşin ışınları çarpmıştı ona. Buzlu sirrüs bulutlarının en üst tabakalarını delip geçmiş, onların çok çok üstünde altınımsı leylak, kehribar sarısı ve platin beyazı tonlara bürünüyor, bu renkler ekranlardan kumanda merkezinin içine dökülüyordu. Bütün oda, birisi rengârenk dünya çiçeklerini beyaz emaye kaplı panoların üzerinde sürterek

boyasını çıkarmışcasına, ışıl ışıldı.

Rohan bir kere daha hayret etti, bu sefer Horpach'ın görünüşü yüzünden. Astrogatörün üstünde, daha önce en son uzay istasyonundaki veda törenleri sırasında giymiş olduğu kar beyazı manto vardı. Herhalde dolaptan ilk eline gelen giysiyi üzerine atıp çıkmış olmalıydı. Elleri cebinde, şakaklarındaki ağarmış saçları diken diken, orada duruyor, odada toplananların üstünde göz gezdiriyordu.

"Meslekdaş Rohan," dedi beklenmedik şekilde, yumuşak bir sesle. "Lütfen gelin."

Rohan yaklaştı ve farkında olmadan duruşunu dikleştirdi. Astrogatör döndü ve kapıya yürüdü. Arka arkaya koridor boyunca yürüdüler, havalandırma mazgalından gelen basınçlı havanın hışırtıları arasından alt katları dolduran insanların mırıltıları, öfkeli söylenmeleri andıran bir gürültü halinde seçilebiliyordu.

GÖRÜŞME

Astrogatörün çağrısı Rohan için sürpriz değildi. Kamaraya girdi. Gerçi burada pek sık bulunmazdı, ama henüz kraterdeki hareket üssüne tek başına geri dönüşünün ardından "Yenilmez"e çağrılmıştı ve Horpach onu kamarasında kabul etmişti. Bu tür bir davet genellikle hayra alamet sayılmazdı. Ancak o sırada Rohan henüz, felaketin o kadar fazla etkisi altındaydı ki, astrogatörün öfkesinden korkacak halde değildi. Kaldı ki Horpach onu hiçbir şekilde azarlamamış, sadece bulutun saldırısına eşlik eden koşullar hakkında ayrıntılı sorular sormuştu. Görüşmeye Dr. Sax da katılmış ve Rohan'ın kurtulma nedeninin, beynin elektriksel faaliyetini sınırlayan bir stupor, yani durgunluk halinde bulunması olduğu tahmininde bulunmuştu. Böylelikle de, bulutun onu zaten yaralı ve zararsız hale getirilmiş birisi sandığını öne sürmüştü. Nörofizikçiye göre Jarg ise tamamen tesadüfen kurtulmuştu, çünkü kaçışı sayesinde saldırı bölgesinin dışına çıkmıştı. Sonuna kadar lazer silahlarıyla ateş ederek kendini ve diğerlerini savunmaya çalışmış olan Terner ise gerçi görevinin gerektirdiği şekilde davranmıştı,

ama ne kadar paradoks görünürse görünsün, mahvolma nedeni de bu olmuştu, çünkü bu şekilde bulutun dikkatini kendi üstüne çekmişti. İnsani ölçütlere göre elbette bulut kördü ve onun için insan, varlığını beyin zarındaki elektriksel potansiyellerle belli eden herhangi bir hareketli nesneden farksızdı. Hatta Horpach ile hekim, adamları kimyasal bir ilaç yardımıyla yapay bir durgunluk haline sokarak koruyup koruyamayacaklarını tartışmışlardı. Ama Sax, bir "elektriksel kamuflajın" gerçekten gerekli olması halinde, etkinin fazla geç ortaya çıkacağını, buna karşılık adamları daha baştan stupor halinde dışarı göndermenin de mümkün olmadığını söyledi. Nihayet bütün sorgu somut bir sonuç yaratmadı. Rohan, Horpach'ın yine bu konuyu açmak istediğini düşünüyordu.

Kendi kamarasının iki misli büyüklüğünde olan kamaranın ortasında durdu. Duvarda kumanda merkeziyle doğrudan bağlantılar ve iç ses tesisatı için mikrofonlar monte edilmişti, bunlar dışında yıllardır uzay gemisi komutanının burada yaşadığını gösteren hiçbir şey yoktu. Horpach mantoyu üzerinden attı. Mantonun altına pantolon ve file gömlek giymişti. Gömleğin örgüsünün altından geniş göğsünün sık, ağarmış kılları görünüyordu. Hâlâ ayakta duran Rohan'ın yan tarafında, koltuğuna oturdu ve üzerinde küçük, yıpranmış deri ciltli bir kitaptan başka hiçbir şeyin bulunmadığı masaya dayandı. Rohan'ın gözleri, ne olduğunu bilmediği kitaptan komutana doğru kaydı ve sanki onu ilk defa gördüğü hissine kapıldı. Ondan hiçbir şey gizlemeye çalışmayan, ölesiye bitkin bir adamdı bu, alnına götürdüğü eli titriyordu. Rohan birdenbire, neredeyse dört yıldır emrinde çalıştığı Horpach'ı hiç mi hiç tanımadığını kavradı. Astrogatörün kamarasında, uzay adamlarının normalde uzayda yanlarında taşıdıkları, kimisi komik, kimisi naif kıvır zıvır, çocukluk hatırası ya da evlerini hatırlatan

şeylerden hiçbirinin bulunmayış nedenini düşünmek daha önce aklına hiç gelmemişti . O an Horpach'ın niçin bu tür şeylere sahip olmadığını, niçin duvarlarında yakınlarının, dünyada kalmış insanların yüzlerini gösteren eski fotoğrafların asılı olmadığını anlar gibi oldu. Bu adamın bunlara ihtiyacı yoktu, çünkü bedeniyle de ruhuyla da buradaydı ve dünya onun evi değildi. Ama belki de hayatında ilk defa şimdi, buna hayıflanıyor muydu? Geniş omuzları, kolları ve ensesi, yaşını belli etmiyordu. Sadece ellerinin teni yaşlıydı, kalındı ve eklemlerde kuru kırışıklar oluşturuyordu; parmaklarını gerip lakayt, yorgun bakışlarla, sanki şimdiye kadar yabancısı olduğu bir şeye bakar gibi, titreyişlerini seyrederken derisi beyazlaştı. Rohan bütün bunları görmeye dayanamıyordu. Ama Horpach başını yan yatırdı, onun gözünün içine baktı ve mahcup bir gülümseyişle mırıldandı: "İşi biraz abarttım galiba?"

Kelimelerden çok, söyleyiş tonu ve astrogatörün edası Rohan'ı şaşırttı. Cevap vermedi. Hâlâ ayakta duruyordu, Horpach da kocaman eliyle kıllı göğsünü ovuşturarak, "Belki de böylesi daha iyi oldu," dedi. Birkaç saniye sonra da sürpriz bir samimiyetle ekledi: "Ne yapmam gerektiğini bilemiyordum."

Bu Rohan'ı sarstı. Horpach'ın günlerdir hepsi gibi çaresiz olduğunu bildiğini sanmıştı. Ama işte o an, bir şey bilmediğini, aslında astrogatörün diğerlerinden ve kendisinden de, hep birkaç adım daha fazla ilerisini gördüğü, çünkü bunun böyle olması gerektiği üzerine hesap kurmuş olduğunu anladı. Ve işte bu anda, komutanın doğası bir bakıma iki katman halinde kendini sergiliyordu, çünkü varlığını şimdiye kadar bilmediği, Horpach'ın yarıçıplak bedenini, titrek elleriyle bu yorgun bedeni görüyordu, aynı zamanda da keşfinin doğruluğunu onaylayan sözlerini dinliyordu.

"Otur delikanlı," dedi komutan. Rohan itaat etti. Hor-

pach ayağa kalktı, lavaboya yaklaştı, yüzüne ve ensesine su serpti ve çabucak ve sert bir hareketle kurulandı. Sonra üstüne bir ceket geçirdi, düğmelerini ilikledi ve karşısına oturdu. İfadesiz, hep sanki şiddetli bir rüzgârın etkisiyle hafifçe yaşarmış görünen gözleriyle ona baktı ve öylesine sordu: "Senin şu ... bağışıklığın ne âlemde? Seni muayene ettiler mi?"

Demek derdi buymuş, diye geçti Rohan'ın aklından. Gırtlağını temizledi. "Tabii, hekimler muayene ettiler, ama bir şey bulamadılar. Herhalde Sax'ın şu stupor iddiası doğru olsa gerek."

"Yaa. Başka bir şey demediler mi?"

"En azından bana söylemediler. Ama, bulutun bir insana niçin sadece bir kere saldırdığı ve ondan sonra onu kendi haline bıraktığı konusunu tartışmalarını duydum."

"İlginç. Ee?"

"Lauda, bulutun beynin elektriksel faaliyetindeki farklılıktan dolayı normal insanlarla zarar görmüş olanları ayırt edebildiğini tahmin ediyor. Beyni zarar gören birisinde beynin faaliyeti, yeni doğmuş bir bebeğinkine benziyormuş. En azından yaklaşık olarak. Benim donup kalma halim de az çok benzer bir tablo oluşturuyor anlaşılan. Sax, saçların arasına gizlenebilecek ince bir metal ağ yapabileceğimizi ve bu ağın zayıf elektrik sinyalleri gönderebileceğini, bunların da tıpkı yaralanmış bir insanınkini andıracağını düşünüyor. Bir tür görünmezlik takkesi yani. Böylece buluttan saklanmak mümkün olacak. Ama bu sadece bir tahmin. Bunun mümkün olup olmadığı henüz açık değil. Deney yapmak istiyorlar, ama ellerinde yeterince kristal yok. Tepegöz bizi bu konuda da yarıyolda bıraktı ya..."

"Her neyse." Astrogatör iç geçirdi. "Seninle başka bir şey konuşmak istiyordum. Ama burada konuşacaklarımız aramızda kalacak. Tamam mı?"

"Olur," dedi Rohan tereddütle ve gerginliği geri döndü.

Astrogatör artık yüzüne bakmıyordu, sanki söze girmekte zorlanıyor gibiydi.

"Henüz karar vermedim," dedi birden. "Benim durumumda kimileri bir parayı havaya atardı, ona göre havalanır ya da kalırdı. Ben öyle yapmak istemiyordum. Benim düşüncelerimi sık sık onaylamadığını biliyorum."

Rohan dudaklarını araladı, ama Horpach hemen telaşlı bir el işaretiyle konuşmasını önledi.

"Hayır, hayır... Şimdi bir fırsatın olacak. Sana bu fırsatı veriyorum. Kararı sen vereceksin. Sen ne dersen, onu yapacağım."

Ona baktı ve hemen arkasından gözlerini ağır göz kapaklarının arkasına gizledi.

"Ne... ben mi?" diye kekeledi Rohan. Her şeyi beklerdi, ama bunu değil.

"Çok doğru, sen. Elbette aramızda kalacak. Anlaştık! Sen karar vereceksin, ben emrini uygulayacağım. Bunu uzay istasyonu yönetimi karşısında da savunacağım. Koşullar elverişli, değil mi?"

"Ciddi misiniz?" diye sordu Rohan, daha ziyade zaman kazanmak için, çünkü bunun gerçek olduğunu zaten biliyordu.

"Evet. Seni iyi tanıyor olmasaydım, sana zaman bırakırdım. Ama senin etrafta dolaşıp kendi payına düşünüp durduğunu, kararını çoktan vermiş olduğunu biliyorum. Yalnız, normalde onu senin ağzından söküp alamazdım. Bu yüzden şimdi bana bunu söyleyeceksin, derhal. Çünkü bu bir emir. Şu an için 'Yenilmez'in komutanı sensin... Hemen söylemeyecek misin? Peki. Bir dakika düşünme süren var."

Horpach kalktı, lavabonun başına gitti, elini yanaklarına sürttü, beyazlaşmış sakal dipleri parmaklarının altında hı-

şırdadı, öyle birdenbire, elektrikli makinayı alıp traş olmaya başladı. Gözü aynadaydı.

Rohan onu görüyor, ama bir bakıma da görmüyordu. İlk hissi, kendisine karşı bu kadar acımasız davranan, ona karar verme hakkını veren, hatta mecburiyetini yükleyen ve aynı anda da dilini bağlayan ve daha başından itibaren her türlü sorumluluğu onun üzerinden alan Horpach'a karşı duyduğu öfke oldu. Her şeyin inceden inceye düşünüldüğünü, artık değiştirilemeyeceğini bilecek kadar tanıyordu onu. Saniyeler geçti ve konuşmak zorundaydı, şimdi, hemen, ama düşüncelerini toplayamıyordu. Geceler boyu demirden tuğlalar gibi üstüste dizdiği ve astrogatörün suratına vurmak için o kadar heveslendiği bütün o argümanlar bir anda uçup gitmiş gibiydi. Dört adam artık hayatta değildi - bu nerdeyse kesindi. Bu "neredeyse" eki olmasaydı, düşünmeleri, evirip çevirmeleri gereken bir şey olmayacaktı, şafakla birlikte uçup giderlerdi. Ama şimdi bu "neredeyse", zihninde gittikçe daha geniş boyutlar kaplamaya başlamıştı. Horpach ile aynı seviyede bulunduğu süre boyunca, hemen kalkmaları görüşünde olmuştu. Şimdi ise bu emrin dudaklarından dökülemediğini hissediyordu. Regis III meselesinin bu şekilde bitmeyeceğini, aksine asıl o zaman başlayacağını biliyordu. Bunun, uzay istasyonunun yönetimi karşısındaki sorumlulukla ilgisi yoktu. Bu dört adam gemide hayalet olarak dolaşacak, hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Mürettebat geri dönmek istiyordu. Ama o zaman gece gezintisi aklına geldi ve onların aradan bir miktar zaman geçtikten sonra bu konuyu hatırlayacaklarını ve konuşup duracaklarını kavradı. "Gördünüz mü?" diyeceklerdi. "Dört adamı orada bırakıp havalandı." Başka hiçbir şeyin önemi olmayacaktı. Herkes bilmeliydi ki, ötekiler hiçbir durumda onu kaderine terk etmezdi. Her şeyi kaybedebilirdiniz, ama mürettebat eksiksiz olarak gemide bulunmalıydı - yaşayan-

lar da, ölüler de. Bu ilke hizmet tüzüğünde yazılı değildi. Ama başka türlü, hiç kimse uzayda yolculuk yapamazdı.

"Dinliyorum," dedi Horpach, traş makinesini kenara koydu ve karşısına oturdu.

Rohan dudaklarını ıslattı.

"Denemeliyiz..."

"Neyi?"

"Onları bulmayı."

İşte ağzından çıkmıştı. Astrogatörün ona itiraz etmeyeceğini biliyordu. Aslında Horpach'ın tam da bunu hesaplamış olduğundan, bunu bilinçli olarak düzenlediğinden kesinlikle emindi. Riski tek başına üstlenmek zorunda kalmamak için.

"Dördünü. Anlıyorum. Peki."

"Ama bir plana ihtiyacımız var. Mantıklı bir şey."

"Bütün bu süre boyunca mantıklıydık," diye karşılık verdi Horpach. "Sonucu biliyorsun."

"Bir şey söyleyebilir miyim?"

"Evet, lütfen."

"Bu gece stratejistlerin toplantısındaydım. Yani, onları dinledim... Yoo, her neyse, işin orası önemsiz. Bulutun imhası için birkaç strateji tasarlıyorlardı, oysa bizim onu yok etmek diye bir görevimiz yok ki, görevimiz o dördünü aramak. Dolayısıyla bir antiproton katliamı düzenleyecek olursak, bu türden ikinci bir cehennemi hiçbirinin, hiç ama hiçbirinin, atlatamayacağı kesin, mümkün değil; içlerinden hâlâ hayatta kalmış olan varsa tabii."

"Ben de aynı kanıdayım," dedi astrogatör kelimelerin üstüne basarak.

"Siz de mi? Çok iyi... O halde?"

Horpach susuyordu.

"Onlar... başka bir çözüm daha buldular mı?"

"Stratejistler mi? Hayır."

Rohan bir şeyi daha sormak istiyordu, ama buna cesareti yoktu. Kelimeler dudaklarında takılıp kalıyordu. Horpach ona bakıyordu, sanki bir şeyi bekliyor gibiydi. Ama Rohan ne diyeceğini bilemiyordu - acaba komutan onun tek başına, kendi kendine, bütün o bilimadamlarının, sibernetikçilerle stratejistlerin elektronik beyinler yardımıyla bulabildiklerinden daha iyisini, daha mükemmelini düşünebileceğine mi inanıyordu? Ama bu saçmaydı. Ama yine de komutan sabırsızlıkla ona bakıyordu. Sustular. Musluk düzenli bir aralıkta damlıyordu, bu derin sessizliğin içinde müthiş bir gürültü sayılırdı bu. Ve aralarında duran bu suskunluğun içinden bir şey yükseldi, buz gibi bir esinti halinde Rohan'ın yanaklarını ürpertti. Tüm yüzü, ensesinden çenesine kadar kasılmıştı bile, o Horpach'ın yeşeren gözlerine bakarken âdeta derisi ona dar gelir oldu. Sadece o gözleri görüyordu ve anladı.

Yavaşça başını salladı, sanki evet demiş gibi. Anlıyor musun, diye soruyordu astrogatör gözleriyle. Anlıyorum, diye cevap verdi Rohan tek bir bakışla. Ama her şeyin iyice bilincine vardıkça, o zaman bunun olamayacağını, hiç kimsenin, kendisinin bile, ondan böyle bir şeyi istemeye hakkı olmadığını hissetti. Susmaya devam etti. Sustu, ama şimdi sanki hiçbir şey sezmemiş gibi, hiçbir şey bilmiyormuş gibi davranıyordu. Bakışlarıyla aralarında gidip gelen düşünceleri inkâr edebileceği, çünkü aralarında hiçbir şeyin dile getirilmemiş olduğu umuduna sarıldı saflıkla. Kavrama güçlüğü çektiği numarasına yatabilirdi, çünkü biliyordu ki, hissediyordu ki, Horpach bunu ona asla kendiliğinden söylemeyecekti. Ama öteki bunu gördü, her şeyi gördü. Böylece kıpırtısız oturdular. Horpach'ın bakışı yumuşadı. Artık ne beklenti vardı, ne de zorlayıcı bir ısrar, sadece duygudaşlık vardı, sanki "iyi, anlıyorum, öyle olsun" demek ister gibi.

Komutan başını eğdi. Bir saniye daha ve söylenmemiş o şey kaybolmuş olacaktı, ikisi de hiçbir şey olmamış gibi davranabilecekti. Ama başın eğilmesi, durağanlığı bozdu. Rohan ağzından "Gidiyorum," sözünün çıktığını duydu.

Horpach derin bir şekilde içini çekti, ama Rohan bunu fark etmedi, kendi sözü onu korkutmuştu.

"Hayır," dedi Horpach. "Bu şekilde gitmek yok." Rohan susuyordu. "Bunu sana söyleyemezdim," diye söze girdi astrogatör. "Hatta bir gönüllü aramam bile mümkün değildi. Buna hakkım yoktu. Ama şimdi sen de biliyorsun ki, bu şekilde uçup gidemeyiz. Yalnız tek bir adam oraya girebilir ve geri gelebilir. Yanında koruyucu miğfer, makineler ve silahlar olmadan."

Rohan onun sesini sanki uzaktan geliyormuş gibi dinliyordu.

"Şimdi sana planımı anlatacağım. Bunu düşüneceksin. Onu bir kenara atabilirsin, çünkü dediğim gibi, her şey ikimizin arasında kalacak. Bunu şöyle canlandırıyorum gözümde: silikondan bir oksijen cihazı. Metal olmayacak. İki tane insansız arazi aracı göndereceğim. Bunlar bulutu üzerlerine çekecek ve onun tarafından yok edilecek. Aynı anda üçüncü bir arazi aracı, içinde bir adamla harekete geçecek. Aslında en büyük risk burada, çünkü çölden yürümekle zaman kaybetmemek için arabayla mümkün olduğu kadar yakınına gitmesi gerekiyor. Oksijen rezervi 18 saat yetecek. Elimde bütün boğaz ve çevresini gösteren fotogramlar var. Şimdiye kadarki keşif seferlerinde izlediğimiz yollardan başka bir yol izlemek gerektiğine inanıyorum: yüksek platonun kuzey kenarına arabayla mümkün olduğu kadar çok yaklaşıp oradan yaya olarak kayalardan, boğazın üst kısmına inmek gerekiyor. Eğer bir yerlerdeyseler, o zaman orada olmalılar. Orada hayatta kalabilirlerdi. Arazi zor bir arazi, mağara ve uçurumlarla dolu. Eğer hepsini ya da birini bile bulursan..."

"Işte mesele bu. Onları nasıl getireceğim?" diye sordu Rohan ve karşı çıkmanın hoşnutluğunu hissetti içinde. Bu noktada plan suya düşüyordu. Horpach onu ne de kolay gözden çıkarıyordu...

"Uygun, hafif bir bayıltıcı madde olacak yanında. Bu tür şeyler var. Tabii bunu ancak, bulduğun adam yürümek istemiyorsa kullanacaksın. Allahtan bu halleriyle yürüyebiliyorlar."

Allahtan, diye düşündü Rohan. Yumruk halinde sıktığı ellerini masanın altında tutuyordu, Horpach görmesin diye. Korku duymuyordu, henüz değil. Bütün bunlar çok fazla gerçek dışıydı.

"Bulut seninle ilgilenecek olursa yere yatacaksın. Bu durum için bir ilaç düşündüm, ama çok geç etki edecek. Geriye bir tek Sax'ın sözünü ettiği kafa koruyucu, yani akım simülatörü kalıyor."

"O şey yapıldı mı ki?" diye sordu Rohan. Horpach sorudaki gizli anlamı anladı, ama sükûnetini bozmadı. "Hayır, ama bir saat içerisinde imal edilebilecek. Saçlara gizlenen bir ağ. Elektrik darbeleri üreten küçük bir cihaz. Skaphanderin yakasına dikilecek. Sana bir saat zaman veriyorum. Daha fazla zaman vermek isterdim, ama her geçen saat, kurtarma umudunu daha da azaltıyor. İhtimal zaten çok düşük. Kararını ne zaman verirsin?"

"Kararımı verdim bile."

"Aptal çocuk. Ne dediğimi duymuyor musun? Az önceki sözlerim sırf, henüz havalanamayacağımızı anlamanı sağlamak içindi."

"Gideceğimi biliyorsunuz zaten."

"Sana izin vermezsem gitmezsin. Unutma: komutan hâlâ benim. Önümüzde, her türlü kişisel hırsların geri plana atılmasını gerektiren bir sorun var."

"Anlıyorum," dedi Rohan. "Benim kendimi zorlanmış

hissetmemi istemiyorsunuz. Güzel. Şimdi konuştuklarımız için de anlaşmamız geçerli mi?"

"Evet."

"O zaman şunu bilmek istiyorum, siz benim yerimde olsanız ne yapardınız? Rolleri değişelim - az öncekinin tam tersi..."

Horpach bir süre sustu.

"Peki, ya gitmem deseydim?"

"O zaman ben de gitmem. Ama sizin, gerçeği söyleyeceğinizi biliyorum."

"O halde gitmiyorsun? Söz mü? Hayır, hayır... Gereksiz olduğunu biliyorum..."

Astrogatör ayağa kalktı.

Rohan da kalktı. "Soruma cevap vermediniz."

Astrogatör ona baktı. Ondan daha uzun boyluydu, daha iri yapılıydı, omzu daha genişti. Gözleri, görüşmenin en başındaki yorgun ifadeye bürünmüştü.

"Gidebilirsin," dedi.

Rohan farkında olmadan vücudunu dikleştirdi ve kapıya doğru döndü. O anda astrogatör bir hareket yaptı, sanki onu geri çevirmek, kolunu tutmak ister gibi, ama Rohan bunu fark etmedi. Odadan çıktı, Horpach ise kıpırtısız halde kapıda kaldı. Orada uzun zaman durdu.

"YENİLMEZ"

İlk iki arazi aracı gün ışımadan rampadan aşağı indi. Henüz güneş tarafındaki kumul yamaçları siyahtı, gece karanlığının gölgesindelerdi. Güç alanı açıldı, makinelere yol verdi ve mavi ışıkların altında, yeniden kapandı. Rohan skaphanderi içinde, üçüncü arabanın arka basamağında, başlıksız, koruyucu gözlüksüz, sadece ağzı önünde oksijen aygıtının küçük maskesi olduğu halde, uzay kruvazörünün kıç bölümünün hemen altında oturuyordu. Elleriyle dizlerini kavramıştı, çünkü saniye göstergesinin sıçrayışlarını böyle daha iyi izleyebiliyordu.

Koruyucu giysisinin sol göğüs cebinde dört ampul, sağ cebinde ince besleyici konsantre tabletler taşıyordu, dizliklerinin ceplerinde de küçük aletler gizliydi: bir ışınım ölçeri, küçük bir mıknatıs saati, bir pusula ve bir kartpostal büyüklüğündeki mikrofotogram arazi haritası. Okumak için güçlü bir büyüteç kullanmak gerekiyordu. En incesinden plastik ipten altı rulo ile kuşanmıştı, giysisinden tüm metal parçalar çıkarılmıştı. Saçındaki telörgüyü hiç hissetmiyordu, tabii kafasının derisini özellikle kırıştırmadıkça. İçinde

dolanan akımı da hissetmiyordu, ama parmağını yakasına koyunca kumaşın içine dikilmiş mikro vericiyi kontrol edebiliyordu. Küçük, sert silindir, düzenli bir ritimde tıklıyor, bu nabız her dokunuşta belirgin şekilde hissedilebiliyordu.

Doğu gökyüzünde kırmızı bir şerit asılıydı, rüzgâr da çıkmıştı. Kumulların kum zirveleri rüzgârla kamçılanıyordu. Ufuktaki alçak krater tırtıkları yavaş yavaş kızıl bir sel altında erir gibiydi. Rohan başını ileri uzattı. Onunla uzay gemisi arasında çift taraflı bir bağlantı kurulmayacaktı, çünkü verici Rohan'ın varlığını anında belli ederdi. Ama kulağında, bir meyve çekirdeğinden daha büyük olmayan, minicik bir alıcı aygıt kıstırılmıştı. "Yenilmez" ona - en azından bir süre boyunca - sinyallerini gönderebilecekti. Şimdi aygıtın içinden sözler gelmeye başladı, sanki kafasının içinde birisi konuşuyor gibiydi.

"Dikkat, Rohan. Ben Horpach. Pruva saatleri manyetik faaliyette bir artış kaydediyor. Muhtemelen arazi araçları bulutun altındalar bile... Bir uydu gönderiyorum."

Rohan berrak gökyüzüne doğru baktı. Aniden bir işaret fişeği gibi dikey havalanan füzenin kalkış anını göremedi. Füze, peşinden ince beyaz bir duman şeridi sürüklüyordu, geminin tepesi bu yüzden sislendi, büyük bir hızla kuzeydoğu yönünde uzaklaştı. Dakikalar geçti. Şişmiş yaşlı güneşin artık yarısı, krater duvarının üzerinde duruyordu.

"Küçük bir bulut birinci arabaya saldırıyor," dedi Rohan'ın kafasının içindeki ses. "İkincisi engellenmeden yoluna devam ediyor. İlki kayalık kapısına yaklaşıyor... Dikkat! Şimdi birincisi üzerindeki kontrolümüzü kaybettik. Görsel bağlantı da kalmadı - bulut onu örttü. İkincisi altıncı daralmanın oradaki dönemece yaklaşıyor. Saldırıya uğramıyor. Geçti! İkincisi üzerindeki denetimi kaybettik. Onu sardılar bile... Rohan! Dikkat! Araban onbeş saniye içinde hareket ediyor. Bundan itibaren kendi kararlarına göre hareket edi-

yorsun. Marş otomatını çalıştırıyorum. İyi şanslar."

Horpach'ın sesi aniden uzaklaştı. Onun yerini mekanik, saniyeleri sayan tiktaklar aldı. Rohan daha rahat bir şekilde oturdu, iki ayağıyla destek aldı ve kolunu, arabanın korkuluğuna tutturulmuş elastik halkaya geçirdi. Hafif araç sarsıldı ve yaylanarak harekete geçti.

Horpach tüm adamları geminin içinde tutmuştu. Rohan bundan dolayı neredeyse ona minnettardı, çünkü veda sahnelerine tahammül edecek halde değildi. Böylece, arabasının zıplayıp duran basamağına sıkıca yerleşmiş halde, sadece "Yenilmez"in gittikçe küçülen dev sütununu gördü. Bir süre kumul yamaçlarının üzerinde parlayıp duran mavi ışık, aracının güç alanı sınırını geçmekte olduğunu bildiriyordu. Ama hemen ardından arabası hızlandı ve balon lastiklerin savurduğu kızıl toz bulutu görüşünü kapattı. Tozların üzerinden gri gökyüzünü belli belirsiz seçebiliyordu. Bu pek hoş bir çözüm değildi - bir şeyin yaklaştığını görme fırsatı bile bulamadan saldırıya uğrayabilirdi. Bu yüzden, öngörüldüğü gibi oturup kalmak yerine döndü, doğruldu ve korkuluğa tutunarak basamak üzerinde ayakta durmaya başladı. Artık, sürücüsüz makinenin yassı sırtının üzerinden, ona doğru gelen çöle doğru bakabilecekti. Araba azami hızla hoplaya zıplaya gidiyor, Rohan zaman zaman tüm gücünü karoseriye tutunmak için harcamak zorunda kalıyordu. Motorun sesini neredeyse hiç duymuyordu, sadece rüzgârın ıslığını duyuyordu, ince kum tanecikleri gözlerini yakıyor, aracın her iki yanında kum sütunları fırlıyor ve aşılmaz bir duvar oluşturuyordu, böylece krater yuvarlağından ne zaman çıktığının bile farkına varmadı. Anlaşılan araç kuzey kenarındaki bir kum oluğu boyunca dışarı tırmanmıştı.

Rohan birden, yaklaşan bir ıslık sinyali duydu. Bu, televizyon uydusunun devreye giren vericisiydi. Büyük bir dikkatle etrafına bakındığı halde onu gökyüzünde göremedi.

Herhalde bulutun dikkatini üzerine çekmemek için çok yükseğe çıkmıştı, ama aynı zamanda da vazgeçilmez önemi vardı, çünkü başka türlü geminin arabayı yönlendirmesi mümkün olmazdı. Arka duvara özel olarak bir kilometre sayacı monte edilmişti, yolunu izlemesini kolaylaştırmak için. Şimdiye kadar ondokuz kilometreyi geride bırakmıştı, ilk kayalar her an görünebilirdi. Ama yukarıya savrulan kumların arasından kızıl renkte, ışıldayan alçaktaki güneş yuvarlağı, şimdiye kadar sağındayken, şimdi biraz arkasına doğru kaydı. Ondan sonra araba sola saptı. Rohan, bu açı öngörülen rotaya uyuyor mu, yoksa daha büyük mü diye boşu boşuna kontrol etmeye çalıştı; eğer öyleyse, kumanda merkezindekiler bulutun önceden tahmin edilmeyen bir manevrasını fark etmiş ve onu menzilden çıkarmak istemiş olmalıydı. Biraz sonra güneş uzunlamasına uzanan ilk kaya sırtının arkasında kayboldu, biraz sonra yeniden göründü. Eğik güneş ışığının altında manzara vahşi bir görünüm kazanmıştı ve son keşif seferinden hatırladığından farklı görünüyordu. Ama o zaman buraları daha yüksekten, nakliye aracının kulesinden seyretmişti. Araba aniden o kadar korkunç bir şekilde sağa sola savruldu ki, Rohan arabanın zırhına birkaç kere, göğsünü acıtacak şekilde çarptı. Şimdi, balon lastiklerin bile yumuşatamadığı şiddetli, ani darbelerin onu daracık basamaktan aşağıya düşürmemesi için bütün gücünü kullanması gerekiyordu. Tekerlekler koca taşların üzerinde dans ediyor, çakılları ta yükseğe fırlatıyordu; yamaçtan aşağıya büyük bir patırtıyla, uçarcasına iniyordu. Arada bir tekerlekler takılıyor, deli gibi aynı yerde dönüp duruyordu. Rohan bu yolculuğun gürültüsünün birkaç kilometrelik mesafeden duyulabileceğini düşünüyordu ve ciddi bir şekilde, arabayı durdurup inmeyi düşündü - omzunun hemen altında, özellikle arka tarafta dışarıya takılmış olan frenin tutamağını hissediyordu. Ama o zaman da önünde kilometreler-

ce yürüyüş yolu olacaktı, çabucak hedefe varma umudu zaten pek fazla değilken iyice yitip gidecekti. Dişleri sıkılmış, elleri kramp halinde, artık hiç de o kadar güvenli bir dayanak gibi görünmeyen tutamaklara sarılmış halde, aracın yassı tepesinin üzerinden yamacın yukarısına doğru, ancak bir an için göz atabiliyordu. Radyo uydusunun melodisi zaman zaman hafifledi, ama kuşkusuz hâlâ üzerindeydi, çünkü arazi aracı ustalıkla manevralar yapıyor, üstüste yığılı kaya parçalarının etrafından ustalıkla dolaşıyordu. Zaman zaman yan yatıp yavaşlıyor, ama hemen ardından tekrar tam güç kullanarak yokuş yukarı fırlıyordu.

Kilometre sayacı 27'deydi - bu kadar mesafeyi geride bırakmıştı. Arazi haritası üzerinde işaretli yol 60 kilometreydi, ama aslında sırf yükseklik farkları ve engellerin etrafında yaptığı slalomlar yüzünden bile, daha uzun olmalıydı. Burada artık kumdan eser kalmamıştı. Güneş gökyüzünde ağır ve tehditkâr, kocaman ve neredeyse soğuk bir şekilde asılı duruyordu. Yuvarlağı hâlâ kayalık tırtıklara değiyordu. Makine ateş nöbetleriyle sarsılırcasına, hırsla kumların arasından kendine yol arıyordu. Arada bir, altındaki taşlar gevşediğinde kayıyordu. Lastikler güç alamadan taşlara sürtünüyor ve ıslık çalıyordu. Eğim dikleşiyordu. 29 kilometre - uydunun melodik sinyalinden başka bir şey duymuyordu. "Yenilmez" susuyordu. Neden? Güneşin altında dış hatları zor görünen dik duvarın, aşağı ineceği boğazın üst kenarını oluşturduğunu tahmin ediyordu - ama burada değil, çok daha kuzeyde olmalıydı orası. 30 kilometre. Hiç değilse siyah buluttan hiçbir iz yoktu. Herhalde öteki iki makineyi tesirsiz hale getirmişti bile. Yoksa onları öylesine bırakmış ve telsiz bağlantısını engelleyerek uzay gemisinden koparmakla mı yetinmişti? Araba kıstırılmış bir hayvan gibi sağa sola çırpınıp duruyordu. Zaman zaman tam gaz çalışan motorun uğultusu Rohan'ın gırtlağını bile titreştiriyordu. Hız

gittikçe azalıyordu, ama beklediğinden daha iyi ilerliyordu. Belki de hava yastıklı bir araç seçmeliydi? Ama öylesi çok büyük ve çok ağır olacaktı, ayrıca zaten hiçbir şey değiştiremeyeceği bu sırada buna tek bir düşünce harcamaya bile değmezdi. Saate bakmak istedi, ama elini bir saniye boyunca bile gözünün önünde tutmayı başaramadı. Dizlerini bükmüş, iç organlarını sallayıp duran korkunç darbeleri karşılamaya çalışıyordu. Birdenbire aracın burnu yukarı kalktı ve yana doğru aşağıya düştü. Frenler öttü, ama dört bir yandan taşlar kayıyor ve büyük bir patırtıyla ince zırh levhalarına yağıyordu. Araba zorlukla döndü, patinaj yaptı ve bir süre yanıyla taş denizinde kaydı, sonra bu hareket sona erdi...

Makine yavaşça doğruldu ve yeniden inatla yamaçtan yukarı tırmanmaya devam etti. Şimdi Rohan boğazı görebildi. Onu, dik kayalıkları kaplayan kara, kökleri hatırlatan çirkin çalılık lekelerinden tanıdı. Boğazın kenarına yaklaşık yarım mil kalmıştı. 34 kilometre...

Daha geçmesi gereken yamaç, karman çorman üstüste yığılmış kayalık parçalarından oluşan bir deniz gibi görünüyordu. Arabanın orada kendine bir yol bulması imkânsız görünüyordu. Geçilebilecek yerler bakınmayı bırakmıştı bile, çünkü zaten arabanın dümeni onda değildi. Böylece dikkatini, vadi yarığının iki tarafında yükselen kayalık duvarları gözden kaybetmemeye verdi. Siyah bulut her saniye oradan dışarı fırlayabilirdi.

"Rohan... Rohan...", diye seslenildiğini duydu birden. Yüreği hızlandı. Horpach'ın sesini tanıdı.

"Araba muhtemelen seni hedefe götüremeyecek. Buradan yamacın eğimini tam olarak göremiyoruz, ama önünde belki beş veya altı kilometrelik yol var. Araba takılıp kalırsa yaya olarak devam etmen lazım. Tekrar ediyorum..."

En fazla 42 ya da 43 kilometre... O halde bana aşağı yukarı 17 kilometre kalıyor. Bu arazide bu en azından dört sa-

at demek, belki daha da fazla, diye hesapladı Rohan hızla. Ama belki de yanılıyorlar, belki araba geçmeyi başarır.

Ses kesildi ve yeniden sadece uydunun ritmik melodisi duyulur oldu. Rohan oksijen maskesinin ağızlığını daha sıkı ısırdı. Şiddetli sarsıntılar sırasında ağızlık dudaklarında sıyrıklar açmıştı. Güneş artık yakındaki dağ sırasına değmiyordu, ama yükseğe de çıkmamıştı. Görünün önünde irili ufaklı taş parçaları ve kaya levhaları vardı, arada bir soğuk gölgeleri ona doğru uzanıyordu. Araba şimdi çok daha yavaş gidiyordu. Rohan başını kaldırdığında gökyüzünde minicik sirrüs bulutlarının süzüldüğünü gördü. Birkaç yıldız parıldıyordu. Aniden araca tuhaf bir şey oldu. Kıç kısmı alçaldı, burnu dikildi. Araba ürken bir at gibi şahlandı. Bir saniye sonrasında yardan aşağı düşmüş ve Rohan'ın üstüne kapaklanmış olacaktı, eğer ani bir hamleyle aşağı atlamış olmasaydı. Dizleriyle ellerinin üstüne düştü. Kalın koruyucu eldivenleri ve dizliklerine rağmen sert çarpmayı hissetti, aşağı yukarı iki metre kadar kumlarda sürüklendikten sonra nihayet durabildi. Tekerlekler bir kere daha vınladı, sonra araç durdu.

"Dikkat, Rohan! 39. kilometre... Araba daha fazla ilerleyemiyor. Yürümen gerekiyor... Yolunu haritaya göre bul. Başka türlü dönemeyecek olursan diye araba orada kalacak. Şimdi 46 ile 192 koordinatların kesişine noktasındasın..."

Rohan yavaşça doğruldu. Tüm adaleleri ağrıyordu. Ama sadece ilk adımlarda zorlandı. Giderek alıştı. Bir an önce iki kaya eşiği arasına sıkışmış arabadan uzaklaşmak istiyordu. Büyük bir kaya dikitinin altına oturdu, cebinden haritayı çıkardı ve onu açmaya çalıştı. Kolay olmadı. Nihayet bulunduğu yeri belirlemişti. Boğazın üst kenarından kuş uçuşu aşağı yukarı bir kilometre uzaktaydı, ama bu noktadan inmesi düşünülemezdi. Metal çalılıklar tek bir örtü halinde yamaçları kaplıyordu. Dolayısıyla yukarıya doğru yürüdü

ve bütün bu zaman boyunca, acaba boğazın dibine inişi öngörülen yer yerine daha yakın bir noktada denese mi diye düşündü. Çünkü oraya varmak için en az dört saat harcaması gerekecekti. Dönüşü arabayla yapmak mümkün olsa bile, dönüş yolu için beş saat daha hesap etmesi gerekiyordu, sadece boğaza iniş bile ne kadar zaman gerektirecekti, hele aramanın kendisi... Birdenbire planın tamamında bir dirhem olsun sağduyulu bir akıldan eser bulunmadığı hissine kapıldı. Kahramanca olduğu kadar kibirli bir jest idi bu ve bununla Horpach onu kurban etmişti, sırf kendi vicdanını rahatlatmak için.

Bir süre o kadar öfkeliydi ki - küçük bir ilkokul çocuğu gibi kandırılmasına izin vermişti, çünkü astrogatör her şeyi önceden kararlaştırmıştı- çevresini doğru dürüst algılamadı bile. Yavaş yavaş kendini topladı. Geri dönüş yok, diye kazıdı aklına, deneyeceğim. İnişi başaramazsam, saat üçe kadar kimseyi bulamazsam, o zaman dönerim. Saat yediyi çeyrek geçiyordu. Uzun ve düzenli, ama fazla hızlı olmayan adımlarla ilerlemeye çaba gösteriyordu, çünkü oksijen tüketimi her zorlanmada ani bir sıçrama halinde artıyordu. Baştan seçtiği doğrultudan sapmamak için sağ bileğine pusulayı tutturdu. Ama birkaç kere dik duvarları olan yarların etrafından dolaşması gerekti. Yerçekimi Regis'te, dünyadakinden çok daha azdı, bu da hiç değilse bu zor arazide bile görece büyük bir hareket serbestliği sağlıyordu. Güneş iyice yükselmişti. Şimdiye kadarki keşif seferlerinde makinelerin kendisini sanki koruyucu bir setle çevrelercesine kuşattığı bütün o gürültülere alışık olan kulağı, şimdi çıplak kalmış gibiydi ve uyarımlara karşı özellikle hassaslaşmıştı. Artık sadece arada bir, o da öncekinden çok daha zayıf bir şekilde, uydunun ritmik melodisini duyuyordu. Bunun yerine kayalıkların etrafında uğuldayan her rüzgâr esintisi dikkatini uyarıyor, çünkü o sesin içinden gayet iyi hatırladığı o ta-

nıdık ince vızıltıyı seçer gibi oluyordu. Yavaş yavaş yürüme adımlarına alıştı, böylece taştan taşa mekanik adımlar atarken zahmet çekmeden düşünebilmeye başladı. Cebinde bir adımsayar taşıyordu. Göstergeye fazla erken bakmak istemiyordu, bunu ancak bir saat sonra yapmaya karar verdi. Ama dayanamadı ve saate benzeyen küçük cihazı bir saat dolmadan önce çıkardı. Acı bir hayal kırıklığı yaşadı. Üç kilometre bile yol almış değildi. Büyük yükseklik farkları aşmak zorunda kalmıştı, o da onu oyalamıştı. Demek ki üç, dört saat de değil, en azından altı saat daha, diye düşündü Rohan. Haritayı çıkardı ve diz çökerek tekrar ayarladı. 700 veya 800 metre doğusunda boğazın kenarı görünüyordu. Bütün bu zaman boyunca aşağı yukarı ona paralel yürümüştü. Bir yerde, yamaçlardaki kara çalılıklar kıvrılarak inen iplik gibi ince bir aralıkla bölünüyordu; herhalde kurumuş bir dere yatağı. Onu daha iyi seçmeye çalıştı. Dizleri üstünde, kulaklarında ıslık çalan rüzgârın içinde, kararsızlık anları geçirdi. Sanki ne yaptığını kendisi de pek bilmiyormuş gibi doğruldu, mekanik bir hareketle haritayı cebine koydu, şimdiye kadarki yürüyüş yönünden dik bir açıyla saptı ve boğazın dik duvarına doğru ilerledi.

Sessiz, parçalanmış kayalıklara, sanki her an altındaki yer yarılabilirmiş gibi yaklaşıyordu. Dehşet verici bir korku kalbini sıkıştırıyordu. Ama yürümeye devam etti, korkunç boş görünen ellerini hâlâ sallıyordu. Birdenbire durdu ve vadiye, içinde "Yenilmez"in bulunduğu çöle doğru baktı. Uzay gemisini göremiyordu, gemi ufkun arkasında kalmıştı. Bunu biliyordu, ama yine de yavaş yavaş pamuksu bulutlarla dolmaya başlayan kızılımtırak gökyüzüne bakmaya devam etti. Uydu sinyallerinin melodisi o kadar zayıfladı ki, artık onu gerçekten duyuyor muydu, yoksa kendini mi kandırıyordu, emin değildi. "Yenilmez" neden susuyordu?

Çünkü sana söyleyecek sözü kalmadı, diye kendi kendi-

ne cevap verdi. Grotesk, yıpranmış heykelleri andıran kayalar menziline girmişti. Boğaz önünde, zifiri karanlıkla dolu dev bir çukur gibi açılıyordu. Güneş ışınları henüz, siyahla kaplı duvarların ortasına kadar inmiyordu. Orada burada, dikenli sık çalılıkların içinden kireçtaşına benzer beyaz kaya dikitleri yükseliyordu. Boğazın bir buçuk kilometre aşağısında bulunan taşlı tabanına kadarki bütün, kocaman alanı bir bakışta görebiliyordu.

O anda kendini tüm güçlerin eline öylesine terk edilmiş, o kadar savunmasız hissetti ki, iradesizce çömeldi ve sanki kendisi de bir kaya parçası olmak istermiş gibi taşları kucakladı. Bunun hiçbir anlamı yoktu, çünkü görülme tehlikesi içinde değildi. Korkması gereken şeyin gözleri yoktu. Hafifçe ısınmış bir kayalık taraçanın üstüne uzandı ve aşağıya baktı. Fotogrametrik haritanın bilgileri tamamen işe yaramazdı, çünkü araziyi kuş bakışıyla gösteriyordu, bu yüzden de dikey mesafeler korkunç kısa görünüyordu. Siyah çalılarla kaplı iki yüzeyin arasındaki dar, çıplak oluktan inişe geçmeye cesaret edemiyordu. 25 değil, en azından 100 metre ipi olmalıydı bunun için; ayrıca birkaç kanca ve bir çekice de ihtiyacı olurdu, ama bu tür şeylerin hiçbiri yoktu onda. Tırmanışlara göre donanmış değildi.

Daracık iz ilk önce gayet yumuşak bir eğimle ilerliyor, sonra birden kesiliyor, kaya duvarının içinde kambur bir balkonun arkasında kayboluyor ve bir daha ancak, mavi bir buğu perdesinin arasından çok aşağılarda yeniden ortaya çıkıyordu. Çılgın bir düşünce geldi aklına: bir paraşütüm olsaydı...

Mantar şeklindeki büyük bir kaya blokunun altında uzanmış yatıyor, oradan her iki taraftaki yamaçları dikkatle inceliyordu. Altında uzanan kocaman boşluktan ılık, sıcak bir hava akımının yükseldiğini ancak şimdi hissetti. Gerçekten de, karşıdaki yamaçların dış hatları hafifçe titreşi-

yordu. Çalılıklar güneş ışınlarını depoluyordu. Göz gezdirmeye devam etti ve güneybatıda, dibinde kayalık kapının bulunduğu kaya dikitlerinin ucunu tanıdı: felâketin meydana geldiği yer. Eğer diğer kayaların aksine zift kadar siyah ve kalın, pırıltılı bir eriyik ile kaplı olmasalardı gözüne çarpmayacaklardı - üst tabakaları herhalde tepegöz ile bulut arasındaki savaş sırasında buharlaşmış olmalıydı... Ama bulunduğu yerden, ne vadi tabanındaki nakliye araçlarını, ne de atom patlamasına ait bir iz görebiliyordu. Orada öyle yatarken, aniden umutsuzluğa kapıldı: aşağıya inmesi gerekiyordu ve oraya yol yoktu. Ama artık geri dönüp astrogatöre, elinden geleni yaptığını söyleyebileceği halde, içinde bir karar olgunlaşmaya başladı.

Ayağa kalktı. Boğazın içinde gözlerinin ucuyla şöyle bir fark ettiği bir hareket, refleks halinde taşlara uzanmasına yol açtı, ama hemen ardından yeniden kalktı. Eğer her dakikada bir yere uzanacaksam pek bir şey başaramam, diye düşündü. Şimdi yar boyunca yürüyor ve inebileceği bir yer arıyordu. Birkaç yüz metrede bir kaya kenarından boşluğa doğru sarkıyor ve her defasında da aynı tabloyu görüyordu: yamacın yumuşak bir eğimle indiği yerler siyah çalılıklarla kaplıydı, çalılıkların bulunmadığı yerlerde ise dimdik uçurumlar vardı.

Bir kere ayağıyla bir taşın yuvarlanmasına neden oldu. Taş uçuruma yuvarlandı, başka taşlar onu izledi. Küçük bir taş yağmuru, onun yüz metre kadar aşağısında paldır küldür kaya duvarına çarptı. Oradan kıvılcımlar saçan bir duman şeridi dışarı süzüldü, havada genişledi, bir an kıpırtısız havada asılı kaldı, sanki gözcülük eder gibi - tüm bedeni buz gibi oldu. Ama bir dakika kadar sonra duman inceldi ve sessizce, ışıldayan çalılıkların arasına kondu.

Saat dokuzdan hemen önce, yine bir taşın arkasından aşağıya bakmaya çalışırken aşağılarda, vadi yatağında - vadi

tabanı burada çok daha genişti - hareket eden küçük, açık renkli bir leke fark etti. Titreyen ellerle cebinden katlanabilir dürbününü çıkardı ve oraya yöneltti...

Bir insan! Büyütme oranı, onun yüzünü görmesine elvermiyordu, ama düzenli bacak hareketlerini gayet belirgin görüyordu. Adam yavaş yürüyordu, hafifçe topallayarak, sanki yaralı bir bacağını ardından sürüklercesine. Ona seslenmeli miydi? Cesaret edemedi. Aslında denedi, ama gırtlağından ses çıkmadı. Bu lânet olası korku yüzünden kendinden nefret etti. Tek bir şeyi biliyordu: artık kesinlikle vazgeçmeyecekti. Ötekinin gittiği yönü iyice aklına kazımıştı - gittikçe genişleyen vadinin yukarısına, kumların oluşturduğu beyaz konilere doğru - ve o da aynı yönde gitti, sırt boyunca, kaya blokları ve derin yarıkların üzerinden atlayarak, ta ki ıslık çalan ağızlığı onu boğacak gibi olana ve delice bir kalp çarpıntısı başlayana kadar. Delilik bu, bunu yapamam diye düşündü çaresiz. Yavaşladı, aniden önünde geniş bir kaya oluğu açıldı; daha aşağısında kenarlarında siyah çalılıklar uzanıyordu. Eğim arttı - belki de orada bir kayalık balkon vardı?

Kararı zaman verdi, saat dokuzbuçuğa yaklaşıyordu. İnişe başladı, başlangıçta yüzü uçuruma dönüktü, sonra dönüp geri geri inmeye devam etti. Duvar aşırı dikleşti. Adım adım aşağı tırmanıyor, ellerinden yardım alıyordu. Durgun, suskun sıcaklığıyla onu sanki yakacak gibi olan siyah çalılıklara iyice yaklaşmıştı artık. Şakakları zonkluyordu. Eğri, dar bir kaya çıkıntısında soluklandı, sol ayağını bir çatlağa iyice dayadı ve aşağıya baktı. Kırk metre kadar aşağıda geniş bir basamak gördü, oradan da, siyah çalıların cansız fırçalarının arasından yükselen çıplak bir kaya sırtı, aşağıya doğru belirgin bir yol oluşturuyordu. Ama onu kurtaracak olan bu basamak ile arasında sadece hava vardı. Yukarıya baktı. Hemen hemen 200 metre, belki daha da fazla inmişti.

Hızla inip kalkan bir çekiç gibi çarpan kalbi, havayı sarsıyor gibiydi. Birkaç kere gözlerini kıstı. Yavaş, ama hiç bakmadan, ipi açmaya başladı. O kadar delirmedin ya, diyordu içinden bir ses. Yan taraftan yavaşça aşağıya doğru uzandı ve yakındaki bir çalıya ulaştı. Keskin filizler, dokununca toz gibi havaya kalkan bir pas tabakasıyla kaplıydı. Her ne olacaksa, Rohan göze aldı ve çalıya uzandı. Ama hiçbir şey olmadı. Sadece kuru bir çıtırtı duydu. Kuvvetlice asıldı, çalı sağlamdı. İpi çalının alt kısmına doladı, bir kere daha sıkıca çekti... Aniden içinde gelişen bir cesaretle ipi ikinci, sonra üçüncü bir çalıya daha doladı, kayadan güç alarak tüm gücüyle ipe asıldı. Pürüzlü kayalığın içine tutunan çalılıklar ağırlığa dayanıyordu.

Yavaşça kendini aşağı bıraktı; ilk başta ayakkabı tabanlarının sürtünme gücünden yararlanarak, beden ağırlığının bir kısmını kayalardan destekleyebiliyordu, ama az sonra ayağı kaydı ve havada asılı kaldı. İpi dizinin altından gittikçe daha hızlı kaydırdı, hızını sağ omzuyla frenledi, dikkatle aşağıya baktı ve nihayet basamağa kondu. Şimdi de, bir ucundan çekerek ipi çözmeye çalıştı. Ama üstüste birkaç kere çektiği halde çalılıklar ipi bir türlü bırakmadı. Sıkışmıştı. Bunun üzerine kaya plakasının üstüne ata binercesine oturdu, ayaklarıyla destek alıp var gücüyle asıldı. Birdenbire keskin bir ıslık çalarak havada uçan ip, bir kamçı gibi ensesine indi. Yıldırım çarpmış gibi büzülüp kaldı. Sonra da birkaç dakika orada oturdu kaldı, çünkü dizleri titrediğinden daha fazla inmeye korktu. Bu sırada o adamı yine aşağıda yürürken gördü. Artık adam biraz daha büyük görünüyordu. Bu kadar açık renk olması ona tuhaf geldi, ayrıca kafasının biçimi ya da başındaki şey miydi, hayli garipti.

İşin en zor kısmını geride bıraktığını düşündüyse, yanılmıştı. Ama bunu düşünmemişti. Yine de hayalkırıklığına uğradı. Bundan sonraki yol gerçi teknik olarak daha kolay-

dı, ama paslı, çıtırdayan ölü çalılıkların yerini yağlı, parlak, siyah bir kütle aldı. Tel yumakları, küçük meyvelerle kaplı dallar gibi dizili duran o boğumlarla bezenmişti; Rohan onları hemen tanıdı.

Arada bir bunların içinden hafif bir vızıltıyla duman bulutçukları çıkıyor ve havada dolaşıyordu - o zaman Rohan donup kalıyordu, ama uzun süre değil, yoksa vadinin tabanına asla varamazdı. Bir süre kaya sırtına ata biner gibi oturup sürünerek, kayarak ilerledi. Ondan sonra kaya sırtı genişledi ve eğimi azaldı, böylece ayakta inmeye başladı, gerçi zahmetli bir inişti, ellerini kullanması gerekiyordu. Dikkati bölünmüş, iki yana birden yöneldiği için, bu uzun inişte ne kadar ilerlemiş olduğunun farkına bile varmadı. Arada bir tozlanan çalılıkların o kadar yakınından geçmek zorunda kalıyordu ki, fırçaya benzeyen teller koruyucu giysisine sürtünüyordu. Ama üzerinde süzülen, güneş ışığında kıvılcımlar saçan bulutçuklar, bir kere bile yanına yaklaşmadı. Nihayet boğazın kemik gibi sert beyaz taşlarla kaplı dibinden sadece birkaç metre yukarıda, çarşağa ayak bastığında saat onikiye yaklaşmıştı. Artık çalılık kuşağının aşağısındaydı. İnmiş olduğu yamacın yarısı, yükselmiş olan güneş tarafından aydınlatılıyordu. İstese, şimdiye kadarki yolunu baştan başa görebilecek durumdaydı, ama başını çevirmedi. Beden ağırlığını bir bacaktan ötekine vererek yokuş aşağı koşuyor, elinden geldiği kadar büyük bir hızla taştan taşa atlıyordu, ama çarşağın irili ufaklı taşları hışırdayarak ve paldır küldür peşinden geliyordu ve ansızın, kurumuş derenin hemen yakınında, altındaki taşlar kayıp gitti, yere o kadar hızla çarptı ki, oksijen maskesi ağzından kaydı ve Rohan yamaçtan yirmi otuz metre kadar aşağıya yuvarlandı. Tam yara beresine rağmen koşmaya devam etmek üzere yeniden ayağa fırlamıştı ki, yukarıdan gördüğü adamı gözden kaybetmekten korkuyordu, - iki yamaç da, özellikle de kar-

şı yamaç karanlık tünel girişleriyle doluydu - bir şey onu uyardı. Ne olduğunu anlayamadan yine keskin kenarlı taşların üstüne düştü ve kollarını açmış halde uzandı kaldı. Hafif bir gölge yukarıdan ona doğru alçaldı ve tekdüze, giderek yükselen, ıslıktan gümbürdemeye kadar tüm perdeleri kaplayan bir uğultuyla biçimsiz, siyah bir yün yumağı yaklaştı, onu sarmaladı. Belki gözlerini kapaması gerekirdi; ama kapatmadı. Son düşüncesi, koruyucu giysisine yerleştirilmiş aygıt şiddetli düşüş sırasında hasar görmüş müdür oldu, sonra hiç kıpırdamadan öylece kaldı, kıpırdamak istemedi. Göz bebeklerini bile oynatmadı, ama yine de üstünde, minik hareketlerle kaynayan bulutun durduğunu ve yavaşça titreyen bir kolunu kendisine doğru uzattığını gördü. Kolun ucunu yakından görebiliyordu, siyah mürekkepten bir girdabın ağzı görünüyordu.

Kafa derisinde, yanaklarında ve tüm yüzünde, sanki milyonlarca minicik parçadan oluşan bir nefes gibi kıpır kıpır, sıcak bir hava esintisi hissetti. Göğüs hizasında bir şey koruyucu giysisine süründü. Etrafını neredeyse zifiri karanlık sardı. Birden, minyatür bir kasırga hortumu gibi kıvrılan kol, buluta geri döndü. Vızıltı kulakları yırtacak kadar tizleşti. Sesten dişleri ağrıyor, onu kafasının orta yerinde hissediyordu. Sonra ses azaldı. Bulut hemen hemen dikine yükseldi, bir yamaçtan ötekine uzanan siyah bir sis haline geldi, eşmerkezli dönen yumaklara ayrıldı, sert çalılık kürküne kondu ve kayboldu. Rohan uzun süre kıpırtısız, ölü gibi yattı. Beyninden, belki de artık zamanı geldi, düşüncesi geçti. Artık kim olduğunu, buraya nasıl geldiğini ve burada ne aradığını hatırlamayacaktı. Bu düşünceyle birlikte öyle bir korkuya kapıldı ki, aniden doğruldu. Birden içinden gülmek geldi. Bunu düşünebildiyse bu, kurtulmuş olduğu, bulutun ona bir şey yapmamış olduğu, bulutu kandırmış olduğu anlamına geliyordu. Gırtlağında biriken ve şimdi

tüm bedenini sarsan, gıdıklanma gibi, budalaca gülüşü bastırmaya çalıştı. Bu isteriden başka bir şey değil, diye düşündü ve kalktı. Kendini neredeyse toplamıştı, en azından ona öyle görünüyordu; oksijen maskesini düzeltti ve etrafına bakındı. Adam ortada yoktu. Ama adımlarını duydu. Mutlaka bu yerden geçmiş ve boğazın ortasına kadar çıkıntı yapan yatay bir kayanın arkasında kaybolmuş olmalıydı. Onun arkasından koştu. Yankılanan ayak sesleri gittikçe yaklaştı; tuhaf ölçüde gürültülüydü; demirden botlar giymiş birisinin ayaklarını hızla yere vura vura yürümesi gibi. Rohan koştu ve topuğundan dizine kadar bütün incik kemiğini kaplayan bir sızı hissetti. İncitmişim diye düşündü ve telaşla kollarını sallayarak dengesini sağladı. Yine nefes alma güçlüğü çekiyordu, boğulacak gibiydi, o sırada onu gördü. Dev mekanik adımlar atıyor, ayakları taştan taşa konuyordu. Adımları yakındaki kaya duvarında kırbaç sesi gibi yankılanıyordu. Birdenbire Rohan'ın dünyası çöktü: bir robottu, insan değil! Arktanlardan biri. Onların akıbetini bir an bile düşünmemişti, felaketten sonra onların başına ne geldiğine kafa yormamıştı. Bulut saldırdığı sırada ortadaki nakliye aracındaydılar. Robotun sol kolunun hissiz bir şekilde sallandığını ve parçalanmış olduğunu gördü, bir zamanlar ışıl ışıl bir kubbe halindeki zırhı yamulmuştu ve çatlaklarla kaplıydı. Hayal kırıklığı büyüktü, ama yine de Rohan bundan sonraki arama çabaları boyunca yanında hiç değilse böyle bir dostu olacağı düşüncesiyle kendini daha iyi hissetti. Robota seslenmek istedi, ama bir şey onu bundan alıkoydu. Sadece hızlanıp onu geçti, önüne dikildi ve bekledi. İkibuçuk metrelik dev onu fark etmemiş görünüyordu. Radar anteninin çanak şeklindeki kulağı kısmen tahrip olmuştu - iyice yaklaşınca fark etti bunu - ve sol gözünün objektifinin bulunduğu yerde kenarları tırtıklı bir delik duruyordu. Ama buna rağmen güçlü ayakları üzerin-

de sağlam adımlar atıyor ve sol bacağını sürüyordu. Aralarında birkaç adımlık mesafe kaldığında Rohan ona seslendi, ama arktan kör biri gibi, doğruca üstüne yürümeye devam etti, Rohan son anda kenara kaçmak zorunda kaldı. Ondan sonra bir kere daha robotun yanına koştu, onu metal pençesinden tutmak istedi, ama robot kayıtsız bir hareketle kolunu çekti ve yoluna devam etti. Rohan, arktanın da saldırıya kurban gittiğini, ona güvenemeyeceğini anladı. Ama çaresiz makineyi öylesine kaderine terk etmek zor geldi ona. Ayrıca içinde bir merak uyandı; bu robot acaba nereye doğru gidiyordu, çünkü sürekli en düz yolu seçiyordu, sanki belirli bir hedefi varmış gibi. Kısa bir düşünme süresinden sonra -arktan bu arada yirmi otuz metre kadar uzaklaşmıştı- nihayet onu izlemeye koyuldu. Robot az sonra bir çarşağa vardı ve geniş ayaklarının altında kopan taş kaymalarına hiç ama hiç aldırmadan tırmanışa geçti. Çarşağın aşağı yukarı yarısına varmıştı ki, birdenbire düştü ve gerisin geriye yuvarlandı. Düşerken var gücüyle bacaklarını sallıyordu; o sırada bir başkası görse belki de gülesi gelirdi. Sonra doğruldu ve tekrar yamacı tırmanmaya başladı.

Rohan hemen döndü ve uzaklaştı. Ama daha uzun süre boyunca, kaya duvarlarında defalarca yankılanan, çarşaktaki gümbürtüleri ve tekrarlanan, hantal metal sürtünme seslerini duymaya devam etti. Şimdi hızlı ilerliyordu, çünkü yassı taşlarla kaplı dere yatağındaki yol epey düzdü ve hafif bir eğimle iniyordu. Buluttan eser yoktu, yalnız arada bir yamaçların üzerinde gözüne çarpan havadaki bir titreşim, kara çalılıklardaki kaynaşmayı hatırlatıyordu. Böylece boğazın, kayalık yükseltilerle çevrelenen bir vadi çanağına dönüşen en geniş yerine ulaştı. İki kilometre kadar uzakta kayalık geçit vardı; felaketin yeri. Şimdi olfaktometrenin eksikliğini ne kadar çok duyacağını düşündü. İnsan izleri ararken epey işe yarayan bu cihaz ne yazık ki bir yaya için

fazla ağır olacaktı. Dolayısıyla onsuz idare etmek zorundaydı. Durdu ve kayaları inceledi. Birilerinin metal çalılıkların arasına sığınmış olması mümkün değildi. Geriye mağaralar, tüneller ve kaya girintileri kalıyordu - durduğu yerden dört tane saydı. İç kısımlarında neler bulunduğunu gözlerden saklayan dik duvarlı, yüksek kaya eşikleri, olağan bir yürüyüşün epey ötesinde tırmanma zorluğu içeriyordu. Bu yüzden ilk iş olarak tünel girişlerini incelemeye karar verdi. Daha uzay gemisindeyken, hekimlerle ve psikologlarla birlikte, kayıpların nerelerde aranması gerektiği, yani nerelere saklanmış olabilecekleri üzerine kafa patlatmışlardı. Ama aslında bu toplantı ona pek yarar sağlamamıştı, çünkü amneziye uğramış birisinin davranışını kestirmek imkânsızdı. Kaybolanların Regnar'ın öteki adamlarının arasından dört kişilik bir grup halinde uzaklaşmış olması, onları diğerlerinden farklı kılan bir faaliyete işaret ediyordu. Ve aramış oldukları arazi üzerinde, dördüne ait izlerin buraya kadar birbirinden ayrılmamış olması da bir bakıma, hepsini bir arada bulma umudunu güçlendiriyordu - tabii hâlâ hayattalarsa ve kayalık geçidin yukarısında ayrı yönlere dağılmadılarsa. Rohan arka arkaya iki küçük ve dört de büyük mağara tünelini aradı; bunların içine nispeten kolay ulaştı - sadece birkaç eğimli kaya levhasının üzerinden tırmanması yetmişti. Bu tehlikesizdi ve sadece birkaç dakika sürdü. Son tünelde, ilkönce ikinci arktanın iskeleti sandığı, kısmen su altında kalmış metal parçalarına rastladı; ama bunların çok eskilere ait olduğunu anladı ve gördükleri, bildiği herhangi bir konstrüksiyonu hatırlatmıyordu. Sanki cilalanmış gibi kaygan görünen kubbe tavan zayıf gün ışığını yansıttığı için içi görünen sığ bir su birikintisinin içinde, tuhaf, uzun bir şekil yatıyordu; az çok, beş metre uzunluğundaki bir haça benziyordu. Dışına kaplanmış olması gereken sac çoktan çürüyüp dağılmış, zeminde çamurla karışıp pas kırmızısı

bir kütle oluşturmuştu. Rohan'ın bu olağanüstü bulguyu uzun uzadıya incelemeye zamanı yoktu; belki de, ölü evrimden galip çıkan bulutun soyunu tükettiği şu makro otomatlardan birisinin enkazıydı bu. Sadece görüntüyü zihnine kazıdı: herhalde yürümekten ziyade uçmaya yaramış olan bir dizi kayış ve çubuğun bulanık dış hatları. Zaman gittikçe daha fazla acele etmeyi gerektiriyordu, hemen sonraki mağaraların içlerini aramaya koyuldu. Ama sayıları o kadar fazlaydı - vadi tabanından bakınca dik kaya duvarlarının içinde yer yer karanlık pencere sıraları halinde görünüyorlardı - ve yer yer, içinde buz gibi suların şırıldayarak aktığı, pek çoğu suyla dolu dimdik kuyulara ve çukurlara dönüşen yeraltı galerileri o kadar çok dönemeç yapıyordu ki, içlerine çok fazla ilerlemeye cesaret edemiyordu. Dahası, biraz zayıf ışık veren küçük bir el feneri vardı yanında sadece ve özellikle de birkaç kere rastladığı, yüksek tavanlı geniş mağaralara ve sayısız galeriye açılan tünellerde bu ışık neredeyse hiç işe yaramadı. Nihayet, bitkinlikten neredeyse yığılıp kalacak haldeyken, az önce içini aradığı bir mağaranın çıkışında, güneş ışığının ısıttığı yassı bir taşın üstüne oturdu, bir konsantre besin çubuğunu çiğnedi ve kuru lokmanın arkasından mağaranın kaynak suyundan içti. Birkaç kere, bulutun yaklaşma sesini duyduğunu sandı, ama duyduğu herhalde sadece, vadinin yukarı kısımlarından yankılanarak gelen, arktanın ayak sesleri olmalıydı. Elindeki kıt erzakı midesine indirdikten sonra kendini çok daha iyi hissetti. Onu en fazla şaşırtan şey, tehlikeli komşulardan gittikçe daha az rahatsızlık duymasıydı: kara çalılıklar, yamaçlardan yukarıya doğru uzanıyordu, baktığı her yer o çalılıklarla kaplıydı.

Mola vermiş olduğu mağaranın önündeki kaya çıkıntısından aşağı indi ve vadinin öteki tarafındaki kuru taşların üzerinde uzanan bir tür ince, paslı şeridi fark etti. Oraya

vardığında, kan izleriyle karşılaştı. Tamamen kurumuş ve renk değiştirmişlerdi, kireç taşını andıran o kayalık taşların olağanüstü beyazlığı olmasaydı, bu izleri kesinlikle fark etmezdi. Yaralının gidiş yönünü anlamaya çalıştı, ama başaramadı. Böylece rastgele, vadinin yukarısına doğru yürümeye başladı; belki de tepegöz ile bulut arasındaki savaş sırasında yaralanmış ve savaş alanından uzaklaşmaya çalışmış bir adamın izleriydi diye düşündü. İzler kesişti, bazı yerlerde kesildi, ama nihayet, Rohan'ın ilk aradığı mağaralardan birisinin yakınlarına kadar gitti. Daha da şaşırtıcı olan şey, mağara girişinin yanında, daha önce fark etmediği, dikey, kuyu gibi dar bir yarığın bulunduğunu görmesiydi. Kan izleri orada sona erdi. Rohan diz üstü çöktü ve yarı karanlık deliğin içine doğru eğildi. En korkunç şeylere hazırlıklı olduğu halde, yine de bir anlık bir çığlığı bastıramadı, çünkü boş göz çukurlarıyla ve dudaksız dişleriyle, Benningsen'in kafasıyla karşılaştı. Onu, talihin bir cilvesi ile camları sağlam kalmış olan ve bu kayalık tabutun üstünü yarı yarıya kapatan kireç taşı levhasının arasından düşen güneş ışığıyla parıldayan gözlüğünün altın çerçevesinden tanıdı. Jeolog çökmüş taşların arasında sıkışıp kalmış, omuzlarına kadar taş kuyusunun doğal dokusuna gömülmüştü, bu yüzden de bedeni dik duruyordu. Rohan adamdan geriye kalanları bu şekilde geride bırakmak istemedi, ama cesaretini toplayıp cesedi kaldırmaya çalıştığında, koruyucu giysinin kalın kumaşının içindeki vücut dokusunun, elinin altında dağılmakta olduğunu hissetti. Her gün buraya sızan güneş ışınlarının etkisiyle hızlanan çürüme, çoktan işini görmüştü. Rohan sadece, giysinin göğüs cebindeki fermuarı açıp bilimadamının künyesini aldı. Yoluna devam etmeden önce, kalan son gücüyle en yakındaki kaya parçalarından birisini yuvarlayarak kayalık çukurun üstünü örttü.

İlki bulunmuştu. Rohan oradan bir miktar uzaklaştıktan

sonra, aslında cesedi radyoaktivite bakımından muayene etmesi gerektiği aklına geldi, çünkü Benningsen'in ve diğerlerinin kaderi hakkında bu bilgi fikir verecekti. Yüksek yoğunlukta radyoaktif ışıma varsa, ölünün atom savaşının meydana geldiği yerin yakınında bulunmuş olduğu anlaşılacaktı. Ama ölçüm yapmayı unutmuştu, artık hiçbir güç onu, taşı kenara itip mezara tekrar bakmaya zorlayamazdı. Aynı anda da, arama faaliyetinde tesadüfün ne kadar büyük rol oynadığının bilincine vardı, çünkü az önce de kuşkusuz buraları iyice araştırmıştı.

Yeni bir düşünceye kapıldı ve telaşla kan izlerinin peşinden yürüyerek, izlerin başlangıç noktasını bulmaya çalıştı. İzler neredeyse dümdüz bir çizgi halinde vadinin aşağı kısmına doğru gidiyordu, atom savaşının meydana geldiği yere doğru ilerliyordu. Ama birkaç yüz adım atmıştı ki, izler birden yana saptı. Jeolog çok kan kaybetmişti, aslında bu kadar uzağa gidebilmiş olması hayret vericiydi. Felaketten beri üzerlerine tek bir damla yağmur düşmeyen taşlar koyu kan lekeleriyle doluydu. Rohan sallantılı birkaç büyük kaya blokunu tırmandı ve kendini, çıplak bir kayalık sırtın altında bulunan geniş, havuz biçimli bir çukurda buldu. İlk gördüğü, bir robotun doğaüstü büyük, metal ayak tabanı oldu. Yan yatmıştı ve besbelli ki bir Weyr yaylım ateşiyle orta yerinden biçilmişti. Biraz ötesinde isle kararmış bir miğfer giymiş bir adam, yarı oturur vaziyette, neredeyse ikiye katlanmış bir giysi gibi, bir taşa yaslanmıştı. Adam ölüydü. Silah gevşemiş elinde duruyor ve parıldayan namlusu da yere değiyordu. Rohan adama hemen dokunmaya cesaret edemedi, önce yanına diz çöktü ve yüzüne bakmaya çalıştı, ama o da Benningsen'in yüzü gibi çürümüş, tanınmaz hale gelmişti. O sırada adamın büzülmüş omzuna asılı geniş, basık jeolog çantasını gördü. Regnar'ın kendisiydi bu, kraterde saldırıya uğrayan keşif kolunun yöneticisi. Radyoaktivite

ölçümleri, arktanın bir Weyr şarjıyla parçalanmış olduğunu gösterdi: Gösterge, ender rastlanan topraklara özgü izotoplar kaydediyordu. Rohan, Regnar'ın da künyesini almak istedi, ama bu sefer kendini buna bir türlü zorlayamadı. Sadece çantanın kayışını çözdü, çünkü bu şekilde cesedin kendisine dokunması gerekmiyordu. Ama çanta ağzına kadar mineral örnekleriyle doldurulmuştu. Bir an düşündükten sonra bıçağıyla, jeoloğun deriye tutturulmuş monogramını kesip cebine attı, sonra da yüksek bir taşın üstüne çıkıp cansız sahneyi bir kere daha gözden geçirerek burada neler olup bittiğini anlamaya çalıştı. Regnar robota ateş etmiş görünüyordu. Robot ona ya da Benningsen'e saldırmış mıydı? Ama nihayetinde, amnezi ile felç olmuş bir insan saldırıya karşı koyabilir miydi ki? Bilmecenin çözümünü bulamayacağını anladı, aramaya devam etmek zorundaydı. Tekrar saate baktı: beşe birkaç dakika kalmıştı. Sadece kendi oksijen rezervine güvenecekse, o zaman artık dönüşe geçmesi gerekiyordu. O anda birden, Regnar'ın cihazındaki oksijen tüplerini sökebileceği aklına geldi. Ölünün sırtındaki cihazı kaldırdı ve tüplerden birinin dolu olduğunu gördü. Bu tüpü, kendi tüplerinden boşalmış olanıyla değiştirdi ve cesedin etrafına taş yığmaya koyuldu. Bu iş neredeyse bir saatini aldı, ama kendi oksijen yedeğini ona teslim etmekle ölünün bu hizmetin karşılığını fazlasıyla ödemiş olduğu inancındaydı. Küçük taş yığınını yeni tamamlamıştı ki, aslında bir silahı olsa iyi olacağını düşündü, şarjı hâlâ dolu Weyr silahı gibi bir silah. Ama bu sefer de, geç kalmıştı ve yola eli boş devam etmek zorunda kaldı.

Saat altıya yaklaşmıştı. O kadar yorgundu ki, ayaklarını zor kaldırıyordu. Uyarıcı bir ilaçtan dört tableti daha kalmıştı. Birini ağzına attı ve bir dakika sonrasında, gücünün geri geldiğini hissedip yerden kalktı. Artık nereye bakması gerektiği hakkında hiçbir fikri olmadığından, doğruca ka-

yalık geçide doğru yürüyordu. Oraya bir kilometre yaklaştığı sırada gösterge, artan ölçüde radyoaktif kirlenme uyarısı verdi. Önceleri kirlenme azdı, yürümeye devam etti ve etrafındaki araziyi gözlemledi. Boğazın pek çok dönemeci olduğu için, kayalardan sadece bazılarının yüzeylerinde bir erime sürecine ait izler görünüyordu. İlerlemeye devam etikçe, o karakteristik, çatlaklı eriyik tabakasına daha sık rastlamaya başladı ve sonunda dev kabarcıklar halinde donakalmış koca kaya kütleleriyle karşılaştı, bunların üst yüzeyi termik deşarjların darbeleri altında eriyip camlaşmıştı. Aslında burada işi kalmamıştı, ama yürümeye devam etti. Bileğindeki ölçüm saati hafif, giderek hızlanan tiktaklar çıkardı, ibre göstergenin üzerinde delice dans ediyordu, bir ölçek çizgisinden ötekine zıplayıp duruyordu. Nihayet uzaktan, kaya kapısının çökmüş ve çukurda kalan bir düzlüğün içine düşmüş kalıntılarını seçebildi. Hepsi birden, içine dev bir taşın düşmesiyle etrafa sıçrarken suları esrarengiz şekilde donakalmış küçük bir göle benziyordu. Kaya sütunu kalın bir lav kabuğuna dönmüş, bir zamanlar üstünü kürk gibi kaplayan metal çalılıklar ise küllerle kaplı tek bir yumak olmuştu. Boğazın içlerinde, kaya duvarları arasında daha açık renkli dev çatlaklar görünüyordu. Rohan alelacele geri döndü.

Bir kere daha tesadüf yardımına koştu. Savaş meydanının arkasındaki, çok daha geniş ikinci bir kaya kapısına vardığı zaman, yine giderken yanından geçmiş olduğu bir yerde metal bir nesnenin parladığını gördü. Bir oksijen cihazının alüminyum redüktörüydü. Kayalık ile kurumuş dere yatağının arasındaki sığ bir çatlağın arasında, isle kararmış bir koruyucu giysinin sırtı duruyordu. Cesedin kafası yoktu. Korkunç hava basıncı adamı bir taş yığınının üzerinden aşırmış ve kayalara çarpmıştı. Biraz ötesinde hasar görmemiş haldeki silah çantası yatıyor, içinden de Weyr silahı gö-

rünüyor, sanki az önce temizlenmiş gibi parıldıyordu. Rohan onu yanına aldı. Ölünün kimliğini tespit etmek istedi, ama imkânsızdı.

Boğazın yukarısına doğru yürüdü. Doğu yamacındaki ışık kızıla dönmeye başlamıştı bile ve güneş dağ sırtının ardında alçaldıkça, kızıllık alevden bir perde gibi daha yükseğe çıkıyordu. Saat yediye çeyrek vardı. Rohan gerçek bir açmazla karşı karşıyaydı. Şimdiye kadar, en azından bir bakıma, şanslı çıkmıştı: görevini tamamlamış, sağ kurtulmuştu, gemiye dönebilirdi. Dördüncü adamın artık hayatta olmadığı - bundan emindi - kuşkusuzdu, ama nihayetinde kendisi henüz "Yenilmez"deyken de bu ihtimal çok güçlüydü. Buraya, emin olmak için gelmişti. O halde geri dönmeye hakkı var mıydı? Regnar'ın cihazına borçlu olduğu ek oksijen rezervi altı saat daha yeterdi. Ama önünde, hiçbir şey yapamayacağı koca bir gece vardı, sadece bulut yüzünden değil, asıl olarak, çok fazla bitkin düştüğü için. İkinci bir tablet yuttu ve onun etki göstermesini beklerken, bundan sonrası için bir ölçüde mantıklı bir plan oluşturmaya çalıştı.

Batmakta olan güneşin kan kırmızısı ışığı şimdi, tepesindeki kaya dikitleri üzerindeki siyah çalılıkların üstüne gittikçe daha koyu tonlar halinde dökülüyordu, çalılıkların dikenli uçları koyu bir mor renginde parlıyor, kıvılcımlar saçıyordu.

Rohan hâlâ bir karara varamıyordu. Bu şekilde dev kaya blokunun altında otururken uzaktan, yaklaşmakta olan bulutun pes vızıltısını duydu. Ne gariptir ki korkmadı. Tek bir gün içerisinde onunla ilişkisi garip bir değişim geçirmişti. Artık nasıl ki bir dağcı, buzul duvarlarının ardında pusuya yatmış ölümden korkmazsa, o da nereye kadar gidebileceğini biliyordu ya da en azından bildiğine inanıyordu. Ancak içinde olup biten bu değişimin çok da farkında değildi, çünkü kayalıkları kaplayan siyah çalılıklar morun bütün

tonlarında parıldarken, onda hüzünlü bir güzellik görmeye başladığı o ilk anı, hafızasına kaydetmemişti. Ama şimdi, iki siyah bulutu gördükten sonra -karşıdaki yamaçlardan iki bulut yükseliyor ve ona doğru yaklaşıyordu- hiç kımıldamadı, hatta yüzünü taşlara bastırarak siper bile almadı. Nihayet, ne yaptığının hiçbir önemi yoktu, yeter ki şu gizli, küçük aygıt çalışsındı. Koruyucu giysinin üstünden elleriyle yoklayarak bozuk para biçimindeki yuvarlak kapağı buldu, parmak uçlarıyla hafif bir titreşim hissetti. Tehlikeye davet çıkarmak istemiyordu, bu yüzden beden duruşunu gereksiz yere değiştirmemek için daha rahat bir şekilde oturup yerleşti. Bulutlar şimdi boğazın iki yakasını da kaplıyordu. Siyah düğümlerin içinden düzenli bir akım geçiyor gibi görünüyordu, çünkü kenarlarda yoğunlaştılar, iç yüzeyleri gittikçe daha fazla kıvrıldı ve birbirine yaklaştı. Sanki dev bir heykeltraş müthiş hızlı, görünmez el hareketleriyle onlara biçim veriyor gibiydi. İki bulut arasındaki en yakın noktalar arasında kıvılcımlar halinde birkaç kısa elektrik deşarjı oldu. Birbirlerine doğru hızla uçuyor gibi görünüyorlardı, buna rağmen herbiri kendi tarafında kaldı, sadece ortadaki yumaklar hızlı bir ritimle titreyip duruyordu. Çakan şimşeklerin ışığı tuhaf şekilde karanlıktı. İki bulut saniyeler boyunca, havada donup kalmış bir milyar gümüşümtırak siyah kristal gibi parladı. Sonra kayalıklar gökgürültüsünü, sanki üzerlerine ses azaltıcı özel bir kumaş kaplanmış gibi, zayıf ve boğuk bir şekilde birkaç kere yankılayarak geri gönderir göndermez, siyah denizin iki yakası kükreyerek ve son ana kadar gerilmiş bir yay gibi hareket ederek birleştiler ve birbirleriyle kaynaştılar. Altlarındaki hava, güneş batmış gibi, karardı, aynı anda da içinde akılalmaz hızla oynayan çizgiler belirdi ve Rohan ancak aradan bir zaman geçtikten sonra, karşısındakinin vadi tabanının ürkünç ve garip bir şekilde çarpılmış yansıma görüntüsü

olduğunun farkına vardı. Bu arada bulut örtüsünün altındaki hava dalgalandı, genişledi, ta ki sonunda, resim sanki süregiden, esrarengiz bir ritim içerisinde bir tutuşup bir söner gibi durmadan titreyip dansettiği halde, kafası karanlığın içine doğru uzanan, kıpırdamadan ona bakmakta olan bir insan vücudunun dış hatlarını görene kadar. Ve yine ancak saniyeler geçtikten sonra, iki bulutun yan yüzeyleri arasındaki boşluğun içinde süzülmekte olan, kendi görüntüsünün bir tür aynadaki yansımasını tanıyabildi. Bulutun akıl erdirilemez faaliyeti karşısında öylesine hayrete düştü, öylesine felce uğradı ki, her şeyi unuttu. Bulutun belki de onun, bu taşların ortasındaki yaşayan en son insanın mikroskobik varlığından, haberdar olduğunu düşündü, ama bu düşünce de onu ürkütmedi. Bu düşünce çok fazla imkânsız göründüğü için değil - artık hiçbir şeyin imkânsız olduğuna inanmıyordu - anlamını hiçbir zaman kavrayamayacağı - bundan tamamıyla emindi - bu karanlık gizeme tanık olmak için büyük bir istek duyduğundan. Arasından uzaktaki kayalık yamaçların zayıf bir imge halinde seçilebildiği, kendi bedeninin boşlukta yansıyan dev görüntüsü, bulutun gölgelerinin ulaşmadığı vadinin üst kesimlerinin önünde eriyip dağılıyordu. Aynı sırada da bulutun içinden sayısız kol ayrılıp ona doğru uzanıyordu. Bulut bu kollardan birkaçını geri emdiği zaman yerlerine başkaları çıkıyordu. Gittikçe yoğunlaşan siyah bir yağmur yağdı. Rohan'ın üstüne minicik kristaller düşüyor, kafasına sürünüyor, koruyucu giysisinin üzerinden aşağı kayıyor, kırışıkların arasında birikiyordu. Siyah yağmur durdu ve bulutun sesi, sadece bu vadiyi değil, herhalde gezegenin bütün atmosferini kaplamış olan bu gümbürtü, kabarıp yükseldi. Bulutun içinde tek tük girdaplar, içerisinden gökyüzünün görülebildiği pencereler oluştu. Siyah manto ortasından yırtıldı, iki bulut dağı hantalca ve sıkıntıyla çalılıklara doğru süzüldü, alçaldı

ve nihayet kıpırtısız bir durgunluk içinde yok oldu.

Rohan hâlâ kımıldamıyordu. Üstünü kaplayan kristalleri üzerinden silkelemenin doğru olup olmayacağım kestiremiyordu. Onlardan her yerde vardı, az öncesine kadar kar beyazı ışıldayan koca dere yatağı, şimdi üstüne mürekkep püskürtülmüş gibi görünüyordu. Büyük bir dikkatle üçgen bir kristali parmaklarının arasına aldı ki, o anda o şey sanki canlanıverdi, hafif bir sıcaklık vererek eline süründü ve Rohan içgüdüsel bir tepkiyle avucunu açınca da havalanıp gitti. Bir anda, sanki önceden kararlaştırılmış bir işaret üzerine, etrafı bir karınca yuvası gibi kaynaşmaya başladı. Ama bu hareket sadece ilk birkaç saniyesi boyunca karman çormandı, sonra siyah noktalar, yeri örten bir tür is tabakası oluşturdu, yoğunlaştı, kümeleşti ve sütunlar halinde yükseldi. Sanki kayalar, alevi ve ışığı olmayan dev, duman tüten adak meşalelerine dönüşmüştü. Ve ancak şimdi akılalmaz bir şey oldu: Yükselen kovan neredeyse buluttan bir top gibi vadinin tam ortasının üzerinde asılı durduğu sırada, yavaşça kararan gökyüzünün önünde önceki bulutlar devasa, siyah balonlar gibi, çalılıkların arasından ortaya çıktı ve muazzam bir hızla topun üstüne atıldı. Rohan çarpışan hava kütlelerinin tuhaf çıtırtılarını duyduğunu sandı, ama bu herhalde bir yanılsamaydı. Bir savaşa tanık olduğuna, o bulutların bu ölü böceklerden kurtulmaya çalışarak onları aralarından çıkarıp boğazın dibine attığına inanmaya başlamıştı ki, yanıldığı ortaya çıktı. Bulutlar bölündü, pamuksu küreden geriye hiçbir şey kalmadı. Bulutlar onu yutmuştu. Az sonra sadece kaya zirveleri, günün son güneş ışınları içinde kanıyor, geniş vadi çanağı sessiz ve terk edilmiş görünüyordu.

Rohan ayağa kalktı ve dengesini bulmakta güçlük çekti. Ölünün üstünden o kadar aceleyle kapıp aldığı Weyr silahıyla gülünç göründüğünü hissediyordu, daha da öte, için-

de sadece ölü biçimlerin muzaffer halde varoluşlarını sürdürebilmiş olduğu, hiçbir zaman yaşayan bir yaratığın gözlerinin görmeyeceği esrarengiz işlemleri yürütmek üzere var olduğu bu mükemmeliyete ulaşmış ölümün vadisinde kendini tamamen lüzumsuz hissetti. Az önce olup bitenlere dehşetle değil, afallamış ve içi hayranlıkla dolu tanık olmuştu. Hiçbir bilimadamının hissettiklerini paylaşamayacağını biliyordu, ama artık geri dönmeyi sadece arkadaşlarının ölümü hakkında haber götürmek için değil, gezegene dokunulmamasını talep etmek için de istiyordu. Yavaşça aşağıya doğru yürürken, her yer bizim için öngörülmüş değil, diye düşündü. Gökyüzü henüz aydınlıktı ve çok geçmeden savaş meydanına ulaştı. Ancak orada acele etmesi gerekiyordu, çünkü çöken karanlığın ortasında tehditkâr gölgeler gibi yanından kayıp geçen camlaşmış kayalıkların ışıması gittikçe yükseliyordu. Hatta sonunda koşmaya başladı. Kaya duvarları adımlarının yankısını alıp taşıyordu, telaşını dev boyutlara ulaştıran bu tükenmeyen yankının içinde gücünün son demleriyle taştan taşa atlayarak, tanınmaz halde erimiş makine kalıntılarının yanından geçti ve dönemeçli bir yokuşa vardı, ama radyasyon ölçerin göstergesi burada da yakut kırmızısı bir renkte yanıyordu.

Nefes almakta zorlandığı halde, duramazdı, bu yüzden neredeyse hiç yavaşlamadan, tüpün redüktörünü hemen hemen sonuna kadar açtı. Oksijen boğazın sonunda tamamen tükenecek olsa ve gezegenin havasını solumak zorunda kalsa bile, taşların her santimetrekaresinin öldürücü ışınlar saçtığı bu yerde biraz daha fazla kalmaktan çok daha iyiydi. Tepegözün yenilgi sırasında geri çekilirken arkasında bıraktığı donmuş lav akıntıları kaygan, hatta yer yer cam gibi olduğundan, rahat koşabiliyordu. Neyse ki ayakkabılarının tabanı kaygan zemine iyi yapışıyordu, böylece ayağı kaymadı. Hava o kadar kararmıştı ki, aşağıya iniş yolunu

sadece, camlaşmış tabakanın altından orada burada ışıltı halinde seçilebilen açık renkli taşlar sayesinde görebiliyordu. Hiç durmadan aşağıya. Önünde bu şekilde en azından üç kilometrelik bir yolun daha olduğunu biliyordu. Böyle delice koşarken hesap yapmak imkânsızdı, ama yine de arada bir, radyasyon ölçerin yanıp sönen kırmızı uyarı göstergesine bir göz atıyordu. Anhilasyonla yamulup büzülmüş kayaların arasında daha bir saat kalabilirdi, ondan sonra iki yüz Röntgen dozunu aşmış olacaktı. Bir saat onbeş dakika da idare ederdi, ama o zamana kadar çölün kenarına ulaşamazsa, bir daha acele etmesine hiç gerek kalmayacaktı.

Yirmi dakika kadar sonra kriz başladı. Kalbini, ta içinden göğsünü bir parçalamaya çalışan, bir sıkıştıran acımasız, karşı konmaz bir şey olarak hissetti, oksijen ağzını ve gırtlağını, ateş yutmuş gibi yakıyordu, gözlerinde kıvılcımlar oynaşıyordu, ama en korkuncu, artık sık sık sendeliyordu. Radyasyon gerçi biraz azalmıştı, gösterge karanlıkta sönmekte olan bir kor kömür gibi ışıldıyordu, ama buna rağmen koşmak zorunda olduğunu, hiç durmadan koşmak zorunda olduğunu biliyordu, oysa bacakları daha şimdiden emrini dinlemez olmuştu. Bedeninin her lifi usanmıştı, içindeki her şey, durmasını, kendini serin, zararsız görünen çatlak cam zeminin üstüne atmasını haykırıyordu. Başını kaldırıp yıldızlara bakmak istediğinde dengesini kaybetti ve öne doğru, ellerinin üstüne düştü. Hıçkırarak nefes aldı. Ellerinden destek alarak doğruldu, ayağa kalktı, sarhoş gibi birkaç adım attı, sonra ritmi geri döndü ve onu ileriye taşıdı. Artık zaman duygusunu kaybetmişti. Bu kör siyahlığın ortasında yolunu nasıl buluyordu ki? Bütün ölüleri unutmuştu, Benningsen'in kemiklerindeki gülümsemeyi, taşların altında, parçalanmış arktanın yanında yatan Regnar'ı, kimliğini tespit edemediği kafası kopmuş adamı, hatta bulutu bile unutmuştu. Bu karanlık onu kamburlaştırmış, çö-

lün üzerindeki yıldızlarla kaplı kocaman gökyüzünü görmek için açtığı gözlerini kan çanağına çevirmişti. Kumların ıssızlığı kurtuluşuydu. Körlemesine koşuyor, göz kapakları tuzlu teriyle ıslanmıştı, hâlâ içinde kaldığına hayret ettiği bir güç onu taşıyordu. Sanki bu koşu ve bu gece hiç bitmeyecek gibiydi.

Ayakları artık ilerleyemez olup yere gömülmeye başladığında, aslında hiçbir şey görmez olmuştu. Son bir çaresizlik nöbeti içinde başını kaldırdı ve birdenbire, çölün içinde olduğunu anladı. Ufuktaki yıldızları gördü, ama bacakları kendini koyverdiğinde, gözleriyle radyasyon ölçerin göstergesini aradı, ama göremedi: kararmıştı, suskundu, görünmeyen ölümü, arkasındaki donmuş lavların yatağında bırakmıştı. En son düşüncesi bu olmuştu, çünkü yüzünde pürüzlü, serin kumları hissettiği zaman uykuya değil, içerisinde bütün vücudunun hâlâ umarsızca çalışmaya devam ettiği bir durgunluğa gömüldü. Kaburgaları titriyor, kalbi koşturuyordu. Ama mutlak bitkinliğin sarhoşluğundan daha derin bir başkasının içine kayıp gitti ve nihayet bilincini kaybetti.

Birden irkilerek kendine geldi, nerede olduğunu bilmiyordu. Ellerini kıpırdattı, parmaklarının arasından süzülen ince kumu hissetti, doğrulup oturdu ve elinde olmadan inledi. Sıcaklamıştı. Yavaşça kendine geliyordu. Manometrenin ışıklı ibresi sıfırdaydı. İkinci tüpte ise henüz 18 atmosfer vardı. Tüpün musluğunu açtı ve ayağa kalktı. Saat bir idi. Yıldızlar karanlık gökyüzünde gayet belirgindi. Pusulanın yardımıyla gitmesi gereken yönü buldu ve yola koyuldu. Saat üçte son kalan besin tabletini aldı. Saat dörde birkaç dakika kala oksijen tükendi. Cihazı attı, yürümeye devam etti, önceleri çekinerek nefes alıyordu. Ama yaklaşan sabahın serin havası ciğerlerini doldurdukça adımları hızlandı ve zaman zaman dizlerine varana kadar içine gömül-

düğü kumulların arasındaki yürüyüşünden başka hiçbir şey düşünmemeye gayret etti. Biraz sarhoş gibiydi, ama bunun atmosferin gazlarından mı, yoksa aşırı yorgunluktan mı kaynaklandığını bilemiyordu. Saatte dört kilometre yürümeyi başaracak olursa, onbire doğru uzay kruvazörüne varmış olacağını hesapladı.

Hızını adımölçeriyle kontrol etmeyi denedi, ama başaramadı. Samanyolu dev, beyaz bir şerit halinde gökyüzü kubbesini eşitsiz iki bölüme ayırıyordu. Artık yıldızların zayıf ışığına o kadar alışınıştı ki, büyük kumulların etrafından dolaşabiliyordu. Bata çıka gidiyordu, birden ufukta, içinde yıldızların olmadığı tuhaf bir leke, köşeli bir siluet gördü. Ne olduğunu bilmeden oraya yöneldi, koştu, kumlara gittikçe daha derinlemesine gömülüyordu, ama bunu hissetmiyordu bile. O sırada uzanmış elleriyle, kör biri gibi, sert bir metale çarptı. Bir arazi aracıydı, boş ve terk edilmiş halde duruyordu. Belki, Horpach'ın önceki sabah gönderdiği araçlardan biri, belki de Regnar'ın grubuna ait bir başkası. Bunlardan hangisi olduğunu düşünmedi, orada durdu, soluk soluğa, iki koluyla araca sarıldı. Yorgunluk onu yere bastırıyordu. Aracın yanında kuma uzanmak, uyumak ve gün doğduktan sonra yola devam etmek...

Ağır ağır kendini aracın zırhlı sırtı boyunca yukarı çekti, kapak tutamağını yokladı ve tavan kapağını açtı. Pano ışıkları yandı. Aşağıdaki koltuğa doğru kaydı. Evet, nihayet sarhoş halde olduğundan emin oldu, mutlaka gazdan zehirlenmişti, çünkü düğmeleri bulamıyordu. Yerlerini hatırlayamıyordu, hiçbir şey bilmiyordu... Nihayet eli kendiliğinden, yıpranmış bir düğmeye bastı ve onu yana itti. Motor hafifçe vınladı ve çalıştı. Rohan döner pusulanın kapağını açtı. Yalnız tek bir sayıyı gayet iyi hatırlıyordu, dönüş rotasını. Araç bir süre karanlıkta ilerledi, Rohan farların varlığını unutmuştu.

Beşte henüz ortalık karanlıktı. O sırada karşıda, beyaz ve mavimtırak yıldızların arasındaki uzaklarda, ufkun hemen üzerinde, alçakta duran yakut renginde bir yıldız gördü. Rohan uykulu gözlerini kırpıştırdı. Kırmızı bir yıldız? Olacak iş değil... Sanki yanında birisi oturuyor gibi geldi, mutlaka Jarg'dı ve ona sormak istedi, bu nasıl bir yıldız olabilirdi? Aniden yüzüne bir tokat yemiş gibi irkildi. Uzay kruvazörünün pruva ışığıydı. Doğruca, karanlığın içindeki bu yakut kırmızısı damlacığın üstüne doğru yol alıyordu. Işık yavaş yavaş yükseldi ve nihayet, içinde uzay kruvazörünün dış mantosunun ışıldadığı parlak bir küre halini aldı. Kadranların arasındaki kızıl göz parladı, zil çaldı ve yakında bir güç alanının bulunduğu uyarısını verdi. Rohan motoru kapattı. Araç bir kumul yamacından aşağıya kaydı ve durdu. Bir kere indikten sonra tekrar içine binecek gücü bulacağından emin değildi. Torpido gözüne uzandı ve bir işaret tabancasını çıkardı ve eli titrediği için de, dirseğini direksiyona dayadı, elini öteki eliyle destekledi ve tetiğe bastı. Karanlığın içinde kırmızı-turuncu bir şerit yükseldi. Işaret mermisinin kısa uçuşu aniden bir yıldız yağmuru halinde sona erdi - görünmez bir cama isabet etmişcesine, güç alanının duvarına çarpmıştı. Tekrar tekrar ateş etti, ta ki şarjör kuru bir sesle tıkırdayana kadar. Cephaneyi tüketmişti. Ama zaten onu fark etmişlerdi. Herhalde ilk olarak kumanda merkezindeki nöbetçiler alarm vermiş olmalıydı, çünkü uzay kruvazörünün tepesinin hemen altında, neredeyse aynı anda iki büyük Jüpiter lambası yandı; lambaların beyaz ışıktan dilleri kumları yaladı ve aracın üzerinde kesişti. Aynı zamanda rampa parlak bir ışıkla aydınlandı ve personel asansörünün kulesi, neon lambalarıyla parlamaya başladı. Birkaç saniye içinde iskeleler insanlarla kaynamaya başladı, kıç bölümünün çevresindeki kumullarda farlar yandı, döndü ve çıkardıkları ışık huzmeleri sallanmaya başladı, sonra

mavi işaret ateşleri diziler halinde parladı ve güç alanından geçen yolun açıldığını gösterdi.

İşaret tabancası Rohan'ın elinden düşmüştü ve ne zaman aracın yan kanadından aşağıya kaymış olduğunun farkında değildi. Yalpalayan, abartılı büyük adımlarla, doğal olamayacak kadar dik bir duruşla, parmaklarındaki tahammül edilmez titremeyi bastırmak için yumruklarını sıkmış halde, doğruca yirmi kat yüksekliğindeki uzay gemisine doğru yürüdü; gemi sönükleşen gökyüzünün önünde kıpırtısız azametiyle öylesine muhteşem duruyordu ki, sanki gerçekten yenilmezdi.

Sözlük

Algısal dil merkezi: Şakakların üst kısmındadır, konuşma seslerini oluşturmaya ve dil kavrayışına yarar. Kelimelerin sesleri orada saklanır.

Anhilasyon: Maddeyi ışınlara dönüştürerek yok etme.

Başucu: Enlem ve boylam daireleri arasındaki açı.

Dirac, Paul (1902-1984): Pozitif elektronların varlığını kanıtlayan kuantum fizikçisi. (Öyküdeki güç alanının bu prensibe göre çalıştığı varsayıldığından, alanı yayan verici antenler Dirac emitörleri olarak anılıyor.)

Engram: Zihinsel algıların beyin kabuğundaki izleri.

Ferrometre: Bir ortamdaki demir oranını ölçen cihaz.

Geiger sayacı: Radyasyon ölçme cihazı.

Hibernasyon: Vücut ısısını kontrollü şekilde düşürerek (dondurarak) uzun süreli uyku durumuna geçirme

Homeostatik: Gelişmiş canlılardaki, çevre koşulları değiştiği zaman bile iç dengesini koruma eğilimi (örneğin sıcak kanlı canlılarda çevre sıcaklığı ne olursa olsun vücut sıcaklığını aynı tutma özelliği).

İnfantilizm: Bedenen yetişkinlerin duygusal ve/veya zihinsel olarak çocukluk evresinde takılıp kalması.

İnhostör: Emici

Kromosfer: Güneşin atmosferindeki kızıl renkli, yüksek oranda hidrojen içeren tabaka.

Navigasyon: Geminin konumunu hesaplayarak rotasını belirlemek. (Navigatör: seyir subayı, gemi komutanının unvanı olan astrogatör de aynı kökten türetilmiş.)

Nekro...: ölümle ilgili

Nova: Sıcaklığı ve dolayısıyla parlaklığı aniden artan yıldız. Bazı novaların parlaklığı birkaç saat ya da günde yüzbin katına çıkabiliyor.

Occam'lı William: İngiliz filozofu (1290-1349). Felsefe ile bilimin tanrıbilimden ayrılmasını savundu.

Parsek: 3,26 ışık yılı, 30 bilyon km (30*1012 km).

Peteşi: Derideki noktasal kanamalar

Pithakanthropus: Evrim teorisine göre maymun ile insanın ortak bir atası olmalıydı. Pithakanthropus, iki tür arasındaki bu "eksik halka"ydı.

Pragonal: Ölümün hemen öncesinde

Sembiyot: Başka bir canlıyla sembiyoz (karşılıklı çıkar sağlayarak birlikte yaşama/yaşam ortaklığı) içinde bulunan canlılar.

Semtikadem: (Nadir) Sıfır açısı, bulunulan yerin tam altı.

Sulcus Rolandi: Beynin merkez yarığı.

Süperkopter: Dikine havalanabilen dev uçak.

Süpernova: Parlaklığı aniden çok büyük artış gösteren yıldız.

Yerberi: Bir gök cismi etrafındaki dolanım yörüngesinin o cisme en yakın noktası.

Yeröte: Bir gök cismi etrafındaki dolanım yörüngesinin o cisme en uzak noktası.

Yenilmez, bir uzay gemisi ile mürettebatının organik ilişkisi çerçevesinde gelişir. Gemi, içindekilerle birlikte, indiği dev gezegen tarafından 'yutulur'. Lem bu romanda, bir gezegeni organik bir bütün olarak tasarlar. İçerdiği maddelerle, atmosferiyle, hareketleriyle, karanlığı ve aydınlığıyla rasyonel bir varlık görünümü sergileyen bir "yeni dünya"dır karşımızdaki. "Yenilmez"den inenler, karşılarında buldukları yüksek koyu kütleleri bir şehrin harabelerine benzetirler, yıkılmış "bina"larda da yok olan bir hayatın izlerini bulduklarını düşünürler. "Yenilmez" mürettebatı, içine düştüğü yeni dünyayı tanımaya çalışırken, kendini bir bulutla yaptığı savaşın içinde bulur. Bütün bunların gösterdiği şudur: gezegeni oluşturan öğeler, nedensiz değil, belirli amaçlara yönelik davranmaktadır. Stanislaw Lem'in bu kitabının sonunda yeralan küçük sözlük, okurun bu bilim-kurgu macerası sırasında sık sık karşılaşacağı terimleri açıklamak, Lem'in âlemine bütün yönleriyle nüfûz etmesini sağlamak amacıyla hazırlandı.

İLETİŞİM 491
ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI 103

ISBN 975-470-688-3
9 789754 706888